

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

**ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ
LA UN SFERT DE VEAC**

*Ediție istorico-cronologică și ilustrativă
privind fondarea și evoluția instituției*

**CHIȘINĂU,
2018**

CZU 378.635.1(478)(091)=135.1=111

A 15

***Aprobată pentru editare de către
Senatul Academiei de Administrare Publică***
(Proces-verbal nr. 5/10 din 20 februarie 2018)

Colectiv de autori

Aurel Sîmboteanu,
elaborare concepție, redactare științifică, coordonare ediție

Ion Dulschi, Aurelia Țepordei, Angela Zelenschi, Tatiana Tofan, Rodica Rusu,
Silvia Goriuc, Ludmila Andrievschi, Silvia Dulschi, Rodica Sobieski-Camerzan,
Dinu Manole, Mihai Manea, Tudor Leancă, Elena Andronovici

Colegiul redacțional

Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar
Andrei Groza, doctor, conferențiar universitar
Aurel Sîmboteanu, doctor, conferențiar universitar
Ion Dulschi, doctor, conferențiar universitar
Aurelia Țepordei, master, lector universitar
Teodor Popescu, doctor, conferențiar universitar
Ana Gorea, doctor, conferențiar universitar

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Academia de Administrare Publică la un sfert de veac: Ediție istorico-cronologică și ilustrativă privind fondarea și evoluția instituției / col. de aut.: Aurel Sîmboteanu (elab. concepție, red. șt., coord.), Ion Dulschi, Aurelia Țepordei [et al.]; Guvernul Rep. Moldova, Acad. de Administrare Publică. – Chișinău: AAP, 2018 (Tipogr. “Elan Poligraf”). – 356 p. : fig., fot., tab.

Text paral.: lb. rom., engl. – 200 ex.

ISBN 978-9975-3019-9-2.

378.635.1(478)(091)=135.1=111

A 15

© Academia de Administrare Publică, 2018

SUMAR

Decretul Președintelui Republicii Moldova.....	9
Imnul Academiei de Administrare Publică.....	11
Stema și drapelul Academiei.....	12
Cuvânt înainte.....	13
Foreword.....	16
Mesajul Primului-Ministru al Republicii Moldova, Pavel Filip.....	19
Mesajul primului Președinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur.....	20
 I. Determinantele instituirii și inițierea activității Academiei de Administrare Publică.....	 23
1.1. Inițierea procesului de tranziție.....	25
1.2. Memoriul adresat autorităților Statului.....	25
1.3. Fondarea și stabilirea sarcinilor Academiei.....	28
1.4. Depășirea primelor obstacole.....	30
 II. Evoluția Academiei din perspectiva prevederilor statutare și reorganizărilor structurale.....	 33
2.1. Calea spre afirmare.....	35
2.2. Redimensionarea activității Academiei.....	36
2.3. Academia sub tutela șefului statului.....	37
2.4. Revenirea Academiei în subordinea Guvernului.....	38
 III. Organele de conducere ale Academiei.....	 41
3.1. Principiile managementului educațional.....	43
3.2. Senatul Academiei.....	45
3.3. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională.....	47
3.4. Consiliul științific al Academiei.....	48
3.5. Consiliul Departamentului studii superioare de master.....	49
3.6. Consiliul de administrație.....	50
3.7. Rectorul.....	50
 IV. Formarea personalului pentru administrația publică.....	 53
4.1. Managementul educațional în contextul rigorilor timpului.....	55
4.2. Evoluția formelor de studii în cadrul Academiei.....	58
4.3. Departamentul studii superioare de master.....	60
4.4. Catedra științe administrative.....	66
4.5. Catedra științe juridice.....	93

4.6. Catedra economie și management public.....	109
4.7. Catedra științe politice și relații internaționale.....	122

V. Dezvoltarea profesională a funcționarilor publici.....143

5.1. Retrospective privind managementul dezvoltării profesionale.....	145
5.2. Departamentul dezvoltare profesională.....	147
5.3. Organizarea dezvoltării profesionale la comanda de stat.....	151
5.4. Activități de dezvoltare profesională la solicitarea autorităților publice.....	156
5.5. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare în realizarea activităților de instruire.....	159
5.6. Instruire profesională la distanță.....	166
5.7. Platforma de comunicare deschisă în problemele administrației publice.....	168
5.8. Formare de formatori pentru dezvoltarea profesională.....	171
5.9. Implementarea managementului calității.....	174

VI. Activitatea de cercetare științifică.....177

6.1. Managementul activității de cercetare științifică.....	179
6.2. Retrospective ale domeniilor de cercetare.....	180
6.3. Valențe actuale ale cercetării științifice.....	182
6.4. Manifestări științifice devenite tradiție.....	183
6.5. Proiecte și granturi de cercetare.....	186
6.6. Acreditarea activității științifice.....	191
6.7. Activitatea științifică realizată prin studiile doctorale.....	193

VII. Relații și cooperare internațională.....199

7.1. Obiectivele cooperării internaționale.....	201
7.2. Acorduri de cooperare internațională.....	202
7.3. Proiecte internaționale realizate la Academie.....	205
7.4. Vizite de studii ale colaboratorilor Academiei în alte țări.....	209
7.5. Vizite ale experților străini la Academie.....	212
7.6. Dialog cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova.....	215

VIII. Politica de personal din cadrul Academiei.....217

8.1. Conținutul și obiectivele politicii de personal.....	219
8.2. Potențialul didactico-științific al Academiei.....	222
8.3. Doctori Honoris Causa ai Academiei.....	223
8.4. Posesori ai distincțiilor de stat.....	226

8.5. Deținători ai distincțiilor Academiei.....	227
8.6. Veterani ai muncii din cadrul Academiei.....	228
IX. Activitatea editorială a Academiei.....	233
9.1. Inițierea activității editoriale.....	235
9.2. Editarea lucrărilor științifice și metodico-didactice.....	240
9.3. Revista „Administrarea Publică”.....	242
9.4. Ziarul „Funcționarul Public”.....	245
9.5. Asigurarea paginii Web.....	248
9.6. Cooperarea cu subdiviziunile Academiei și autoritățile publice.....	249
X. Biblioteca științifică a Academiei - portalul accesului la cunoștințe.....	251
10.1. Misiunea și personalul Bibliotecii Științifice.....	253
10.2. Etapele de dezvoltare a serviciilor bibliotecare.....	255
10.3. Proiectul managerial al Bibliotecii Științifice.....	259
10.4. Dezvoltarea colecțiilor de documente.....	260
10.5. Biblioteca electronică a Academiei.....	264
10.6. Proiecte realizate în domeniul asigurării informaționale.....	269
10.7. Dotarea tehnico-materială a bibliotecii.....	273
10.8. Promovarea bibliotecii prin publicații.....	278
10.9. Opinii ale beneficiarilor.....	280
XI. Organizațiile și asociațiile obștești ale Academiei.....	283
11.1. Asociația sindicală.....	285
11.2. Senatul studențesc.....	287
11.3. Asociația absolvenților Academiei.....	290
XII. Baza tehnico-materială și financiară a Academiei.....	293
12.1. Inițierea și consolidarea treptată a bazei tehnico materiale.....	295
12.2. Potențialul logistic actual al Academiei.....	297
12.3. Managementul financiar și bugetar.....	299
12.4. Amenajarea teritoriului Academiei.....	303
XIII. Opinii despre Academie.....	305
XIV. Academia în file de ziar.....	321
XV. Activitatea Academiei în imagini.....	341

CONTENTS

The Decree of the President of the Republic of Moldova.....	9
The Hymn of the Academy of Public Administration.....	11
The Coat of Arms and the Flag of the Academy.....	12
Foreword (in Romanian).....	13
Foreword.....	16
Message from the Prime Minister of the Republic of Moldova, Pavel Filip...19	
Message from the First President of the Republic of Moldova, Mircea Snegur..20	

I. Determinants of the establishment and initiation of the activity of the Academy of Public Administration.....	23
1.1. Initiating the transition process.....	25
1.2. Memorandum addressed to State authorities.....	25
1.3. Foundation and setting the tasks of the Academy.....	28
1.4. Overcoming the first obstacles.....	30

II. Evolution of the Academy from the perspective of statutory provisions and structural reorganizations.....	33
2.1. The way to affirmation.....	35
2.2. Re-dimensioning the activity of the Academy.....	36
2.3. The Academy under the Head of the State.....	37
2.4. The return of the Academy under the Government.....	38

III. The governing bodies of the Academy.....	41
3.1. Principles of Educational Management.....	43
3.2. The Senate of the Academy.....	45
3.3. The Council for Institutional Strategic Development.....	47
3.4. The Scientific Council.....	48
3.5. Council of Master Higher Education Studies Department.....	49
3.6. The Board of Directors.....	50
3.7. The Rector.....	50

IV. Training of staff for public administration.....	53
4.1. Educational management in the context of time rigors.....	55
4.2. Evolution of forms of studies within the Academy.....	58
4.3. Department of Master Higher Education Studies.....	60
4.4. Department of Administrative Sciences.....	66
4.5. Department of Legal Sciences.....	93

4.6. Department of Economics and Public Management.....	109
4.7. Department of Political Science and International Relations.....	122
V. Professional development of civil servants.....	143
5.1. Retrospectives on professional development management.....	145
5.2. Department of Professional Development.....	147
5.3. Organization of professional development according to state order....	151
5.4. Professional development activities at the request of public authorities.....	156
5.5. Cooperation with development partners in conducting training activities.....	159
5.6. Distance learning.....	166
5.7. Open communication platform on public administration issues.....	168
5.8. Training of trainers for professional development.....	171
5.9. Implementing quality management.....	174
VI. Scientific research activity.....	177
6.1. Management of scientific research activity.....	179
6.2. Retrospective of the research fields.....	180
6.3. Current valences of scientific research.....	182
6.4. Scientific manifestations that have become tradition.....	183
6.5. Research Projects and Grants.....	186
6.6. Accreditation of scientific activity.....	191
6.7. Scientific activity carried out through doctoral studies.....	193
VII. International relations and cooperation.....	199
7.1. The objectives of international cooperation.....	201
7.2. International cooperation agreements.....	202
7.3. International projects implemented at the Academy.....	205
7.4. Study visits of the Academy's employees in other countries.....	209
7.5. Visits of foreign experts at the Academy.....	212
7.6. Dialogue with accredited ambassadors in the Republic of Moldova.....	215
VIII. Staff Policy within the Academy.....	217
8.1. Content and objectives of staff policy.....	219
8.2. The didactic-scientific potential of the Academy.....	222
8.3. Honoris Causa Doctors of the Academy.....	223
8.4. Owners of state distinctions.....	226

8.5. Holders of Academy Awards.....	227
8.6. Labour veterans of the Academy.....	228
IX. Editorial activity of the Academy.....	233
9.1. Initiating the editorial activity.....	235
9.2. Publication of scientific papers and methodical-didactic works.....	240
9.3. The Journal <i>Administrarea Publica</i>	242
9.4. The newspaper <i>Functionarul public</i>	245
9.5. Updating the Web Page.....	248
9.6. Cooperation with Academy subdivisions and public authorities.....	249
X. The Scientific Library of the Academy - access portal to knowledge.....	251
10.1. Mission and staff of the Scientific Library.....	253
10.2. Stages of development of library services.....	255
10.3. Managerial Project of the Scientific Library.....	259
10.4. Developing document collections.....	260
10.5. Electronic Library of the Academy.....	264
10.6. Projects carried out in the field of information security.....	269
10.7. The technical and material endowment of the library.....	273
10.8. Promoting the library through publications.....	278
10.9. Users' opinions.....	280
XI. Public organizations and associations within the Academy.....	283
11.1. The trade union.....	285
11.2. The Students' Senate.....	287
11.3. Alumni Association of the Academy.....	290
XII. The technical-material and financial base of the Academy.....	293
12.1. The initiation and gradual consolidation of the technical-material base.....	295
12.2. The current logistical potential of the Academy.....	297
12.3. Financial and budgetary management.....	299
12.4. Setting the territory of the Academy.....	303
XIII. Opinions about the Academy.....	305
XIV. The Academy in newspapers.....	321
XV. The Activity of the Academy in images.....	341

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

DECRET Nr. 73

din 21.05.1993

Privind pregătirea cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală

Avînd în vedere complexitatea transformărilor politice și economice ce au loc în republică, necesitatea formării unui aparat de stat de tip nou, profesionist și în scopul creării unui sistem de stat de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală, al elaborării și promovării unei politici de cadre eficiente **d e c r e t e z:**

1. Se formează pe lângă Guvern, în baza Centrului de Pregătire și Perfecționare a Personalului din autoadministrarea Locală, Academia de studii în Domeniul Administrării Publice.

2. Academia va avea următoarele atribuții principale: pregătirea și perfecționarea în conformitate cu cerințele mondiale a cadrelor pentru organele autoadministrației de stat și de autoadministrare locală;

efectuarea cercetărilor științifice în domeniul teoriei și practicii administrației de stat și autoadministrării locale;

pregătirea cadrelor științifice și didactice în domeniile administrației de stat și autoadministrării locale, ridicarea nivelului lor profesional.

2. Academia de Studii în Domeniul Administrării Publice pe Lîngă Guvernul Republicii Moldova împreună cu Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Științei și Învățămîntului, Ministerul Economiei, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu alte organe, instituții și organizații interesate să elaboreze și să prezinte în termen de trei luni Guvernului concepția Programului de stat de asigurare cu cadre a organelor administrației de stat și de autoadministrare locală, care să prevadă sistemul de selectare, pregătire și promovare a cadrelor în baza unor criterii obiective și ținîndu-se cont de experiența națională și cea mondială, colaborarea cu centrele științifice de peste hotare de pregătire a cadrelor pentru organele de stat din veriga superioară, inclusiv invitarea în republică a savanților, cadrelor didactice și specialiștilor din aceste centre, organizarea stagerii peste hotare a profesorilor și audienților Academiei.

4. Guvernul:

- să aprobe Statutul Academiei de Studii în Domeniul Administrării Publice;

- să soluționeze problemele dotării tehnico-materiale a Academiei;

- să elaboreze și să aprobe pînă la 1 ianuarie 1994, Programul de stat de asigurare cu cadre a organelor administrației de stat și de autoadministrare locală;

- să introducă în actele sale normative modificările ce decurg din prezentul Decret.

5. Prezentul Decret intră în vigoare din ziua semnării.

**PREȘEDINTELE
REPUBLICII MOLDOVA**

Mircea SNEGUR

Imnul Academiei de Administrare Publică

Muzică: Nicolae Haheu Versuri: Tudor Deliu

Ca un vlăstar plantat în primăvară
În clipe oportune te-ai născut,
Cînd necesare sînt schimbări în țară,
Că doar prezentul nu mai e trecut.

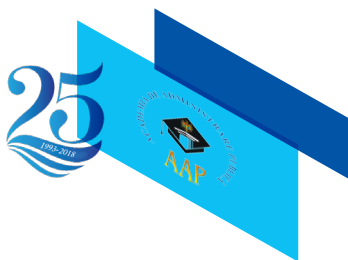
REFREN

Ne ești mereu povață în viață,
Academie, Academie,
Vivat la cei ce ne învață
Înalta artă - Omenia.
Jurăm credință acestui plai,
Mereu vom fi la datorie,
Adevărată gură de rai
Vom face țara să ne fie.

Nu pentru lauri, nici pentru favor,
Dar pentru a servi cu demnitate
Această țară și acest popor
Venit-am noi aici, la Alma-Mater.

Vom promova mereu legalitatea,
Străjerii echității noi vom fi.
Autoritatea statului, dreptatea,
Democrația le vom proslăvi.

Stema și drapelul Academiei

CUVÂNT ÎNAINTE

Oleg BALAN,
Rector al Academiei de Administrare Publică,
doctor habilitat, profesor universitar

„ACEL VLĂSTAR PLANTAT ÎN PRIMĂVARĂ DĂ ROADE BUNE DE UN SFERT DE VEAC”

Stimate cititorule!

Titulul de mai sus reflectă biografia Academiei de Administrare Publică, în calitate de instituție de învățământ superior, fondată la 21 mai 1993 prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, și care rotunjește, în acest an, un sfert de veac de activitate. Sub acest generic s-au desfășurat pe parcursul anului de studii jubiliar 2017-2018 activitățile dedicate aniversării Academiei. El conține în sine atmosfera generatoare de speranțe a începutului, dar și substratul evoluției consistente a unei instituții de învățământ, care pe parcursul anilor a contribuit, prin serviciile de instruire și de cercetare prestate, la desfășurarea proceselor transformatoare din administrația publică.

În contextul inițierii procesului de democratizare a societății la intersecția anilor optzeci-nouăzeci ai secolului trecut a demarat reformarea multor sfere ale vieții sociale, inclusiv a sistemului de administrație publică. În acele condiții se cereau noi abordări al procesului de pregătire a cadrelor pentru sistemul administrației publice, care urmau să promoveze schimbările solicitate de însăși evoluția vieții sociale, dar și noi viziuni asupra efectuării cercetărilor științifice din acest domeniu.

Acest rol important i-a revenit Academiei de Administrare Publică care realizează această misiune responsabilă cu care a fost abilitată, de organele statului, iată deja de un sfert de veac. An de an, etapă cu etapă, instituția și-a adus contribuția la fortificarea potențialului uman din administrația publică, prin aceasta asigurând sporirea performanțelor funcționarilor publici și, respectiv, a implicării acestora în soluționarea problemelor cu care se confruntă administrația publică aflată în reformare.

Aniversarea de 25 de ani ai Academiei de Administrare Publică are o semnificație

triplă. Pe lângă faptul că a fost deschisă o nouă instituție de învățământ superior, vom remarca faptul că aceasta mai însemna și instituirea unui domeniu absolut nou de pregătire a cadrelor în sistemul învățământului superior din Republica Moldova - domeniul administrației publice. La aceasta vom adăuga, că de aceeași vârstă, de un sfert de veac, este și știința autohtonă a administrației publice, cercetările în domeniul căreia au demarat, au fost promovate pe parcursul anilor și continuă să fie dezvoltate la etapa actuală de cercetătorii Academiei de Administrare Publică.

De rând cu alte măsuri prevăzute în Planul de pregătire, organizare și desfășurare a activităților prilejuite de aniversarea a 25-a de la fondarea Academiei, aprobat de Senat, vom menționa elaborarea și editarea prezentei lucrări „*Academia de Administrare Publică la un sfert de veac*”, menită să scoată în evidență calea parcursă de instituție de la momentul fondării și până în ziua de astăzi.

În acest sens, în paginile acestei lucrări, pentru început, sunt elucidate determinanțele instituirii Academiei, etapele evoluției instituției din perspectiva prevederilor statutare și reorganizărilor structurale, rolul organelor colegiale, dar și al conducătorilor instituției, care s-au succedat pe parcursul celor 25 de ani, în devenirea, dezvoltarea și modernizarea acesteia.

Un loc aparte în lucrare îl ocupă descrierea activității de pregătire a cadrelor pentru administrația publică prin serviciile educaționale prestate, accentul punându-se pe organizarea studiilor postuniversitare și superioare de master la programele solicitate de practica administrativă. Aceste activități au fost asigurate pe parcursul anilor de structurile manageriale și didactico-științifice respective și de un corp profesoral-didactic bine pregătit, cu inițiativă și dedat profesiei.

O altă activitate amplă desfășurată de Academie și elucidată în paginile prezentei lucrări este organizarea și desfășurarea dezvoltării profesionale a personalului din autoritățile administrației publice, activitate care a evoluat în traseul său de un sfert de veac, atât structural, precum și după conținuturi, actualizându-și permanent prestația și contribuind substanțial la formarea și actualizarea competențelor funcționarilor publici, reieșind din necesitățile practicii administrative.

Activitatea științifică desfășurată în cadrul Academiei și studiile avansate de doctorat sunt examinate într-o strânsă legătură cu procesele reformatoare din administrația publică care au nevoie de suport științific, expertiză profesionistă, prestată la solicitarea autorităților publice, de către cadrele didactice și cercetătorii Academiei, prin aceasta acordând asistență metodologică acestora. Acțiunile respective sunt suplimentate și de

activitatea editorială din cadrul Academiei, inclusiv, a revistei metodico-științifice de specialitate „*Administrarea Publică*” și a ziarului „*Funcționarul Public*”.

La dezvoltarea și modernizarea Academiei a contribuit, chiar din primii ani de activitate, și întreținerea unor relații de cooperare cu instituții similare de peste hotare. Studiarea bunelor practici ale acestora și imlementarea lor în activitatea Academiei au fost permanent în atenția colectivului nostru, dat fiind faptul că Republica Moldova la acel timp nu avea experiența necesară în acest domeniu. Aceasta s-a efectuat prin realizarea mai multor proiecte, descrierea cărora o regăsim în paginile prezentei lucrări.

Activitatea Academiei de Administrare Publică este de neimaginat fără serviciile prestate de Biblioteca științifică, care a devenit un centru modern de documentare, dotat cu tehnici informaționale de ultimă generație, afirmându-se ca parte integrantă a procesului educațional și științific, prin punerea la dispoziția beneficiarilor a unei colecții bogate de literatură didactico-științifică, inclusiv pe suport digital.

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate Academia de Administrare Publică și-a consolidat în permanență baza tehnico-materială fiind receptivă la noutățile tehnologiilor informaționale și la metodologiile didactice novatoare, asigurând buna desfășurare a procesului de studii și cercetare.

Ne exprimăm speranța că lecturarea acestei lucrări vă va aduce satisfacția întâlnirii sau reîntâlnirii cu biografia unei prestigioase instituții de învățământ - Academia de Administrare Publică, ajunsă la un sfert de veac de activitate, a cărei parte poate sunteți sau ați putea deveni pentru a-i continua biografia.

x x x

FOREWORD

Oleg BALAN,

Rector of the Academy of Public Administration,
doctor habilitat, university professor

“THAT SPROUT PLANTED IN SPRING GIVES GOOD YIELD FOR A QUARTER CENTURY”

Dear Reader,

The title above reflects the biography of the Academy of Public Administration, as a higher educational institution, founded on 21 May 1993 by the Decree of the President of the Republic of Moldova, Mircea Snegur. This year, the Academy rounds up a quarter of a century of its activity. The activities dedicated to the Academy's anniversary took place under this generic, during the jubilee academic year 2017-2018. The generic contains in itself the hope-generating atmosphere of the beginning, but also the understratum of the consistent evolution of an educational institution, which over the years has contributed, through the training and research services provided, to the transformation processes in public administration.

In the context of the initiation of the process of democratization of society at the intersection of the 1980s – 1990s, the reform of many spheres of social life, including the public administration system, began. Under these conditions, new approaches to the training of personnel for the public administration system were required, which were to promote the changes solicited by the evolution of the social life itself, as well as new visions for conducting scientific researches in this field.

This important role has been entrusted to the Academy of Public Administration, which carries out this responsible task, with which it has been empowered by state bodies for already a quarter of a century. Year by year, stage by stage, the institution has contributed to the strengthening of the human potential of the public administration, thus ensuring an increased performance of the civil servants and their involvement in solving the problems faced by the public administration undergoing reforms.

The 25th anniversary of the Academy of Public Administration has a triple significance. In addition to the fact that a new higher education institution has been opened, it should be remarked that this also meant the establishment of a new field of training

of personnel in the higher education system of the Republic of Moldova, - the field of public administration. To this, we add that of the same age, a quarter century, is also the autochthonous science of public administration, whose researches started, have been promoted over the years and continue to be developed at the current stage by the academics of the Academy of Public Administration.

Along with the other measures, provided in the Plan for the Preparation, Organization and Carrying out the Activities related to the 25th Anniversary of the founding of the Academy, approved by the Senate, we will mention the elaboration and publication of the present book "*The Academy of Public Administration at a Quarter Century*" meant to highlight the way the institution has evolved since the time of its founding to this day.

In this respect, the determinants of the establishment, development and modernization of the Academy, the stages of the institution's evolution from the perspective of the statutory provisions and structural reorganizations, the role of the collegiate bodies and of the leaders of the institution, who succeeded each other in the course of 25 years, are elucidated on the pages of this book.

A special place in the work is devoted to the description of the training of personnel for the public administration through the provided educational services, emphasis being put on the organization of post-graduate and higher master studies in the programmes required by the administrative practice. These activities have been provided over the years by respective managerial and didactic-scientific structures and by a well-trained teaching staff possessing initiative and devoted to the profession.

Another significant activity, carried out by the Academy and elucidated on the pages of this book, is the organization and development of the professional development of the personnel for the public administration authorities, which has evolved over its course of a quarter century. Both structurally and by its content, it permanently provides and contributes substantially to the training and updating of the civil servants' skills by taking into account the needs of the administrative practice.

The scientific work carried out within the Academy and the advanced doctoral studies are examined in close connection with the reforming processes in the public administration, which requires scientific support, professional expertise, performed at the request of the public authorities, by the academics and researchers of the Academy, thus offering them methodological assistance. The given actions are supplemented by the editorial activity within the Academy, including the specialized methodical-scientific journal

“Public Administration” and the newspaper *“The Civil servant”*.

The cooperation relations with similar institutions from abroad contributed to the development and modernization of the Academy even since the first years of its activity. The study of their best practices and their involvement in the work of the Academy has always been in the attention of our staff, given that the Republic of Moldova at that time did not have the necessary experience in this field. This was done by carrying out several projects whose description can be found on the pages of this book.

The activity of the Academy of Public Administration is unimaginable without the services provided by the Scientific Library, which has become a modern documentation center, endowed with state-of-the-art information techniques, asserting itself as an integral part of the educational and scientific process, by making available to its beneficiaries a rich collection of didactic-scientific literature, including on digital support.

During the 25 years of activity, the Academy of Public Administration constantly strengthened its technical and material basis, being receptive to the novelties of the information technologies and the innovative didactic methodologies, ensuring the proper development of the study and research process.

We hope that the reading of this work will bring you the satisfaction of the first or a repeated meeting with the biography of this prestigious educational institution, - the Academy of Public Administration, which has reached a quarter of a century of activity and whose part you may be, or could become to continue its biography.

x x x

Mizăm și în continuare pe o conlucrare fructuoasă cu Academia de Administrare Publică

Pavel FILIP,
Prim-Ministru al Republicii Moldova

Dezvoltarea Republicii Moldova ca stat independent și democratic, însoțită de transformări majore în toate sferele vieții social-politice și economice, a impus noi obiective, a căror realizare este posibilă doar prin consolidarea capacităților administrației publice la nivel central și local, prin formarea unui sistem de administrare publică modern și eficient, bazat pe managementul performanței, promovarea valorilor democratice, meritocrație și profesionalism.

Aceste premise au stat la baza creării, în anul 1993, a Academiei de Administrare Publică, instituție cu o misiune strategică – formarea unui corp de funcționari publici profesioniști, responsabili și capabili să asigure reușita proceselor de transformare a societății.

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate instituția și-a perfecționat modelul de organizare, de management și de instruire, pentru a deveni un promotor activ al politicii de stat în domeniul administrației publice, orientate spre sporirea eficienței administrative la toate nivelurile.

În contextul valorificării opțiunii europene, Republica Moldova are nevoie de un potențial administrativ competitiv și deschis spre inovare. În aceste condiții, Academiei de Administrare Publică îi revine sarcina de a promova o nouă cultură administrativă, care să asigure modernizarea statului, transparența actului administrativ și liberul acces al cetățeanului la serviciile publice, eliminând carențele vechiului sistem și fenomenele negative, precum indiferența, ignoranța și corupția.

Experiența acumulată permite profesorilor, cercetătorilor, studenților și mai ales absolvenților instituției să aspire spre performanță, corespunzător principiilor societății bazate pe cunoaștere, să promoveze valorile general-umane, să consolideze prestigiul instituției la nivel european și internațional.

Guvernul Republicii Moldova apreciază înalt contribuția acestui Centru de Excelență în procesul de reformare a administrației publice, mizând și în continuare pe o conlucrare fructuoasă cu Academia de Administrare Publică pentru implementarea reformelor de modernizare, democratizare și dezvoltare durabilă a țării.

Decizie întru totul îndreptățită

Mircea SNEGUR,
primul Președinte al Republicii Moldova,
Doctor Honoris Causa
al Academiei de Administrare Publică

Problemei asigurării tuturor domeniilor de activitate a economiei naționale cu cadre înalt calificate i s-a acordat întotdeauna o atenție cuvenită. În acest sens, sunt de menționat și măsurile întreprinse vizând modernizarea procesului de învățământ. Astfel, cine dorea să facă carte, avea aceste posibilități și până la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Un lucru este de menționat însă referitor la valorificarea cunoștințelor acumulate în anii de studii. În sistemul vechi, sovietic, supracentralizat, supraplanificat și directivist, specialiștii erau puși în situația să îndeplinească întocmai sarcinile venite de sus. Inițiative proprii erau mai puține și ele nu prea erau salutate. Ce-i drept, unora le convenea acest rol de „robot”. Dar erau și dintre acei care se simțeau strâmtorați, conștientizând faptul că ar fi putut să facă mult mai mult și mai calitativ.

Independența ne-a adus libertatea de gândire și de acțiune. Odată cu edificarea tânărului nostru stat moldovenesc, au fost efectuate transformări radicale pe toate dimensiunile - construcție statală, administrare publică, viața politică, economie, aspecte sociale, securitate, spiritualitate etc.

Este de la sine înțeles faptul că în noile condiții politice și social-economice rolul cadrelor este cu totul altul. De aici – și necesitatea perfecționării în continuare a sistemului de pregătire a lor. Ceea ce, în temei, a fost realizat chiar de la bun început.

Dar rodul muncii lor, în domeniile economic, social și spiritual, depindea în mare măsură de organizarea și coordonarea activităților pe verticală și orizontală de către administrațiile publice centrală și locală. Or, la timpul respectiv, țara ducea lipsă de cadre bine inițiate în problemele administrării publice.

Pentru a completa acest gol, la 21 mai 1993, am emis Decretul respectiv, conform căruia a fost fondată Academia de Administrare Publică. Rolul principal în edificarea acestei instituții de învățământ superior deosebit de importante l-a jucat primul său rector, doctor habilitat, profesor universitar, regretatul Mihail Platon, care, înfruntând

multe greutăți și impedimente, împreună cu colectivul profesoral-didactic, pe care tot Dumnezeu l-a creat, a reușit s-o plaseze în prim-plan, Academia devenind una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ superior din sistemul autohton de instruire. Tot de numele lui Mihail Platon este legată și crearea școlii științifice în problemele administrării publice, grație căreia procesul educațional în Academie poartă și azi un caracter profund științific.

Ne bucură faptul că miile de cadre care au studiat și au absolvit Academia de Administrare Publică activează cu succes în toate domeniile și verigile administrației publice, contribuind la modernizarea Republicii Moldova pe calea integrării europene.

Succesele obținute de către colectivul profesoral-didactic multilateral pregătit și competent al Academiei de Administrare Publică pe parcursul celor 25 de ani de activitate prodigioasă confirmă o dată în plus faptul că decizia de a fonda acest Centru național de pregătire și perfecționare a cadrelor de funcționari publici a fost una rezonabilă și întru totul îndreptățită.

Cu prilejul rotunjirii primului pătrar de veac de activitate al Academiei de Administrare Publică, transmit colectivului profesoral-didactic, masteranzilor, doctoranzilor, absolvenților și tuturor colaboratorilor Academiei cele mai cordiale felicitări și sincere urări de bine, sănătate și succes, noi realizări și împliniri întru binele și prosperarea țării noastre dragi – Republica Moldova!

La mulți ani, Academia de Administrare Publică!

*„Semnul înțelepciunii este ca din
cele văzute și auzite a adúlmea cele
nevăzute și neauzite, și a socoti cele
viitoare din cele trecute”.*

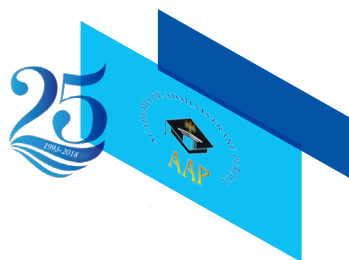
Dimitrie Cantemir

*„Vremurile diferite au nevoie de tipuri
diferite de conducere”*

Park Geun- hye

Determinantele instituirii și inițierea activității Academiei de Administrare Publică

Summary of Chapter I

Determinants of the establishment and initiation of the activity of the Academy of Public Administration

In this chapter, the historical conditions that generated the necessity of opening a higher educational institution predestined for the training of the staff for the public administration system are exposed and examined.

The beginning of the transition period in the field of state construction, after the acquisition of the Independence of the Republic of Moldova on August 27, 1991, determined the objective necessity to reform the public administration. This reform was conditioned by the choice of the country's democratic development path, the transforming processes in the mode of production and ownership system, the new organization of the social sphere, the intentions of establishing the rule of law, the initiation of the formation of the nongovernmental sector, the re-evaluations of the human potential in the public administration, which followed to take place as a result of the institutionalization of a new political system.

The new visions on the development of the public administration could be achieved through the training of the personnel capable of working under the new conditions and by conducting scientific research meant to theoretically substantiate and to justify the place and the role of the public administration in the circumstances of the functioning of the independent state of the Republic of Moldova.

The idea of establishing an institution concerned with the preparation of these cadres was promoted to the state authorities by Mihail Platon, who then held the post of State Deputy Minister. He saw the tasks of the future educational institution in preparing the staff for the new administrative system.

After countless controversies, maintained with the competent bodies on the proposals regarding the necessity of such an educational institution, the Academy of Public Administration was founded by Presidential Decree no. 73 of May 21, 1993 signed by the first President of the Republic of Moldova Mircea Snegur. The decree specifies that the institution is organized taking into account the complexity of the political and economic transformations, which are taking place in the Republic and the necessity of forming a new professional type of state apparatus in order to create a state system of training and professional development of the staff for the state administrative bodies and local self-government, to develop and promote effective staffing policies.

The first academic year began on September 15, 1993. In the classrooms, 41 full-time students and 97 part-time students occupied their seats. All of them were selected and recommended to studies by the central and local public administration bodies. They have already had certain work experience in these bodies. The teaching staff consisted of 11 full-time teachers and 17 part-time specialists. The curriculum provided for the postgraduate training of staff in the specialty - *Public Administration*.

I. Determinantele instituirii și inițierea activității Academiei de Administrare Publică

1.1. Inițierea procesului de tranziție

În contextul inițierii procesului de democratizare a societății, la intersecția anilor optzeci-nouăzeci ai secolului trecut, care și-a găsit expresie în orientarea spre valorile general umane, spre edificarea statului de drept, spre acceptarea și implementarea pluralismului politic, recunoașterea și legiferarea proprietății private, a demarat reformarea multor sfere ale vieții sociale, inclusiv a sistemului de administrație publică.

Realitățile inițierii perioadei de tranziție în domeniul construcției statale, după dobândirea Independenței Republicii Moldova, la 27 august 1991, a determinat necesitatea obiectivă în reformarea administrației publice. Această reformare era condiționată de procesele transformatoare în modul de producție și sistemul de proprietate, în organizarea pe nou a sferei sociale, în intențiile de instituire a statului de drept, în inițierea formării sectorului neguvernamental, în reevaluările potențialului uman din administrația publică, care urmau să se producă, ca rezultat al instituționalizării unui nou sistem politic.

Viziunile noi asupra dezvoltării administrației publice puteau fi realizate pe două căi principale, și anume: prin pregătirea cadrelor capabile să activeze în condițiile noi și prin efectuarea cercetărilor științifice menite să fundamenteze teoretic și să argumenteze practic locul și rolul administrației publice în condițiile funcționării statului independent Republica Moldova.

1.2. Memoriul adresat autorităților statului

Promovarea ideii către autoritățile statului de fondare a unei instituții preocupate de pregătirea acestor cadre îi aparține lui Mihail Platon, care deținea atunci funcția de vice-ministru de stat. El vedea sarcinile viitoarei instituții de învățământ în pregătirea cadrelor pentru sistemul administrativ nou, în organizarea cercetărilor științifice pentru domeniul administrației publice și în prestarea serviciilor de asistență metodologică autorităților publice în organizarea și desfășurarea activității acestora. Aceste idei au fost expuse într-un Memoriu adresat în anul 1992 autorităților statului.¹

¹ Mihail Platon, Academia de Administrare Publică - un centru de studii de factură europeană. În: *Un deceniu de împliniri*, Chișinău, GrafiCart, 2003.

Memoriu

„Pregătirea funcționarilor pentru organele administrației de stat și de conducere a vieții social-economice, politice și culturale constituie o problemă de cea mai mare importanță pentru asigurarea activității unui stat suveran.

Din experiența țărilor dezvoltate se știe că pregătirea specialiștilor în acest domeniu se efectuează în instituții speciale, activitatea cărora în anumite țări (Anglia, Germania, Franța, Grecia, Spania etc.) este foarte bogată. Actualmente, asemenea instituții de învățământ (academii, centre, institute) și-au început activitatea și în țările CSI (Rusia, Ucraina, Belarusi, Uzbekistan ș. a.).

Incompetența, nivelul profesional scăzut și cultura politică insuficientă a unor persoane din aparatul de conducere al Republicii Moldova sînt evidente. Se face resimțită necesitatea unei pregătiri speciale, la nivel mondial, a acestor funcționari, și anume: pregătirea specialiștilor sub două aspecte: o profesie concretă plus teoria și practica administrării și conducerii.

Această pregătire poate fi realizată efectiv doar în cadrul unei instituții speciale de învățământ, care ar pune accentul pe munca individuală, științifică și practică cu audienții, studenții talentați, ar deveni o Academie a conducerii, înzestrată din punct de vedere tehnic, metodic și didactic la cel mai înalt nivel. Prin intermediul metodelor originale de activitate ea va reacționa concret, direct, operativ la cerințele societății, va crea un mediu informațional actual, ceea ce va da posibilitate ca pregătirea specialiștilor să se desfășoare concomitent în domeniul studiului fundamental profesional, participării nemijlocite la activitatea practică și științifică de perspectivă.

Astfel, într-un termen scurt, de numai 3-5 ani, primele promoții vor

depăși bariera provincialismului intelectual al școlii noastre superioare, se vor apropia de nivelul așa-zisei „diplome europene”.

Activitatea Academiei va avea un impact pozitiv asupra întregii societăți, deoarece absolvenții ei, posedând un grad înalt de competență profesională, vor contribui la elaborarea și rezolvarea unor programe de prosperare a Moldovei și de colaborare a ei cu țările industrializate. Specialiștii de nivelul respectiv vor fi înarmați cu tehnica metodelor obiective și realiste de analiză și prognozare, cu așa-zisele „secrete” ale administrării, care, după cum dovedește practica mondială, formează un mediu neutru, obiectivist din punct de vedere politic, capabil să evite tulburările sociale, să prevadă crizele, contribuind astfel la menținerea stabilității cursului principal de activitate a statului.

Acest detașament de specialiști își va asuma îndeplinirea multor funcții, pe care astăzi, în lipsa lor, sînt nevoiți să le exercite deputații Parlamentului, alte persoane de rang înalt din aparatul de conducere, consumînd timpul necesar pentru activitatea politică.

Crearea Academiei, în condițiile de astăzi, este una din puținele șanse reale ale republicii de a face rapid un salt calitativ înainte (netăgăduind necesitatea pregătirii specialiștilor și în instituțiile de învățămînt din străinătate) pe baza selectării și susținerii celor mai capabile forțe tinere, interesate direct în dezvoltarea cu succes a economiei și culturii naționale. În afară de aceasta, Academia poate deveni cu timpul unul din centrele de specializare în problemele: relații internaționale, drept, economie, tehnologii informaționale, lingvistică, cultură etc., pentru toate celelalte instituții de învățămînt din republică.

Organizarea aici, în Moldova, cu forțe proprii, a unei Academii de nivel european este o problemă ce ține direct de prestigiul național”.

(Din arhiva personală a lui Mihail Platon)

Propunerile formulate în acest Memoriu privind necesitatea deschiderii unei instituții de învățământ superior și postuniversitar având ca sarcină pregătirea cadrelor pentru sistemul administrației publice au fost primite neunivoc în rândurile demnitarilor care urmau să decidă asupra implementării acestora. Făcând abstracție de persoanele ce se împotriveau acestor propuneri, Mihail Platon, în unul din studiile sale numește cu recunoștință pe acele persoane care înțelegeau importanța problemei și au acordat susținerea necesară în soluționarea ei.

În primul rând, inițiativa formării unei instituții care să se ocupe de pregătirea și perfecționarea funcționarilor publici a beneficiat de susținerea Primului-Ministru de atunci, dl Andrei Sangheli, urmat de dl Gheorghe Gusac, ministru de stat, Mihai Cotorobai, președinte al Comisiei parlamentare de profil, care a depus multe eforturi pentru a-i convinge pe oponenți de necesitatea pregătirii cadrelor pentru organele administrației publice într-o instituție specializată.

1.3. Fondarea și stabilirea sarcinilor Academiei

După nenumărate polemici, întreținute cu organele de resort pe marginea propunerilor formulate în Memoriul respectiv, s-a reușit fondarea Academiei, prin Decretul prezidențial nr. 73 din 21 mai 1993 semnat de primul Președinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur.² La perfectarea actelor de constituire a instituției, de rând cu Mihail Platon, și-au adus contribuția dl Valerian Verstiuc, șeful aparatului Președintelui Republicii Moldova, și dl Vladimir Cușnir, secretar responsabil al Consiliului pentru problemele politicii de cadre pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Denumirea inițială a instituției a fost Academia de Studii în Domeniul Administrării Publice pe lângă Guvernul Republicii Moldova, redenumită la 22 aprilie 1998, prin Hotărâre de Guvern, în Academia de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova, reorganizată, la 12 februarie 2003, prin Decret prezidențial, în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova, restatuată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 225 din 25 martie 2014, în Academia de Administrare Publică.³

Decretul prezidențial de fondare a Academiei menționa că instituția se organizează luându-se în vedere complexitatea transformărilor politice și economice ce au loc în

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 000 din 28 mai 1993.

³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 78-79 din 01 aprilie 2014.

republică și necesitatea formării unui aparat de stat de tip nou, profesionist și în scopul creării unui sistem de stat de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală, al elaborării și promovării unei politici de cadre eficiente.

În calitate de atribuții principale ale Academiei au fost stabilite pregătirea și perfecționarea în conformitate cu cerințele mondiale a cadrelor pentru organele administrației de stat și autoadministrare locală, efectuarea cercetărilor științifice în domeniul teoriei și practicii administrației de stat și autoadministrării locale, pregătirea cadrelor științifice și didactice pentru domeniul administrației publice.

Decretul prezidențial prevedea și unele sarcini adresate Guvernului Republicii Moldova vizând elaborarea Statutului Academiei, soluționarea problemelor dotării tehnico-materiale a instituției, elaborării Programului de stat de asigurare cu cadre a organelor administrației publice, ajustarea actelor normative la modificările ce decurg din prevederile Decretului prezidențial de fondare a Academiei.

În scopul realizării acestor sarcini, Guvernul Republicii Moldova a stabilit, prin Hotărârea nr. 483 din 5 august 1993, un șir de acțiuni în vederea creării condițiilor favorabile pentru inițierea activității Academiei și asigurarea funcționării durabile a acesteia.⁴

Astfel, a fost aprobat statutul Academiei care prevedea că Academia de Studii în Domeniul Administrării Publice este o instituție statală de învățământ postuniversitar și superior, de investigații științifice în domeniul teoriei și practicii administrării de stat și autoadministrării locale, finanțată din buget și subordonată Guvernului. Statutul detalia atribuțiile instituției, stabilea rigorile față de procesul didactic, atât la pregătirea postuniversitară cât și la perfecționarea și ridicarea nivelului de calificare al conducătorilor și specialiștilor din organele administrației publice centrale și locale. Se accentua că instruirea în cadrul Academiei se efectuează conform programelor de studii, coordonate cu ministerele, departamentele, autoritățile publice locale, care recomandă audienții la studii. Prin aceasta se urmărea scopul de a satisface mai din plin necesitățile de instruire a acestora.

Statutul prevedea și atribuțiile Academiei în domeniul cercetării științifice, specificând că ele se cer a fi efectuate în domeniul teoriei și practicii administrației publice, îndeosebi privind studierea și elaborarea formelor și metodelor de administrare în condițiile economiei de piață și informatizării societății. Se atrăgea o atenție deosebită efectuării cercetărilor științifice cu caracter metodic-științific pentru asigurarea siste-

⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 8 din 30 august 1993.

mului de instruire continuă a cadrelor de conducere și elaborării direcțiilor fundamentale ale politicii de cadre în domeniul administrării publice.

Prin aprobarea Statutului a fost stabilită structura și principiile de administrare ale Academiei. Se stabilea că organul superior al Academiei este Consiliul științific, care se forma în scopul examinării și soluționării chestiunilor de o importanță deosebită în activitatea ei.

Hotărârea respectivă de Guvern mai oferea Academiei dreptul de editor al literaturii metodice și didactico-științifice de profil, stabilea lista categoriilor de funcționari ai organelor administrației publice și organizațiilor neguvernamentale pentru înscrierea pentru studii la Academie, prevedea schema privind periodicitatea și durata perfecționării cadrelor în cadrul Academiei, sistemul de salarizare a colaboratorilor instituției, precum și sarcinile unor structuri ale Cancelariei de Stat în vederea coordonării activității Academiei, autorităților publice centrale și locale în domeniul pregătirii și perfecționării cadrelor din administrația publică. Pentru perioada de studii în Academie, audienților, funcționari ai organelor administrației publice, li se păstra locul de muncă și salariul mediu, iar audienții din afara orașului Chișinău erau asigurați cu cămin.

1.4. Depășirea primelor obstacole

Punerea în aplicare a acestor prevederi guvernamentale au cerut eforturi substanțiale din partea primului rector al Academiei, Mihail Platon, și colectivului nou format al Academiei. După cum menționează însuși dumnealui, în cartea „*Un deceniu de împliniri*”,⁵ procesul formării Academiei nu a fost simplu, mai ales în primii doi-trei ani. În această activitate au participat atât unii demnitari de nivel național cât și membrii colectivului instituției aflată în proces de formare.

La depășirea obstacolelor cu care se confrunta Academia în primii ani de activitate au contribuit viceprim-ministrul dl Valeriu Bulgari, ministrul de stat dl Gheorghe Gusac, șeful Direcției Administrare Publică a Cancelariei de Stat dl Tudor Nirean. Cu sprijinul lor, Academia a fost finanțată în mod normal, asigurată cu tehnică de calcul, mijloace de transport, materiale de reparație.

Asigurarea bazei materiale a Academiei intra în aria de activitate a prorectorului cu probleme de gestiune economică și finanțe, dl Victor Ghițu. Anterior, el deținuse diferite posturi de conducere de nivel raional și republican. Avea o experiență bogată

⁵ Carte editată cu prilejul aniversării a 10 ani de la fondarea Academiei, Chișinău, Editura GrafCart, 2003.

de gospodărire și de activitate cu oamenii. El dădea dovadă de operativitate, energie și chibzuință în toate. Este meritul său, menționează Mihail Platon, că la lucrările de reparație și amenajare au fost antrenate cele mai bune organizații și specialiști în domeniu. Fiind ajutat de șeful de direcție Serghei Grosu și șeful de secție Nicolae Gavrilenco, ambii cu o bogată experiență practică în organele administrației publice, s-a reușit într-un termen redus de creat condițiile necesare pentru desfășurarea procesului de studii și de trai al audienților. Aceste activități au fost continuate de dl Ion Mazuric, o persoană responsabilă cu o pregătire bună și o experiență bogată în conducerea organizațiilor de construcție, deținând anterior și funcția de viceministru al unui minister de ramură. Primul rector al Academiei apreciază înalt munca depusă de Ion Mazuric, accentuând că dacă aspectul interior și exterior al Academiei bucură ochii, să știm că la crearea acestora a muncit cu ardoare și Ion Mazuric.

O sarcină importantă care trebuia soluționată la etapa inițială de activitate a Academiei era formarea colectivului profesoral-didactic. Această sarcină i-a revenit, în mare măsură, dlui Ion Grosu, șeful Secretariatului, o persoană, de asemenea, cu o experiență bogată de activitate în organele administrației publice, inclusiv centrale. O instituție nouă, formată pe principii noi, trebuia completată cu cadre de tip nou. Se cerea de elaborat și de promovat o politică de cadre judicioasă și echilibrată. Temelia acestei politici de cadre a pus-o anume dl Ion Grosu, ulterior fiind promovat la activitatea diplomatică.

Primul an de studii s-a început la 15 septembrie 1993. În sălile de curs și-au ocupat locurile 41 de audienți la studiile cu frecvență și 97 de audienți la studiile cu frecvență redusă. Toți ei au fost selectați și recomandați la studii de către organele administrației publice centrale și locale, având deja o anumită practică de activitate în aceste organe.

Corpul profesoral-didactic se constituia la acel timp din 11 profesori titulari și 17 specialiști angajați prin cumul. Ei au fost primii care au inițiat elaborarea și prestarea cursurilor de studii specializate în domeniul administrației publice, unul nou, la acel timp, pentru Republica Moldova. În calitate de cadre didactice titulare, în primul an de studii, au activat profesorii Arcadie Barbăroșie, Teodor Popescu, Oleg Bulgaru, Andrei Cantemir, Andrei Cojuhari, Boris Negru, Tatiana Manole, Valeriu Zbîrciog, Victor Popa, Eugenia Dodon, Natalia Burlacu.

Planul de învățământ în primul an de studii prevedea pregătirea posuniversitară a cadrelor la o singură specialitate - Administrarea publică. Pentru asigurarea unei pregătiri fundamentale ale viitorilor specialiști, audienții au beneficiat de cursurile de istorie a gândirii filosofice, istoria civilizației române, politologie. O însemnătate spo-

rită s-a acordat pregătirii juridice prin studierea teoriei statului și dreptului, dreptului constituțional, dreptului administrativ, altor ramuri ale dreptului. Întrucât în fața organelor administrației publice stăteau sarcini serioase în domeniul noilor relații economice, planul de studii prevedea un set de discipline economice, cum ar fi: bazele economiei de piață, schimbările structurale ale economiei naționale, marketingul, politica financiar-bancară, probleme sociale în perioada de tranziție, managementul. Pregătirea umanitară era asigurată de cursurile psihologia conducerii, arta comunicării. Planul de învățământ mai prevedea studierea unei limbi străine, a informaticii și biroticii.

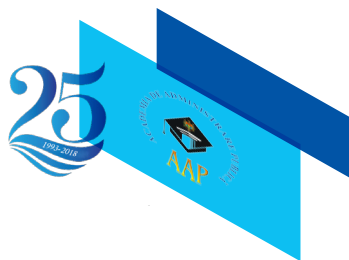
O atenție deosebită s-a acordat organizării stagiului de practică al audienților. Astfel, în cadrul primului proiect internațional implementat la Academie, finanțat de Guvernul Greciei prin intermediul Companiei „Development Planning Ltd”, președinte Flotis Provatas, de rând cu organizarea la Academie a 15 seminare de instruire cu participarea profesorilor de la Centrul Național de Administrare Publică din Atena, a fost organizată și desfășurată stagiarea a 40 de audienți și cadre didactice ale Academiei la instituțiile de profil și în structurile administrației publice din Grecia. Audienții au avut posibilitatea să se familiarizeze pe viu cu organizarea și funcționarea sistemului administrativ din această țară.

*„Succesul se clădește cu mulți pași mici,
nu cu unul mare”*

John C. Maxwell

Evoluția Academiei din perspectiva prevederilor statutare și reorganizărilor structurale

Summary of Chapter II

Evolution of the Academy from the perspective of statutory provisions and structural reorganizations

Chapter II elucidates the stages taken by the institution during the 25 years of its activity. The Academy of Public Administration synchronized its work with the processes carried out in the administrative and educational system of the Republic of Moldova.

From the perspective of statutory provisions and structural reorganizations, the evolution of the Academy of Public Administration reveals four main stages:

- **1993 - 1998**, is the stage of establishing and affirming postgraduate studies and the initiation of bachelor studies in public administration. The Academy of Public Administration Studies under the Government of the Republic of Moldova, as the institution was called during this period, was a new phenomenon for the young independent state and it was meant to contribute to building and developing a new administrative system based on democracy, pluralism and diversity, different from the previous one.

- **1998 - 2003**, on 22 April 1998, the Government of the Republic of Moldova, by Decision no. 468 approved a new Statute of the Academy, which gave it the title of Academy of Public Administration under the Government of the Republic of Moldova. This meant not only the change of the name of the institution, but also the redimensioning of the activity of the Academy, based on the realities of the administrative life of the Republic of Moldova at that time. The further development of the Academy was based on the recommendations developed under the TACIS project “Strengthening the Governmental Administration and the Public Service in the Republic of Moldova”.

- **2003 - 2014**, by Decree of the President of the Republic of Moldova no. 1113-III of February 12, 2003 the Academy of Public Administration under the Government of the Republic of Moldova was reorganized into the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Moldova. The new Statute of the Academy provided for the appointment of the Rector and Vice-Rector by Presidential Decree, which distinguished the Academy from other higher educational institutions in the country. The Academy operates as a national center for the promotion of state policy in the field of public administration, the training of civil service staff and scientific and methodical assistance in the activity of public authorities.

- **2014-2018**, the beginning of this period is marked by the adoption by Government Decision of the Republic of Moldova no. 225 of March 26, 2014 of a new Statute of the Academy, in order to fulfill the provisions of the Decree of the President of the Republic of Moldova no. 951-VII of 13 January 2014 on the reorganization of the Academy of Public Administration under the President of the Republic of Moldova. In accordance with the provisions of the present Statute, the Founder of the Academy is the Government of the Republic of Moldova through the State Chancellery of the Republic of Moldova, which exercises control over the correspondence of the activity of the Academy to its mission and attributions.

II. Evoluția Academiei din perspectiva prevederilor statutare și reorganizărilor structurale

Reieșind din sarcinile sale, Academia de Administrare Publică și-a sincronizat activitatea sa cu procesele desfășurate în sistemul administrativ și educațional al Republicii Moldova. Prin serviciile educaționale prestate, Academia a contribuit la susținerea informațională și metodologică a proceselor transformatoare din administrația publică, devenind un centru performant de învățământ, științific și metodic pentru autoritățile administrației publice centrale și locale și angajații acestora.

Din perspectiva prevederilor statutare și reorganizărilor structurale în evoluția Academiei de Administrare Publică se evidențiază patru etape principale.

2.1. Calea spre afirmare

1993 - 1998

Este etapa de constituire și de afirmare a studiilor postuniversitare și de inițiere a studiilor universitare în domeniul administrării publice. Academia de Studii în Domeniul Administrării Publice pe lângă Guvernul Republicii Moldova, așa cum se numea instituția în această perioadă, a însemnat un fenomen nou pentru tânărul stat independent, care avea menirea să contribuie la edificarea și dezvoltarea unui sistem administrativ nou, bazat pe democrație, pluralism și diversitate, diferit de cel precedent.

A fost etapa în care învățământul postuniversitar și universitar, dar și de dezvoltare profesională continuă în domeniul administrării publice a devenit o realitate prin elaborarea și realizarea unor planuri și programe de studii bazate pe studierea experienței unor instituții similare de învățământ din țările europene cu sisteme performante în acest domeniu.

Pentru această etapă este caracteristic marcarea, la 21 mai 1998, a aniversării a cincea de la fondarea Academiei, în cadrul căreia s-au făcut evaluări profunde ale activității Academiei, care au servit drept argumente convingătoare pentru elaborarea unor acțiuni noi privind dezvoltarea, în continuare a instituției. Cu prilejul aniversării a cincea de la fondarea Academiei au fost elaborate și puse în aplicare imnul și drapelul Academiei.

2.2. Redimensionarea activității Academiei

1998 - 2003

La 22 aprilie 1998, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 468 a aprobat un nou Statut al Academiei prin care îi conferă titulatura de Academia de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova.¹ Aceasta însemna nu numai schimbarea denumirii instituției, dar și redimensionarea activității Academiei, reieșind din realitățile vieții administrative din Republica Moldova de la acea vreme. Dezvoltarea de mai departe a Academiei avea ca suport recomandările elaborate în cadrul proiectului TACIS „Consolidarea administrației guvernamentale și a serviciului public în Republica Moldova”, implementarea căruia a fost asigurată de Compania portugheză CESO CI, președinte profesorul Americo Ramos dos Santos. Proiectul a demarat la etapa anterioară și avea drept obiectiv principal reorganizarea și consolidarea Academiei ca instituție de pregătire și perfecționare a funcționarilor publici de toate nivelurile și, prin aceasta, consolidarea întregului sistem administrativ din Republica Moldova.

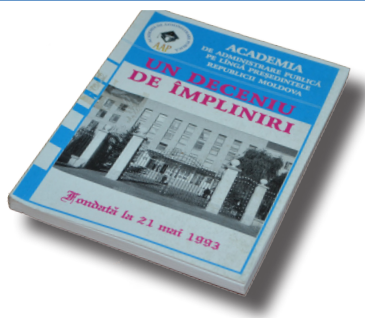
În această perioadă, cu începere din anul de studii 2008-2009, în Academie s-a purces la o nouă modalitate de organizare a procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, după modelul european, prin formarea *Direcției de perfecționare continuă a personalului*, în calitate de structură managerială distinctă, menită să gestioneze acest proces. Astfel, dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici capătă noi dimensiuni organizatorice, tematice și metodico-instructive, fapt ce a influențat benefic asupra sporirii pregătirii profesionale a funcționarilor publici, necesitățile de instruire ale cărora erau condiționate, de rând cu alte circumstanțe, și de desfășurarea reformei administrativ-teritoriale din 1998/1999.

Pe parcursul acestei perioade se realizează studiile universitare la specialitatea Administrație publică, având primele două promoții de absolvenți, se consolidează baza metodico-științifică a instituției. Au fost editate 32 de manuale, în corespundere cu planurile de studii, pregătite de cadrele didactice ale Academiei ca rezultat al unei stagieri de documentare științifică pe parcursul a două luni, în instituții similare din Portugalia, Belgia și Olanda.

Perioada respectivă se finalizează cu marcarea, în anul 2003, a aniversării a

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 62-65 din 1998.

zecea de la fondarea Academiei. Cu acest prilej a fost editată cartea „Un deceniu de împliniri”, care conține un set de materiale analitice semnate de colaboratorii Academiei în care sunt descrise rezultatele obținute de instituție pe parcursul celor zece ani de funcționare.

2.3. Academia sub tutela șefului statului

2003 - 2014

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1113-III dn 12 februarie 2003, Academia de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova a fost reorganizată în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.² Noul Statut al Academiei prevedea modalitatea de numire a rectorului și vicerectorului prin Decret prezidențial, ceea ce deosebea Academia de alte instituții de învățământ superior din țară. Conform noilor prevederi, Academia își desfășoară activitatea în calitate de centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, de instruire a personalului din serviciul public și de asigurare științifică și metodică a activității autorităților publice. Statutul prevedea și o nouă structură a Academiei prin crearea a trei departamente cu statut de facultate: administrare publică; relații internaționale; management public. Departamentele respective, din 2005 reorganizate în direcții, erau preocupate, până în anul 2010 atât de organizarea studiilor de master cât și de organizarea procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici. Ulterior, au fost create două departamente distincte: Departamentul studii superioare de master și Departamentul dezvoltare profesională, care activează până în prezent.

O acțiune importantă din această etapă o constituie acreditarea Academiei prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației și Tineretului nr. 262 din 09 decembrie 2004, ca instituție de învățământ superior de stat la trei specialități: administrație publică; management; relații internaționale. Prin aceasta se confirma corespunderea procesului de pregătire a cadrelor realizat de către Academie standardelor

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 20 din 14 februarie 2003..

naționale de calitate stabilite prin reglementările naționale.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 577 din 24 mai 2007,³ studiile postuniversitare din cadrul Academiei au fost reorganizate în studii superioare de masterat, iar diplomele, eliberate de Academie până în anul 2007, inclusiv, au fost substituite cu diplome de master. O parte componentă a acestei perioade este și marcarea, în anul 2008, a aniversării a 15-a, iar în anul 2013 - a aniversării a 20-a de la fondarea Academiei.

Academia se evidențiază în această perioadă și prin rezultate bune în domeniul științific. Astfel, prin Hotărârea Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare nr. AC-01/3-3 din 21 mai 2009, Academia a fost acreditată științific la profilul de cercetare „Suport științific și metodologic în edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice”, iar prin Hotărârea nr. AC-1/3 din 11 aprilie 2014, Academia de Administrare Publică a fost reacreditată la profilul științific „Suport științific în modernizarea administrației publice din Republica Moldova” cu acordarea calificativului de „Organizație competitivă pe plan internațional (Categorie B)”. În acest temei, prin Hotărârea Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei, din 18 iunie 2014, Academia de Administrare Publică a fost certificată ca membru de profil al Academiei de Științe a Moldovei.

2.4. Revenirea Academiei în subordinea Guvernului

2014 - 2018

Începutul acestei perioade este marcat de adoptarea prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 225 din 26 martie 2014 a unui nou Statut al Academiei⁴, întru executarea prevederilor Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 951-VII din 13 ianuarie 2014 privind reorganizarea Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.⁵ În conformitate cu prevederile actualului Statut, Fondator al Academiei este Guvernul Republicii Moldova prin intermediul Cămarilor de Stat a Republicii Moldova, care exercită controlul privind corespunderea activității Academiei misiunii și atribuțiilor acesteia.

³ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 74-77 din 01 iunie 2007.

⁴ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 78-79 din 01 aprilie 2014.

⁵ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 9-13 din 10 mai 2014.

Rectorul Academiei este ales în funcție, prin concurs, conform legislației Republicii Moldova și confirmat în funcție de către Guvern, pe un termen de cinci ani, iar prim-prorectorul și prorectorul sunt numiți în funcție prin ordinul rectorului. La 16 mai 2014 a avut loc, pentru prima dată în istoria Academiei, alegerea de către Senat a actualului rector, dl Oleg Balan, după cum prevedea legislația din acel timp, ulterior fiind confirmat în funcție prin Hotărârea Guvernului nr. 343 din 21 mai 2014.

Adoptarea Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 a generat unele adaptări ale regulamentelor instituționale de organizare și funcționare a Academiei la prevederile acestuia, inclusiv prevederea că rectorul se alege de către adunarea generală a cadrelor didactice și științifice titulare și a reprezentanților studenți din senat, din consiliile facultăților cu votul majorității membrilor. Codul Educației mai prevede expres (art. 82/7) că Academia de Administrare Publică oferă programe de studii de master, de doctorat și de dezvoltare profesională continuă a personalului din serviciul public, precum și asigură științifico-metodic activitatea autorităților publice.⁶

Prevederile statutare privind organizarea și funcționarea Academiei de Administrare Publică sunt completate și detaliate în Carta universitară a Academiei adoptată de Senat la 09 iunie 2015, după coordonarea acesteia cu Ministerul Educației. Carta prevede că Academia de Administrare Publică participă, prin serviciile educaționale prestate, la edificarea societății bazate pe cunoaștere și contribuie la consolidarea capacităților instituționale ale autorităților administrației publice, în calitate de beneficiari ai serviciilor educaționale prestate de Academie.

Prin decizia Senatului din 20 decembrie 2016 a fost aprobat un plan de acțiuni privind pegătirea, organizarea și desfășurarea activităților prilejuite de aniversarea a 25-a de la fondarea Academiei de Administrare Publică. Anul de studii 2017-

**CARTA UNIVERSITARĂ
a Academiei de Administrare Publică**

*Aprobată de Senatul Academiei
de Administrare Publică la 9 iunie 2015
Avizată de Ministerul Educației la 14 iunie 2015*

Chișinău, 2015

⁶ Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 319-324 din 23 noiembrie 2014.

2018 a fost anunțat an jubiliar al *Academiei*, inaugurarea căruia s-a produs la 18 septembrie 2017 prin lansarea Culegerii de studii „*Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției*”, autor Mihail Platon, primul rector al Academiei, care la 02 septembrie 2017 ar fi împlinit 85 de ani de la naștere.

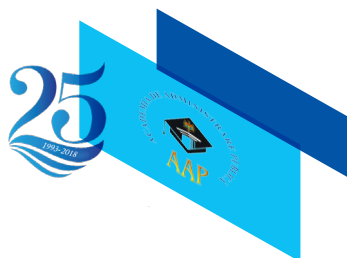
Pe parcursul anului jubiliar au fost organizate și desfășurate mai multe activități cu caracter didactic, științific, editorial cu participarea activă a corpului profesoral-didactic, masteranzilor, doctoranzilor, participanților la cursurile de dezvoltare profesională, absolvenților Academiei, partenerilor de dezvoltare, reprezentanților autorităților administrației publice centrale și locale. Anul jubiliar al Academiei s-a desfășurat sub sloganul: „*Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac*”.

„Spiritul de conducere este pus în practică nu atât prin cuvinte, cât prin atitudine și fapte”

Harold Geneen

Organele de conducere ale Academiei

Summary of Chapter III

The governing bodies of the Academy of Public Administration

Chapter III highlights the management system of the institution that has been organized and functioned during the 25 years of its activity according to the legislation in force and has evolved based on the statutory peculiarities of the Academy.

According to the provisions of the Code on Education of the Republic of Moldova no. 152, adopted on July 17, 2014, the management of higher education focuses on the following principles: university autonomy and academic freedom; public responsibility; strategic leadership; efficient and transparent management. These general principles of higher education management have been identified in the Academic Charter of the Academy of Public Administration. Thus, they are supplemented with the principles: excellence; free and equal access; neutrality and impartiality; competitiveness; professionalism; orientation towards beneficiaries; avoidance of conflicts of interest.

These principles underlie the activity of the governing bodies and of all the employees of the Academy. The system of governing bodies is composed of the Senate, the Council for Institutional Strategic Development, the Scientific Council, the Council of the Department, the Board of Directors, and the Rector.

The *Senate* is the supreme governing body of the Academy and ensures the observance of the above mentioned principles of activity, discusses and decides on the main problems deriving from the mission, objectives, attributions and priorities of the Academy regarding the organization of the training, the scientific research activity, the professional development activities for the civil servants, the logistic and financial provision for the activity of the Academy.

The *Council for Institutional Strategic Development* is a newer body introduced into the system of higher educational institutions of the Republic of Moldova in accordance with the provisions of the Code on Education adopted on July 17, 2014, having the task of coordinating the elaboration of the Strategic Development Plan and other tasks related to the activity of the Academy.

The *Scientific Council* coordinates the scientific research activity of the Academy, organizes and conducts doctoral studies programmes, selects doctoral supervisors, submits projects within the national doctoral grant competition.

The *Council of the Higher Education Department* examines the curricula and analytical programs for master degree studies, the didactic-methodical materials and other informative sources of teaching.

The *Board of Directors* consists of the Rector, Prime Vice-Rector, Vice-Rector, other heads of the Academy's structural subdivisions and examines the course of the current work of the Academy.

The *Rector* exerts the executive management of the Academy and is assisted in his work by the Prime Vice-Rector and the Vice-Rector.

III. Organele de conducere ale Academiei

3.1. Principiile managementului educațional

Pe parcursul activității sale, organele de conducere ale Academiei de Administrare Publică s-au instituit și au funcționat în conformitate cu legislația în vigoare și au evoluat reieșind din particularitățile statutare ale Academiei, despre care deja s-a vorbit.

În conformitate cu prevederile Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152, adoptat la 17 iulie 2014, managementul învățământului superior se axează pe următoarele principii: autonomia universitară și libertatea academică; responsabilitatea publică; conducerea strategică; gestionarea eficientă și transparentă.

Aceste principii generale ale managementului învățământului superior și-au găsit concretizare și detaliere în Carta universitară a Academiei de Administrare Publică, reieșind din misiunea, obiectivele și prioritățile promovate de instituție. Astfel, Academia de Administrare Publică își organizează și desfășoară activitatea în baza următoarelor principii:

a) **autonomie**. Autonomia universitară garantată de Codul educației vizează domeniile conducerii, structurării și funcționării Academiei, activitățile didactice și de cercetare științifică și se referă la ideile, acțiunile, competențele decizionale în spațiul comunității academice;

b) **exelență**. Exelența reprezintă un principiu transversal pentru toate activitățile din Academie, mobilizează comunitatea academică la activitate eficientă și performantă, pentru a deține un loc de frunte în competiția universitară;

c) **libertatea academică** înseamnă libertatea de expresie în procesul predării, cercetării și învățării și privește următoarele aspecte: alegerea temelor și metodelor de studiu și de cercetare, interpretarea, publicarea și transferul rezultatelor cercetării, exprimarea liberă a opiniilor, în condițiile respectării eticii universitare, participarea la activitățile de educație și de cercetare, la organizarea și coordonarea acestora, alegerea liberă a programelor de studii de către studenți;

d) **accesul liber și egal** se referă la relația persoanelor cu activitățile și bunurile Academiei. Toate persoanele care îndeplinesc criteriile și standardele stabilite de Academie au acces la programele de studii, programele de cercetare, acțiunile culturale, resursele

financiare, resursele materiale și serviciile auxiliare, fără nicio discriminare de sex, vârstă, rasă, etnie, religie sau opțiune politică;

e) **neutralitate și imparțialitate.** Academia are o poziție neutră și imparțială, nu creează și nu participă în acțiuni care ar putea implica conflicte de interese;

f) **competitivitate.** Academia este o instituție de învățământ competitivă pe piața educațională a Republicii Moldova, răspunzând adecvat la noile provocări din sistemul educațional și din sistemul administrației publice;

g) **profesionalism.** Academia are o echipă care este conștientă de rolul său în societate, cu toate competențele profesionale, calitățile personale și dedicația necesară;

h) **transparență.** Activitățile desfășurate în Academie sunt transparente, pentru a putea fi evaluate de comunitatea instituției și societate. Acest lucru se face prin intermediul site-ului Academiei și al mijloacelor de comunicare;

i) **echilibru și buna comunicare.** În Academie se practică o comunicare colegială între conducerea Academiei și comunitatea instituției, se încurajează o atmosferă de încredere în cadrul comunității academice, stimulând discuții și dezbateri utile pentru activitatea de instruire, dezvoltare profesională a personalului și cercetare;

j) **orientare spre beneficiari.** Academia răspunde necesităților de instruire și dezvoltare profesională a beneficiarilor, își tratează beneficiarii cu respect, manifestă deschidere și dorință de a perfecționa continuu metodele și tehnicile didactice;

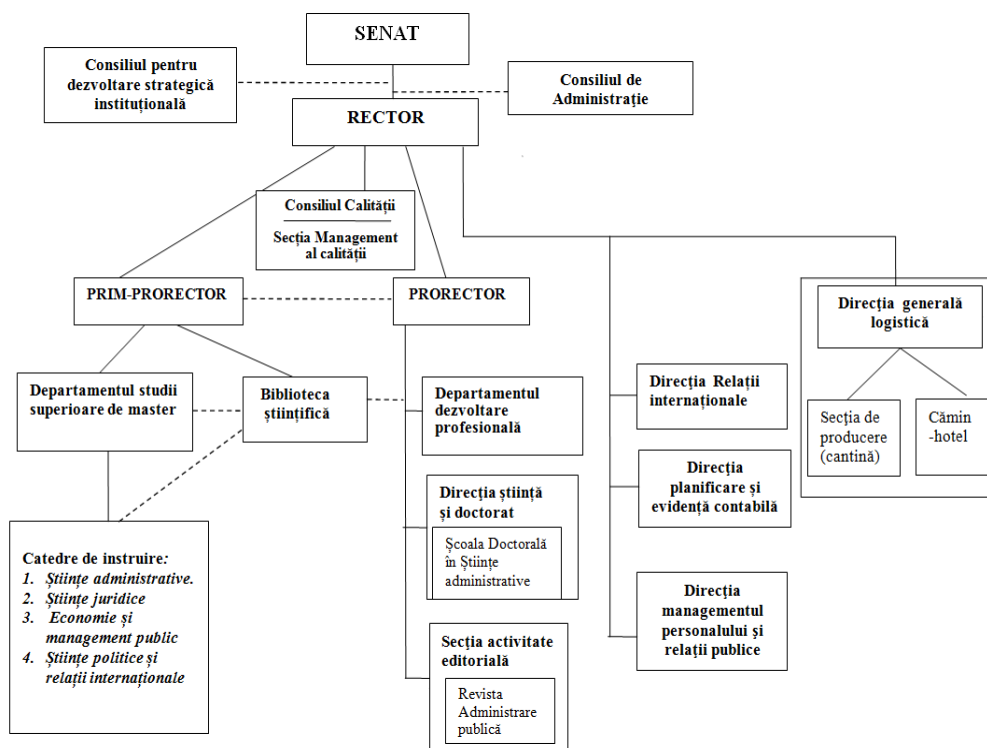
k) **evitarea conflictelor de interese.** Pe lângă mecanismele legale care reglementează conflictele de interese, în Academie se promovează mecanisme suplimentare și echilibrate, menite să elimine posibilele conflicte de interese, prin implicarea factorilor observaționali și decizionali din instituție și din afara ei;

l) **răspunderea publică** obligă Academia să respecte legislația în vigoare și politicile naționale și europene în domeniul educației și cercetării, să aplice reglementările privind asigurarea și evaluarea calității, să asigure transparența deciziilor și activităților sale, să asigure un management eficient în utilizarea resurselor, să respecte libertatea academică a personalului didactic, de cercetare și auxiliar, precum și drepturile și libertățile studenților și audienților.

Aceste principii stau la baza activității tuturor organelor de conducere, structurilor organizatorice, cadrelor didactico-științifice și altor angajați ai Academiei.

Sistemul organelor de conducere este compus din: senat, consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională, consiliul științific, consiliul departamentului, consiliul de administrație, rectorul.

Organigrama Academiei de Administrare Publică

3.2. Senatul Academiei

Senatul este organul suprem de conducere al Academiei. Din componența Senatului fac parte din oficiu: rectorul, care este președinte al acestuia, prim-prorectorul, prorectorul și șefii subdiviziunilor interioare, reprezentanți ai Guvernului, autorităților administrației publice. Membrii corpului didactico-științific, studenții ciclurilor II și III, personalul auxiliar sunt aleși în Senat, ținând cont de cota reprezentativă, stabilită de actele normative în vigoare.

Senatul asigură respectarea principiilor de activitate enumerate mai sus, pune în discuție și decide asupra problemelor principale care derivă din misiunea, obiectivele, atribuțiile și prioritățile Academiei privind organizarea instruirii, activității de cercetare științifică, desfășurarea activităților de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, asigurării logistice și financiare a activității Academiei.

Componenta Senatului Academiei de Administrare Publică (2017)

- 1 **Balan Oleg**, doctor habilitat, profesor universitar, rector, *președinte*
- 2 **Zelenschi Angela**, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, secretar științific
- 3 **Groza Andrei**, doctor, conferențiar universitar, prim-prorector
- 4 **Sîmboteanu Aurel**, doctor, conferențiar universitar, prorector
- 5 **Deliu Tudor**, deputat în Parlamentul Republicii Moldova
- 6 **Guznac Valentin**, recomandat de Guvernul Republicii Moldova
- 7 **Canțir Vlad**, președintele Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova
- 8 **Dulschi Ion**, doctor, conferențiar universitar, director Departament studii superioare de master
- 9 **Țepordei Aurelia**, director Departament dezvoltare profesională
- 10 **Dulschi Silvia**, doctor, conferențiar universitar, șef Direcție știință și doctorat
- 11 **Tofan Tatiana**, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră economie și management public
- 12 **Goriuc Silvia**, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe juridice, președintele Comitetului sindical
- 13 **Rusu Rodica**, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale
- 14 **Gorea Ana**, doctor, conferențiar universitar, Catedra științe politice și relații internaționale
- 15 **Tipa Ion**, doctor, conferențiar universitar, Catedra științe juridice
- 16 **Frunze Oleg**, doctor, lector universitar, Catedra economie și management public
- 17 **Manole Dinu**, șef Direcție relații internaționale
- 18 **Andrievschi Ludmila**, șef Direcție managementul personalului și relații publice
- 19 **Andronovici Elena**, șef Direcție planificare și evidență contabilă
- 20 **Leancă Tudor**, șef Direcție generală logistică
- 21 **Sobieski-Camerzan Rodica**, șef Bibliotecă științifică
- 22 **Savca Tatiana**, lector superior universitar, Catedra științe administrative
- 23 **Țap Iurie**, doctorand, an. IV, deputat în Parlamentul Republicii Moldova
- 24 **Turețchi Viorel**, masterand, an. II, specializarea Management

3.3. Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională

Consiliul pentru dezvoltare strategică instituțională este un organ mai nou, introdus în sistemul instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova recent, în conformitate cu prevederile Codului educației adoptat la 17 iulie 2014.

Modalitatea de constituire a Consiliului pentru dezvoltare strategică în instituțiile de învățământ superior este stabilită expres în Codul educației și prevede că se constituie pentru un mandat de cinci ani, din nouă membri, după cum urmează:

a) trei membri desemnați de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Cancelaria de Stat, care nu pot avea calitatea de salariat în cadrul ministe-
relor respective și Cancelariei de Stat;

b) doi membri din rândul cadrelor didactice titulare ale Academiei, care nu dețin funcții de conducere și nu sunt membri ai Senatului, selectați prin vot secret de adunarea generală a membrilor Consiliului Departamentului învățământ superior de master și a reprezentanților studenți din Senat și din Consiliul Departamentului învățământ superior de master;

c) doi membri delegați din partea Senatului care sunt experți externi și nu au cali-
tatea de titulari ai Academiei de Administrare Publică;

d) rectorul;

e) prim- prorectorul.

Consiliul pentru dezvoltare strategică al Academiei coordonează elaborarea Pla-
nului de dezvoltare strategică al instituției, monitorizează, evaluează eficiența utili-
zării resurselor financiare, aprobă quantumul taxelor de studii, se pronunță asupra
metodologiei de salarizare și stimulare a personalului, precum și asupra dezvoltării și
consolidării patrimoniului Academiei.

Componența Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională al Academiei de Administrare Publică

1. Cușnir Valeriu	director al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, doctor habilitat în drept, profesor universitar, <i>președinte</i>
2. Vicol Dragoș	președinte al Consiliului Coordonator al Audiovizualu- lui, doctor habilitat în filologie, profesor universitar

3.	Efrim Oleg	avocat, recomandat de Ministerul Educației, Culturii și al Cercetării
4.	Moldovan-Bătrînac Viorelia	consilier principal de stat al Prim-Ministrului Republicii Moldova, doctor în economie, conferențiar universitar
5.	Trocin Gheorghe	recomandat de Ministerul Finanțelor
6.	Balan Oleg	rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat în drept, profesor universitar
7.	Groza Andrei	prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor în istorie, conferențiar universitar
8.	Bantuș Anatolie	doctor în drept, profesor universitar la Catedra științe juridice, Academia de Administrare Publică;
9.	Butnaru Veronica	lector universitar la Catedra economie și management public, Academia de Administrare Publică, <i>secretar al Consiliului</i> .

3.4. Consiliul științific al Academiei

Consiliul științific al Academiei face parte din organele de conducere ale instituției și activează în baza propriului statut, aprobat de Senat. Metodologia de desemnare a membrilor Consiliului științific se aprobă de către Senatul Academiei cu respectarea prevederilor Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1007 din 10 decembrie 2014. Consiliul științific al Academiei de Administrare Publică este alcătuit din șapte persoane și funcționează în baza prevederilor Cartei universitare și a Regulamentului instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii de doctorat.

Consiliul Științific elaborează strategia de cercetare științifică a Academiei, regulamentul instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii de doctorat, selectează conducătorii de doctorat, aprobă programele examenelor de admitere și ale examenelor de specialitate la studiile de doctorat, examinează și înaintează proiecte în cadrul concursului național de granturi doctorale.

Componența Consiliului științific al Academiei

Sîmboteanu Aurel

doctor, conferențiar universitar,
prorector al Academiei de
Administrare Publică, *președinte*

Dulschi Ion

doctor, conferențiar universitar,
director al Departamentului studii
superioare de master, secretar
științific

Popa Victor

doctor habilitat, profesor universitar,
judecător al Curții Constituționale

Solomon Constantin

doctor habilitat, profesor universitar,
USM

Dulschi Silvia

doctor, conferențiar universitar,
director al Școlii doctorale în științe
administrative

Gheorghiță Tamara

doctor, lector universitar

Carpovici Grigore

doctorand, anul III

3.5. Consiliul Departamentului învățământ superior de master

Consiliul Departamentului învățământ superior de master este un organ colegial de conducere care se echivalează cu consiliul facultății și se constituie din cadre didactico-științifice cu experiență, conducători ai subdiviziunilor didactice, masteranzi, în baza propunerilor catedrelor, iar directorul Departamentului învățământ superior de master și șefii catedrelor sunt membri din oficiu ai Consiliului.

Consiliul Departamentului învățământ superior de master examinează planurile de învățământ și programele analitice pentru studiile superioare de master, materialele didactico-metodice și altor surse informative care reprezintă suport metodic-didactic pentru procesul de instruire, acordă asistență metodică cadrelor didactico-științifice în scopul eficientizării activității acestora și sporirii randamentului instructiv-educativ al procesului de învățământ.

3.6. Consiliul de administrație

Consiliul de administrație este format din rector, prim-prorector, prorector, directorii de departamente, șefii de catedră, șeful direcției managementul personalului și relații publice, șeful direcției evidență contabilă și planificare, șeful direcției generale logistici, alți conducători ai subdiviziunilor structurale ale Academiei și examinează mersul activității curente a Academiei.

3.7. Rectorul

Rectorul exercită conducerea executivă a Academiei și este asistat de prim-prorector și prorector. Rectorul se alege prin concurs, de către adunarea generală a cadrelor didactice și științifice titulare și a reprezentanților studenților din Senat, pe un termen de cinci ani și este confirmat în post prin hotărârea Guvernului. Rectorul numește prim-prorectorul, prorectorul pe perioada mandatului său.

RECTOR

Oleg BALAN

PRIM-PRORECTOR

Andrei GROZA

PRORECTOR

Aurel SÎMBOTEANU

**În perioada 1993 -2014 în funcția de rectori ai
Academiei de Administrare Publică au activat:**

Mihail PLATON
(1993-2004)

Ala MIRONIC
(2004 - 2006)

**Alexandru
ROMAN**
(2006- 2010)

Vasile MARINA
(2010-2014)

Prorectorii Academiei cu activitate didactică și științifică

Arcadie BARBĂROȘIE

Sergiu ROȘCA

Andrei CORLAT

Gheorghe JIGĂU

Boris NEGRU

Aurel ȘÎMBOTEANU

Eduard MELNIC

Corneliu POPOVICI

Angela COLAȚCHI

Oleg BALAN

Prorectorii Academiei cu activitate economică

Victor GHIȚU

Alexandru CEAICOVSCHI

**DI Mihail PLATON la
festivitatea de înmînare a
diplomelor
absolvenților studiilor de
masterat**

**Dna Ala MIRONIC și
dl Alexandru ROMAN la
inaugurarea Centrului
de Integrare Europeană din
cadrul Academiei de
Administrare Publică**

**DI Vasile MARINA și
dl Martin KREUTNER
semnează Memorandumul
de Înțelegere între
Academia de
Administrare Publică și
Academia Internațională
Anticorupție**

**DI Oleg BALAN și
dl James PETTIT
în cadrul unei vizite la
Academia de Administrare
Publică desfășurate sub
genericul „Relațiile moldo-
americane – 25 de ani
de cooperare”**

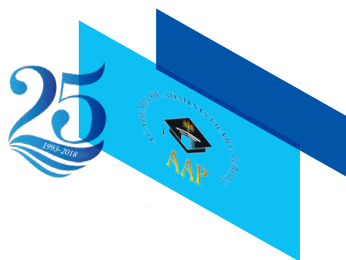

„Organele de stat din țară vor obține o autoritate bine meritată numai atunci când în dezvoltarea structurilor statale se va sesiza importanța factorului uman”

Mihail Platon

IV

Formarea personalului pentru administrația publică

Summary of Chapter IV

Training of the staff for public administration

Chapter IV elucidates the work carried out by the Academy of Public Administration in the field of training highly qualified staff for public administration bodies. In this sense, the managerial aspects of the educational process in an evolutionary context are emphasized during the quarter of the century that the Academy operates. The tasks that the institution faced could be achieved through the promotion of managerial activities appropriate to postgraduate studies, the organization of which took into account the training needs of the students enrolled in these studies.

In the field of educational management within the Academy, *the Department on Education* had a special role. It was a structure responsible, in the first ten years of the activity of the Academy, for the organization and development of the whole process of education, both for postgraduate studies and, until 1998, for the organization of the process of continuous professional development of the public administration staff.

In time, the Academy of Public Administration provided educational services of several levels: traditional postgraduate studies (1993-2007); undergraduate bachelor studies (1997-2007); pre-Bologna master studies (2002-2008); Bologna master studies (2008 - present).

At present, the managerial functions are exercised by the Master Higher Education Department, which has been commissioned to organize master studies in all programmes provided by the Academy. The Department performs its duties in collaboration with the specialized Chairs and other subdivisions of the Academy, with the central and local public administration authorities, with similar administrative and educational structures in the country and abroad. In accomplishing its mission, the Department aims at organizing, monitoring, evaluating and controlling the planned activities.

The studies are combined with the master students' research activity. In order to increase the efficiency of the research process in the Academy, complex research groups composed of professors and master students are created, aiming at the completion of master theses, as well as participation in the theoretical and scientific conferences of totalizing the scientific-didactic activity that take place annually.

Specialized Chairs carry out the master study programmes (Public Administration; Legal Sciences; Political Sciences and International Relations; Economics and Public Management). Currently, the following master programmes are offered: Public Administration Theory and Practice; Public Administration; Anti-corruption; Public Law; Management; Information Management in Public Administration; International Relations, all coming to support the activity of the public administration authorities.

Since the establishment of the Academy and up to now, 4,717 people have been listed as students of postgraduate and master degree programmes, including 1,157 full-time students and 3,560 part-time students.

IV. Formarea personalului pentru administrația publică

4.1. Managementul educațional în contextul rigorilor timpului

Una din principalele atribuții ale Academiei de Administrare Publică a fost și rămâne pregătirea cadrelor pentru sistemul administrației publice în conformitate cu cerințele înaintate de evoluția sistemului administrativ, dar și celui educațional. Începând chiar cu primul an de studii, accent s-a pus pe organizarea studiilor postuniversitare care urmăreau scopul formării unor specialiști de înaltă calificare, capabili să activeze în condițiile noi, ale unei societăți democratice.

Sarcinile care stăteau în fața Academiei puteau fi realizate prin promovarea unor activități manageriale adecvate studiilor postuniversitare, în organizarea cărora trebuia de ținut seama de necesitățile de instruire a audienților înscriși la aceste studii la recomandarea autorităților administrației publice.

Admiterea la studii se realiza în două etape. La prima etapă autoritățile administrației publice centrale și locale selectau candidații pentru studii, reieșind din necesitățile instituției, în baza unor criterii proprii și îi recomandau pentru participarea la concursul de admitere din cadrul Academiei. La cea de-a doua etapă se organiza concursul propriu-zis prin organizarea unor interviuri în prezența unei comisii alcătuite din reprezentanții corpului profesoral-didactic al Academiei, Cancelariei de Stat, altor autorități publice.

Conținutul convorbirilor se referea la problemele existente în sistemul administrativ, identificarea soluțiilor pentru asigurarea unei activități eficiente a autorităților administrației publice, argumentarea motivării candidaților de a-și face studiile la Academie, alte subiecte care dădeau posibilitate de a-i selecta pe candidații cei mai buni. Candidații selectați de către comisia respectivă erau propuși pentru înmatriculare. În primii doi ani de activitate, înmatricularea la studii a audienților s-a făcut prin hotărâre de Guvern, ulterior, această funcție a fost delegată rectorului Academiei.

În domeniul managementului educațional din cadrul Academiei un loc deosebit l-a avut *Direcția instruire*, structură responsabilă în primii zece ani de activitate a Academiei, de organizarea și desfășurarea întregului proces de învățământ, atât la studii postuniversitare cât și, până în anul 1998, de organizarea procesului de perfecționare continuă a cadrelor din administrația publică.

Direcției instruire îi revenea sarcina elaborării concepției instruirii, planurilor de studii, coordonarea activității secțiilor (facultăților),¹ monitorizarea elaborării programelor analitice, lucrul cu cadrele didactice, elaborarea actelor regulatorii ale procesului didactic, organizarea stagiilor de practică a audienților, colaborarea cu autoritățile publice centrale și locale, care delegau audienții la studii, conlucrarea cu structurile Cancelariei de Stat care coordonau activitatea Academiei.

Pe parcursul evoluției Academiei denumirea Direcției instruire a fost modificată de mai multe ori în: Direcția organizatorică (ianuarie 1996); Direcția organizarea instruirii (iunie 1998); Secția studii (iunie 2001); Direcția monitorizare, evaluare și control (august 2003), reorganizată ulterior în Departamentul studii superoare de master.

Subdivizarea respectivă a fost condusă, în primul an de studii 1993-1994 de Teodor Popescu, Vasile Rău, ulterior - de Aurel Sîmboteanu (noiembrie 1994 - iunie 1998), Claudia Crăciun (iulie 1998 - septembrie 1999), Nicolae Stefanov (octombrie 1999 - iunie 2001), Tatiana Șaptefrați (iunie - decembrie 2001), Petru Donțoi (decembrie 2001 - septembrie 2002), Valentina Sandu (ianuarie - august 2003), Svetlana Cojocar (august 2003 - decembrie 2005), Nadejda Ovcearenco (ianuarie - septembrie 2006), Tatiana Șaptefrați (septembrie 2006 - august 2008), Gheorghe Gladchi (septembrie 2008 - ianuarie 2009), Ana Gorea (aprilie 2009 - ianuarie 2010), Dumitru Patrașcu (august - noiembrie 2010), Tatiana Șaptefrați (ianuarie 2011 - septembrie 2013), Maria Strehii (septembrie 2013 - august 2016), Ion Dulschi (septembrie 2016 - prezent).

În calitate de colaboratori ai acestei Direcții, care și-au adus contribuția la constituirea și organizarea procesului de studii, în primii ani de funcționare a Academiei, au activat Ludmila Mocreac, Svetlana Cojocar, Maria Morari, Galina Razlog, ulterior s-au alăturat Sergiu Albu, Mihai Manea. Această activitate responsabilă a fost continuată de Tatiana Savca, Svetlana Rață, Natalia Scelifos, Liuba Prodan-Șesteacova. La momentul actual în organizarea și monitorizarea procesului de studii sunt implicați metodiștii Tatiana Castrașan, Tatiana Naizambaev, Natalia Buga.

În iulie 2003, în contextul reorganizării instituției în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova și adoptării unui nou statut a

¹ În primii ani de activitate a Academiei, în scopul asigurării unei similitudini între structurile organizaționale ale Academiei cu cele ale autorităților administrației publice, s-a practicat utilizarea termenului de secție (facultate), pentru catedra de specialitate, care exercita această funcție.

fost adoptată și o nouă structură a Academiei². De rând cu alte modificări structurale, au fost create trei Departamente cu statut de facultate:

Departamentul administrare publică, director Oleg Balan (2003 - 2006), în cadrul căruia au activat catedrele: Științe administrative; Științe juridice; Științe socio-politice și laboratorul sociodemografic.

Departamentul management public, director Oleg Buga (2003-2004), Nicolae Fedoreț (2004-2005), în cadrul căruia au activat catedrele: Economie și management public; Tehnologii informaționale.

Departamentul relații internaționale, director Alexandru Buruian (2003-2004), Oleg Casiadi (2005-2006), în cadrul căruia au activat catedrele: Relații internaționale; Limbi moderne aplicate.

Departamentele respective erau responsabile de organizarea procesului de studii atât la studiile postuniversitare, studiile de masterat inițiate în 2002, precum și de perfecționarea profesională a funcționarilor publici la specialitățile de care erau responsabile. Coordonarea procesului de studii la nivel instituțional era realizată de Direcția monitorizare, evaluare și control.

În decembrie 2005 are loc modificarea structurii Academiei, prin care departamentele menționate se reorganizează, prin transformare, în direcții.³

Direcția administrare publică, șef Oleg Balan (2006-2010), în cadrul căreia au activat catedrele: Științe administrative; Științe juridice; Științe sociopolitice.

Direcția management public, șef Dumitru Patrașcu (2005-2006), în cadrul căreia au activat catedrele: Economie și management public; Tehnologii informaționale.

Direcția relații internaționale, șef Emil Ciobu (2006-2010), în cadrul căreia au activat catedrele: Relații internaționale; Limbi moderne aplicate.

Direcțiilor respective li s-au păstrat funcțiile și atribuțiile executate anterior de departamentele nominalizate privind organizarea procesului de studii la specialitățile de profil, cu excepția organizării procesului de perfecționare a funcționarilor publici. Această funcție a fost preluată de către *Direcția perfecționare profesională a personalului*, formată în acest scop, astfel, revenindu-se la sistemul de management al acestor activități avut până în anul 2003, care se dovedise a fi mai eficient.

În scopul optimizării managementului instituțional, în august 2010, prin Decret

² Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 155 din 25 iulie 2003.

³ Decret pentru modificarea anexei la Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1404-III din 28 iulie 2003. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.168-171 din 16 decembrie 2005.

prezidențial, are loc o nouă reorganizare structurală a Academiei.⁴ În baza celor trei direcții (administrare publică, management public, relații internaționale), prin comasare, se formează *Departamentul studii superioare de master*, în sarcina căruia au fost puse activitățile de organizare a studiilor de master la toate programele prestate de Academie și realizate de catedrele de specialitate: administrare publică; științe juridice; relații internaționale; economie și management public; management informațional în administrația publică.

În același timp, Direcția perfecționare profesională a personalului a fost reorganizată în *Departamentul dezvoltare profesională*. La moment, procesul de instruire în Academie este realizat specializat de aceste două departamente.

4.2.Evoluția formelor de studii în cadrul Academiei

Academia de Administrare Publică a prestat pe parcursul anilor servicii educaționale de mai multe niveluri: studii postuniversitare tradiționale (1993- 2007); studii iniversitare de licență (1997-2007); studii de masterat preBologna (2002 - 2008); studii de masterat Bologna (2008 - prezent).

Studiile postuniversitare tradiționale (1993-2007). Organizarea studiilor respective s-a efectuat în temeiul legislației în vigoare din perioada dată și în conformitate cu concepția de instruire elaborate în acest scop. La elaborarea concepției de instruire s-a ținut seama de necesitățile de instruire a specialiștilor din domeniul administrației publice și de cerințele și rigorile crescânde ale pieței muncii față de prestația funcționarilor publici. Aceasta se referă, în primul rând, la o temeinică *pregătire teoretică* a viitorilor specialiști, folosind posibilitățile pe care le oferă știința administrației și alte discipline de studii. Aceasta presupunea și cultivarea abilităților viitorilor specialiști de a transpune postulatele teoretice în activitatea administrativă practică.

O altă componentă a profesiogramei unui funcționar public, de care se ținea cont în procesul lor de formare în cadrul Academiei, este asigurarea unei bune *pregătiri juridice* a acestora. Aceasta se dobândește prin studierea științelor juridice și ramurilor de drept care reglementează activitatea administrativă și sferele de activitate în care sunt implicați funcționarii publici. Cunoașterea legislației în vigoare, respectarea și implementarea adecvată a prevederilor ei în activitatea practică, reprezintă o cale rea-

⁴ Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 518 din 26 august 2010. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 155-158 din 03 septembrie 2010.

lă de eficientizare a activității administrative și de satisfacere a intereselor cetățenilor.

În procesul de pregătire a specialiștilor pentru domeniul administrației publice s-a acordat o atenție deosebită și *pregătirii economice* a acestora. Aceasta se justifică prin faptul că autoritățile administrației publice, atât centrale cât și locale, exercită un șir de funcții și atribuții în domeniul elaborării și implementării politicilor publice, inclusiv în sfera antreprenoriatului, sunt preocupate de gestionarea finanțelor publice, patrimoniului statului și unităților administrativ-teritoriale.

O cerință asupra căreia s-a insistat mult la elaborarea concepției studiilor postuniversitare tradiționale se referă la *cultivarea competențelor de comunicare* a funcționarilor publici prin studierea și însușirea psihologiei manageriale, culturii organizaționale, problemelor eticii profesionale, altor discipline care contribuie la formarea competențelor din acest domeniu.

Nu a fost de neglijat ca parte componentă a concepției studiilor postuniversitare tradiționale și *pregătirea specialiștilor în domeniul tehnologiilor informaționale* și utilizării lor în activitatea administrativă. Aceasta se întrevedea destul de actual, îndeosebi, în primii ani de activitate a Academiei, când în autoritățile administrației publice se inițiasă utilizarea acestor tehnologii și funcționarii publici aveau strictă necesitate în însușirea lor.

Concepția de instruire postuniversitară a funcționarilor publici mai prevedea și *studierea unei limbi moderne*, necesare pentru familiarizarea experienței țărilor străine în domeniul administrației publice și comunicării cu partenerii din străinătate, care își propuneau serviciile de consultanță autorităților publice din Republica Moldova.

În baza acestei concepții se elaborau planurile de studii la cele trei specialități: *Administrare publică; Management; Relații internaționale*. Planurile de studii conțineau câteva discipline comune pentru toate specialitățile și disciplinele predestinate fiecărei specialități. Durata studiilor era de doi ani la studiile cu frecvență și de trei ani la studiile cu frecvență redusă. Studiile postuniversitare se finalizau cu susținerea a două examene de absolvire și tezei de diplomă.

În anul 2004 a avut loc evaluarea academică și acreditarea Academiei la cele trei specialități:

- 1051. Administrare publică;
- 1802. Management;
- 0851. Relații internaționale.

Organizarea studiilor iniversitare de licență (1997-2007) erau prevăzute chiar în primul Statut al Academiei, dar la realizarea lor s-a purces în anul 1997. Instruirea universitară în Academie s-a realizat la specialitatea *Administrare publică*. Planul de studii și programele cursurilor predestinate studenților de la acest ciclu prevedeau în calitate de obiectiv o bună pregătire teoretică și practică a specialiștilor, modelarea unei înalte conștiințe civice și cultivarea competențelor care le-ar permite viitorilor funcționari să exercite la un înalt nivel profesional funcții în organele administrației publice. La aceasta a contribuit și organizarea celor două etape ale stagiului de practică în organele administrației publice centrale și locale cu implicarea studenților în activități desfășurate de aceste organe.

Pe parcursul celor zece ani, Academia a pregătit 364 specialiști cu studii superioare la specialitatea Administrare publică. Majoritatea din ei s-au încadrat, după absolvire, în activitatea administrativă, o altă parte în sectorul neguvernamental, activitatea didactică și de cercetare, inclusiv în cadrul Academiei.

4.3. Departamentul studii superioare de master

Departamentul studii superioare de master este o subdiviziune a Academiei de Administrare Publică, **misiunea** căruia constă în exercitarea funcțiilor manageriale de planificare, organizare, coordonare și evaluare a procesului didactico-

educațional și de cercetare la programele de studii superioare, ciclul II - master științific și de profesionalizare.

Departamentul își realizează atribuțiile în colaborare cu catedrele de specialitate și alte subdiviziuni ale Academiei, cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu structurile administrativ-didactice similare din țară și de peste hotare. În realizarea misiunii sale Departamentul are ca obiective: *organizarea, monitorizarea, evaluarea și controlul activităților preconizate*. În acest scop, Departamentul participă împreună cu catedrele la elaborarea strategiei de formare profesională a funcționarilor publici, a persoanelor cu funcții de răspundere electivă și la implementarea acestora, la monitorizarea și coordonarea activităților de elaborare și actualizare a planurilor de învățământ, a activităților metodic-didactice și științifice, organizează, împreună cu catedrele, procesul de selectare și înmatriculare a studenților.

Departamentul evaluează, sistematizează și generalizează, în baza informațiilor prezentate de către catedre: realizarea activităților didactice, metodice și științifice, realizarea volumului sarcinii didactice a personalului științifico-didactic în conformitate cu planurile de învățământ, normativele de timp și alte acte normative ce reglementează procesul didactic, evaluează și generalizează contingentul de studenți: înmatriculări, exmatriculări, transferuri, concedii academice, promovarea studenților de la an la an, generalizează și sistematizează rapoartele statistice generale și privind mișcarea contingentului de studenți, reușita studenților la sesiunile de evaluare pe ani, forme de studii și programe de master.

Organul deliberativ al Departamentului studii superioare de master este *Consiliul Departamentului*, ales pentru un termen de cinci ani din cadre didactico-științifice și studenți. *Consiliul Departamentului* determină strategia de dezvoltare a Departamentului, examinează și propune pentru Senatul Academiei planurile de învățământ, programele analitice, raportul directorului Departamentului cu privire la activitatea științifică și educativă.

Activitatea curentă a Departamentului este dirijată de directorul Departamentului, asistat de echipa de metodiști, fiecare având în responsabilitate monitorizarea realizării programelor de studii, întocmirea și asigurarea respectării orarelor de studii, consultațiilor și examenelor, comunicarea permanentă cu studenții și cadrele didactice privind realizarea procesului instructiv-educativ.

În prezent, funcția de director al Departamentului este exercitată de dl Ion Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar, iar în calitate de metodiști activează doamnele Tatiana Castrașan Tatiana Naizambaev și Natalia Buga.

Staful Departamentului studii superioare de master în ședință de lucru

Ion Dulschi, directorul Departamentului studii superioare de master

Organizarea studiilor superioare de master, ciclul II

În cadrul Academiei de Administrare Publică se realizează studii superioare de masterat, ciclul II la următoarele programe:

Master științific

Teoria și practica administrației publice

Management

Relații internaționale

Master de profesionalizare

Administrare publică

Anticorupție

Management

Relații internaționale

Drept public

Management informațional în administrația publică

Programele de master, realizate în cadrul Academiei au parcurs o evoluție determinată de sporirea solicitărilor pieței muncii, pe dimensiunea administrației publice. Inițial, instruirea era organizată doar în domeniul administrației publice, studiindu-se preponderent aspectele teoretice și practice privind organizarea și funcționarea autorităților administrației publice. Odată cu consolidarea instituțiilor statului și dezvoltarea relațiilor internaționale, a crescut solicitarea de specialiști în domeniul managementului, relațiilor internaționale și dreptului, oferindu-se, respectiv, programe de studii pentru sectoarele menționate. Cele mai recente oferte de studii au fost la programele chemate să asigure cu specialiști domeniile manage-

mentului informațional în administrația publică și de anticorupție.

Admiterea la studii superioare de masterat, ciclul II, la toate programele se realizează separat pentru învățământul cu frecvență și cu frecvență redusă, în conformitate cu comanda de stat. La concursul de admitere în Academie se pot înscrie cetățenii Republicii Moldova cu studii superioare de licență sau echivalente, care își desfășoară activitatea în organele administrației publice centrale și locale. Procesul de admitere este unul complex și are drept scop selectarea celor mai performanți funcționari.

Pe parcursul anilor, contingentul masteranzilor la toate programele a crescut considerabil. Dacă în primul an de studii 1993-1994, numărul audienților de la studii postuniversitare a fost de 39 persoane, apoi în anul 2016 el a atins cota de 1029 de masteranzi.

Procesul de instruire la studii superioare de master, ciclul II, se realizează în conformitate cu planurile de învățământ pentru fiecare program în parte în baza „Regulamentului cu privire la organizarea ciclului II - studii superioare de master în cadrul Academiei de Administrare Publică”.

În fiecare an de studii sunt analizate și revizuite planurile de învățământ pentru noul contingent înmatriculat, ținându-se cont de specificul acestuia, de tendințele și schimbările ce se produc în administrația publică, dar care nicicum nu afectează standardul pregătirii profesionale a funcționarului public.

Realizarea procesului instructiv-educativ se face în colaborare cu catedrele și alte subdiviziuni ale Academiei, cu organele administrației publice centrale și locale, cu structuri administrativ-didactice similare, cu instituții universitare și postuniversitare din Republica Moldova și alte țări. În acest context Academia colaborează cu specialiști în domeniu de la Institutul European de Administrare Publică din Maastricht, cu experți din Marea Britanie, Franța, Belgia, Portugalia, Suedia, Grecia, România.

Studiile se îmbină cu activitatea de cercetare a masteranzilor. Pentru sporirea eficienței procesului de cercetare în Academie sunt create grupe complexe de cercetare compuse din profesori și masteranzi, ele având drept scop atât realizarea tezelor de master cât și participarea la conferințele teoretico-științifice de totalizare a activității științifico-didactice care au loc anual.

O atenție sporită se acordă consolidării legăturilor interdisciplinare, coordonându-se planurile și programele de cercetare, constituirea colectivelor intercatedrale de autori pentru elaborarea cursurilor de prelegeri, materialelor instructive, efectuarea unor investigații științifice comune. Astfel, o parte dintre absolvenții Academiei continuă activitatea științifică în cadrul studiilor de doctorat.

Echipa Academiei la Agenția Națională a Funcționarilor Publici din România, februarie, 2017.

Un rol important în cadrul studiilor de masterat îl au *stagiile de practică*, care au drept scop consolidarea și aplicarea în practică a cunoștințelor și aptitudinilor masteranzilor, acumularea experienței și consolidarea deprinderilor de gestionare și organizare a activităților prin implicarea nemijlocită în procesul de administrare, studierea specificului activității organelor administrației publice.

În conformitate cu „*Regulamentul cu privire la desfășurarea stagiului de practică, studii superioare, ciclul II masterat*”, stagiul se desfășoară în autoritățile administrației publice locale și centrale, durata acestuia fiind de 5 săptămâni în primul an de studii. Academia, imediat după fondare, și-a propus ca obiectiv preluarea experienței statelor cu tradiții democratice și bune practici administrative. În 1994 tot efectivul de audienți ai primei promoții au beneficiat de un stagiul de o lună în autoritățile publice din Atena. Această tradiție se menține și în prezent. Anual, o parte din studenții Academiei beneficiază de oferta partenerilor de la Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București de a se documenta cu activitatea autorităților din România.

Studiile de master se finalizează cu elaborarea tezei de master. Tematica tezelor este elaborată de către catedre, ținându-se cont de necesitatea identificării soluțiilor pentru diverse probleme de *organizare și funcționare a administrației publice, dar și interesul pentru domeniul de activitate al masteranzilor*. Elaborarea tezei se realizează în conformitate cu Îndrumarul metodic pentru elaborarea Tezelor de Master, întocmit de către Departament de comun cu catedrele de specialitate.

O componentă importantă în cercetarea de master o constituie latura practică, iar concluziile și recomandările formulate au menirea să perfecționeze funcționarea sistemului admi-

nistrativ. Masteranzii, în procesul de cercetare, aplică diverse metode științifice de investigație, cele mai frecvente fiind cele sociologice, statistice și studiile de caz. Susținerea tezei este publică în fața unei comisii numite prin ordinul rectorului.

Procesul de instruire este asigurat de corpul profesoral-didactic al celor patru catedre, precum și de cei mai performanți practicieni din administrația publică centrală și locală, care creează posibilități pentru asigurarea continuității gnoseologice de însușire mai profundă a procedeele metodologice adecvate specialității studiate, conștientizarea esenței fenomenelor, cunoașterea și condiționarea lor reciprocă. Actualmente, la Academie activează un corp profesoral - didactic compus din 57 de cadre didactice, inclusiv 6 doctori habilitați, profesori universitari, 3 doctori habilitați, conferențieri universitari, 2 doctori, profesori universitari, 27 doctori, conferențieri universitari, 9 doctori, lectori universitari, 6 lectori universitari. Mulți profesori au fost angajați în primii ani de activitate a Academiei. Menționăm aici pe Victor Popa, Otilia Stamatina, Nicolae Romandaș, Boris Negru, Alexandru Burian, Tatiana Manole. O atenție sporită se acordă pregătirii profesorilor tineri. Aici s-au format ca profesori absolvenții Academiei Tudor Deliu, Tatiana Șaptefrați, Vlad Canțir, Tatiana Savca, Ludmila Andrievschi, Violeta Tincu, Tatiana Castrașan, Svetlana Rață și alții.

Corpul profesoral-didactic este preocupat permanent de optimizarea procesului și de utilizarea celor mai moderne metode de instruire. Aceste sarcini se află permanent în atenția Departamentului studii superioare de master, catedrelor, altor subdiviziuni didactice și administrative ale Academiei.

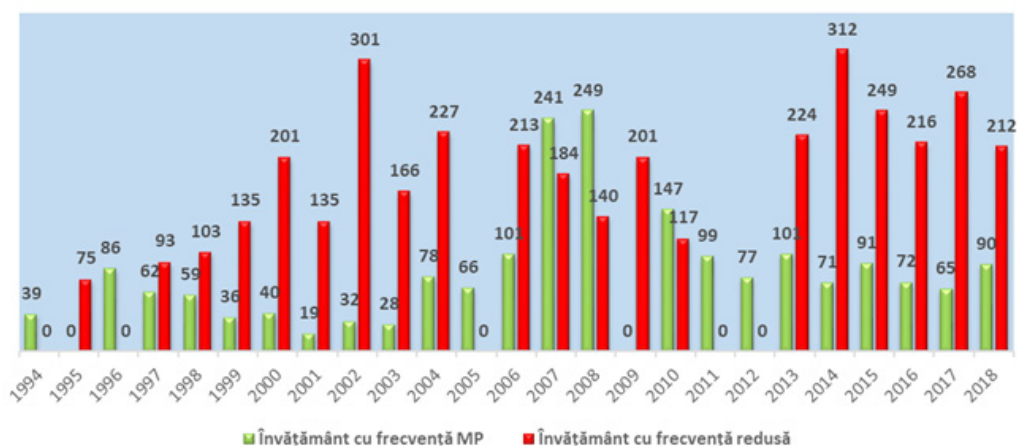

Festivitatea de înmânare a diplomelor de absolvire. Iunie, 2017.

Concomitent cu activitatea de instruire, corpul profesoral-didactic și colaboratorii Academiei realizează o vastă activitate științifică, participă la diverse conferințe și seminare naționale și internaționale, care se organizează anual în cadrul Academiei de Administrare Publică, precum și în instituții similare din țară și de peste hotare.

De la fondarea Academiei și pînă în prezent, titulari ai studiilor postuniversitare și de master se numără **5721** de persoane, inclusiv **1949** – studii cu frecvență și **3772** – studii cu frecvență redusă. La specializarea administrarea publică - 2417 absolvenți, la specializarea management - 1543 absolvenți, la specializarea relații internaționale – 1207 absolvenți, la specializarea drept constituțional și drept administrativ – 333, management informațional în administrația publică – 70, anticorupție – 98, drept public – 53 absolvenți.

Dinamica contingentului de absolvenți la studii superioare de master în perioada 1994-2018

4.4. Catedra științe administrative

Catedra *științe administrative* își începe activitatea în anul 1993, odată cu fondarea Academiei de Administrare Publică, fiind succesoarea secției (facultății) Administrare publică, obiectivul principal al acesteia fiind instruirea și formarea funcționarilor publici cu cunoștințe și competențe fundamentale, capacități de adaptare și gândire analitică, orientați spre perfecționare continuă. În anul 2003 a fost modificată denumirea catedrei în *Administrarea de stat și municipală*, iar în anul 2008 s-a revenit la denumirea Catedra *științe administrative*.

Persoanele care au exercitat de-a lungul anilor postul de șef catedră: Mihail Platon, doctor habilitat în economie, profesor universitar (1993-2004), Corneliu Popovici, doctor în filosofie, conferențiar universitar (iulie 2004 - septembrie 2006), Nicolae Romandaș, doctor în drept, profesor universitar (octombrie 2006 - octombrie 2007), Teodor Popescu, doctor în istorie, conferențiar universitar (noiembrie 2007 - iunie 2011), Andrei Groza, doctor în istorie, conferențiar universitar (iulie 2011 - mai 2014), Ion Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar (iunie 2014 - august 2016), Angela Zelenschi, doctor în filosofie, conferențiar universitar (septembrie 2016 - prezent).

Obiectivele Catedrei științe administrative

Obiective organizatorice: asigurarea desfășurării activităților în conformitate cu planul de activitate al Academiei, a planurilor de învățământ, programelor analitice, programelor de cercetare științifică, aprobarea planurilor individuale elaborate de corpul didactic, întocmirea și aprobarea programelor analitice, asigurarea procesului de învățământ cu cadre didactice de un înalt nivel profesional, organizarea stagiilor de practică, asigurarea procesului didactic cu materiale informative și surse bibliografice necesare.

Obiectivele instructiv-didactice: planificarea, organizarea și realizarea procesului didactic, elaborarea cursurilor în funcție de necesitățile și specificul contingențului de masteranzi, adaptarea și reactualizarea cursurilor și programelor didactice, elaborarea materialelor metodic - didactice, elaborarea tematicii tezelor de master, monitorizarea cercetării științifice a masteranzilor.

Obiectivele științifice: efectuarea cercetări științifice la temele incluse în planul tematic de investigații științifice al Academiei, participarea, la solicitarea autorităților administrației publice, la avizarea actelor normative, a conceptelor, programelor și altor documente, participarea cu comunicări științifice la lucrările conferințelor, colocviilor, simpozioanelor și altor foruri științifice.

Colectivul didactico-științific al Catedrei științe administrative

La catedra **Științe administrative** activează cadre didactice titulare, cadre cu funcții de conducere din Academie și cadre angajate prin cumul. Componenta actuală a colectivului Catedrei este compusă din 17 cadre didactice, inclusiv: 2 doctori habilitați, profesori universitari, 8 doctori, conferențieri universitari, 3 doctori, lectori universitari, 4 lectori universitari.

Angela Zelenschi, șef catedră, doctor
în filosofie, conferențiar universitar

Activează din septembrie 2016. Tema tezei de doctorat: „*Cultura organizațională și rolul ei în managementul modern*” susținută în anul 2004. Conferențiar universitar în economie, business și administrare din anul 2014. Este autoare a peste 50 de lucrări științifice. Experiență profesională, inclusiv: activitate didactică: 1996-2009 - Academia de Studii Economice din Moldova, 2009-2016 - Institutul Internațional de Management IMI-NO-

VA, 2005-2016 - Universitatea de Stat din Moldova, 2016 - prezent - Academia de Administrare Publică. Secretar științific al Senatului Academiei de Administrare Publică din anul 2017. Secretar științific al Seminarului Științific de Profil - Filosofie, Universitatea de Stat din Moldova din anul 2011. Mobilitate de predare - Program Erasmus+, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, România, 6-10 noiembrie 2017. Domenii de interes științific: management public, cultură și comportament organizațional, etică aplicată. Cursuri predate: *Managementul funcției publice* și *Deontologia funcționarului public*.

Victor Saca, doctor habilitat,
profesor universitar

Obținerea gradului științific de doctor în istorie - 1979, doctor habilitat în științe politice - 2002, titlului științifico-didactic de profesor universitar - 2006. Autor a peste 260 de lucrări științifice, inclusiv 22 monografii, manuale, ghiduri metodice. Are peste 80 de participări cu referate la conferințe științifice internaționale și naționale. A pregătit în calitate de conducător științific 8 doctori în științe politice și științe administrative. Activitate didactică: 1975-1995 - Universitatea Tehnică a Moldovei; 1985-1988 - Universitatea din Aden, Republica Democratică Iemen; 1995-1999 - Academia de Studii Economice din Moldova; 1999 - prezent - Universita-

tea de Stat din Moldova. Din 2007 - prezent Academia de Administrare Publică. Vice-președinte, membru al Seminarului științific de profil în științe administrative. Domenii de interes științific: Interese și relații politice; Interese publice; Tranziții și transformări democratice; Modernizarea sociopolitică a Republicii Moldova.

Cursuri predate: Teoria conflictelor; Interesul național al Republicii Moldova.

**Constantin Solomon, doctor habilitat,
profesor universitar**

Obținerea gradului științific de doctor în istorie - 1982, doctor habilitat în științe politice - 2002, titlului științifico-didactic de profesor universitar - 2003. A publicat peste 200 de lucrări științifice în reviste de specialitate din Republica Moldova și de peste hotare, inclusiv 3 monografii, un manual. A participat cu peste 70 de comunicări la simpozioane, conferințe naționale și internaționale. Președintele Comisiei de experți în științe umanistice din cadrul Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova - 2003-2014. Din 2014 - prezent membru al Comisiei de experți în domeniul științelor politice și administrative. Activitate didactică: 1976 - prezent - Universitatea de Stat din Moldova, 2009 - prezent - Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: instituționalizarea și evoluția sistemului politic din Republica Moldova, administrația publică din Republica Moldova în contextul proceselor migraționale.

Cursuri predate: Teoria politică; Istoria politică a Republicii Moldova.

**Andrei Groza, doctor, conferențiar universitar.
Prim-porector al Academiei de Administrare Publică**

Doctor în istorie - 1985, conferențiar universitar - 1996. Este autor a 32 de lucrări științifice și metodico-didactice publicate și participări la conferințe internaționale și naționale. Experiență profesională, inclusiv activitate didactică: 1983-1989 Universitatea de Stat din Moldova, 1991-1998 - Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, 1998-2000 - Universitatea Cooperatist - Comercială din Moldova, 2000-2005 - Universitatea Liberă Internațională din Moldova, 2011 -

prezent - Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Istoria; Drept civil; Știința administrației. Cursuri predate: *Administrarea proprietății publice*.

Aurel Sîmboteanu, doctor în științe politice, conferențiar universitar. Prorector al Academiei de Administrare Publică

Autor a peste șaptezeci de lucrări științifice în domeniul administrației publice, inclusiv trei manuale, două monografii, două studii enciclopedice, culegeri de studii, ghiduri metodice. Experiență profesională, inclusiv activitate didactică: 1994 - prezent - Academia de Administrare Publică, 2005-2014 - Universitatea de Stat din Moldova. Autor al Cadrului Național al Calificărilor la specialitatea *Administrație publică*, membru al Comisiei de experți a CNAA în politologie, administrație publică și științe ale comunicării, membru fondator al AO Institutul de Științe Administrative din Moldova. Stagieri profesionale în SUA, Portugalia, Belgia, Olanda, Suedia, Letonia, România, Germania, Rusia, Ucraina. Domenii de interes științific: teoria, metodologia și istoria administrației publice, reforma administrației publice, instituții și procese administrative, dezvoltarea profesională a funcționarilor publici. Cursuri predate: *Teoria administrației publice*, *Probleme fundamentale ale științei administrației*, *Administrația publică centrală*.

Ion Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar

Autor și coautor a 40 de lucrări, studii și comunicări științifice de specialitate, inclusiv suporturi de curs la: Teoria generală a statului și dreptului; Demografie; Managementul educațional preuniversitar. Secretar al seminarului științific de profil pentru susținerea tezelor de doctor în administrația publică din cadrul Academiei de Administrare Publică. Membru al Comisiei internaționale de recunoaștere a diplomelor INCOVUZ XXI. Activitate didactică: 1988 - 1999 - Universitatea Pedagogică de stat „Ion Creangă”, 1999 - 2005 - Universitatea Slavonă, 2005 - 2008 Universitatea Liberă Internațională din Moldova, 2008 - prezent Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Cultura profesională a funcționarilor publici. Cursuri predate: *Administrația publică centrală*, *Deontologia funcționarilor publici*.

Tatiana Șaptefrați, doctor,
conferențiar universitar

Gradul științific de doctor în științe biologice este obținut în 1993 și științifico-didactic de conferențiar în administrația publică în 2005. Este autoare a peste 70 de lucrări științifice publicate și participări la conferințe internaționale și naționale. Experiență profesională, inclusiv activitate didactică: 1990-1994 - Institutul de Cercetări Științifice „N. Dîmo”, 1994-1996 - Ministerul Educației și Științei, 1998 - prezent Academia de Administrare Publică. Domeniul de interes științific: Teoria și metodologia administrației publice. Cursuri predate: *Probleme actuale ale științei administrației; Managementul programelor și proiectelor; Strategii de dezvoltare durabilă.*

Angela Popovici, doctor, conferențiar universitar

Obținerea gradului științific de doctor în științe istorice cu tema „Proprietatea funciară în ținuturile Lăpușna, Orhei, Soroca în secolul al XV-lea – începutul secolului al XVIII-lea”, 1998. Conferențiar universitar la specialitatea *Istoria, teoria și metodologia administrației publice*. Abilitată cu dreptul de conducător de doctorat la specialitatea *Teoria, metodologia administrației publice*. Este autoare a 65 de lucrări științifice, manuale, lucrări metodice, a participat la numeroase conferințe naționale și internaționale. Experiență profesională, inclusiv: activitatea științifico-didactică: 1993-2004 - Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei; 2000-2006 - Universitatea de Stat din Moldova; 2004 - prezent - Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Sisteme politico-administrative comparate; Management public; Management organizațional. Cursuri predate: *Evoluția sistemelor politico-administrative; Istoria administrației publice; Management în administrația publică.*

Mihai Șleahțițchi, doctor, conferențiar universitar

Este doctor în psihologie (cu o teză susținută, în 1998, la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași) și doctor în pedagogie (cu o teză susținută, în 1987, la Universitatea Pedagogică de Stat din Moscova). Este membru titular al mai multor asociații științifice și profesionale și este angajat, totodată, în diverse programe de cercetare, masterat și doctorat. Deține calitatea

de membru fondator al *Observatorului Național de Psihologie Socială* (2000), *Colegiului „Logos Plural”* (2001), *Institutului pentru Dezvoltare Comunitară* (2004), *Universității Deschise „Europedia”* (2010) și al *Centrului pentru Dezvoltare Personală și Profesională* (2016). Până în prezent, a publicat în calitate de autor, coautor sau/și coordonator 15 cărți de specialitate și cca 200 de articole științifice în reviste naționale și internaționale. Cursuri predate: *Psihologia conducerii în administrația publică*.

Nistor Grozavu, doctor, conferențiar universitar

Obținerea gradului științific de doctor în tehnică cu tema „Metode de formare și apreciere a soluțiilor de proiect a clădirilor industriale” – 1989. Este autor a peste 150 de lucrări științifice publicate și participări la conferințe internaționale și naționale. Autor a circa 100 proiecte de clădiri și edificii, Planuri Urbanistice și Planuri de Amenajare. Autor al reglementării urbane pentru teritoriile rezidențiale. Experiență profesională, inclusiv, activitate didactică: 1982-1986 – Universitatea Tehnică a Moldovei, 1986 -1988 – Universitatea Tehnică de Construcții, Moscova, 1989 – 2008 – Universitatea Tehnică a Moldovei, din anul 1997 - până în prezent - Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Urbanism și Amenajarea Teritoriului, Planificarea Urbană. Cursuri predate: *Urbanism și amenajarea teritoriului*.

Serghei Palihovici, doctor în politologie, lector universitar

Tema tezei de doctorat: „*Reforma administrației publice din Republica Moldova în contextul integrării europene*” a fost susținută în anul 2008. Publicații științifice: opt lucrări științifice publicate și participări la conferințe naționale și internaționale. Experiență profesională, inclusiv activitate didactică: 1999-2008 – Primăria municipiului Chișinău, 2009-2014 – șeful Oficiului teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, 2011-2012 – Consiliul municipal Chișinău, 2014-2015 – Secretar General - adjunct al Guvernului Republicii Moldova, februarie 2015 - iunie 2015 Ministru, Ministerul Mediului, Republica Moldova, 2015-2016 – Secretat General al Guvernului Republicii Moldova, 2016 - prezent - Academia de Administrare Publică. Domeniu de interes științific: Reforma administrației publice.

Violeta Tincu, doctor în științe administrative,
lector universitar

Activează în cadrul Catedrei științe administrative din 2004. Obținerea gradului științific de doctor în rezultatul susținerii tezei „Rolul administrației publice în organizarea și modernizarea serviciilor publice” - 2016. Este autor a peste 20 de lucrări științifice publicate și participări la conferințe internaționale și naționale. Experiență profesională: activitate didactică: 2004 - prezent – Academia de Administrare Publică. 2005-2017 – secretar de Atelier a Conferinței internaționale științifico-practice *Teoria și practica administrării publice*, organizate la AAP. Domenii de interes științific: Organizarea și gestionarea serviciilor publice. Cursuri predate: *Prestarea serviciilor publice*; *Gestiunea serviciilor publice*.

Sergiu Tatarov, doctor în drept,
lector universitar

Teza de doctorat „Controlul administrativ exercitat de Executivul Central asupra activității autorităților administrației publice locale în Republica Moldova” - 2005. Autor a peste 20 de lucrări științifice. Activitate didactică: 2005 - prezent, cumul extern - Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: statutul funcționarilor publici și demnitarilor; formele de consolidare a democrației locale în țările Parteneriatului

Estic. Cursuri predate: *Administrația publică locală*, *Dezvoltarea durabilă*.

Tudor Deliu, lector superior
universitar

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Autor și coautor a 27 de lucrări, studii și comunicări științifice de specialitate, inclusiv manuale. Activitate didactică: 1994 – prezent – Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Reforma administrației publice, Dezvoltare durabilă. Cursuri predate: *Administrația publică locală*.

Tatiana Savca, lector universitar

Este autoare a peste 50 de lucrări științifice publicate. Participă la peste 50 de conferințe internaționale și naționale. Peste 30 de ani de experiență profesională, inclusiv, din 1998 - prezent la Academia de Administrare Publică, activitate didactică din anul 2000. Domenii de interes științific: politici publice, management public, managementul proiectelor. Cursuri: *Politici publice, Analiza politicilor publice, Management public, Managementul programelor și proiectelor, Evaluarea programelor și proiectelor*.

Ludmila Andrievschi, lector universitar

A absolvit facultatea de filologie a Universității Pedagogice „Alec Russo” din Bălți, iar ulterior – studiile de master și doctoratul în cadrul Academiei de Administrare Publică, tema de cercetare fiind „Optimizarea structurii administrației publice în Republica Moldova”. A activat mai bine de 10 ani în organele administrației publice locale, iar din 1999 este în funcția de șef al Direcției managementul personalului și relații publice a Academiei. Este formator în cadrul cursurilor de dezvoltare profesională. A participat la multiple activități de instruire organizate în cadrul Academiei de Administrare Publică și în cadrul autorităților publice cu suportul Fundației Soros Moldova, PNUD Moldova, CIPU International, Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Domenii de interes științific: optimizarea structurii administrației publice. Cursuri predate: *Tehnici de secretariat*.

Svetlana Rață, lector universitar

Este autoare a 16 lucrări științifice publicate și participări la conferințe internaționale și naționale. *Experiență profesională*, inclusiv activitate didactică: 2004 - prezent Academia de Administrare Publică. Domenii de interes științific: Controlul administrativ; Consolidarea capacităților autorităților administrației publice locale. Cursuri predate: *Teoria administrației publice; Teoria și practica administrației publice*.

A asigurarea procesului de învățământ cu cadre didactice performante a constituit dintotdeauna un obiectiv de bază al conducătorilor instituției. Participarea la diferite programe în cadrul proiectelor TACIS, USAID, SOROS, TEMPUS, EURASIA, SIPU,

PNUD etc. ca formatori, a favorizat ridicarea nivelului profesional și didactic, precum și a stimulat elaborarea manualelor, instrucțiunilor metodice, notelor de curs.

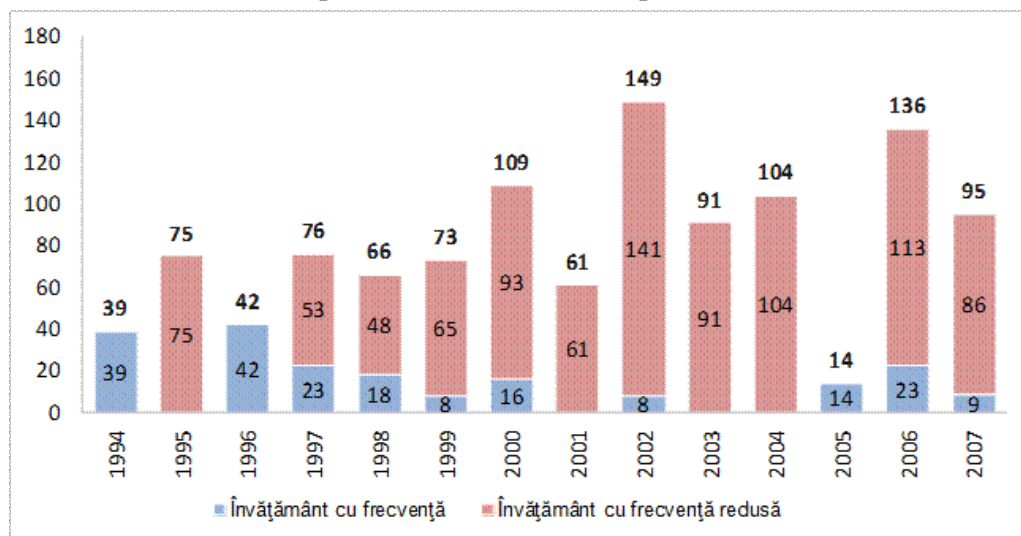
Servicii educaționale prestate de Catedra științe administrative

Catedra *științe administrative*, fiind una de specialitate și având drept sarcini principale planificarea, organizarea și realizarea procesului didactic, adaptarea și actualizarea permanentă a cursurilor și a programelor analitice, elaborarea materialelor metodico-didactice, efectuarea cercetărilor științifice în domeniul administrației publice, prestează pe parcursul anilor mai multe tipuri de servicii educaționale.

Studii postuniversitare (1993-2007). Aceste studii au debutat în cadrul Academiei cu o singură specialitate - *Administrarea publică*, cu durata de un an la secția cu frecvență și de doi ani la secția cu frecvență redusă. În anul 1993, la recomandarea autorităților publice, au fost înmatriculați la studii primii 40 de audienți la secția cu frecvență la zi și 97 – la secția cu frecvență redusă. Corpul profesoral-didactic constituia pe atunci 11 cadre titulare și 17 – prin cumul. La concursul de admitere erau înscriși cetățeni ai Republicii Moldova cu studii superioare și care activau în organele administrației publice centrale și locale.

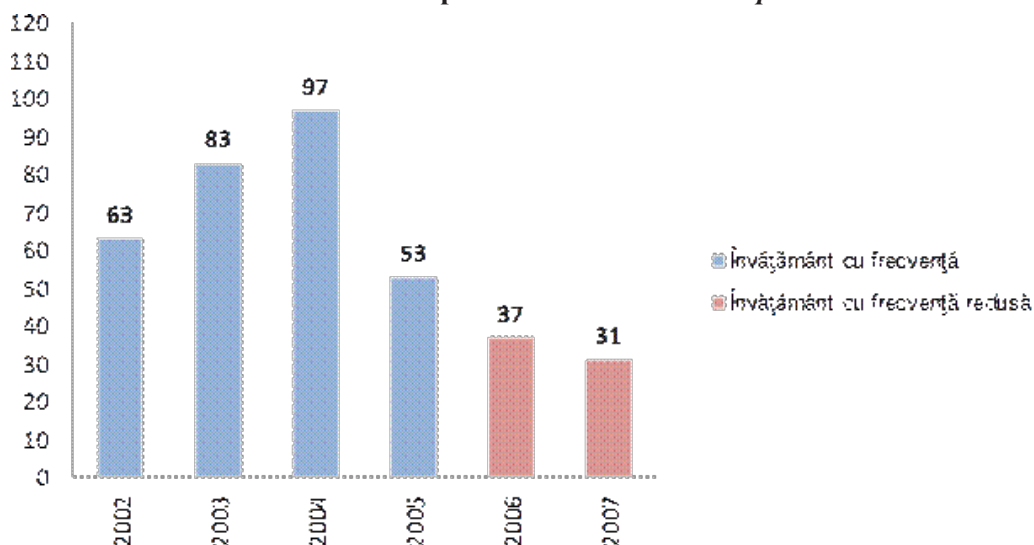
Pe parcursul perioadei 1994-2007 la specialitatea *Administrare publică* a fost atestată următoarea dinamică a contingentului de absolvenți.

Diagrama 1. Dinamica contingentului absolvenților studiilor postuniversitare, specializarea *Administrare publică*

Studii universitare de licență (1997-2007). Începând cu anul de învățământ 1997-1998 Catedra prestează servicii de instruire universitară de licență la specialitatea *Administrare publică*, pentru început la învățământul cu frecvență, iar din anul 2001 - și la învățământul cu frecvență redusă. Învățământul universitar prevede pregătirea teoretică și practică a viitorilor funcționari publici, pe parcursul a cinci ani de studii. Aceasta a pus începutul pregătirii cadrelor la nivelul studiilor de licență în Republica Moldova la specialitatea Administrare publică.

Diagrama 2. Dinamica contingentului absolvenților studiilor universitare la specialitatea *Administrare publică*

Studii superioare de master (2003 – prezent). Misiunea principală a catedrei a fost și este de a dezvolta competențele și abilitățile necesare celor care doresc să facă o carieră în sectorul public, atât prin programele de master *științific*, precum și programelor de master *de profesionalizare*.

Oferta educațională pentru ciclul II, studii superioare de master

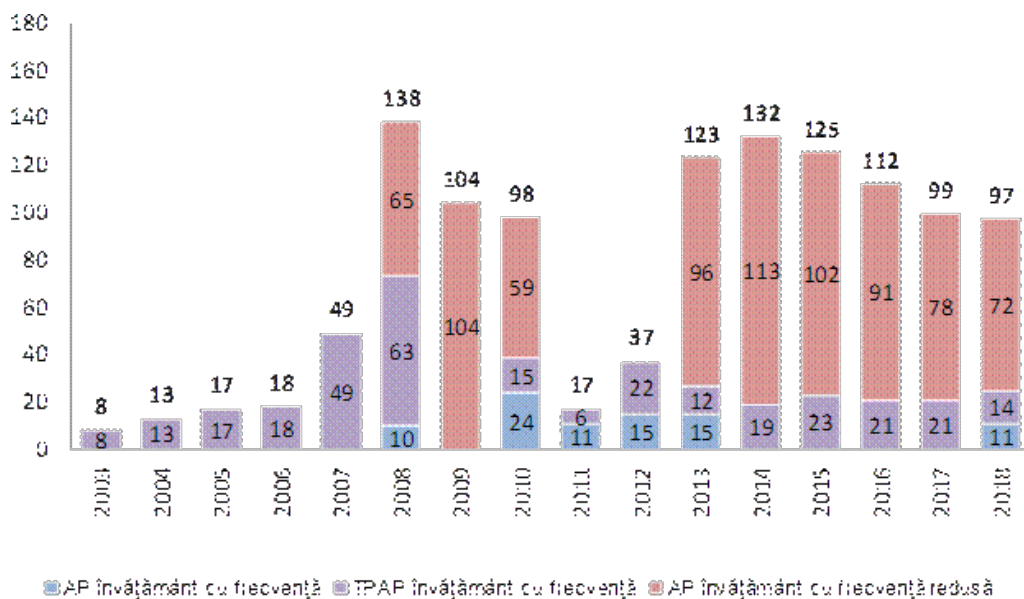
Programul de master „*Teoria și practica administrației publice*” este un program de master științific și este destinat unui spectru larg de beneficiari și, în primul rând, celor care se interesează de o cunoaștere mai profundă a problematicii fenomenului administrativ, de mecanismele și instituțiile administrative în raport cu cele politico-economice, precum și tuturor funcționarilor publici ai autorităților administrației publice centrale și locale, care doresc să participe la procesul de cercetare în acest domeniu, pentru a soluționa problemele practice ale administrației publice centrale și locale.

Programul de master „*Administrare publică*” este un program de master de profesionalizare, destinat celor care sunt interesați să cunoască specificul activității domeniului administrativ, a mecanismelor de funcționare a instituțiilor administrative și raporturile acestora cu instituțiile politice, economice și sociale, cât și al funcționarilor publici din administrația publică centrală și locală, care își dezvoltă competențele și gradul de calificare profesională.

Oportunitatea programelor de masterat este determinată de procesul continuu de modernizare a sistemului administrației publice, precum și de necesitatea realizării exigențelor de instruire și ajustare a corpului de funcționari publici, conform standardelor europene. Programele de studii la master sunt racordate și realizate potrivit cerințelor sistemului administrativ național și comunitar.

Ținând cont de strategiile de reformă a administrației publice și de schimbările sociale ce au loc în plan național și internațional, colectivul didactic al Catedrei *științe administrative* acordă o atenție sporită formării și dezvoltării competențelor profesionale ale funcționarilor publici, în condițiile în care complexitatea sarcinilor ce trebuie să le realizeze administrația publică reclamă un corp de profesioniști în domeniu, care să răspundă interesului general al colectivității pe care o deservește.

Diagrama 3. Dinamica contingentului absolvenților studiilor de master științifice Teoria și practica administrației publice și master de profesionalizare *Administrare publică*

Majoritatea celor care au studiat la aceste programe de master, în toți acești ani, sunt persoane din sistemul administrației publice, cu o anumită experiență în domeniu, funcționari în autoritățile publice centrale și locale, dar și persoane din afara sistemului, care doresc să facă o carieră în sectorul public.

Administrația publică din Republica Moldova este supusă unui proces de reforme bazate pe presiuni interne și externe - așteptări din partea cetățenilor privind furnizarea serviciilor publice, modificarea contextului politic, economic și social, noi cerințe datorate progresului tehnico-științific. În aceste condiții pregătirea temeinică a funcționarilor publici este o condiție fără de care administrația publică s-ar dovedi incapabilă să răspundă provocărilor. Competențele obținute în procesul de studii la programele de master oferă șanse mari de încadrare în sistemul administrativ din țară.

Lucrul individual al masteranzilor

Funcția de bază a Catedrei *științe administrative* este să formeze atât cadre bine pregătite profesional cât și persoane creative, capabile să perceapă tendințele sociale de dezvoltare a societății și să întreprindă acțiuni eficiente privind maximalizarea nivelului de corespondență la diverse cerințe și provocări ale timpului. Un element important al procesului didactic este de a forma abilitățile masteranzilor de a rezolva problemele apărute pe parcursul activității, de a dezvolta capacitatea specialiștilor dedicați serviciului aflat în interesul cetățeanului de a raționa independent și de a căuta soluții la problemele cu care se confruntă. În realizarea acestei forme de activitate complexă și variată de învățare independentă masteranzii sunt dirijați de cadrele didactice. Studiul individual contribuie la obținerea performanței învățării, asigurând o pregătire temeinică și creativă. Conținutul și alternativele de rezolvare a problemelor sunt legate direct de capacitatea de implementare, aplicare în practică a cunoștințelor obținute.

Organizarea și desfășurarea stagiului de practică

Stagiul de practică are drept scop aprofundarea cunoștințelor și încadrarea studenților-masteranzi în activitatea practică a autorităților administrației publice, în exercitarea funcțiilor și atribuțiilor cu care acestea sunt abilitate, precum și formarea abilităților necesare funcționarilor publici. Stagiile se desfășoară în cadrul autorităților publice centrale și locale, în alte instituții publice. Pe parcursul anilor, unii masteranzi au avut oportunitatea să acumuleze cunoștințe practice în domeniu, beneficiind de faptul că au realizat stagiul de practică în autoritățile administrației publice din România. Experiența acumulată a fost prezentată în raportul de practică și împărtășită colegilor. Aceștia au avut posibilitatea să observe, să analizeze și să compare organizarea și

funcționarea sistemelor administrative din Republica Moldova și România.

Printre studenții-masteranzi, care au susținut stagiul de practică în instituțiile publice din România, în perioada 13-24 februarie 2017, se numără și Elena Lavric, consultant principal, Direcția instruire profesională, Curtea de Conturi a Republicii Moldova, care, după finalizarea stagiului de practică, și-a expus impresiile despre cunoștințele acumulate și experiențele trăite.

„Această posibilitate de a desfășura stagiul de practică peste hotare reprezintă un avantaj, deoarece am avut ocazia să mă familiarizez cu domeniul de activitate al administrației publice din România, membră a Uniunii Europene, și am avut oportunitatea să acumulez cunoștințe utile pentru activitatea mea practică. Stagiul de practică, pe care l-am susținut în cadrul Instituției Prefectului Municipiului București, mi-a permis să corelez cunoștințele dobândite în cadrul cursurilor și seminarelor din cadrul Academiei cu situații concrete care pot fi întâlnite în practică. Pe de altă parte, stagiul de practică mi-a oferit posibilitatea analizării și

comparației pieței forței de muncă din cadrul administrației publice din România cu cea din Republica Moldova în materie de oportunități existente și de pașii pe care trebuie să-i parcurgem, în eventualitatea, în care aș dori o carieră în acest domeniu în România.

Elena Lavric, masterandă la specializarea „Teoria și practica administrației publice”, în discuție cu dl Paul-Nicolae Petrovan, prefectul Municipiului București, la finalizarea stagiului de practică.

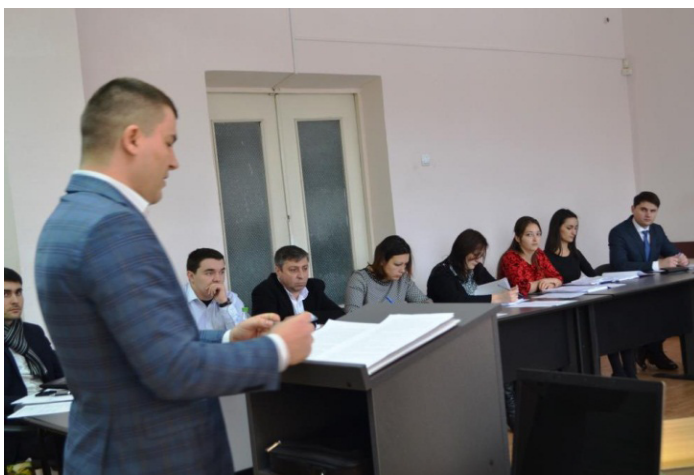
Relația cu personalul din cadrul instituției s-a bazat pe comunicare, mi-au pus la dispoziție toate materialele necesare pentru a înțelege cât mai bine modul de funcționare a instituției și să mă familiarizez cu activitățile specifice administrației publice. Aceasta mi-a fost de mare folos și la elaborarea tezei de master cu tema „Asigurarea accesului la informație în activitatea autorităților administrației publice locale din Republica Moldova”.

Elaborarea și susținerea tezelor de master

Perioada de formare a masteranzilor se încheie printr-o activitate de cercetare, concretizată în elaborarea, redactarea și susținerea tezei de master. Membrii catedrei sunt implicați în activități de coordonare a tezelor de master și lucru în comisiile de susținere a tezelor de master. Repartizarea acestor activități se face în funcție de titlul științifico-didactic, experiența, disciplinele predate și interesul de cercetare științifică ale cadrelor didactice. Sarcina conducătorilor tezelor de master este de a ajuta tinerii cercetători să-și valorifice potențialul lor științific și creativ.

În perioada 30 ianuarie – 3 februarie 2017 a avut loc susținerea tezelor de master. În scopul evaluării obiective a tezelor de master, au fost constituite comisii la programul „Administrare publică”. În imagine - președinte Alexandru Solcan, doctor în istorie, conferențiar universitar, decan al Facultății relații internaționale, științe politice și administrative, Universitatea de Stat din Moldova, și membrii comisiei - Angela Zelenschi, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, Angela Popovici, doctor, conferențiar universitar, Sergiu Palihovici, doctor, lector universitar.

Studii doctorale la specialitatea Administrație publică (1994-2015). Începând cu anul universitar 1994-1995 Academia obține calitatea de instituție organizatoare de doctorat la specialitatea *Administrația publică*, studii realizate de Catedra *științe administrative*, fiind până în prezent singura instituție din țară care oferă studii doctorale în domeniul administrației publice. În anul 2015 a fost creată Școala doctorală în științe administrative care a preluat organizarea studiilor doctorale conform noilor cerințe prevăzute de Codul Educației.

Activitatea științifică a cadrelor didactice

De rând cu activitatea didactică colaboratorii Catedrei *științe administrative* se preocupă și de activități de cercetare științifică. Investigațiile științifice se realizează în conformitate cu tema generală de studii „***Modernizarea administrației publice în contextul consolidării statului de drept***”.

Cercetările care derivă din această temă sunt axate pe diferite domenii ale științei administrației, cum ar fi: evoluția istorică a administrației publice în Republica Moldova; politica de personal în administrația publică; relațiile politico-administrative în societate; descentralizarea administrației publice în contextul ajustării la standardele europene; managementul public modern: realizări, perspective; parteneriatul între administrația publică și societatea civilă; procesul de elaborare și implementare a politicilor publice; asigurarea transparenței în activitatea autorităților administrației publice; eficientizarea mecanismelor de conducere în administrația publică; perfecționarea sistemului de management al funcției publice; locul și rolul administrației publice locale în sistemul social; raporturile între autoritățile administrației publice centrale și locale; controlul activității autorităților administrației publice; rolul finanțelor publice locale în realizarea misiunii autorităților publice și altele.

În acest context, pe parcursul celor 25 de ani, cadrele didactice au publicat numeroase materiale științifice - monografii, articole științifice, atât în țară cât și peste hotare, care abordează probleme privind organizarea, funcționarea și reformarea administrației publice. Catedra este, în același timp, un centru de interferență dintre reprezentanții mediului academic și specialiștii practicieni din administrația publică. Un loc aparte între lucrările colective publicate de către membrii Catedrei îl ocupă ghidurile destinate actorilor implicați în procesul de guvernare la nivel local. Dintre acestea cele mai importante fiind:

1. *Ghidul alesului local*, autori: Tudor Deliu, Tatiana Savca, Svetlana Arionescu, Alexandru Roman, Corneliu Popovici, Chișinău, 2007, 200 p.

2. Ghidul alesului local, autori: Tudor Deliu, Tatiana Savca, Tatiana Manole, Aurelia Țepordei, Andrei Groza, Diana Sârcu-Scobioală, Tatiana Șaptefrați, Chișinău, 2011, 312 p.

3. Instrumente de bună guvernare la nivel local, autori: Tatiana Șaptefrați, Oleg Balan, Tatiana Savca, Tudor Deliu, Iurie Țap, Angela Popovici, Ion Dulschi, Ludmila Andrievschi, Chișinău, 2017, 220 p.

Pe 7 noiembrie 2017, membrii Catedrei au prezentat, în cadrul consiliului raional Leova, Ghidul practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local”. La întâlnire au fost prezenți membri ai consiliului raional, primarii din cele 25 de localități ale raionului. La elaborarea ghidului au fost luate în considerare și sugestiile reprezentanților autorităților publice locale din acest raion, expuse în cadrul unei mese rotunde din 12 decembrie 2016 cu genericul „*Consolidarea capacităților administrației publice locale în contextul implementării Strategiei de reformă a administrației publice în Republica Moldova 2016-2020*”, organizate de membrii Catedrei. Cartea conține o trusă de tehnici și instrumente de susținere a eforturilor administrației publice locale în asigurarea unei guvernări de calitate.

Participarea membrilor Catedrei la proiecte și granturi de cercetare

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate cadrele didactice ale Catedrei au participat la numeroase proiecte internaționale finanțate de partenerii de dezvoltare: GIZ, PNUD, USAID, TACIS, Fundația SOROS - Moldova, UNICEF și altele.

Realizarea proiectului instituțional de cercetare științifică

„Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere la Uniunea Europeană” (2015-2018)

Proiectul își propune realizarea unui studiu complex al organizării și funcționării autorităților publice locale în Republica Moldova și identificarea soluțiilor optime de îmbunătățire a activității acestora în contextul implementării Acordului de Asociere cu UE. În cadrul Proiectului se studiază și se analizează implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare, rezultatele și problemele realizării procesului de descentralizare. Sunt studiate sistemele de administrare publică locală din spațiul european. Relevanța proiectului este condiționată de: a) ajustarea sistemului administrației publice din Republica Moldova la standardele europene; b) necesitatea eficientizării activității administrației publice; c) acordarea serviciilor publice accesibile, echitabile și de calitate populației.

Ipoteza de cercetare este: *Administrația publică locală eficientă, responsabilă, transparentă și profesionistă constituie un factor de succes în implementarea Acordului de Asociere cu UE.*

Obiectivele Proiectului:

- evaluarea procesului de descentralizare în realizarea autonomiei locale în contextul implementării Acordului de Asociere cu UE;
- identificarea modelelor și formelor eficiente de administrare publică locală în spațiul Uniunii Europene prin cercetarea procesului administrativ european la nivel *micro* - (nivel național - țări membre), *macro* - (nivel UE - instituții europene: Congresul Autorităților locale și Regionale, Comitetul Regiunilor) și guvernantei *multi-level*;
- detectarea deficiențelor de funcționare a autorităților publice locale în Republica Moldova;
- evaluarea capacității administrative și performanțelor administrației publice locale de nivelurile I și II;
- îmbunătățirea curriculei academice prin elaborarea cursurilor noi și dezvoltarea cursurilor existente.

Rezultate preconizate:

- dezvoltarea științei administrative în Republica Moldova (concepte, instrumente și mecanisme de natură să genereze valoare adăugată în administrația publică locală);
- indicatori de performanță pentru evaluarea activității administrației publice locale (domeniul administrativ, social, economic, de mediu);
- mecanism eficient de colaborare și coordonare a autorităților locale cu autoritățile centrale;
- structuri organizaționale optime pentru funcționarea autorităților publice locale;

- regulamente-tip, mostre, formulare tipizate pentru activitatea autorităților administrației publice locale;
- propuneri pentru îmbunătățirea cadrului normativ de reglementare a activității administrației publice locale;
- curricula modernizată la specializările profilului științific științe administrative.

Perspective de aplicare a rezultatelor cercetării și potențialii beneficiari: În condițiile de implementare a Acordului de Asociere cu UE rezultatele investigațiilor contribuie substanțial la modernizarea și europenizarea administrației publice în Republica Moldova. Beneficiarii direcți ai proiectului sunt: autoritățile administrației publice locale de nivelurile I și II, masteranzii și doctoranzii la specialitățile Administrare publică, Științe politice, Drept administrativ, Management public, Servicii publice, Politici publice. Beneficiari indirecți: asociațiile obștești (CALM, CIAL, CEMP) în domeniul susținerii administrației publice, agenții economici, experții din domeniu, organizațiile finanțatoare, partenerii de dezvoltare (USAID, PNUD ș.a.).

În cadrul Proiectului, pe 5 decembrie 2017 a fost organizată masa rotundă „*Buna guvernare la nivel local prin prisma optimizării proceselor administrative*”. Evenimentul s-a desfășurat în colaborare cu Consiliul Raional Glodeni și au participat reprezentanții consiliilor raionale: Fălești, Rîșcani și Edineț. Discuțiile au fost focusate pe patru procese de bază în activitatea autorităților administrației publice locale: procesul de planificare a activităților, organizarea proceselor de muncă, procesul decizional și coordonarea activităților în realizarea obiectivelor, controlul și măsurarea rezultatelor activităților.

Organizarea conferinței internaționale științifico-practice

„Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”

Conferința tinerilor cercetători, organizată de membrii Catedrei științe administrative, începând cu anul 2015, a devenit o bună tradiție de a discuta rezultatele elaborărilor științifice ale masteranzilor și doctoranzilor. Tematica comunicărilor științifice inclusă

în agendele conferințelor anuale, denotă interesul sporit al tinerilor cercetători față de diferite aspecte teoretico-conceptuale și aplicative privind activitatea administrativă.

În cadrul ședinței în plen a conferinței internaționale științifico-practice din 24 februarie 2017 au prezentat rapoarte Marina Albu, doctorandă la AAP, și Tomasz Horbowski, director al Centrului de Informare pentru Autoritățile Locale – despre principiul subsidiarității și abordarea

leader ca instrument al Uniunii Europene pentru dezvoltarea rurală; Tatiana Cojocaru, masterandă la AAP – privind profilul psihologic al funcționarului public: un prim test pentru o administrare eficientă; Dita Blazkova, doctorandă la Universitatea Tehnică din Brno, Cehia, și Bernard Neuwirth, lector la aceeași universitate, prezentând o amplă informație despre administrația publică din Republica Cehă.

Activități realizate în teritoriu

Pe parcursul a 25 ani de activitate, membrii Catedrei *științe administrative* au realizat mai multe tipuri de activități de suport pentru autoritățile administrației publice locale, practic din toate raioanele țării:

- seminare de instruire a oficialilor nou aleși (consilierilor locali și raionali, primarilor), realizate în runde în anii 2007, 2011, 2015 corespunzător alegerilor locale. De exemplu, în 2011 echipa de formatori ai catedrei a realizat 87 de seminare cu durata de o zi instruind peste 2000 de reprezentanți ai consiliilor locale și primari;

- a fost oferită consultanță mai multor comunități locale în domeniul: planificării

strategice, planificării anuale a activităților consiliului local, organizării și funcționării consiliilor locale și comisiilor de specialitate; cadrul legal de reglementare a activității autorităților administrației publice locale, organizarea audierilor publice pentru consultarea cetățenilor în probleme de interes deosebit pentru comunitate;

- în perioada 1993 - prezent au fost organizare diferite evenimente comune în teritoriu împreună cu autoritățile administrației publice locale: mese rotunde, runde de audieri publice, focus - grupuri, ateliere de lucru, în cadrul cărora au fost discutate probleme și soluții relevante nevoilor administrației publice locale și comunităților rurale și urbane.

Catedra științe administrative în imagini

Activități în teritoriu - orașul Cahul, anul 2007. Corpul profesoral-didactic al Catedrei a fost antrenat în realizarea procesului de sporire a capacităților aleșilor locali. Proiectul a fost finanțat de Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată, implementat de Guvernul Republicii Moldova, cu asistența Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Entitățile Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor.

În imagine - experți în cadrul proiectului: Svetlana Arionescu, expert în instruire, director CASI Counterpart, Tatiana Savca, lector superior universitar, Corneliu Popovici, doctor, conferențiar universitar.

Vizitele de studiu la universități și autorități publice efectuate de membrii Catedrei în diferiți ani au avut drept scop promovarea schimbului de valori educaționale.

Vizită de studiu „Colaborarea administrației publice locale și ONG”, Germania, 2009. Stressman Gustav Institut, Bonn, Germania în cadrul proiectului „O nouă abordare a reducerii sărăciei în Moldova – eforturile comune ale ONG-urilor și administrațiilor locale”

Vizita la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Strasbourg, Franța, 2009.

În imagine - un grup de formatori ai Academiei de Administrare Publică și Mihai Poalelungi, judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), adesea numită informal „Curtea de la Strasbourg”.

Program de formare a trainerilor în domeniul dezvoltării regionale: *„Dezvoltare regională: cadru conceptual și experiențe de bune practici”*, Bautzen, Germania, organizat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova. Germania 2014”.

Vizită de studiu „*Regional Marketing as Instrument for Regional Development*”,
Bavaria, Republica Federală Germania, 2015.

Vizita de studiu în cadrul proiectului Primăria orașului Frankfurt pe Oder, Germania,
2015. În imagine - echipa de proiect de la Academie.

Curs de instruire la Școala de administrare publică, orașul Szczecin, Polonia (2015) în cadrul proiectului comun „Modelul de instruire e-learning în managementul proiectelor”.

Studierea practicilor administrației publice locale românești - membrii Catedrei în vizită de studiu la Primăria orașului Sibiu – 2016.

Vizita de studiu la Administrația Voievodatului Pomerania Occidentală, o regiune administrativă în nord-vestul Poloniei, pe țărmul de sud al Mării Baltice. Capitala voievodatului este orașul Szczecin. Voievodatul are o suprafață de 22,9 mii km² și 1,72 milioane locuitori.

Vizită de studiu la Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, România, 2016

Pe parcursul anilor membrii Catedrei au organizat mai multe întruniri științifice. Secvențe de la masa rotundă „Descentralizare și autonomie locală: oportunități și probleme”, anul 2015. La eveniment au participat colaboratorii Catedrei, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, reprezentanți ai societății civile, doctoranzi și masteranzi ai Academiei.

Activitatea de bază realizată conform Calendarului academic de către membrii Catedrei este cea didactică. Secvențele ce urmează sunt de la sesiunea de iarnă, 9 - 27 ianuarie 2018. În sălile de studii sunt desfășurate activitățile în cadrul studiilor de master de profesionalizare la programul *Administrare publică*, învățământ cu frecvență redusă.

În imagini – masteranzii în cadrul unei prelegeri la cursul *Administrarea proprietății publice*, susținută de prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, Andrei Groza, conferențiar universitar, doctor și la proba de evaluare la cursul *Psihologia conducerii*, profesor Mihail Șleahțișchi, conferențiar universitar, doctor.

4.5. Catedra științe juridice

Catedra științe juridice a fost înființată în anul 1998, în perioada anterioară cu începere din 1993, disciplinele juridice s-au regăsit în cadrul Catedrei științe administrative. Prin formarea Catedrei științe juridice s-a urmărit scopul îmbunătățirii pregătirii juridice a funcționarilor publici, ori cunoașterea suporturilor juridice ale organizării și funcționării administrației publice și reglementărilor relațiilor sociale în sfera puterii executive și colaborării acestora cu celelalte ramuri ale puterii de stat constituie unul din componentele de bază ale profesiogramei funcționarului public.

Fiind o structură didactico-științifică din cadrul Academiei, Catedra *științe juridice* și-a adus și continuă să-și aducă contribuția la pregătirea cadrelor calificate pentru sistemul administrației publice din Republica Moldova, asigurând pentru început, în calitate de catedră de suport, instruirea juridică a audienților de la diferite specialități a studiilor postuniversitare (1998-2003), studenților de la ciclul de licență, specialitatea *Administrație publică* (1998-2007), iar din anul 2003 devine catedră de specialitate și, în această calitate, asigură pregătirea cadrelor prin programele de master de profil juridic prestate de Academie.

Catedra *științe juridice* i-a avut, pe parcursul anilor, în funcția de șef de catedră pe Maria Orlov, doctor, conferențiar universitar (1998-2003), Nicolae Romandaș, doctor, profesor universitar (2003-2004), Galina Pogoneț, doctor, conferențiar universitar (2004-2011), Silvia Goriuc, doctor, conferențiar universitar (2011 - prezent).

Sarcini statutare ale Catedrei

Activitățile organizatorice, funcționale și didactico-științifice ale Catedrei se desfășoară în conformitate cu obiectivele prioritare care derivă din prevederile statutului Academiei privind instruirea prin studii superioare de masterat de profesionalizare, în modul și condițiile stabilite de legislația Republicii Moldova, regulamentelor interne ale Academiei, hotărârilor Senatului, Consiliului Departamentului învățământ superior de master.

În scopul asigurării unei activități eficiente, Catedra colaborează cu organele administrației publice centrale și locale, organele de drept, cu celelalte subdiviziuni didactico-științifice ale Academiei și alte instituții de învățământ de profil din țară și străinătate. Catedra este autonomă în organizarea proceselor didactice și științifice, cu excepția celor rezervate competenței organelor de conducere ale Academiei.

Catedra are ca scop formarea unor specialiști dotați și inteligenți, deținători de cunoștințe profunde, competențe profesionale în domeniul dreptului și cu abilități de soluționare a celor mai complexe probleme socioeconomice și de altă natură, în procesul de administrare publică.

Colectivul didactico-științific al Catedrei

Colectivul didactico-științific al Catedrei *științe juridice* este format din specialiști notorii și de o înaltă calificare în domeniul dreptului cu o bogată experiență în cadrul sistemului învățământului superior și cercetării din Republica Moldova.

**Silvia Goriuc, doctor în drept,
conferențiar universitar, șef Catedră**

Și-a început activitatea profesională în 1991 în cadrul Catedrei drept public, Academia de Poliție a MAI „Ștefan cel Mare”. În anul 2006 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.02 – Drept public – Locul și rolul Președintelui Republicii Moldova în sistemul autorităților publice și în asigurarea echilibrului în societate, conducător științific Andrei Smochină, doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Autor și coautor a multiple lucrări, studii și comunicări științifice de specialitate, dintre care: Asigurarea cadrului constituțional în domeniul autorității judecătorești (2006); Drept constituțional al Republicii Moldova. Scheme și culegeri de acte normative (2010); Răspunderea politico-juridică a șefului de stat în cadrul formei de guvernământ republicane (2011); Rolul Constituției Republicii Moldova în asigurarea drepturilor omului și valorilor democratice (2016).

Membru al seminarului științific de profil pentru susținerea tezelor de doctor din cadrul Academiei de Administrare Publică și Institutului de Cercetări Juridice și Politice. Secretar științific al Școlii doctorale științe juridice, politice și sociologice a Universității AȘM.

Cursuri predate: Mecanisme de asigurare a supremației Constituției; Hermeneutica juridică; Instituții de drept constituțional; Mecanisme de protecție a drepturilor omului; Drepturile omului în procesul penal.

Ion Guceac, doctor habilitat, profesor
universitar, academician

Și-a început activitatea științifico-didactică în anul 1991 în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare”. Din 2003 până în prezent colaborează activ cu AAP, inclusiv în calitate de profesor universitar la Catedră.

În 1997 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.02 – Drept constituțional – *Rolul și locul poliției în statul de drept*, conducător Ion SUCEAVA, doctor, profesor universitar. În 2003, în cadrul IFSD al AȘM, a susținut teza de doctor habilitat în drept, la speciali-

tatea 12.00.02. – Drept constituțional – *Evoluția constituționalismului și a organizării de stat în RM*.

A contribuit la elaborarea actelor legislative: proiectul *Codului cu privire la jurisdicția constituțională* (2009), proiectul de *Regulament privind formarea Comisiei Naționale pentru limbi* (2010), proiectului *Legii privind protecția datelor cu caracter personal* (2010), proiectul *Legii cu privire la statutul judecătorului* (2010), *Legii privind cetățenia* (2010), la elaborarea și implementarea Legislației RM în conformitate cu *Directiva Europeană a Apei* CE60/2000 (2010), proiectului și punerii în aplicare a *Reglementărilor în domeniul științei și inovării* (din 2008), proiectul *Codului Educației* (2010 – 2014).

A desfășurat o amplă activitate, în calitate de membru expert al Consiliului Consultativ al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal din RM (2010), al Consiliului consultativ al Curții Constituționale a RM (2009), al Consiliului Național pentru reforma organelor de drept RM (2011), al Consiliului Consultativ al Curții de Conturi a RM (2011), al Comisiei pentru reforma constituțională (2009), al Comisiei Naționale de Reintegrare (2009). Membru al Uniunii Juriștilor din RM. Reprezentant al RM la GUAM.

Autor a peste 100 de publicații științifice – articole, manuale și monografii. Manualele „Curs elementar de drept constituțional” în două volume, „Drept electoral” fiind utilizate pe larg în procesul de instruire.

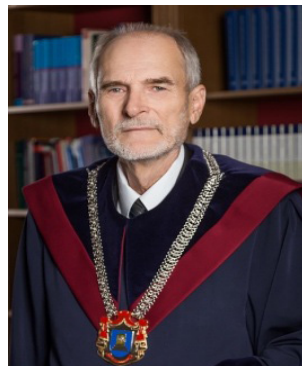
Mențiuni și distincții: Medalia „Pentru dezvoltarea științei, tehnicii și educației” de gradul II a Ministerului de Interne al Ucrainei (2001), Medalia USM, decernată cu prilejul aniversării a 60-a USM (2006), Medalia „Meritul civic” (2009), Medalia „Di-

mitrie Cantemir” (2013), Titlul onorific „Om emerit” (2013).

Cursuri predate: Dimensiuni juridice a parlamentarismului contemporan; Drept electoral; Drept parlamentar.

Victor Popa, doctor habilitat în drept,
profesor universitar

La Academia de Administrare Publică activează din anul 1993. În 1997 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.02 – Drept public, cu tema – *Alegerile locale*, conducător științific Ioan Muraru, doctor, profesor universitar. În 2002 a susținut teza de doctor habilitat, la aceeași specialitate, cu tema *Aspecte juridice și politice privind consolidarea statalității*.

Expert independent al Congresului puterilor Locale și Regionale al Consiliului Europei (2005-2010); membru al Comitetului de Supraveghere privind implementarea Reformei Administrației Publice Centrale în Republica Moldova (2006-2008); consultant al grupului de lucru pentru elaborarea proiectului Constituției Republicii Moldova (1991-1993); autor al proiectului de Lege cu privire la bazele autoadministrării locale (1991); expert în cadrul grupului de lucru pentru elaborarea Codului electoral (1997); membru al grupului internațional de lucru creat în cadrul OSCE pentru elaborarea Statutului juridic special al Transnistriei (2000); membru asociat al Comisiei parlamentare pentru elaborarea proiectelor de legi în administrația publică locală (2006); Deputat în Parlamentul Republicii Moldova (2010-2013). Numit în funcția de judecător al Curții Constituționale prin Hotărârea Parlamentului nr. 61 din 29.03.2013.

Autor a peste 50 lucrări științifice în domeniul organizării și funcționării puterilor în stat la nivel central și local. Distincții : „Ordinul de Onoare” (2012).

Cursuri predate: Organizarea statală a puterii; Instituții de drept constituțional.

Anatolie Bantuș, doctor în drept, profesor universitar

Pe parcursul activității sale, a deținut funcții didactice și administrative în diferite instituții: Comandant al Colegiului de Poliție „Dimitrie Cantemir”, director general al Departamentului situații excepționale al Republicii Moldova.

Activitatea de cercetare din cadrul Academiei a început-o în calitate de doctorand în 1994. În 1999 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.02 – Drept public, cu tema –

„Statutul juridic al funcționarului public în Republica Moldova”, conducător științific Gheorghe Costachi, doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Din 2006 activează în calitate de profesor universitar la catedră, îmbinând activitatea științifico-didactică cu alte activități: expert internațional în drept la Consiliul Europei, Director al Centrului European al Acordului Europa Riscuri Majore al Consiliului Europei, membru titular al Academiei Internaționale de Cadre (UNESCO) etc.

Autor a 125 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii și 2 manuale în domeniul dreptului, filozofiei juridice și administrației publice, inclusiv „Elemente de drept public”; „Unele aspecte privind protecția libertății și siguranței persoanei în Republica Moldova”; „Delimitări conceptuale ale modalităților de desfășurare a administrației publice locale”.

Distincții: Ordinul Internațional al Protecției Civile (Geneva 2002), Medalia de aur pentru merite în învățământ (2000), Diploma de merit a Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică (2006).

Cursuri predate: Teoria funcției publice și a actelor administrative; Integritatea funcționarilor publici; Răspunderea disciplinară a funcționarilor publici; Executarea sancțiunilor aplicate funcționarilor publici.

**Boris Negru, doctor în drept,
profesor universitar**

Și-a început activitatea profesională, în 1979, la Facultatea de Drept a USM, în calitate de lector. În 1979, la Universitatea de Stat „M.V. Lomonosov”, a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.01 – Teoria și istoria dreptului – „Советский государственный аппарат и основные тенденции его развития в условиях зрелого социализма”, conducător științific Andrei Denisov, doctor, profesor universitar.

La Academia de Administrare Publică activează din anul 1993. Între anii 2002-2003 a îndeplinit funcția de prorector pentru știință al Academiei. A efectuat stagii de instruire profesională în SUA (1995) și la Institutul de Administrare Publică din Paris (Franța, 1996).

În 1990-1996 a fost șef al Secției pentru problemele legislației a Aparatului Parlamentului Republicii Moldova. Membru al Comisiei pentru Reforma constituțională (2009), membru al CSJ.

Temă de cercetare: „Probleme actuale ale teoriei dreptului”. Autor a peste 100 lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv al manualului „Teoria generală a statului și dreptului”, Ch.: AAP, 1999, 314 p.,

Distincții: Diploma *Consiliului Superior al Magistraturii*, Medalia „*Meritul Civic*” (2009), „*Ordinul de Onoare*” (2010).

Cursuri predate: Concepții actuale ale statului și dreptului; Metodologia dreptului; Probleme actuale de cercetare în domeniul dreptului.

Nicolae Romandaș, doctor în drept,
profesor universitar

Activează în cadrul Academiei de Administrare Publică din anul 1994 până în prezent. În anul de studii 2003-2004 a deținut funcția de șef al Catedrei. Întreaga activitate profesională a fost dedicată dreptului muncii și protecției sociale.

În anii 1973-1981 a deținut funcții în cadrul Ministerului Protecției Sociale: inspector, inspector superior, inspector coordonator, inspector-șef, vice-director al Departamentului republican pensii și indemnizații (1984-1991), vice ministru (1990-1991).

În 1999 a susținut teza de doctorat, la specialitatea 12.00.05 – Dreptul muncii – *Aspecte teoretico-practice privind încheierea, modificarea și suspendarea contractului individual de muncă*, conducător științific Alexandru Cojuhari, doctor habilitat în drept, profesor universitar. Autor și coautor a peste 90 de lucrări științifice și metodico-didactice, inclusiv al manualelor „Dreptul muncii” (2007, 2015); „Dreptul protecției sociale” (2011); al monografiilor „Dreptul muncii european” (1997); „Contractul individual de muncă” (2001); „Dreptul colectiv al muncii” (2003) etc.,

A realizat stagii profesionale în SUA, Portugalia, Olanda, Belgia, Ungaria. A prezentat peste 20 de comunicări științifice la conferințe naționale și internaționale în Rusia, Grecia, România, Moldova. Prodigioasa activitate a fost apreciată prin: *Diploma de gr. I a Guvernului Republicii Moldova* (2008, 2009), Medalia „*Meritul Civic*” (2004), *Ordinul „Gloria Muncii”* (2014).

Cursuri predate: Dreptul muncii și protecției sociale.

**Andrei Smochină, doctor habilitat în drept,
profesor universitar**

Activitatea științifico-didactică în cadrul Catedrei și-a desfășurat-o în 2012, ulterior fiind președinte al Comisiei de evaluare a tezelor de master.

Membru al consiliilor naționale și internaționale de experți: al Comitetului de Supraveghere Constituțională a URSS (Moscova, 1990 – 1991), al Grupului de Experți pentru Elaborarea Statutului Special al Regiunii Transnistrene a RM (1994); al Comisiei Constituționale pentru redactarea Constituției Republicii Moldova (1994), al Comisiei Mixte pentru definitivarea proiectului *Legii privind statutul a raioanelor din stânga Nistrului* (1995), al Comisiei pentru elaborarea proiectului *Concepției despre neutralitatea permanentă a Republicii Moldova* (1996), al Comisiei Naționale pentru elaborarea modificării în *Constituția Republicii Moldova* (1999), al Consiliului coordonator pentru desfășurarea reformei judiciare și de drept în Republica Moldova (2001), al Adunării AȘM a Republicii Moldova (2004), al Comisiei pentru Reforma constituțională (2009), al Consiliului Superior al Procurorilor (2009), al Comisiei pentru studierea și aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova (2010).

A participat la peste 70 de reuniuni profesionale naționale și internaționale în Regatul Unit al Marii Britanii, Irlanda de Nord, Bulgaria, Ucraina, Rusia, România, Grecia, Moldova etc.

Este autor a multiple lucrări științifice, inclusiv *Istoria universală a statului și dreptului*, *Organele constituționale ale Republicii Moldova în condițiile regimului totalitar*.

Cursuri predate: Regimuri constituționale contemporane; Drept constituțional comparat.

Maria Orlov, doctor în drept, conferențiar universitar

Activitatea profesională a început-o în 1985 activând în diverse subdiviziuni ale MAI. În cadrul Academiei activează din 1997, devenind în 1998 primul șef al Catedrei. Întreaga activitate didactică și științifică s-a axat pe domeniul dreptului administrativ, în special instituția contenciosului administrativ.

Studiile doctorale la Universitatea «Babeș-Bolyai», Cluj-Napoca, au avut ca rezultat elaborarea și susținerea în octombrie 1996 a tezei de doctor cu tema: „Răspunde-

rea administrativă în lumina legislației Republicii Moldova”, sub îndrumarea profesorului universitar Tudor Drăganu.

În calitate de membru al grupului de lucru, a contribuit la elaborarea proiectului *Legii contenciosului administrativ, nr. 793/2000* (1999-2000), precum și a altor acte normative. Expert local în Proiectele USAID, PNUD, SOROS. În 2006 a fondat AO *Institutul de Științe Administrative din Republica Moldova* (ISAM), organizând conferințe cu participare internațională. Coordonator al editării și publicării în *Caietul Științific al ISAM* a comunicărilor, prezentate la aceste întruniri științifice.

Autor a multiple lucrări științifice, printre care: *Răspunderea în dreptul administrativ* (1997); *Drept administrativ* (note de curs, partea I, 1999, partea II, 2000); *Drept administrativ* (2001). Membru al Comitetului științific al mai multor reviste de specialitate: *Revista de Drept Public* (București, România), *Revue Europeenne du Droit Social* (Târgoviște, România), *Academic Journal of Law and Governance* (Craiova, România), *Acta Universitatis Danubious Administratio* (Galați, România).

Disciplinele predate: *Drept administrativ*; *Contencios administrativ*.

Veaceslav Zaporozjan, doctor în drept,
conferențiar universitar

Și-a început activitatea profesională în calitate de avocat în 1989. În cadrul Catedrei a activat între anii 2006-2012. În 2007 a susținut teza de doctorat, la specialitatea 12.00.02 - *Drept public*, cu tema „*Protecția drepturilor fundamentale în justiția constituțională a Republicii Moldova*”, conducător științific, Sergiu Cobăneanu, doctor în drept, profesor universitar.

A activat în calitate de expert în cadrul Programului Națiunilor Unite pentru democrație, Proiectului „Susținere în implementarea Planului Național de acțiuni în domeniul drepturilor omului în Republica Moldova” (2005-2008); Comisiei parlamentare de anchetă pentru elucidarea cazurilor și consecințelor de după 7 aprilie 2009 (2009-2010); arbitru supleant al Curții Internaționale de Arbitraj și Conciliere din Geneva pe lângă OSCE (2004-2010).

Numit în funcția de judecător al Curții Constituționale prin Hotărârea Guvernului nr.840 din 06.07.2016.

Cursuri predate: *Jurisdicția constituțională*.

Andrei Guștiuc, doctor în drept,
conferențiar universitar

Și-a început activitatea profesională la Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”, unde, pe parcursul anilor, a deținut funcțiile: lector, lector superior, șef – adjunct al Catedrei drept public.

În 2001, la Academia de Poliție „Al. I. Cuza”, din București, a susținut teza de doctorat – *„Soluționarea litigiilor de muncă. Elemente de drept comparat”*, conducător științific Alexandru Țiclea, doctor, profesor universitar. În 2009 a câștigat Bursa FULBRIGHT a Guvernului SUA – studii și cercetări postdoctorale, la Southwestern Law School, Los Angeles, California, SUA (2009-2010).

Activează în cadrul Catedrei din anul 2013, fiind participant activ la diverse foruri științifice. Expert din partea Academiei în cadrul proiectelor internaționale: Consolidarea respectării drepturilor omului în procesul de implementare a Agendei Digitale a Republicii Moldova, Proiect de asistență în domeniul investigării prejudiciare, urmăririi penale și organizării apărării în Republica Moldova (cu accentul pe cazurile de corupție).

Cursuri predate: Administrarea finanțelor publice; Competențe și proceduri de combatere a corupției; Reglementări internaționale și naționale de prevenire și combatere a corupției.

Olga Dorul, doctor în drept,
lector universitar

Și-a început activitatea științifico-didactică în anul 2003 în cadrul Facultății de drept a USM. La Academia de Administrare Publică a activat în perioada 2008 - 2017. În anul 2008 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.10 - Drept internațional public – *„Neutralitatea – parte componentă a sistemului de securitate colectivă”*, conducător științific Alexandru Burian, doctor habilitat în drept, profesor universitar.

Autor a multiple publicații științifice, inclusiv „Drept internațional public”, manual, (coautor), „Drept internațional public”, Note de curs (coautor); „Ghid metodic de drept internațional umanitar” (coautor).

Discipline predate: Dreptul internațional public; Dreptul instituțional al Uniunii Europene; Asistență juridică internațională în materie penală.

Ion Tîpa, doctor în drept, conferențiar universitar

Activitatea didactică și-a început-o în anul 2004 la Universitatea Real Umanistică. În cadrul catedrei activează din anul 2005. În 2007 absolvește programul de master „Management” din cadrul AAP.

În anul 2010 susține teza de doctorat la specializarea 12.00.08 – Drept penal cu tema *„Liberarea de răspundere penală în reglementarea legislației penale a Republicii Moldova”*, conducător științific Vasile Florea, doctor în drept, profesor universitar.

A efectuat stagii de perfecționare și cursuri de instruire: Managementul resurselor umane în autoritățile publice locale (PNUD), Academy for Good Governance and Empowerment (Academia Europeană, Berlin, 2014), Comunicare și Motivație (Agenția de Cooperare internațională a Germaniei, 2014) etc.

Cursuri predate: Probleme de drept al familiei și acte de stare civilă; Răspunderea juridică a funcționarilor publici și demnitarilor; Dreptul proprietății intelectuale; Reglementarea juridică în domeniul TIC.

Galina Pogoneț, doctor în drept, conferențiar universitar

Și-a început activitatea profesională în 1995 la Universitatea de Stat „Alec Russo” din or. Bălți. La Academia de Administrare Publică a activat în perioada 1998 – 2010, din 2004 dirijând activitatea Catedrei. În 2007 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.02 – Drept public – *„Statutul juridic al minorităților etnice în Republica Moldova”*, sub îndrumarea dlui Sergiu Cobăneanu, doctor în drept, profesor universitar.

Participant la conferințe științifice și autor a peste 20 de lucrări științifice, printre care: *„Metode participative de instruire: manual”* (2004); *„Protecția drepturilor consumatorilor: note de curs”* (2010); *„Cadrul legal privind promovarea principiului transparenței”* (2008) etc.,

Disciplinele predate: Dreptul afacerilor; Protecția drepturilor consumatorilor.

**Angela Dastic, doctor în drept,
conferențiar universitar**

Activitatea profesională și-a început-o în 1988 ca secretar al Consiliului sătesc din satul natal Călugăr, raionul Fălești.

În 1994 absolvește studiile postuniversitare la Academia de Administrare Publică, specialitatea *Administrare publică*, unde-și urmează și studiile doctorale. În 2006 a susținut teza de doctorat la specialitatea: 12.00.02 – Drept public – „*Contenciosul administrativ în Republica Moldova*”, conducător științific Boris Ne-gru, doctor, conferențiar universitar.

Consultant principal în diferite structuri de stat: Secția administrație publică a Cămarilor de Stat (1998-2005), Direcția administrare publică locală și relații cu publicul a Aparatului Guvernului (2005). În perioada 2010-2011 a fost manager de proiect, șef al cabinetului ministrului (consilier) la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. Consultant principal în Comisia juridică pentru numiri și imunități a Aparatului Parlamentului Republicii Moldova.

A făcut stagii de instruire profesională în Germania, Bulgaria, România, Lituania, Slovacia, Grecia. Autor și coautor a mai multor lucrări științifice.

Cursuri predate: Control administrativ; Contencios administrativ.

Natalia Chiper, doctor în drept, lector universitar

Între anii 2003-2006 este masterand al Academiei de Administrare Publică. În 2009 susține teza de doctorat la Academia de Administrare a MAI a Rusiei cu tema „*Разрешение административных споров по обращениям граждан*”.

În perioada 2012 – 2016 a fost lector la Catedra drept polițienesc și științe socioumane a Academiei MAI. Activează în cadrul catedrei din anul 2016, fiind participant activ la diverse manifestări științifice. Autor a peste 20 de lucrări științifice.

Cursuri predate: Instituții de drept civil; Particularitățile răspunderii juridice în dreptul administrativ.

**Sergiu Cernomoret, doctor în drept,
lector universitar**

În 2010 a susținut teza de doctorat la specialitatea 12.00.08 – Drept penal – „Răspunderea penală pentru samavolnicie”, conducător științific Viorel Berliba, doctor habilitat, conferențiar universitar.

În perioada 2005 - 2011 a fost lector la Catedra drept penal și criminologie și cercetător științific al Centrului de cercetări științifice al Facultății de Drept, Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” a MAI. Autor a peste 20 de publicații științifico-didactice în domeniul dreptului penal, criminologiei. Participant a multiple foruri științifice. Activează în cadrul Catedrei din anul 2017.

Cursuri predate: Procedura examinării cazurilor penale a funcționarilor publici și demnitarilor.

Prestarea serviciilor educaționale prin studiile de master

Una din activitățile de bază ale Catedrei este prestarea serviciilor educaționale prin studiile de master. Din momentul fondării până în 2003 Catedra asigură instruirea la disciplinele juridice din cadrul programelor de studii postuniversitare de la diferite specialități. Cu începere din anul 2003, Catedra științe juridice organizează prestarea serviciilor educaționale la studiile de master la mai multe programe.

Programul de master *Drept constituțional și drept administrativ*

Scopul programului de master de profesionalizare la specializarea *Drept constituțional și drept administrativ* era să formeze specialiști de înaltă calificare în domeniul dreptului prin orientarea spre soluționarea problemelor din sistemul administrației publice prin aplicarea legislației naționale în corelare cu legislația europeană. Numărul de credite acordat programului respectiv de master era de 120 de credite, pentru 2 ani de studii la învățământul cu frecvență și 2,5 ani de studii la învățământul cu frecvență redusă.

Programul de master includea discipline menite să aprofundeze cunoștințele și să formeze competențe practice funcționarilor publici: Teoria constituției și jurisdicția constituțională; Teoria funcției publice și a actelor administrative; Organizarea statală a puterii; Mecanisme de control al legalității în administrația publică; Răspunderea juridică a funcționarilor publici și demnitarilor; Drept electoral și drept parlamentar; Probleme actuale de drept funciar și protecție a mediului; Drept instituțional al Uniunii Europene și altele.

Astfel, programul de master contribuia la formarea specialiștilor performanți, pregătiți atât sub aspect teoretic cât și practic, pentru toate trei ramuri ale puterii de stat:

- *ramura legislativă* (pregătirea profesională și formarea competențelor privind procesul legislativ);

- *ramura executivă* (pregătirea specialiștilor și aprofundarea competențelor funcționarilor publici atât din administrația publică centrală cât și cea locală);

- *ramura jurisdicțională* (aprofundarea cunoștințelor și formarea abilităților practice în domeniul contenciosului administrativ și constituțional);

- *societatea civilă* (pregătirea specialiștilor, aprofundarea cunoștințelor și formarea abilităților practice ale membrilor organizațiilor neguvernamentale privind protecția drepturilor fundamentale ale omului, asigurarea desfășurării alegerilor, promovarea democrației).

<i>Anul absolvirii</i>	<i>Învățământ cu frecvență</i>	<i>Învățământ cu frecvență redusă</i>	<i>Total</i>
<i>2004</i>	<i>15</i>	<i>0</i>	<i>15</i>
<i>2005</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>14</i>
<i>2006</i>	<i>26</i>	<i>0</i>	<i>26</i>
<i>2007</i>	<i>42</i>	<i>0</i>	<i>42</i>
<i>2008</i>	<i>45</i>	<i>0</i>	<i>45</i>
<i>2009</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>2010</i>	<i>19</i>	<i>13</i>	<i>32</i>
<i>2011</i>	<i>19</i>	<i>0</i>	<i>19</i>
<i>2012</i>	<i>14</i>	<i>0</i>	<i>14</i>
<i>2013</i>	<i>12</i>	<i>39</i>	<i>51</i>
<i>2014</i>	<i>17</i>	<i>48</i>	<i>65</i>
<i>2015</i>	<i>17</i>	<i>45</i>	<i>62</i>
<i>2016</i>	<i>17</i>	<i>31</i>	<i>48</i>
<i>2017</i>	<i>0</i>	<i>78</i>	<i>78</i>
<i>Total</i>	<i>257</i>	<i>254</i>	<i>511</i>

Programul de master *Anticorupție*

Reieșind din situația privind atmosfera corupțională din țară, inclusiv din cadrul autorităților publice și folosind experiența din acest domeniu a altor state, în special a Austriei, Catedra a elaborat și realizează cu începere din 2013 programul de master de profesionalizare *Anticorupție*, autorizat prin Ordinul ME 648 din 20 iunie 2013.

Programul este orientat spre a forma specialiști de înaltă calificare în domeniul prevenirii și combaterii corupției în structurile autorităților și instituțiilor administrației

publice din Republica Moldova prin orientarea spre soluționarea problemelor ce țin de corupție prin prisma legislației naționale și internaționale. Numărul de credite acordate programului de master este de 120 de credite, pentru 2 ani de studii la învățământul cu frecvență și 2,5 ani – studii învățământ cu frecvență redusă.

Programul asigură formarea competențelor beneficiarilor în următoarele domenii ale dreptului: Protecția juridică a drepturilor omului în procesul penal; Integritatea funcționarilor publici și a demnitarilor; Drept penal internațional; Standarde internaționale privind prevenirea și combaterea corupției; Managementul securității informaționale: transparența în e-Guvernare; Securitate informațională și altele.

Programul respectiv contribuie la formarea specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii corupției și anume cei care activează în calitate de juriști, ofițeri ai Centrului Național Anticorupție, colaboratori de poliție și funcționari ai Ministerului Afacerilor Interne, specialiști în serviciul public ce se ocupă de respectarea standardelor deontologice ale funcționarilor publici, specialiști din mediul privat care se ocupă cu cercetarea fenomenului corupției, elaborarea statisticilor, promovarea normelor deontologice ale funcționarilor publici și demnitarilor în vederea eliminării flagelului corupțional în autoritățile și organele administrației publice din Republica Moldova.

Programul în cauză este unul novator din punctul de vedere al pregătirii profesionale a specialiștilor calificați în anticorupție. Programul poate fi privit și ca ofertă educațională de pionierat capabilă să ofere formarea unor competențe necesare oricărei unități. Totodată, programul respectiv oferă posibilitatea de formare continuă a oricărui absolvent sau practician cu studii superioare din domeniul științelor juridice, economice, administrative.

Contingentul de absolvenți ai programului Anticorupție

<i>Anul absolvirii</i>	<i>Învățământ cu frecvență</i>	<i>Învățământ cu frecvență redusă</i>	<i>Total</i>
2016	0	15	15
2017	14	22	37
2018	17	30	47

Programul de master *Drept public*

Prin Hotărârea Guvernului nr.57 din 06.02.2017 a fost autorizat programul de master de profesionalizare *Drept Public*. Programul este direcționat de a forma specialiști de înaltă calificare în domeniul dreptului prin orientarea spre soluționarea problemelor în domeniul public, aplicarea legislației naționale în corelare cu legislația europeană.

Domeniul public este foarte dinamic, fiind într-o continuă modificare și dezvoltare, iată de ce se impune a fi necesară pregătirea continuă a funcționarilor publici. Numărul de credite acordat programului de master este de 90 de credite, pentru 1,5 ani de studii la învățământul cu frecvență, și 2,0 ani la învățământul cu frecvență redusă.

Programul poate fi privit și ca ofertă educațională capabilă să ofere formarea unor competențe necesare oricărui absolvent sau practician cu studii superioare din domeniul științelor juridice, economice, administrative sau alt practician cu studii de licență.

Programul de formare profesională este fundamentat pe baza unui plan de învățământ, care include pe lângă cursurile fundamentale menite să fortifice competențele generale o serie de cursuri de specializare, inclusiv de pregătire complementară, care vor dezvolta competențele instrumentale specifice domeniului de formare profesională.

Sarcina primordială a programului de master în domeniul dreptului public constă ca atât prin activitatea științifică cât și prin cea practică, să-și aducă contribuția la edificarea în Republica Moldova a unui stat democratic, de drept, în care demnitatea omului, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și drepturile și libertățile fundamentale ale omului vor constitui valori supreme și vor fi garantate.

Obiectivele programului de master sunt orientate spre dezvoltarea competențelor generale și specifice, care în integritatea lor contribuie la formarea specialiștilor performanți, pregătiți atât sub aspect teoretic cât și practic pentru toate structurile statale. Programul oferit vine să ofere cunoștințe aprofundate în domeniul dreptului public, să identifice probleme actuale ce țin de serviciul public și statutul funcționarilor publici, formele de răspundere juridică în dreptul public, mecanismele de control în domeniul administrației publice, precum și să analizeze perspectivele evoluției administrației publice.

Programul de master propus contribuie la acoperirea necesităților de formare a specialiștilor ce activează în calitate de juriști, specialiști în autoritățile publice centrale și locale, funcționari publici de conducere și de execuție, consilieri în cadrul autorităților centrale, specialiștilor Aparatului Parlamentului, secretari în autoritățile publice locale, asistenți sociali, specialiști în sectorul privat, experți în domeniul administrației publice, aprofundarea cunoștințelor și formarea abilităților practice a membrilor organizațiilor neguvernamentale privind protecția drepturilor fundamentale ale omului, asigurarea desfășurării alegerilor, promovarea democrației.

Activitatea de cercetare desfășurată de membrii Catedrei

Activitatea științifică a Catedrei se desfășoară în conformitate cu legislația națio-

nală în domeniul de cercetare și inovare a Republicii Moldova, planurile activității științifice ale Academiei de Administrare Publică pentru fiecare an academic, prevederile actelor instituționale și alte acte adiționale.

În conformitate cu profilul de cercetare, prioritățile majore ale Catedrei se axează pe:

- desfășurarea investigațiilor științifice în diverse aspecte și probleme actuale ale administrației publice centrale și locale, rolul dreptului public în modernizarea administrației publice și perspectivele integrării europene a Republicii Moldova, mecanisme de prevenire și combatere a corupției;

- perfecționarea continuă a competenței profesionale a cadrelor științifico-didactice a catedrelor în modul și în condițiile stabilite de legislație;

- participarea cu comunicări științifice la lucrările conferințelor, colocviilor, simpozioanelor și altor foruri științifice, precum și propagarea în revistele de specialitate și mass-media națională și internațională a performanțelor de ultimă oră din domeniul dreptului;

- elaborarea și publicarea de monografii, manuale, articole științifice la disciplinele predate;

- implementarea rezultatelor cercetărilor științifice în procesul de instruire.

Membrii Catedrei contribuie sistematic la perfecționarea legislației Republicii Moldova prin participarea la activitatea diferitelor comisii de elaborare a proiectelor de legi și altor acte normative, precum și prin avizarea proiectelor.

În cadrul Catedrei au fost elaborate multiple lucrări științifice și științifico-metodice, dintre care menționăm:

1. **Oleg Balan** – Drept internațional public. Ediția a IV-a (revăzută și adăugită) Chișinău, Tipografia „Elena V.I.”, 2012, 636 p.
2. **Victor Popa** - Drept public, Chișinău, editura AAP, 1998, 480 p.
3. **Maria Orlov** - Drept administrativ, Chișinău, editura Epigraf, 2001, 216 p.
4. **Boris Negru** - Teoria generală a statului și dreptului, Chișinău, editura Bons Offices, 2006, 520 p.
5. **Nicolae Romandaș** (coautor Eduard Boișteanu) – Dreptul muncii, Chișinău, Î.S.F.E.-P. „Tipografia Centrală”, 2015, 736 p.
6. **Lilia Mărgineanu** (coautor Gabriel Mărgineanu) – Dreptul afacerilor, Chișinău, Tipografia „Elena V.I.”, 2004, 721 p.
7. **Galina Pogoneț** – Protecția drepturilor consumatorilor, Chișinău, Editura AAP, 2010, 250 p.

8. **Silvia Goriuc** – Drept constituțional al Republicii Moldova, Scheme și culegeri de acte normative. Ch., Tipografia „Elena V.I.”, 2011, 448 p.

Organizarea anuală a mesei rotunde dedicate

Zilei internaționale a drepturilor omului

Tradițional, în luna decembrie a fiecărui an, Catedra organizează o masă rotundă cu participare internațională dedicată Zilei internaționale a drepturilor omului, în cadrul căreia se polemizează asupra aspectelor teoretice și practice de protecție a drepturilor omului prin intermediul mecanismelor naționale și internaționale ce asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Participarea la masa rotundă a conducătorilor instituțiilor de drept, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție, instituției Avocatului Poporului cu elucidarea celor mai stringente probleme din sfera asigurării drepturilor omului acordă nu numai pondere teoretico-științifică, dar și o semnificație practică deosebită evenimentului respectiv. Materialele mesei rotunde se publică într-o ediție specială care reprezintă o bună sursă informațională pentru toate persoanele interesate în tematica respectivă, dar, în primul rând, pentru masteranzii de la programele de master de la profilul drept.

4.6. Catedra economie și management public

Catedra *economie și management public* a fost formată în 1998 fiind succesoarea secției (facultății) Management instituită în 1994. Pe parcursul timpului Catedra s-a transformat într-o școală a instruirii manageriale în domeniul managementului în administrarea publică, rezistând cu succes concurenței de toate felurile, promovând cu insistență și inspirație idei noi ce au generat o evoluție continuă a studiilor la specialitatea Management din cadrul studiilor postuniversitare, iar din anul 2002 și studiilor de master la specialitatea respectivă.

La consolidarea și dezvoltarea *Catedrei economie și management public* și-au adus contribuția șefii de catedră, care s-au succedat în această funcție, doctorii în economie, conferențiarii universitari: Andrei Cantemir (1993-1998), Svetlana Gorobievschi (1998-2000), Elena Vaculovschi (2000 - 2001), Svetlana Gorobievschi (2002 - 2005), Svetlana Cojocar (2005- 2014), Tatiana Tofan (2014 - prezent).

Prin contribuția personală, cu ajutorul cadrelor didactico-științifice ale Catedrei, a audiențelor și masteranzilor domniile lor au reușit să valorifice și să cuantifice capa-

citățile și posibilitățile catedrei în măsura în care au plasat-o într-un spațiu valoros al competitivității, fiind recunoscută în mediul academic național.

La aceasta și-au adus obolul doctorii habilitați în economie, profesorii universitari, conferențiarii universitari, savanții cu renume Andrei Cojuhari, Tatiana Manole, Valeriu Zbârciog, Tudor Tuhari, Dumitru Patrașcu, Andrei Blanovschi, Ecaterina Barbăroșie, care s-au dedicat totalmente instruirii funcționarilor publici, atât din punct de vedere didactic cât și științific, formând audienților, masteranzilor acele competențe care să apropie teoria de practică, să eficientizeze la maximum și să optimizeze continuu activitățile lor profesionale în cadrul organelor administrației publice.

Elena Vaculovschi, doctor în economie, conferențiar universitar

Academia de Administrație Publică din Republica Moldova, înregistrează un moment de mare trăire emoțională cu ocazia aniversării sale de 25 de ani de activitate. Este o adevărată onoare să relatăm în cele ce urmează despre activitatea Catedrei economie și management public în perioada anilor 2000-2001, eu suplinind în acea perioadă funcția de șef catedră.

Catedra a avut ca scop formarea specialiștilor pentru sistemul administrativ și domeniul business, precum și dezvoltarea cercetării științifice în domeniul managementului în administrarea publică, contribuind la promovarea politicii de stat în domeniul administrației publice, precum și la dezvoltarea mediului economic din Republica Moldova.

Oferta educațională a Catedrei în acea perioadă era promovată pe două linii: studii la licență (specialitatea administrație publică) și studii de masterat (specialitatea management).

Catedra propunea un spectru larg de specializare și pregătire a cadrelor în domeniile managementului în administrația publică precum și în diverse domenii ale economiei naționale. Baza tuturor specialităților și specializărilor o constituia pregătirea economică teoretico-fundamentală, precum și specializarea în domeniile corespunzătoare.

Această ofertă era susținută prin preocupările pentru modernizarea și compatibilizarea curriculei, prin activitățile și mesajele didactice, către studenții și masteranzii care beneficiau de serviciile prestate de Catedră în perioada corespunzătoare. Cursuri, manuale didactice, culegeri de texte, bibliografii, prezentări Power Point, folii retro-proiectore și biblioteca Catedrei reprezentau și continuă să reprezinte suportul pregătirii multifuncționale a studenților din acea perioadă și a masteranzilor până în prezent.

În acele timpuri, dar și în prezent obiectivele principale ale Catedrei rămân a fi pre-

starea unor servicii educaționale de calitate, adaptate nevoilor unei societăți moderne, în conformitate cu cerințele pieței forței de muncă, precum și promovarea unui dialog permanent cu studenții-masteranzi în vederea îmbunătățirii continue a serviciilor educaționale și sprijinirea acestora în activitățile de cercetare.

În anul 2016, prin ordinul nr. 27-p din 01 martie, Catedra *economie și management public* a fuzionat cu Catedra *tehnologii informaționale* formată în 1993 și care a avut drept misiune formarea personalului din administrația publică în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicaționale contemporane, în contextul informatizării societății.

Pe parcursul anilor Catedra respectivă a fost condusă de Oleg Bulgaru, doctor, conferențiar universitar (1993-1998), Vasile Dvornic, doctor, conferențiar universitar (1998-2001), Angela Pînzaru, lector superior universitar (2001-2002), Angela Globa, lector superior universitar (2002-2003), Eugenia Cebotaru, lector superior universitar (2003-2004), Dumitru Patrașcu, doctor habilitat, profesor universitar (2004-2006), Igor Gamov, doctor (2006-2008), Teodora Gherman, doctor, conferențiar universitar (2008-2016).

Activitatea didactică în domeniul tehnologiilor informaționale a fost realizată pe parcursul anilor de profesorii Andrei Corlat, Valentin Pleșca, Pavel Macari, Eduard Melnic, Costel Șura, Gheorghe Rudic, Nicolae Pelin, Eugenia Cebotaru, Nadejda Vacarov, Vitalie Verbeniuc.

Catedra a promovat implementarea noilor tehnologii informaționale în activitatea Academiei și a autorităților administrației publice centrale și locale, a participat la elaborarea și discutarea actelor legislative și normative, politicilor și strategiilor naționale în domeniu, cum ar fi „Moldova electronică”, dezvoltarea infrastructurii informaționale.

Pregătirea cadrelor la specialitățile *Management și*

Management informațional în administrația publică prin studiile de master

Transformările complexe din sistemul administrației publice ce-au intervenit în perioada de după declararea independenței Republicii Moldova necesitau și noi abordări în politica economică și managerială, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor informaționale, promovată de autoritățile publice. În acest sens, se impunea o pregătire adecvată a funcționarilor publici. Prin activitățile desfășurate, Catedra *economie și management public* s-a stăruit să răspundă acestor provocări. Aceasta și-a găsit materializare, în primul rând, în conținuturile planurilor de studii și metodologiei de realizare a acestora la specialitățile respective.

Astfel, planurile de învățământ au fost permanent actualizate în corespundere cu solicitările pieței muncii din domeniul administrației publice. Dacă în anul 1993 în

planurile de învățământ erau doar 5 discipline cu caracter economico-managerial, în prezent cadrele didactico-științifice ale Catedrei realizează la cele două specialități - *Management* și *Management informațional în administrația publică* - peste 56 de discipline de studii, dintre care: 18 discipline la masterat științific și 20 - la masteratul de profesionalizare, program *Management* și 18 la programul *Management informațional în administrația publică*. Totodată, cadrele didactice ale catedrei sunt antrenate și în procesul de perfecționare continuă a personalului din administrația publică, unde realizează anual peste 40 de lecții tematice cu caracter economico-managerial.

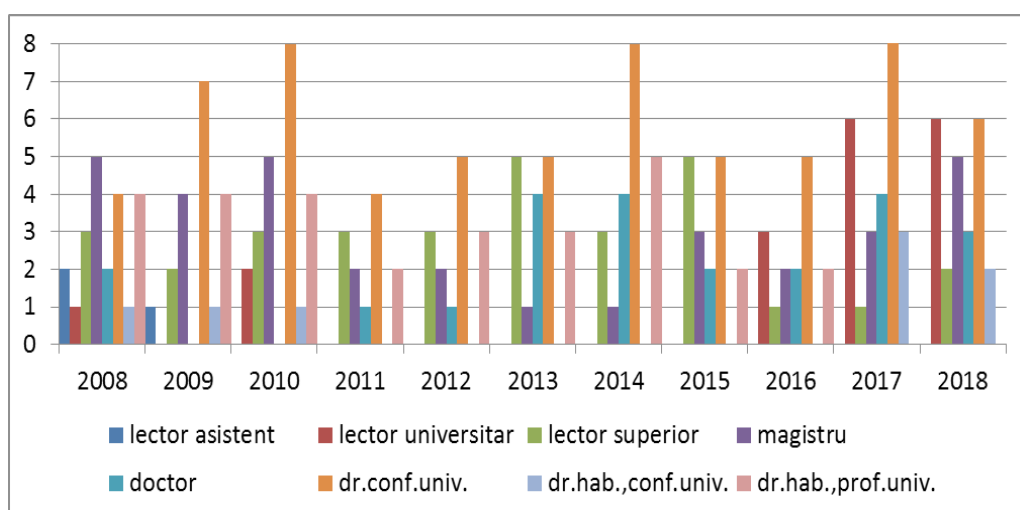

Figura 1. Contingentul profesorilor pe parcursul anilor 2008 – 2018

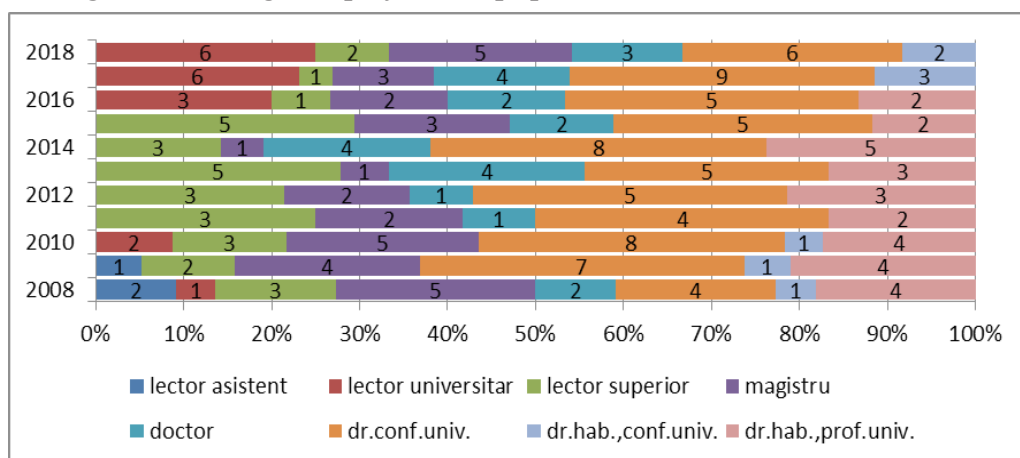

Figura 2. Contingentul profesorilor pe parcursul anilor 2008 – 2018

În prezent, cadrele didactice ale Catedrei depun eforturi pentru instruirea și formarea unei noi generații de funcționari publici și manageri, cu un nou tip de gândire, care ar corespunde noilor cerințe economice, sociale și politice. La aceasta își aduc contribuția doctorii în economie, conferențieri universitari, Tatiana Tofan, Maria Strechii, doctorii în economie Sveatoslav Mihalache, Oleg Frunze, lectorii universitari Veronica Butnaru și Eugenia Cebotaru. Cadrele didactice realizează lecții și activități practice la un grad științifico-metodic înalt și este condiționat de faptul că corpul științifico-didactic al Catedrei a fost antrenat permanent într-un proces continuu de perfecționare profesională, participând la diverse foruri științifice naționale și internaționale.

Tatiana Tofan, doctor în economie,
conferențiar universitar, șef Catedră

Activează ca titular din anul 2006. Experiență de 7 ani ca funcționar public, în cadrul administrației publice centrale, îi este utilă la predarea cursurilor: *Management public*, *Managementul resurselor umane*, *Relații economice internaționale*, *Marketing regional*, *Psihologia managerială*, *Noul management public*. Formator la cursurile de perfecționare profesională a personalului din administrația publică centrală și locală în cadrul Departamentului dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică.

Maria Strechii doctor în economie,
conferențiar universitar

A activat în perioada anilor 1999 - 2003, conferențiar universitar la Catedra economie și management public, ulterior, în perioada anilor 2008 – 2012 - ca șef Secție activitate științifică în cadrul Academiei. În perioada anilor 2013-2015 este director al Departamentului învățământ superior în cadrul Academiei. Începând cu anul 2015 și până în prezent este conferențiar universitar la Catedra economie și management public. Cursuri predate:

Tranzacții comerciale internaționale, *Strategii și politici macroeconomice contemporane*, *Teorie economică I (microeconomie)*; *Teorie economică II (macroeconomie)*; *Teorii economice contemporane*, *Relații economice de integrare Europeană*.

Oleg Frunze, doctor inginer, lector universitar

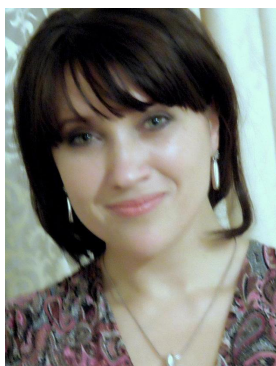
Activează ca titular din anul 2006. Cursuri predate: *Managementul schimbărilor*, *Managementul riscului*, *Statistica socioeconomică*, *Managementul strategic*, *Managementul decizional*. Formator la cursurile de dezvoltare profesională a personalului din administrația publică centrală și locală în cadrul Departamentului dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică.

Sveatoslav Mihalache, doctor în economie,
lector universitar

Activează ca titular din anul 2012. Cursuri predate: *Managementul financiar*, *Managementul resurselor financiare*, *Relații valutar-financiare*.

Veronica Butnaru, master,
lector universitar

Activează ca titular din anul 2001. Pe parcursul anilor a predat mai multe cursuri: *Managementul și planificarea strategică*, *Planificare și prognoze macroeconomice*, *Management organizațional*, *Analiza impactului de reglementare*, *Managementul calității și inovației*, *Managementul programelor/proiectelor*. Formator la cursurile de dezvoltare profesională a personalului din administrația publică centrală și locală în cadrul Departamentului dezvoltare profesională, Academia de Administrare Publică.

Eugenia Cebotaru, master,
lector universitar

Activează ca titular din anul 1997. Cursuri predate: *Sisteme informaționale*, *Tehnologii informaționale*, *Tehnologii aplicate în administrația publică*, *Managementul sistemelor informaționale*, *Tehnologii WEB*, *Programare avansată în Java*, *Securitatea informației și criptografie*, *Sisteme Android*, *iSO*, *Windows Phone pentru e-servicii*, *E-guvernare*.

Elena Vaculovschi, doctor în economie,
conferențiar universitar

A activat în calitate de șef catedră (2000-2001), din 2015 activează prin cumul în funcția de conferențiar universitar. Cursuri predate: *Piața muncii și reglementarea ei*, *Metodologia cercetărilor economice*.

Ședința Catedrei economie și management public

Stagii de dezvoltare profesională a cadrelor didactice

Cadreele didactice ale Catedrei au beneficiat pe parcursul anilor de stagii de dezvoltare profesională peste hotare. Astfel:

Maria Strechii, doctor, conferențiar universitar, a realizat stagii de dezvoltare profesională:

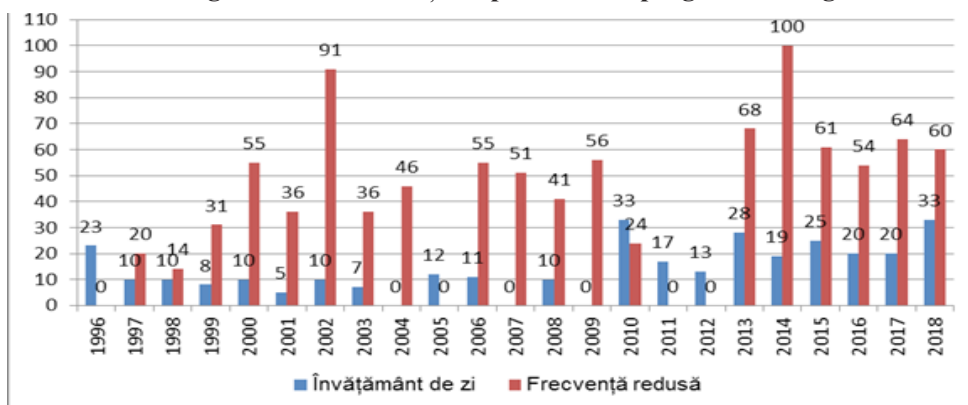
- la Universitatea de Economie și Business din Atena, Grecia, octombrie-decembrie 1998;
- la Universitatea de Stat din Carolina de Nord, SUA, aprilie-mai, 2000;
- curs intensiv „Finanțe și investiții” în cadrul Programului de Asistență și Dezvoltare organizat de EOMMEX S.A. Grecia. 4 – 10 octombrie, 2000; 11-31 ianuarie 2000;
- la Universitatea de Tehnologie din Tallinn (Școala de drept) – 20-25 ianuarie 2014;
- Three-national seminar for public service leaders in Moldova, Georgia and Ukraine “Academy for Good Governance and Empowerment in Europe” (AGREE) project initiated by the German Foreign Ministry and implemented by the European Academy of Berlin, 14-20 december 2014.

Tatiana Tofan, *doctor, conferențiar universitar*, a realizat stagii de dezvoltare profesională:

- la Universitatea de Tehnologie din Tallinn (Școala de drept) – 20-25 ianuarie 2014;
- Training of Trainers on „Regional Development: conceptual framework and best practice examples” project initiated by the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, Bautzen, 10-15 noiembrie 2014; 23-27 martie 2015, împreună cu Veronica Butnaru, magistră, lector universitar.

Oleg Frunze, doctor, lector universitar, a realizat stagiul de dezvoltare profesională în cadrul Programului Black Sea Basin Joint Operational Programme, 26 -28 septembrie 2013.

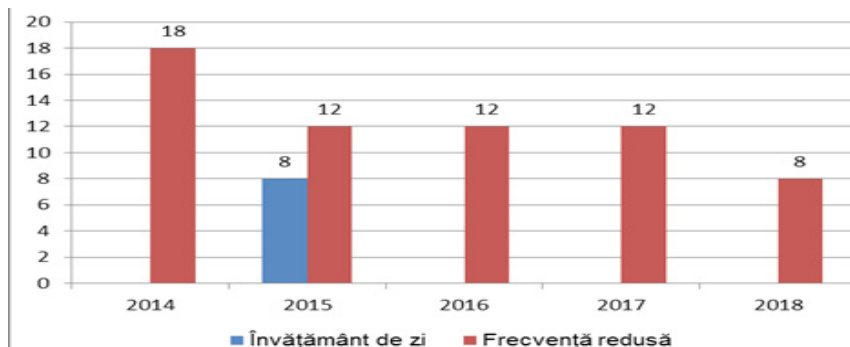
Cadreele didactice de la Catedră au mai realizat și alte stagii peste hotare în instituții similare din România, Franța, Belgia, Olanda, Portugalia, Belarusia, Ucraina, Germania.

Contingentul de absolvenți la specializarea/program Management**Figura 4. Contingentul de absolvenți la diferite tipuri de studii, program Management**

Conform datelor figurii 4 cei mai mulți absolvenți au fost în anul 2014, unde au absolvit 100 de masteranzi la frecvența redusă și în anul 2002 – 91 de masteranzi cu frecvență redusă. La fel au fost perioade unde nu au fost nici absolvenți la secția zi și nici la frecvență redusă, este anul 2005. Altă situație a fost anul 2011 – 2012 unde nu au fost absolvenți la secția cu frecvență redusă, numai la secția zi: 17 masteranzi în anul 2011 și 13 masteranzi – anul 2012. Promoția anului 2018, este una specială, deoarece este una jubiliară a 20-cea promoție cu 60 de masteranzi cu frecvență redusă și 33 cu frecvență la zi.

Contingentul de absolvenți la specialitatea**Managementul informațional în administrația publică**

La programul MIAP contingentul de absolvenți pentru anii 2014 – 2018 a fost următorul (figura 5): 18 absolvenți în anul 2014, 8 absolvenți în anul 2015 cu frecvență și 12 absolvenți la frecvență redusă. În anul 2016, cât și în anul 2017 au absolvit câte 12 masteranzi programul MIAP. Promoția anului 2018, este una specială, deoarece este una jubiliară a 20-cea promoție cu 8 masteranzi cu frecvență redusă.

Figura 5. Contingentul de absolvenți, specializarea/program MIAP

Activitatea de cercetare a membrilor Catedrei

De rând cu activitatea didactică, membrii catedrei desfășoară și o amplă activitate de cercetare. În cadrul Catedrei își desfășoară activitatea de cercetare Laboratorul științific „*Economie și management public*”, cu tema generală de cercetare „*Evaluarea managementului public în Republica Moldova și determinarea factorilor de eficientizare a acestuia în contextul integrării europene*”. În cadrul laboratorului au fost realizate cercetări în domeniul economiei, managementului public, managementului resurselor umane, finanțelor publice, planificării strategice, managementului schimbărilor, managementului financiar.

În perioada 2011-2013 a fost realizat proiectul fundamental de cercetare 11.817.08.83F „*Evaluarea managementului resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova și determinarea indicatorilor de calcul a necesarului de personal pentru crearea unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere*”, nr. 650. INS de înregistrare. Acest proiect a fost finanțat de către Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al Academiei de Științe a Moldovei, director de proiect Svetlana Cojocaru, doctor în economie, conferențiar universitar. În cadrul proiectului a fost editată monografia „*Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova*”, și manualul „*Managementul resurselor umane în administrația publică*”.

Manualul „*Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova*”. Autorii manualului sunt: Svetlana Cojocaru, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Oleg Frunze, Aurelia Țepordei.

„Monografia „*Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova*”. Autorii monografiei sunt: Svetlana Cojocaru, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Oleg Frunze, Aurelia Țepordei.

În cadrul proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității, care a fost realizat pe parcursul anilor 2006-2008, a fost editat cursul „*Analiza impactului de reglementare*”. Coautorii fiind Svetlana Cojocaru și Veronica Butnaru.

La fel au fost elaborate 110 articole științifice rezultatele științifice fiind înregistrate

la Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală a Republicii Moldova, adeverința nr. 963 din 18 iulie 2014.

Actualmente, în cadrul Laboratorului se realizează cercetări științifice fundamentale în cadrul proiectului „*Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană*”, cifrul proiectului 15.817.06.28F, perioada de realizare fiind anii 2015-2018, director de proiect Tatiana Tofan, doctor în economie, conferențiar universitar. *Obiectivul proiectului* este studierea procesului de dezvoltare regională prin prisma valorilor și standardelor Uniunii Europene cu ulterioara aplicare a acestuia în Republica Moldova.

La fel, în cadrul Laboratorului științific este organizată și realizată anual masa rotundă cu genericul „*Noi tendințe ale managementului public în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană*”. În cadrul acestei mese ritunde sunt discutate o serie de subiecte actuale din domeniul managementului public, finanțelor publice, dezvoltării regionale, managementului schimbărilor, contabilității și auditului public, managementului programelor și proiectelor, managementului calității totale etc.

Cadrele didactice participă la conferințe, forumuri științifice internaționale și naționale, mese rotunde, emisiuni teleradio în calitate de experți. La fel au fost elaborate un șir de monografii, manuale, suporturi de curs redactate grafic în figura 6.

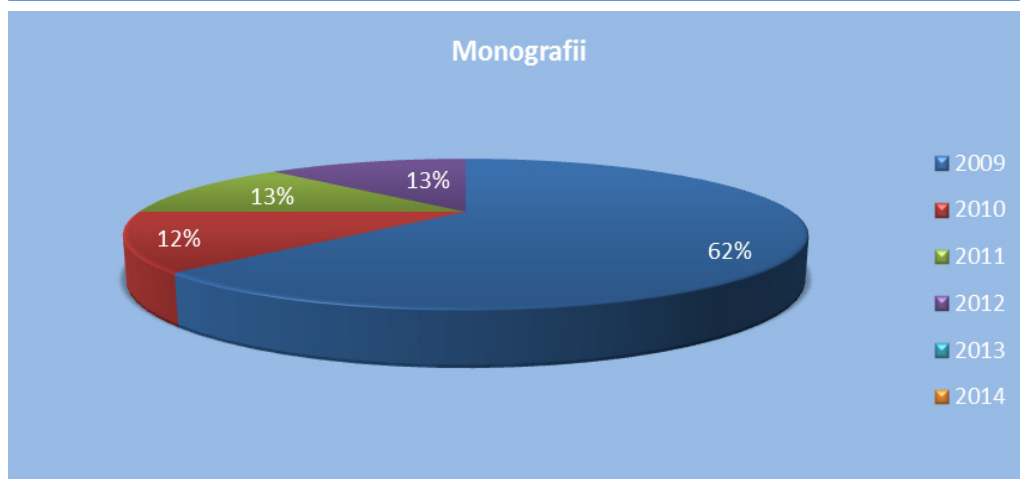

Figura 6. Dinamica editării monografiilor, manualelor, suporturilor de curs.

Printre ele pot fi menționate:

- Svetlana Cojocaru, *Managementul resurselor umane*, Ch.: AAP, 1998, 116 p.
- Tatiana Manole, *Finanțe publice locale*, Ch.: Ed.Cartier, 2000, 262 p.
- Tatiana Manole, Ludmila Cobzari, *Finanțe publice locale*, Ch.: Epigraf, 2003, 240 p.
- Tatiana Manole, Ludmila Cobzari, *Metodologia planificării bugetate: elaborare de buget*, Ch.: CEPUSR, 2004, 231 p.
- Andrei Blavovschi, *Teorii economice moderne și contemporane*, Ch.: AAP, 2007, 296 p.
- Svetlana Cojocaru, Veronica Butnaru ș.a., *Analiza impactului de reglementare*, AAP, 2008, 256 p.
- Andrei Blavovschi, Veronica Butnaru, *Piața forței de muncă și politicile sociale*, Ch.: AAP, 2009, 156 p.
- *Metodologia finanțării învățământului public: teorie și practică*. Autori: Tatiana Manole. Ch.: Ed. Tehnica-Info, 2010, - 340 p.
- Svetlana Cojocaru, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Oleg Frunze, Aurelia Țepordei, *Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova*, Ch.: AAP, 2011, 184 p.
- Ecaterina Barbăroș, *Managementul afacerilor mici și mijlocii*, Ch., 2011, 239 p.
- Tudor Tuhari, *Teoria și istoria contabilității*, Ch., 2013, 88 p.
- Svetlana Cojocaru, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Oleg Frunze, Aurelia Țepordei, *Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova*. Ch.: AAP, 2014, 280 p.

- Tatiana Manole, *Managementul finanțelor publice*, Ed. Tehnica-Info, 2016, 803 p.

Support metodologic autorităților administrației publice

Cadrele didactice ale Catedrei acordă suport metodologic autorităților publice locale în elaborarea Planurilor strategice de dezvoltare, scrierea proiectelor. La fel, cadrele didactice ale catedrei au participat și participă în continuare la realizarea proiectelor (programelor) naționale în cadrul Academiei de Administrare Publică, fiind ca formatori în realizarea acestor proiecte (programe). Astfel:

Svetlana Cojocaru, doctor, conferențiar universitar, Tatiana Tofan, doctor, conferențiar universitar, și Veronica Butnaru, magistru, lector universitar, au participat în calitate de formatori la realizarea următoarelor proiecte (programe):

- Domeniul administrației publice locale (2011).
- Planificare și programare strategică la nivel local și regional (2012).
- Descentralizarea sistemului administrativ (2012).
- Dezvoltare regională (2013).

Tatiana Tofan, doctor în economie, conferențiar universitar, a participat în calitate de formator la realizarea următoarelor proiecte (programe):

- Realizarea misiunii de audit intern (2012).
- Managementul financiar și controlul în sectorul public (2012).
- Managementul resurselor umane în autoritățile publice locale (2013).
- Colectarea impozitelor și taxelor locale (2015).
- Managementul proprietății publice (2017).

Tatiana Tofan, doctor în economie, conferențiar universitar, Oleg Frunze, doctor, lector universitar, Veronica Butnaru, magistru, lector universitar, au participat în calitate de formatori la realizarea următoarelor proiecte (programe):

- Dezvoltarea leadership-ului în administrarea publică (2014).
- Managementul și elaborarea programelor/proiectelor (2015).
- Marketing local și regional pentru dezvoltarea regională competitivă (2017).

Organizarea cursurilor pentru administratori ai insolabilității

Începând cu anul 2007, Catedra a realizat cursurile de instruire a administratorilor insolabilității până în anul 2011. Pe parcursul perioadei nominalizate au absolvit acest curs 168 de participanți.

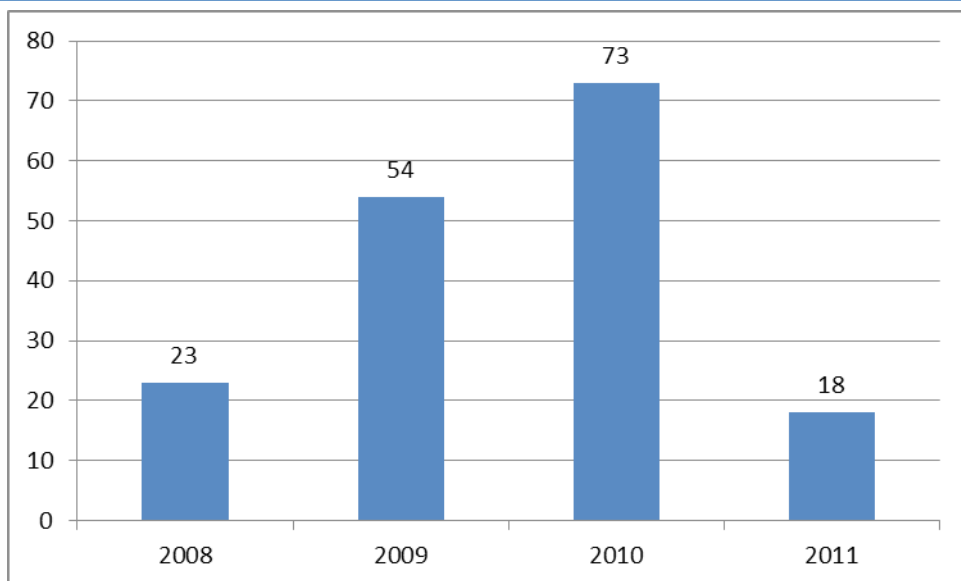

Figura 7. Absolvenții cursului de instruire „Administrator al insolvenței”.

Vizibilitatea activității *Catedrei economie și management public* este reflectată în ziarul bilunar „Funcționarul public”, revista metodico-științifică „Administrarea Publică”, editate de către Academie, pagina web, unde Catedra are linkul său, precum și revista „Moldova în progres”. La fel unele cadre didactice (Sveatoslav Mihalache, doctor în economie) participă la emisiuni radio și TV ca expert economic național.

4.7. Catedra științe politice și relații internaționale

Pe parcursul anilor de independență Republica Moldova a devenit actor al relațiilor internaționale, care are drept priorități consolidarea independenței și suveranității țării, asigurarea integrității teritoriale, afirmarea statului democratic în calitate de factor de stabilitate pe plan regional.

Pornind de la importanța rolului autorităților publice în organizarea realizării politicii externe a statului, promovarea și protejarea interesului național, atât peste hotare cât și în interiorul țării, precum și în vederea sporirii aportului funcționarilor publici în realizarea acestuia, în cadrul Academiei de Administrare Publică a fost creată în anul 1994 secția (facultatea) *Relații internaționale și politică externă*. În baza acesteia, în 1998 a fost instituită *Catedra relații internaționale*, care ulterior fuzionează cu catedrele de suport Științe sociopolitice (2011) și *Limbi străine aplicate* (2012), devenind *Catedra științe politice și relații internaționale*, care funcționează până în prezent.

Catedra științe sociopolitice (cu denumiri diferite: Științe umanistice (1993), Științe socio-umanistice (1998), Științe politice (2003), Științe politice și sociale (2006), Științe sociopolitice (2008) a fost condusă de șefii de catedră: Teodor Popescu, doctor, conferențiar universitar (1994 - 1998), Nicolae Stefanov, doctor, conferențiar universitar (1998 - 2001), Petru Donțoi, doctor, conferențiar universitar (2001-2004), Orest Tăriță, doctor, conferențiar universitar (2004-2011).

Catedra s-a axat pe segmentul organizării programului instructiv-didactic de pregătire și perfecționare a specialiștilor din domeniul administrației publice prin promovarea unei înalte culturi politice în rândul acestora. Activitatea didactică a catedrei se referea la infrastructura conducerii de stat: realizări și perspective (Teodor Popescu); aspecte comportamentale în activitatea funcționarului public (Orest Tăriță); integrarea socială a tinerilor; modalități de influență în activitatea aleșilor locali (Otilia Stamatin); probleme ale dezvoltării instituționalizării formelor de interacțiune dintre stat și societatea civilă (Veaceslav Lapin); Sociologia organizațiilor și a conducerii (Alexandru Rudi).

În cadrul Catedrei sociopolitice a funcționat *Laboratorul sociodemografic*, fondat în cooperare cu Fondul Națiunilor Unite pentru Populație din Republica Moldova. Scopul laboratorului respectiv era realizarea investigațiilor ce țin de evoluția situației demografice din țară, determinarea strategiilor demografice de perspectivă, promovarea unei politici demografice coerente și asigurarea stabilității demografice în țară. Laboratorul își desfășura activitatea în strânsă colaborare cu UNFPA, structurile administrației publice locale și instituțiile specializate de acest gen din țară și din străinătate.

Catedra *Limbi străine aplicate*, în calitate de catedră de suport, avea drept scop de bază cultivarea și consolidarea capacităților de comunicare profesională în limbi străine a audiențelor Academiei, precum și studierea literaturii de specialitate prin modernizarea și diversificarea metodelor de instruire. Activitatea catedrei urmărea sporirea eficienței instruirii și pregătirii unui personal adecvat cerințelor vremii, aprofundării cercetărilor științifice în domeniu. De la fondare și până în 2012 catedra a fost condusă succesiv de Eugenia Dodon, Maria Junghietu, Lidia Daniță, Nadejda Demian, Vlad Canțîr, Tatiana Mlecico, Ana Gorea.

Catedra științe politice și relații internaționale (ca succesoare a catedrelor: relații internaționale; științe sociopolitice; limbi străine aplicate) a fost condusă succesiv de Constantin Lazăr (1994 - 1995), Alexandru Roman, doctor habilitat, profesor universitar (1995 - 1999), Alexandru Burian, doctor habilitat, profesor universitar (1999 - 2001), Alexandru Gribincea, doctor, conferențiar universitar (2001 - 2002), Corneliu Popovici,

doctor, conferențiar universitar (2002 - 2003), Natalia Suceveanu, doctor, conferențiar universitar (2003 - 2004), Oleg Casiadi, doctor, conferențiar universitar (2004-2006), Aurelia Hîncu, doctor, lector superior universitar (2006-2007), Angela Colațchi, doctor, lector superior universitar (2007 - 2008), Gheorghe Căldare, doctor, conferențiar universitar (2008 - 2011), Orest Tăriță, doctor, conferențiar universitar (2011 - 2015), Rodica Rusu, doctor, conferențiar universitar (2016 - prezent).

Sarcinile statutare ale Catedrei *științe politice și relații internaționale*

Direcțiile generale și obiectivele principale de activitate a Catedrei au fost ghidate de la înființare și până în prezent de planul complex de acțiuni al Academiei și actele aprobate de Senat. În perioada de activitate catedra a identificat și a elaborat cursuri de instruire în funcție de necesitățile de instruire a contingentului care și-a făcut studiile. Au fost adaptate sau, în funcție de caz, reactualizate programele didactice conform modificărilor de esență în sistemul administrativ și în evoluția paradigmelor de realizare a procesului de instruire.

Luând în considerare complexitatea problemelor relațiilor internaționale la etapa actuală și interdependența procesului evoluției lor și cel al dezvoltării și consolidării statului Republica Moldova, Catedra vine să satisfacă necesitățile funcționarilor publici în formarea aptitudinilor și sporirea capacităților acestora în activitatea cotidiană raportată la problemele actuale ale relațiilor internaționale, politicii externe și a integrării europene a Republicii Moldova.

În vederea atingerii scopurilor și realizării adecvate a sarcinilor propuse, Catedra își concentrează activitatea în cultivarea convingerilor și abilităților de promotori ai intereselor naționale ale statului pe arena internațională, structurându-și activitatea în direcțiile de bază:

- planificarea, organizarea și realizarea procesului didactic;
- perfecționarea continuă a programelor analitice la discipline;
- asigurarea calității studiilor prin îmbinarea metodelor clasice și moderne de predare; evaluarea activităților didactico-metodice și formularea unor noi viziuni de organizare a procesului didactic;
- pregătirea și perfecționarea cadrelor științifico-didactice;
- organizarea cercetărilor științifice pe domenii concrete în corespundere cu necesitățile vitale ale țării;
- participarea cu comunicări la lucrările conferințelor științifice naționale și internaționale;

- încadrarea în programele și proiectele internaționale;
- pregătirea și editarea literaturii metodico-didactice și științifice.

Pornind de la realizarea scopurilor și sarcinilor Catedrei *științe politice și relații internaționale*, efectivul profesoral al catedrei, păstrând continuitatea, a introdus noi discipline în planul de învățământ al specialității relații internaționale, prin care sunt dezvăluite exhaustiv aspectele europene integraționiste și influența acestora asupra proceselor politice, economice și socioculturale din Republica Moldova. Totodată, în cadrul catedrei are loc în permanență remodelarea programelor analitice, în scopul deplinderii compatibilizării cu standardele naționale și ofertele educaționale europene (cât mai multe discipline identice sau similare cu cele mai performante programe de studii promovate la nivel european și internațional) pentru creșterea calității actului educațional.

În perioada 2016-2018 masteranzii programului Relații Internaționale au studiat următoarele discipline: Metodologia cercetării relațiilor internaționale, Instituții și procese politice, Geopolitica contemporană, Integrare europeană, Diplomația economică, Cooperarea internațională a Republicii Moldova, Probleme actuale ale diplomației internaționale și naționale, Teoria și practica negocierilor internaționale, Managementul proiectelor și programelor internaționale, Limbi străine aplicate, Migrația internațională și diaspora, Comunicare politică, Protocol, ceremonial și etichetă diplomatice, Servicii diplomatice, Culturi și civilizații europene, Politici ale Uniunii Europene.

Pentru cultivarea, valorificarea și adaptarea cursurilor menționate, la multitudinea aspectelor relațiilor internaționale în ansamblu și procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, colaboratorii Catedrei participă activ la diverse conferințe, întruniri, seminare, proiecte etc., atât în spațiul Republicii Moldova cât și peste hotarele sale. O semnificație importantă în realizarea obiectivelor activității științifice și sarcinilor propuse de către Catedră o aduc publicațiile științifice ale profesorilor care reflectă interesul de cercetare și direcțiile prioritare.

Sarcina de bază a Academiei, inclusiv a Catedrei *științe politice și relații internaționale*, este suplinită și de obiectivele reformelor strategice prin care trece Republica Moldova. Tendințele de integrare europeană, reforma administrativă, fortificarea relațiilor de parteneriat și dialog dintre stat, societatea civilă și sectorul privat sunt doar unele direcții care solicită din partea catedrei competență, profesionalism și eficiență. Un angajament la cel mai înalt nivel se atribuie Catedrei în formarea funcționarului public, fiind direct responsabil de implementarea Programului de Guvernare în curs, a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”, precum și a altor Strategii de dez-

voltare sectoriale, care sunt analizate, abordate în cadrul cursurilor la studiile de master la specializarea Relații internaționale.

De-a lungul anilor, disciplinele incluse în programul de studiu și direcțiile de activitate științifică de la catedră au reflectat imperativele vectorilor de dezvoltare a țării. Tema de cercetare științifică a Catedrei științe politice și relații internaționale este *Probleme actuale ale integrării europene a Republicii Moldova*. În acest context, la cursul de Integrare europeană, în calitate de lucru individual, fiecare masterand analizează în mod obligatoriu implementarea unui capitol sau domeniu separat din Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, conform domeniului profesional și înaintează unele propuneri și recomandări privind eficientizarea implementării prevederilor Acordului.

Dat fiind faptul că fiecare minister, agenție sau entitate guvernamentală include și o direcție de integrare europeană sau relații internaționale, formarea oferită specialiștilor acestor structuri în cadrul studiilor de masterat este de o importanță indubitabilă. Or, dezvoltarea și modernizarea administrației publice este un factor decisiv pentru Republica Moldova. Instruirea și perfecționarea continuă, îmbunătățirea managementului resurselor umane în sectorul public, crearea unui corp profesionist, eficient și motivat de funcționari publici este o prioritate a Guvernului, realizarea căreia este o sarcină a Academiei de Administrare Publică, inclusiv a Catedrei științe politice și relații internaționale.

Program Masterat de profesionalizare și cercetare Relații internaționale

Procesul de studii în relații internaționale se desfășoară în baza criteriilor procesului de la Bologna la ciclul II – studii de masterat - domeniul general de studiu, codul – 31 științe politice; numărul total de credite de studiu – 120, titlul obținut – master în studii politice, forma de organizare a învățământului – cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor – doi ani și, respectiv, 2,5 ani. Programul de masterat la Relații internaționale cuprinde masteratul de profesionalizare și cel de cercetare.

Programul masteratului de profesionalizare este adresat absolvenților studiilor de licență sau echivalente, personalului angajat în serviciul public. Programul prevede pregătirea specialiștilor care vor fi capabili să elaboreze strategii de promovare a interesului național în condițiile constituirii unei noi ordini mondiale și să evalueze dezvoltarea relațiilor bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova cu alte state și organisme internaționale, să dea răspuns la cele mai stringente probleme ale politicii externe a țării noastre și să explice interdependența și rolul diverselor organizații ce pot contribui la

consolidarea și dinamizarea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, deschiderea spre valorile prioritare pentru afirmarea internațională și promovarea interesului său național pe arena mondială.

Misiunea acestei specializări constă în formarea competențelor privind cunoașterea problemelor globale, caracterului și conținutului realităților internaționale și evoluției lor în lumea contemporană, aprecierea evenimentelor, strategiilor internaționale, capacităților de a lucra în context internațional, în organizații nonguvernamentale și internaționale, comprehensiunea realităților și specificului altor state, precum și interacțiunea dintre organizațiile internaționale și influența lor asupra politicii externe a Republicii Moldova.

În conformitate cu clasificatorul pieței muncii, absolvenții programului Relații internaționale vor putea accede în calitate de: colaborator științific, lector universitar, la disciplinele teoriei și practicii relațiilor internaționale în instituțiile de profil și cele interdisciplinare: drept internațional, relații economice internaționale, jurnalism internațional, specialist-coordonator în aparatele centrale ale ministerelor și departamentelor de profil pe lângă Guvern, în misiunile diplomatice etc. Absolvenții programului vor avea posibilitate să-și continue studiile prin doctorat în țară și peste hotare.

Specializarea relații internaționale din cadrul Academiei de Administrare Publică răspunde unor cerințe stringente ale societății actuale, vizează aspectele de cercetare a politicilor internaționale, strategiilor și tacticilor folosite în relațiile internaționale, tendințelor globale, integrării europene a Republicii Moldova, cooperării bilaterale și multilaterale, evoluției situației internaționale și a proceselor mondiale.

Colectivul didactic al catedrei

De-a lungul timpului la Catedra științe politice și relații internaționale au activat Ambasadorii Extraordinari și Plenipotențieri, Emilian Ciobu, Alexandru Burian, Vasili Sakovici – Ambasadorul Republicii Belarus în țara noastră, ultimii fiind doctori habilitați și profesori la diferite discipline în domeniul relațiilor internaționale.

În perioada 2015-2017 în cadrul Catedrei activează un doctor habilitat, profesor universitar; cinci doctori, conferențieri universitari. Printre profesorii de la catedră unul deține gradul de ambasador, toți membrii catedrei sunt implicați în cadrul diferitelor proiecte internaționale, colaborează cu organizațiile internaționale: IOM, UNFPA și organizațiile internaționale nonguvernamentale - Centrul de informare și documentare NATO în Moldova, IDIS „Viitorul”, Asociația pentru politică externă, Centrul Pro Marshall din Moldova.

Rodica Rusu, doctor în științe politice, conferențiar universitar, șef Catedră

Activează în cadrul Academiei din 2007. Este autoare a peste 40 de lucrări științifice și participări la conferințe internaționale și naționale. Experiență profesională, inclusiv, activitate didactică: 2006-2009 – Universitatea de Stat din Moldova, 2007 – prezent – Academia de Administrare Publică. Participare la proiecte internaționale în domeniul migrației în colaborare cu Institutul de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, Academia de Științe a Ungariei, Academia Rusă de Științe, Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor Migraționale (Viena, Austria), Organizația Internațională pentru Migrație, Institutul Național al Justiției. Stagiară la Universitatea Central - Europeană din Budapesta, Ungaria (2007-2009). A beneficiat de Bursă de cercetare Fulbright la University of Washington, Seattle, SUA (2017). Domenii de interes științific: migrație, diasporă, integrare europeană. Cursuri predate: Migrația internațională și diaspora, Integrare europeană, Politici europene.

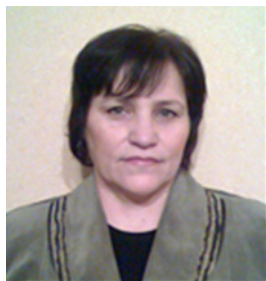
Orest Tăriță, doctor în politologie, conferențiar universitar

Activează în cadrul Academiei din august 2004 exercitând și funcția de șef de catedră. Este autor a peste 50 de lucrări științifice. A activat în structurile administrației publice locale din mun. Chișinău, la Ministerul Afacerilor Externe, Parlamentul Republicii Moldova. Participare la proiecte internaționale

în domeniul demografiei în colaborare cu Fondul Națiunilor Unite Pentru Populație din Republica Moldova și Help Age International în domeniul promovării și protecției drepturilor persoanelor în etate în Republica Moldova. Beneficiar de Bursă de Cercetare Fulbright la University of Pittsburg, Pennsylvania, SUA (09.2014 - 04.2015).

Domenii de interes științific: diplomația, geopolitica, demografia și îmbătrânirea populației. Cursuri predate la Academia de Administrare Publică: Protocol, ceremonial și etichetă diplomatice, Geopolitică și Deontologia funcționarului public.

**Ana Gorea, doctor în științe filologice,
conferențiar universitar**

Activează în cadrul Academiei din 2007, pentru început - în calitate de șef Catedră limbi străine aplicate, iar din 2012 - în calitate de conferențiar universitar la Catedra științe politice și relații internaționale. Este autoare a peste 100 de lucrări științifice și participări la conferințe internaționale și naționale. A beneficiat de bursa de cercetare Fulbright la Pomona College, Claremont, California, SUA; bursa Soros, Universitatea din Edinburgh, Scoția, Marea Britanie – curs de metodică a predării limbii engleze (1993); burse de perfecționare profesională la Institutul „Herțen” din Sankt Peterburg în 1982 și 1993; bursa IREX la Universitatea de Stat din Cleveland, Ohio, SUA (2000); bursa Oxford Colleges Hospitality Scheme la Keble College, Universitatea din Oxford (2007); Cursuri de metodică și civilizație americană, Universitatea din Wrocław, Karpacz, Polonia (2002). Domenii de interes științific: metodică predării limbii engleze; lingvistică.

Cursuri predate: limba engleză aplicată în domeniile: relații internaționale, management, drept constituțional și administrativ, administrarea publică, management informațional în administrare publică.

Stela Spînu, doctor în filologie, conferențiar universitar

Activează în cadrul Academiei din 2007. Autoare a peste 50 de lucrări științifice. Rezultatele cercetărilor științifice au fost expuse la conferințe naționale și internaționale. Este manager de proiecte naționale și internaționale în domeniul filologiei, etnografiei și culturologiei. Domenii de interes științific: semiotica discursului politic, procese culturale europene, redactarea proiectelor naționale și internaționale. Cursuri predate: Managementul proiectelor internaționale, Istoria culturii și civilizației universale, Comunicarea politică.

Silvia Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar

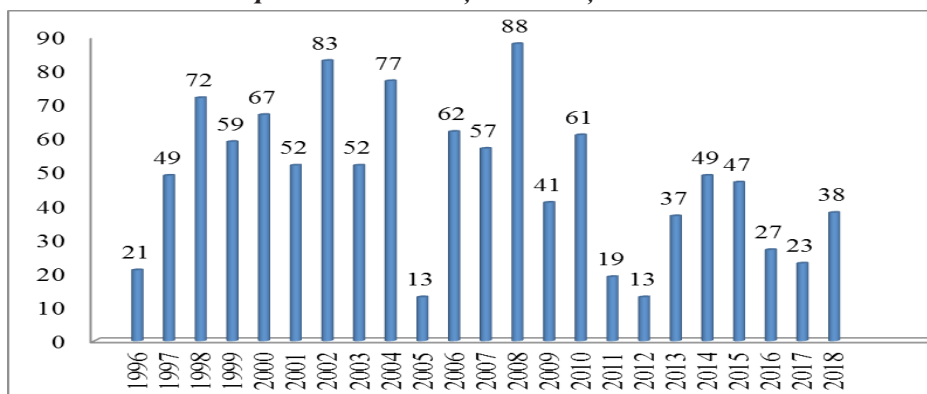
Activează în cadrul Academiei din 2008. Este autor a peste 50 de lucrări metodico-științifice. Participare la proiecte internaționale Erasmus+ în domeniul dronelor, în colaborare cu instituțiile superioare de învățământ superior din Italia, Franța, Polonia, România, și în domeniul bibliotecar în colaborare cu instituțiile de învățământ superior din Armenia, Moldova și Belarus. Domenii de interes științific: cultura securității, diplomația parlamentară; procesele culturale europene; organizațiile non-guvernamentale din perspectiva relațiilor internaționale; rolul și funcționarea organizațiilor interparlamentare; diplomația și problemele lumii contemporane. Cursuri predate: Diplomația parlamentară, Evoluția diplomației internaționale și naționale.

Nicolae Țău, doctor habilitat în economie, profesor universitar

Activează în cadrul Academiei din 2016. Este autor a peste 150 de lucrări științifice, inclusiv a 12 monografii. Experiența profesională: 1990-1993 – Ministru al Afacerilor Externe al Republicii Moldova, 1993-1998 – Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Statele Unite ale Americii, Canada și Mexic, 1998-2002 – director executiv al Centrului pentru Implementarea Proiectelor și Programelor, PNUD, Moldova, 2006-2007 – Consultant Național, Proiectul Reformei Administrației Publice, PNUD, Moldova. Domeniu de interes științific: Relații internaționale, Relații economice internaționale, Integrarea economică europeană. Cursuri predate: Serviciul diplomatic, Diplomația economică, Negocieri internaționale.

Analiza evolutivă a contingentului de absolvenți la studii superioare de masterat, specializarea Relații Internaționale

Opiniile unor absolvenți ai Academiei, specialitatea Relații internaționale***Tatiana GÎNDEA, secretar II, Ambasada Republicii Moldova în Republica Estonia***

După absolvirea studiilor de master la Catedra științe politice și relații internaționale, Academia de Administrare Publică, în anul 2012, am fost angajată prin concurs la Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, unde am făcut mai multe stagii de practică, inclusiv în perioada studiilor la AAP. Mi-am început frumoasa carieră diplomatică, fiind responsabilă de dezvoltarea relațiilor bilaterale ale Republicii Moldova cu mai multe state de pe continentul american, din Asia, Orientul Mijlociu și chiar Africa. Impactul studiilor la AAP, unde mi-am lărgit bagajul de cunoștințe despre lumea diplomatică, având ca profesori diplomați de carieră, a fost unul de valoare în promovarea mea ulterioară. Pentru a consolida aceste cunoștințe și abilități practice, în timpul activității la minister, am participat la mai multe stagii de perfecționare în România, Olanda și Italia.

În prezent, îmi continuu activitatea profesională de diplomat la Ambasada Republicii Moldova în Republica Estonia, unde am fost detașată din iulie 2014. În decursul a nouă luni, am acumulat în cadrul misiunii și experiența de însărcinat cu afaceri ad-interim, perioadă în care am interacționat cu oficiali estonieni și ambasadori acreditați în Estonia, cu reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale și nonguvernamentale, am promovat dialogul politic și relațiile comercial-economice și cultural-umanitare moldo - estoniene. Toate cunoștințele acumulate cu aportul sânguincios al profesorilor în cadrul Academiei de Administrare Publică, le aplic în prezent într-o activitate de mare responsabilitate cu mare dragoste și reprezentând cu demnitate țara noastră peste hotare.

Olesea Vladîca, Ministerul Afacerilor Interne, specialist principal, Direcția Generală Relații Internaționale și Integrare Europeană (DGRIIE)

Am obținut studii de master la specializarea Relații internaționale în cadrul AAP în 2015. Una dintre sarcinile DGRIIE, în care activez, este promovarea vectorului de integrare europeană pe domeniul afacerilor interne, precum și coordonarea și monitorizarea elaborării și realizării activităților practice ce țin de integrarea europeană. Totodată, suntem responsabili de crearea, perfecționarea și consolidarea cadrului juridic de cooperare al MAI cu organismele internaționale guvernamentale, neguvernamentale și cu alte instituții similare din străinătate. O altă atribuție importantă este asigurarea și organizarea participării MAI la cola-

borarea internațională, precum și reprezentarea intereselor MAI, ale Guvernului și ale statului în cadrul colaborării cu organismele internaționale guvernamentale și neguvernamentale, instituțiilor și structurilor Uniunii Europene și în cadrul altor instituții similare din străinătate. Alte responsabilități mai țin de desfășurarea activităților de elaborare a acordurilor bi- sau multilaterale, negocierea tratatelor, managementul proiectelor, asigurarea procedurilor protocolare.

La AAP am avut parte de un corp didactic profesionist, bine pregătit, informat și dedicat activităților și cursurilor desfășurate. Studiile de aici mi-au oferit oportunitatea de a-mi lărgi cunoștințele din domeniul RI și o bază solidă în dezvoltarea aptitudinilor în muncă care îmi sunt repere și astăzi, reușind, astfel, să fiu pregătită atât din punct de vedere profesional cât și personal. Academia și profesorii m-au motivat să-mi continui studiile, astfel am absolvit Școala Estoniană de Diplomatie în domeniul Relațiilor Internaționale și Integrării Europene.

Viorica Staver, Ministerul Mediului, șef Secție relații externe și integrare europeană

Studiile de master în domeniul relațiilor internaționale au fost mai curând o necesitate, întrucât după angajarea și activitatea pe parcursul a 5 ani în cadrul Secției relații externe și integrare europeană a Ministerului Mediului, diploma de licențiat în economie (specializarea Economie și managementul mediului) îmi epuizase deja potențialul de promovare în funcție – începusem în calitate de specialist principal și ajunsesem la funcția de consultant superior - și simțeam nevoia de a cunoaște și a obține ceva mai mult. Absolvind Academia în 2014, constat acum că studiile de master mi-au permis să-mi formez o nouă modalitate de percepere a diverselor aspecte ale politicului în Republica Moldova, cum este văzută țara noastră în plan diplomatic, dar mi-au oferit și o serie de cunoștințe teoretice în domeniul negocierilor diplomatice, dreptului internațional, protocolului, atât de necesare în activitatea cotidiană a unui funcționar public din cadrul Secției relații externe. Deținând deja o diplomă de master în domeniul științelor politice și relațiilor internaționale, am fost promovată în funcția de șef de secție, obținând posibilitatea de a face ceea ce îmi place cu o mai mare înțelegere și încredere. Astfel, pot spune cu certitudine, că studiile de master în cadrul AAP au fost acel imbold care au făcut posibilă avansarea mea ca specialist, dar și ca persoană, deschizând noi oportunități și oferind șanse reale de afirmare profesională.

Studenți actuali în procesul de studii

Relațiile cu autoritățile administrației publice, cu ONG - urile, partenerii de dezvoltare și alte entități în realizarea sarcinilor Catedrei

Una dintre temele de interes pentru masteranzii de la specialitatea Relații internaționale o constituie provocările mediului de securitate. În contextul cooperării în domeniul securității, în cadrul AAP s-a deschis Punctul de Informare NATO. În vederea obținerii competențelor și abilităților necesare de cercetare în conformitate cu specializarea, masteranzii participă activ la măsurile științifice de profil. Catedra științe politice și relații *internaționale* menține relații de colaborare cu catedre similare de la instituțiile de învățământ superior din țară. Un exemplu elocvent în acest sens este și participarea la conferința științifică „Summit NATO Wales 2014 și impactul asupra securității est-europene”, desfășurată la 2 aprilie 2015 în cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova. O comunicare menționată cu premiu a fost cea a Verei Tarsîna, masterandă la AAP, funcționar în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene.

O altă formă de cooperare cu autoritățile administrației publice și alte entități este asigurată prin realizarea stagiilor de către masteranzii specializării Relații internaționale în cadrul instituțiilor administrative. Instruirea practică prevede organizarea stagiului în direcțiile specializate ale ministerelor, departamentelor, consiliilor și primăriilor municipale și în instituțiile centrale de relații internaționale. Instituțiile de bază pentru efectuarea stagiilor sunt Ministerul Afacerilor Externe, Departamentul Relații Economice Externe al Ministerului Economiei, Camera de Industrie și Comerț, subdiviziunile pentru relații externe ale ministerelor și ale altor organe ale administrației publice centrale și locale. Se efectuează stagii ale audiențelor în cadrul misiunilor diplomatice de peste hotare.

Printre masteranzii care, în perioada 2 februarie - 1 martie 2015 s-au aflat într-o vizită de studiu la Universitatea din Karabuk și Universitatea Aydin din Istanbul, Turcia, au fost și Natalia Sclifos și Diana Furculiță - masteranzi la specializarea Relații internaționale. Vizita respectivă a constituit punctul forte și de succes, dar și treapta de încheiere a proiectului „Rețeaua de colaborare a universităților la Marea Neagră, UNIVER-SEA.NET”, finanțat de Programul Operațional Transnațional Bazinul Mării Negre 2007-2013/UE. Scopul acestei vizite de studiu l-a constituit socializarea și promovarea valorilor educațional-culturale din țările participante la proiect (România, Turcia, Georgia și Republica Moldova) prin schimb de experiență și dialog intercultural. Masteranzii au fost implicați în activitățile educative organizate de Universitatea din Karabuk și Universitatea Aydin din Istanbul, fiind abordate diverse teme, printre care: Multiculturalism și interculturalism; Țările Mării Negre și Cooperarea Transfrontalieră; Politica Rusiei

în regiunea Mării Negre (Abhazia, Osetia de Sud, Transnistria și Crimeea); Importanța pădurilor în regiunea Mării Negre; Încălzirea globală și Marea Neagră etc.

În perioada 01 - 12 februarie 2016, printre cei cinci masteranzi ai Academiei de Administrare Publică care au susținut stagiul de practică în autoritățile administrației publice din România, a fost și Olga Popovici, specializarea Relații internaționale. Ea a desfășurat stagiul de practică la Ministerul Fondurilor Europene din București, fiind „o experiență pe cât de constructivă pe atât de interesantă. Acest stagiu mi-a deschis orizonturi, la care nu m-aș fi gândit și mi-a alimentat dorința de a realiza mai multe pentru viitorul meu. Stagiul de practică l-am făcut în cadrul Direcției Coordonare și Gestionare Sistem pentru Programul Operațional Infrastructură Mare. Buna colaborare și comunicarea cu tutorele de practică mi-a oferit șansa să obțin informații directe, să mă familiarizez cu mediul de muncă, să mă integrez rapid, iar activitățile pe care le-am desfășurat mi-au demonstrat că studiile de master la Academia de Administrare Publică reflectă buna mea pregătire profesională. Stagiul de practică, desfășurat la Ministerul Fondurilor Europene, a contribuit la dezvoltarea și aprofundarea aptitudinilor și cunoștințelor atât la nivel teoretic cât și practic, necesare în sprijinirea și participarea la îndeplinirea activităților. Bagajul de cunoștințe acumulat a schimbat radical planurile și perspectivele mele pentru viitor, astfel încât, conform rezultatelor obținute în urma desfășurării stagiului de practică, voi putea sprijini orice instituție publică sau privată atât la nivelul administrației Republicii Moldova cât și din România la implementarea oricăror contracte de lucrări aferente dezvoltării sau reabilitării infrastructurii finanțate din fonduri europene. Sunt sigură că acest stagiul este doar un început, un început frumos, care va duce la colaborarea ulterioară între Academia de Administrare Publică și Ministerul Fondurilor Europene”.

Participarea membrilor colectivului în activități didactice, științifice în țară și în străinătate, mobilitate academică (experiența Fulbright)

Cooperarea internațională constituie o direcție prioritară în activitatea Academiei de Administrare Publică, fiind baza implementării de noi proiecte în colaborare cu parteneri de peste hotare, schimbului de experiență și de cadre profesoral-didactice, stagiilor de practică în cele mai dezvoltate țări ale lumii ca plusvaloare în vederea eficientizării administrației publice din Republica Moldova. În acest context, se înscriu bursele de cercetare în cadrul subprogramului Fulbright Scholar Program al Programului Fulbright din Statele Unite ale Americii, de care au beneficiat 3 membri titulari ai Catedrei științe politice și relații internaționale.

Ana Gorea, doctor, conferențiar universitar, a beneficiat de Bursa Fulbright în 1995 la Pomona College, Cleremont, California, SUA. Denumirea proiectului „Predarea metodicii limbii engleze”. Cercetarea a fost efectuată în perioada când nu era acces la literatura publicată peste hotare și la manualele moderne de predare bazate pe metoda comunicativă. Pe parcursul a 4 luni a asistat la multe lecții predate studenților străini care învățau engleza ca limbă străină, la prelegeri predate de profesori cu multă experiență și a elaborat cursul de predare a metodicii limbii engleze studenților din Moldova. Bursa Fulbright a avut cel mai important impact asupra întregii sale activități de predare ulterioară.

Orest Tărăță, doctor, conferențiar universitar, a beneficiat de Bursa de Cercetare Fulbright la University of Pittsburg, Pennsylvania, SUA (09.2014 - 04.2015) cu proiectul Etica Funcționarului Public în Republica Moldova: traiectorie, realități și perspective de implementare. Printre obiectivele principale ale proiectului s-au numărat: studierea legislației SUA în domeniul eticii serviciului public, materialele și publicațiile științifice ale profesorilor din ultimele cinci decenii, asistarea la prelegerile de etică și metodele de predare, etapele de implementare a Codului de conduită, comportamentul funcționarului public, dilemele din administrația publică, lupta cu corupția, efectele și rezultatele ei și care ar fi învățămintele pentru Republica Moldova. Cercetările realizate i-au permis să îmbunătățească substanțial prelegerile de protocol și etichetă din cadrul Catedrei și cele de etică a funcționarului public de la cursurile de dezvoltare profesională a Academiei.

Rodica Rusu, doctor, conferențiar universitar, a beneficiat de Bursa de Cercetare Fulbright la University of Washington, Seattle, SUA (2017). Denumirea proiectului de cercetare - Rolul diasporei în transferul valorilor politice în țara de origine. Primul a vizat analiza resurselor bibliografice la tema respectivă, participarea la conferințe, seminare tematice. Al doilea aspect s-a referit la discuțiile cu profesorii americani, participarea la o serie de activități de profil atât în cadrul universității cât și cele organizate de diasporă, și realizarea interviurilor aprofundate cu emigranți din Republica Moldova, stabiliți în statul Washington. Pe durata programului (5 luni) a participat la o serie de lecții publice, mese rotunde, lansări de carte. Această experiență a permis extinderea cunoștințelor în domeniul relațiilor internaționale, cunoașterea viziunilor profesorilor americani și metodelor de predare universitară în SUA.

Menționăm ca, în cadrul programului Fulbright, nu doar profesorii Academiei au avut ocazia să cunoască specificul activităților didactice americane, să se afle în aulele universităților americane, dar și bursierii Fulbright au vizitat Academia de Administrare Publică. Astfel, în 2016, în cadrul cursului Politici sociale internaționale, **Julia Gall** din Seattle, SUA a prezentat masteranzilor de la specialitatea Relații internaționale, frecvență redusă, o lecție despre Politicile sociale în SUA, controlul armelor și sănătatea mintală. La finalul lecției, masteranzii au identificat similitudini și diferențe între problemele și aspectele abordate în Moldova și SUA.

Activitatea de cercetare științifică desfășurată de cadrele didactice în cadrul Catedrei

La data de 22 martie 2012, a avut loc lansarea lucrării „Cultura politică”, a cărei autor este Rodica Rusu, doctor, conferențiar universitar. Cu acest prilej a fost organizată și o masă rotundă cu genericul „Rolul culturii politice în Republica Moldova”. Evenimentul a avut loc în sala de lectură a Bibliotecii Științifice a Academiei în colaborare cu Catedra științe politice și relații internaționale. Este un veritabil exemplu al importanței activităților de cercetare în elucidarea unor probleme majore, dar puțin cunoscute atât în plan științific cât și sub aspect practic.

Pe 16-17 decembrie 2014, la Academia de Administrare Publică s-a desfășurat un nou curs online prin internet în cadrul proiectului „Rețeaua de Colaborare a Universităților la Marea Neagră, UNIVERSEA. NET”. Modulul videoconferinței, intitulat „Comunicarea interculturală,” a fost prezentat de către **Stela Spînu**, doctor, conferențiar universitar, care s-a referit la mai multe aspecte ale comunicării țărilor și popoarelor din bazinul Mării Negre și la modalitățile de optimizare a colaborărilor interculturale prin prisma unei comunicări eficiente. Discursul a fost ascultat cu mare interes atât de către masteranzii Academiei cât și de masteranzii din

Turcia, România și Georgia

La început de iulie, 2016, în incinta Bibliotecii Municipale „B. P. Hașdeu” din Chișinău a avut loc un seminar interactiv din cadrul clubului „Arta diplomației”. Acest club, inițiat de Vladislav Șaran, cercetător la Institutul de Cercetări Juridice și Politice

al Academiei de Științe a Moldovei și absolvent al Academiei de Administrare Publică, este o platformă liberă care are drept obiectiv abordarea diferitelor dimensiuni ale diplomației, cum ar fi negocierile diplomatice, dar și numeroasele aspecte ale politicului din Republica Moldova. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de dna Rodica Rusu, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale. Ea a vorbit despre avantajele specializării relații internaționale din cadrul Academiei de Administrare Publică, specializare care răspunde unor cerințe stringente ale societății actuale, vizează aspectele de cercetare a politicilor internaționale, strategiilor și tacticilor folosite în relațiile internaționale, tendințelor globale, integrării europene a Republicii Moldova, cooperării bilaterale și multilaterale, evoluției situației internaționale și a proceselor mondiale.

În septembrie 2017, în scopul organizării eficiente a lucrului individual în cadrul disciplinei *Sociologia relațiilor internaționale*, profesor Silvia Dulschi, dr., conf. univ., și pentru a ajuta studenții să înțeleagă mai bine fenomenul relațiilor internaționale și evoluția lor, au fost identificate temele de cercetare pentru lucrul individual, în funcție de preocupările profesorului și interesul masteranzilor. Cursul cuprinde activități didactice, precum: simulări, cercetări și analize, prezentări orale și scrise, abordări integrate ale studiilor de caz, analize ale fenomenelor și proceselor curente. În cadrul cursului, pregătirea masteranzilor se concentrează preponderent pe studiul individual și implicarea în cercetări personale sau în grup.

În acest context, în grupa nr. 228, învățământ cu frecvență redusă, a fost organizată o masă rotundă cu tema: **„Securitatea statelor și a sistemului relațiilor internaționale”**. Această metodă de lucru a urmărit consolidarea unor deprinderi practice de studiu individual, căutarea și studierea unor fenomene istorice, derularea unor investigații proprii.

Studenții au acceptat ușor forma de lucru, s-au mobilizat foarte repede, repartizând rolurile și identificând din rândul lor un moderator. Participanții la masa rotundă au

fost foarte activi, au demonstrat cunoștințe bune în domeniul relațiilor internaționale, au polemizat și au înaintat la finalul mesei rotunde unele propuneri și recomandări. Considerăm că astfel de forme de lucru individual cu studenții contribuie la dezvoltarea unor abilități, precum: spiritul analitic, gândirea critică, perceperea coerentă a timpului și a spațiului istoric, înțelegerea fenomenelor și proceselor, investigarea și interpretarea fenomenelor istorice.

Membrii Catedrei participă la activitățile științifice – seminare de profil, consilii științifice de susținere a tezelor de doctor organizate în cadrul Academiei de Administrare Publică și în alte instituții de învățământ superior.

Conferințe științifice organizate în cadrul AAP

2012

2014

2016

Materiale fotoilustrative ce reflectă activitatea desfășurată la Catedră

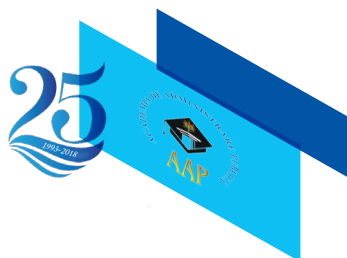

*„Competența fără autoritate este la fel de neputincioasă
ca și autoritatea fără competență”*

Gustave Le Bon

Dezvoltarea profesională a funcționarilor publici

Summary of Chapter V

Professional development of civil servants

The professional development activity of the personnel of the public administration authorities represents a basic statutory task during the entire period of 25 years since the operation of the Academy of Public Administration. This field of activity was given special attention, as the many changes in the public administration in the process of modernization require more knowledge, skills and competences of the civil servants, which can be obtained through the professional development system. These activities constituted the functions of specialized subdivisions within the Academy, which over the years have been structurally and functionally adapted to the requirements demanded by the public administration reform process.

At the present stage, these functions are performed by the *Department of Professional Development*, which carries out the study process in strict compliance with the provisions of the normative acts in the field, using the following professional development types: a) at state order; b) at the request of public authorities; c) in collaboration with development partners.

The general purpose of the professional development courses, provided by the Academy, consists in strengthening the professional competencies of the staff, deepening and updating knowledge, developing skills, shaping the attitudes necessary for the officials to efficiently exercise their job responsibilities, providing citizens with quality public services and achieving government objectives and priorities.

The necessity of correlating the theoretical and practical activities has led to organizing and conducting study visits in public administration bodies. These visits are a form of professional development that provides civil servants the opportunity to identify best practices and study advanced experience to reproduce at work.

In order to be able to train as many locally elected officials as possible, the Academy organized a modern and efficient e-learning training system. Thus, in 2016, the Department of Professional Development jointly with the Common Integrated Local Development Programme (UNDP Moldova) officially launched the *eLearning Platform*, which offers the possibility to the locally elected representatives to obtain the necessary knowledge to create an efficient local government, without travelling and expenses related to the traditional training process.

The Academy, in cooperation with GIZ, has also initiated a new way of working with local public authorities through an open communication platform on public administration issues. Thus, during the years 2016-2017, three Open Forums were organized with the participation of civil servants and locally elected representatives, in which current issues concerning the activity of the local public administration were discussed.

V. Dezvoltarea profesională a funcționarilor publici

5.1. Retrospective privind managementul dezvoltării profesionale

Activitatea de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile administrației publice reprezintă o sarcină statutară de bază pe parcursul întregii perioade de 25 de ani de funcționare a Academiei de Administrare Publică. Acestui domeniu de activitate i s-a acordat o atenție deosebită, întrucât multitudinea schimbărilor survenite în administrația publică în procesul de modernizare a ei solicită cunoștințe, abilități și competențe sporite ale funcționarilor publici, care pot fi formate prin sistemul de dezvoltare profesională. Aceste activități au constituit funcțiile unor subdiviziuni specializate din cadrul Academiei, care pe parcursul anilor au fost adaptate structural și funcțional la cerințele solicitate de procesul de reformă a administrației publice.

Astfel, din 1993 și până în anul 1998, activitatea de dezvoltare profesională a personalului era gestionată de către *Direcția instruire*, preocupată concomitent și cu managementul studiilor universitare de licență, precum și celor postuniversitare. În această perioadă cursurile de perfecționare erau organizate în baza programelor predestinate pentru o categorie concretă de funcționari publici în conformitate cu funcțiile deținute. Responsabili de organizarea cursurilor de perfecționare a funcționarilor publici erau Mihai Manea, adjunct al șefului *Direcției instruire*, și Ludmila Mocreac, specialist principal în această Direcție. La realizarea cursurilor participau atât cadre didactice ale Academiei cât și formatori din rândurile funcționarilor publici din autoritățile administrației publice centrale și locale.

În anul 1998, în scopul fortificării sistemului de management al procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, în contextul reformei administrației publice în desfășurare, prin modificarea organigramei Academiei, a fost formată *Direcția perfecționare continuă a personalului* în obligațiunile căreia au fost puse, exclusiv, organizarea cursurilor de dezvoltare profesională a funcționarilor publici. Direcția respectivă a fost condusă de Aurel Sîmboteanu (1998-2002), având în componența sa doi specialiști principali: Aurelia Țepordei și Angela Fulga, responsabili de elaborarea și implementarea programelor de instruire.

Reorganizarea Academiei, efectuată prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1113-III din 12 februarie 2003, a condus la modificări în structura sa, inclusiv, în sistemul de management al procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor pu-

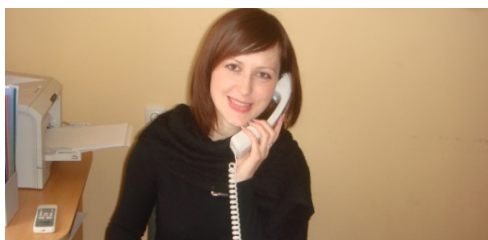
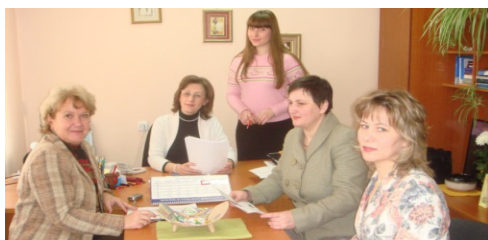
blici. Astfel, în perioada 2003-2005, inclusiv, activitățile de dezvoltare profesională au fost organizate și desfășurate de către cele trei departamente constituite în cadrul Academiei: *Administrare publică*, *Management public*, *Relații internaționale și politică externă*, fiecare în domeniile sale de competență, iar coordonarea, monitorizarea și evaluarea procesului de perfecționare a fost efectuată de către Direcția monitorizare, evaluare și control, șef Direcție Svetlana Cojocaru, specialist principal, Aurelia Țepordei.

În decembrie 2005 se revine la sistemul precedent de management, prin *Direcția perfecționare profesională a personalului*, care a preluat integral organizarea și desfășurarea procesului de perfecționare profesională a personalului din autoritățile publice. Direcția respectivă a fost condu-

să de către Tatiana Mlecico, doctor, conferențiar universitar (ianuarie 2006 - martie 2008) și Grigore Capățina, doctor habilitat, profesor universitar (iulie 2008 - noiembrie 2010). Funcțiile de metodiști au fost exercitate în această perioadă de Aurelia Țepordei, Irina Ciutac, Diana Doroș, Carolina Mitrofan, Galina Mardare, Dorina Grubîi, Dumitru Caftanat.

Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 518 din 26.08. 2010, în contextul reorganizării structurale și aprobării unei noi organigrame a Academiei de Administrare Publică, a fost creat *Departamentul dezvoltare profesională*, care funcționează până în prezent.

5.2. Departamentul dezvoltare profesională

Misiunea *Departamentului dezvoltare profesională* constă în planificarea, organizarea și desfășurarea procesului de dezvoltare profesională a personalului din cadrul autorităților administrației publice și din alte instituții publice și private. În vederea realizării misiunii sale, Departamentul realizează următoarele funcții de bază:

- participă la elaborarea proiectelor de acte normative în domeniul dezvoltării profesionale a personalului din serviciul public;
- elaborează obiectivele strategice și conceptuale privind desfășurarea procesului de dezvoltare profesională a personalului din serviciul public și instituțiile private;
- planifică, organizează și desfășoară procesul de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile administrației publice, precum și din alte instituții publice și private;
- acordă asistență metodologică și informațională în domeniul dezvoltării profesionale;
- reprezintă Academia în raporturile cu organizațiile din țară și din străinătate în domeniul său de competență.

Departamentul dezvoltare profesională realizează procesul de studii în strictă conformitate cu prevederile actelor normative din domeniu, identifică problemele, deficiențele existente în domeniu și formulează propuneri de soluționare a lor, prezintă în termenele stabilite informațiile necesare privind procesul de dezvoltare profesională desfășurat în cadrul Academiei către Președinție, Cancelaria de Stat, Senat, rectorul Academiei.

Conducerea *Departamentului dezvoltare profesională* este exercitată de Aurelia Țepordei (2010 - prezent), care anterior, cu începere din 1998, a activat în structurile Academiei preocupate de organizarea dezvoltării profesionale a funcționarilor publici.

DEPARTAMENTUL DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

Aurelia Țepordei,
Director

Irina Ciutac

Galina Mardare

Irina Ciobanu

Marcelina Rău

Liubovi Prodan-
Șestacova

Un aport considerabil la organizarea și desfășurarea activităților de dezvoltare profesională în această perioadă l-au adus metodiștii din cadrul Departamentului: Irina Ciutac, Liubovi Prodan-Șestacova, Marcelina Rău, Irina Ciobanu, Carolina Mitrofan, Olesea Sîci-Borodin, Natalia Vreme, Marina Preteca-Neaga, Maria Muravca, Victoria Țepordei, Ana Derivoltcov, Anastasia Malai, Aliona Gîțu, Viorica Țărălungă, Elena Tatarov.

În perioada anilor 2015-2017, în scopul eficientizării proceselor de dezvoltare profesională, *Departamentul dezvoltare profesională* a beneficiat de asistența expertului german *Thomas Schmitz*, cu sprijinul Agenției pentru Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). Această colaborare a contribuit la revizuirea calitativă a unor programe de studii, a modalității de livrare a programelor, precum și a avut ca rezultat inițierea unei noi modalități de conlucrare cu autoritățile administrației publice locale prin intermediul unei platforme de comunicare deschisă în problemele administrației publice.

Departamentul dezvoltare profesională reiese în organizarea activității din faptul că ritmul accelerat al schimbărilor din sistemul social în general, precum și din sistemul administrativ în special, determină perisabilitatea cunoștințelor obținute în instruirea inițială, de bază. În scopul completării studiilor obținute în instituțiile de învățământ superior, precum și pentru a fi eficienți în activitate, funcționarii publici trebuie să-și evalueze continuu necesitățile de instruire și să le adapteze schimbărilor permanente din administrația publică.

Pregătirea și perfecționarea profesională a personalului angajat în organele administrației publice constituie o problemă prioritară, dat fiind faptul că ei intră în contact direct cu publicul, de aceea de felul în care ei cunosc, înțeleg și își onorează atribuțiile, depinde, în mare măsură, imaginea instituției în care ei sunt angajați, atitudinea populației față de modul în care sunt administrate și soluționate problemele colectivității.

Pornind de la aceasta, prin conținutul programelor de instruire a funcționarilor publici, *Departamentul dezvoltare profesională* contribuie la realizarea următoarelor obiective:

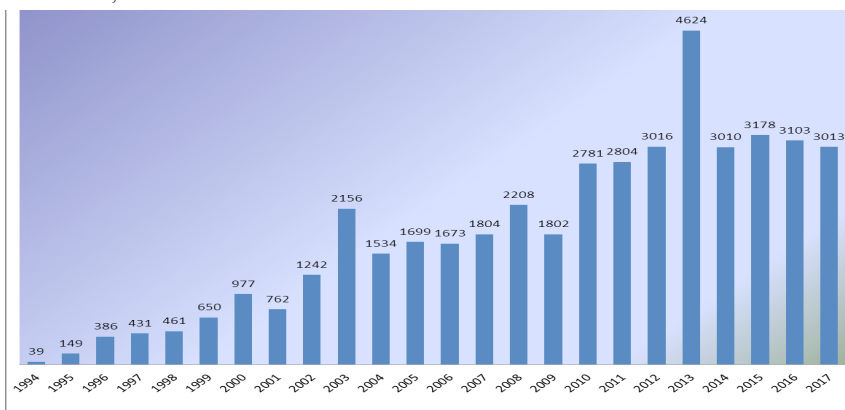
- asigurarea implementării procesului de reformare a administrației publice;
- perceperea de către funcționarii publici a cetățenilor în calitate de clienți, consumatori ai serviciilor administrației publice, asigurând transparența, accesibilitatea și calitatea serviciilor publice prestate;
- sporirea nivelului de profesionalism a funcționarilor publici, care influențează asupra eficienței administrației publice;
- aplicarea în activitatea autorităților publice a tehnologiilor noi, inclusiv de prestare a serviciilor către populație;
- sporirea nivelului de conștientizare de către funcționarii publici a necesității respectării normelor de conduită, evitării conflictului de interese și eradicării fenomenului de corupție;
- eficientizarea procesului de integrare europeană și dezvoltarea cooperării internaționale.

Academia, fiind furnizorul principal al serviciilor de instruire a personalului din autoritățile administrației publice, asigură caracterul continuu, sistematic și planificat al procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor publici prin aplicarea consecventă a acțiunilor prevăzute în cadrul fiecărei etape a ciclului de instruire:

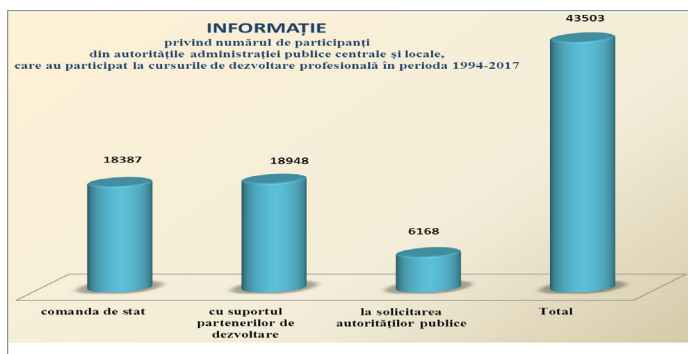
Ciclul de instruire continuă

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate în cadrul Academiei de Administrare Publică și-au perfecționat calificarea circa 43500 de funcționari din autoritățile administrației publice centrale și locale.

Academia de Administrare Publică a organizat, realizat și continuă să presteze activități de dezvoltare profesională pentru funcționarii autorităților administrației publice centrale și locale folosind următoarele modalități: a) la comanda de stat; b) la solicitarea autorităților publice; c) în colaborare cu partenerii de dezvoltare.

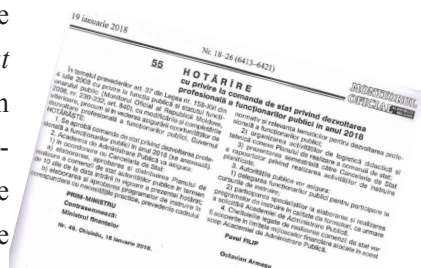
5.3. Organizarea dezvoltării profesionale la comanda de stat

Evoluția reformei administrației publice, implementarea în cadrul ei a unor noi abordări privind activitatea administrativă impun necesitatea pregătirii unei generații de funcționari, care, bazându-se pe experiența pozitivă acumulată de predecesori și folosind experiența altor țări, să poată asigura continuitatea transformărilor democratice din societate și să promoveze tehnologii administrative moderne. În acest sens, dezvoltarea profesională a specialiștilor din administrația publică servește drept garanție pentru asigurarea calității și eficienței activității administrative și ca o condiție de sporire continuă a randamentului muncii funcționarilor publici.

Organizarea cursurilor de dezvoltare profesională a funcționarilor publici în cadrul Academiei se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04 iulie 2008, care prin art. 37 și 38 din secțiunea a 3-a stabilește, pe de o parte, drepturile și obligațiunile funcționarului public de a-și perfecționa în mod continuu abilitățile și pregătirea profesională, iar pe de altă parte, stipulează obligațiunile autorităților publice cu referire la prevederile bugetare pentru aceste activități, asigurarea posibilităților egale pentru funcționarii publici la instruire prin diferite forme și durată de studii și altele.

Prevederile legale își găsesc concretizare în Regulamentul cu privire la dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 11 martie 2009, care, de rând cu descrierea principiilor de organizare și realizare a dezvoltării profesionale, definește conținutul sistemului de dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici, care include beneficiarii de instruire, tipurile, metodele și programele de instruire, prestatorii serviciilor de instruire, finanțarea procesului de dezvoltare profesională continuă, organele responsabile de coordonarea și monitorizarea procesului.

Anual, Guvernul Republicii Moldova stabilește Academiei de Administrare Publică *comanda de stat* privind dezvoltarea profesională a personalului din autoritățile publice centrale și locale. Hotărârea Guvernului privind comanda de stat se elaborează de către Cancelaria de Stat în comun cu Academia de Administrare Publică, în baza necesităților de instruire identificate la nivel individual, la nivel de grup și la nivel organizațional.

Scopul general al cursurilor de dezvoltare profesională la comanda de stat constă în consolidarea competențelor profesionale ale personalului: aprofundarea, actualizarea cunoștințelor, dezvoltarea abilităților, modelarea atitudinilor necesare funcționarilor pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu, *prestarea unor servicii publice calitative cetățenilor și societății, precum și pentru realizarea obiectivelor și priorităților Guvernului*. Comanda de stat prevede expres denumirea cursurilor, subiectele de bază pe care trebuie să le conțină programele de instruire, durata fiecărui curs, categoria și numărul de participanți.

Principalele categorii de funcționari care au participat la cursuri de dezvoltare profesională conform comenzii de stat sunt: miniștri, viceministri, șefi de subdiviziuni, personal cu funcții de execuție din cadrul autorităților publice centrale; președinți și vicepreședinți de raioane, secretari a consiliilor raionale, șefi de subdiviziuni, specialiști din cadrul aparatului președintelui raionului, consiliilor raionale, primari, viceprimari ai orașelor, satelor (comunelor), secretari ai consiliilor raionale, consilieri locali. Tematica cursurilor prestate este una variată și rezultă din necesitățile de instruire a fiecărei categorii de funcționari, atribuțiile de serviciu, direcțiile prioritare de activitate al Guvernului: Management public, Dezvoltarea abilităților manageriale, Planificare strategică, Elaborarea și evaluarea politicilor publice, Prestarea serviciilor publice, Dezvoltarea abilităților de exercitare a atribuțiilor de serviciu și altele.

***Organizarea vizitelor de studii pe teren și studierea bunelor practici
în domeniul administrației publice***

Necesitatea corelării activităților teoretice cu cele practice a condus la organizarea și desfășurarea vizitelor de studii în organele administrației publice. Vizita de studiu este o formă de dezvoltare profesională care oferă funcționarilor publici posibilitatea de a identifica cele mai bune practici și de a studia experiența avansată în autoritatea-gazdă pentru a le reproduce cu succes în propria autoritate.

Prin Dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 418 din 04 noiembrie 1997 au fost stabilite 16 primării din republică, în calitate de centre metodice pentru instruirea participanților la cursurile de perfecționare organizate de Academie. Aceste primării au fost utilizate corespunzător, cu concursul Cancelariei de Stat, cu echipamentul necesar, iar pentru primarii și secretarii consiliilor locale respective, Academia a organizat cursuri speciale privind asistența metodică a procesului de instruire realizat în teritoriu, fapt ce a facilitat calitatea lui.

Ficare grupă de funcționari din administrația publică locală, de rând cu orele de dezvoltare profesională desfășurate în incinta Academiei, aveau parte de studii practice în cadrul unui centru metodic din teritoriu cu durată de o zi. Aceste deplasări de studii în teritoriu și cunoașterea cu experiența practică a autorităților administrației publice erau susținute și evaluate ca fiind benefice și foarte utile de către toți participanții la cursuri.

Deplasări de studii pe teren erau organizate și în alte autorități publice. Astfel, în anul 1998 au fost organizate 10 vizite pe teren, în 1999- 13 vizite, în 2000 - 11 vizite, în 2001 - 8 vizite de studii pe teren. Practica vizitelor de studiu a continuat până în anul 2017, realizându-se în total în perioa-

da anilor 1997-2017 circa 200 de vizite de studiu de care au beneficiat peste 4500 de funcționari publici de diferite categorii.

Geografia deplasărilor, precum și tematica acestora a fost foarte variată, vizitându-se instituții precum: Președinția Republicii Moldova; Parlamentul Republicii

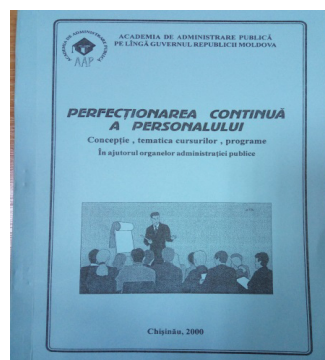
Moldova; Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei și Comerțului; Ministerul Afacerilor Externe și a Integrării Europene; Ministerul Sănătății și Protecției Sociale; Biroul Național de Statistică; Camera de Licențiere; Casa Națională și casele teritoriale de asigurări sociale; Trezoreria teritorială Chișinău; Arhiva Națională; Consiliile raionale Orhei, Strășeni, Ialoveni, Hîncești, Cimișlia, Anenii Noi; Primăriile orașului Vadul lui Vodă, comunelor Stăuceni, Budești; Fondurile locale de susținere socială a populației Chișinău, Orhei, Ialoveni; Oficiile Stare Civilă mun. Chișinău; Direcția generală educație, tineret și sport mun. Chișinău; Centrul Expozițional „Moldexpo” S.A., ADR Nord și alte instituții de stat.

Catalogul cursurilor, 2000

În ajutorul organelor administrației publice

În anul 2000, *Direcția perfecționare continuă a personalului* a inițiat elaborarea și difuzarea către autoritățile administrației publice centrale și locale a Catalogului cursurilor de dezvoltare profesională prestate la acel timp de Academie. El conținea Concepția perfecționării continue a personalului din administrația publică, tematica și programele cursurilor de instruire pentru diferite categorii de funcționari din autoritățile administrației publice centrale și locale.

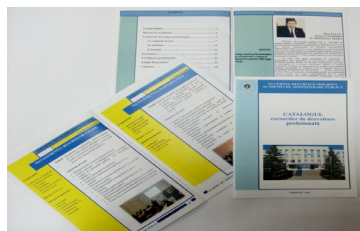
Este bine cunoscut că contribuția funcționarilor publici și a oficialilor aleși la progresul societății depinde de actualitatea cunoștințelor pe care le posedă și de posibilitatea lor de a se adapta la condițiile noi pe care dinamica vieții sociale le înaintează neconținut. Ținând seama de aceasta, la Academie a fost implementată abordarea sistemică a dezvoltării profesionale a funcționarilor publici și oficialilor aleși, care implica,

la acel timp, o succesiune de etape și proceduri organizaționale, descrise în Catalogul respectiv, cum ar fi:

- studierea necesităților de instruire pentru fiecare categorie de funcționari publici și aleși locali;
- identificarea partenerilor în persoana autorităților administrației publice centrale și locale, altor instituții interesate care vor participa la elaborarea și realizarea cursului;
- elaborarea programelor tematice ale cursurilor în baza obiectivelor definite ca rezultat al studierii necesităților de instruire coordonate cu partenerii și beneficiarii cursurilor;
- pregătirea materialelor informativ-didactice pentru realizarea cursului, spațiilor auditoriale, echipamentului necesar;
- realizarea propriu-zisă a cursului de către formatori certificați din rândurile cadrelor didactice ale Academiei și funcționarilor practicieni din autoritățile publice;
- evaluarea cursului prin chestionare tematice care determină gradul de realizare a așteptărilor participanților la cursuri și calitatea serviciilor educaționale prestate în cadrul cursului.

Pe parcursul anilor această concepție a fost completată și actualizată în conformitate cu evoluția prevederilor legale cu referire la dezvoltarea profesională a funcționarilor publici, dar și practicii administrative aflate într-un proces continuu de reformare și care solicită abordări noi.

Ulterior a devenit o tradiție elaborarea anuală a Catalogului cursurilor prestate de Academie, fapt ce asigură informarea autorităților administrației publice despre activitatea privind prestarea serviciilor de dezvoltare profesională și favorizează buna lor desfășurare.

Instruirea tinerilor manageri

În perioada 2011-2012 Academia, în colaborare cu Cancelaria de Stat, a inițiat și a desfășurat cursuri de perfecționare a șefilor de subdiviziuni din autoritățile publice centrale în cadrul programului „*Managementul îmbunătățit al politicilor publice*”. Programul respectiv a avut drept scop dezvoltarea competențelor manageriale ale tinerilor manageri. Astfel, 13 șefi de subdiviziuni din cadrul autorităților publice centrale de specialitate au absolvit întregul curs de instruire, constituit din 7 module: *Management public, Planificare strategică, Politici publice, Evaluarea politicilor publice, Manage-*

mentul ciclului de proiect, Buget și management financiar, Abilitați manageriale.

În perioada 1993-2017 prin *comanda de stat*, în cadrul Academiei de Administrare Publică și-au perfecționat calificarea 18387 de funcționari din autoritățile publice centrale și locale din Republica Moldova.

5.4. Activități de dezvoltare profesională la solicitarea autorităților publice

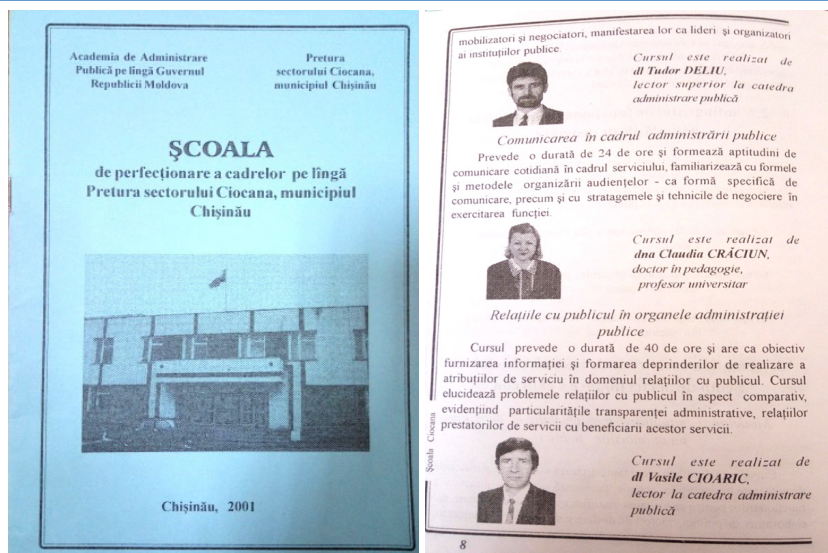
Această categorie de cursuri reiese din necesitățile de instruire a funcționarilor din autoritățile administrației publice solicitante, în baza cărora se elaborează programele de studii. Cursurile la solicitarea autorităților administrației publice se desfășoară atât în incinta Academiei cât și, nemijlocit, în autoritățile respective ale administrației publice.

În acest sens, Academia a colaborat, pe parcursul anilor, cu autoritățile administrației publice în vederea acordării asistenței metodologice și prestării serviciilor de perfecționare profesională a personalului, organizând, la solicitarea acestora, cursuri de instruire continuă.

Astfel, în scopul diversificării formelor de prestare a serviciilor, dar și satisfacerii cât mai depline a necesităților de instruire a funcționarilor publici, Academia, prin intermediul *Direcției perfecționare continuă a personalului*, a practicat organizarea cursurilor de perfecționare nemijlocit la locul de muncă al acestora. Una din aceste forme a fost funcționarea, pe parcursul anului 2001, a Școlii de perfecționare a cadrelor pe lângă Pretura sectorului Ciocana, municipiul Chișinău.

Îndrumarul metodic privind organizarea și funcționarea acestei Școli a fost elaborat în colaborare cu conducerea Preturii respective (pretor Anatolie Sărăcuță; secretar Leonid Goiman; șef secție administrare publică Elisaveta Smochină). Îndrumarul conținea scopul și obiectivele Școlii, determina contingentul de funcționari antrenați în activitățile de instruire, format din colaboratorii aparatului Preturii, conducătorii și adjuncții acestora a serviciilor publice din sectorul Ciocana, specifica conținutul programelor și termenele de realizare a cursurilor.

În cadrul Școlii respective au fost prestate trei cursuri de perfecționare: *Modelarea situațiilor manageriale în activitatea funcționarilor publici* (40 ore, formator Tudor Deliu); *Comunicarea în cadrul administrației publice* (24 ore, formator Claudia Crăciun); *Relațiile cu publicul în organele administrației publice* (40 ore, formator Vasile Cioaric). Cursurile au fost prestate pentru fiecare din cele trei grupe de beneficiari din toate serviciile publice din sector.

Ziarul *Funcționarul public* (nr.1, ianuarie 2001) consemna despre funcționarea acestei Școli: „Activitățile de perfecționare a cadrelor desfășurate în cadrul Academiei noastre asigură o bună pregătire a personalului din organele administrației publice. Totodată, nu toți funcționarii publici pot beneficia de astfel de cursuri din cauza numărului lor mare și posibilităților limitate ale Academiei de a le satisface necesitățile de instruire.

În aceste condiții este binevenită organizarea instruirii cadrelor la nivelul unităților administrativ-teritoriale, funcție ce trebuie să și-o asume autoritățile administrației publice respective. În acest context se înscrie reușit deschiderea la 9 ianuarie 2001 a Școlii de perfecționare profesională a cadrelor pe lângă Pretura sectorului Ciocana, mun. Chișinău. Școala a fost organizată cu concursul Direcției perfecționare continuă a personalului a Academiei care a elaborat și a pus la dispoziția Preturii un îndrumar metodic privind organizarea și funcționarea sistemului local de perfecționare a cadrelor...

Fiecare din cele trei grupe de funcționari va asculta cele trei cursuri consecutiv, cu o periodicitate de o sesiune de instruire pe săptămână a câte patru ore academice. Vor fi folosite metodele interactive de instruire cu discutarea situațiilor concrete din activitatea funcționarilor publici din sector...”

Experiența respectivă a continuat și ulterior, ultimele activități de instruire la solicitarea Preturii Ciocana au fost desfășurate în luna decembrie 2017 cu tematica „Evaluarea performanțelor profesionale ale personalului”, „Elaborarea fișei postului”, „Planificarea, monitorizarea, raportarea activității”. Activitățile respective au fost realizate de către Aurelia Țepordei, director al Departamentului dezvoltare profesională, lector superior universitar.

Practica de la Pretura Ciocana a fost extinsă și în alte colective. Astfel, la solicitarea Întreprinderii de Stat „Giuvaier”, pentru început au fost studiate de către *Direcția perfecționare continuă a personalului*, necesitățile de instruire a conducătorilor de nivel mediu a întreprinderii respective, apoi a fost elaborată o programă tematică a cursului „*Dezvoltarea managerială și arta conducerii*” realizată ulterior pentru 20 de conducători de subdiviziuni ale întreprinderii. Programa prevedea familiarizarea participanților la cursuri cu *managementul resurselor umane, etica și arta comunicării, psihologia conducerii, relațiile publice, crearea imaginii întreprinderii*. Aceste cinci module au fost realizate în incinta întreprinderii, în perioada martie-mai 2001 în câteva sesiuni de către cadrele didactice ale Academiei Otilia Stamatini, Zinaida Chitoroagă, Tudor Deliu, Vasile Cioaric.

La solicitarea Cancelariei de Stat, *270 de secretari ai consiliilor locale* din republică au participat în perioada ianuarie-martie 2003 la seminare de instruire care au avut drept scop acordarea asistenței teoretice și practice necesare pentru efectuarea eficientă a acțiunilor de notariat. Seminarele respective au fost realizate cu concursul Uniunii Notarilor din Republica Moldova. Participanții la cursuri au accentuat utilitatea organizării cursurilor respective și au manifestat dorința de a participa și la alte cursuri desfășurate în cadrul Academiei.

În același timp, unele autorități ale administrației publice locale au intervenit cu demersuri către Academie în vederea organizării seminarelor de instruire *în teritoriu*. Astfel, profesorii și formatorii Academiei au realizat seminare de instruire pentru funcționarii din consiliile raionale Dubăsari, Ștefan Vodă, Fălești, Ungheni, Strășeni și UTA Găgăuzia.

Instruirii în cadrul autorităților publice au mai fost desfășurate la solicitarea Inspectoratului Național Școlar, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Serviciului Vamal.

Academia a organizat, la solicitarea autorităților administrației publice, cursuri de dezvoltare profesională și în cadrul Academiei. Printre cei mai activi solicitanți ai serviciilor de dezvoltare profesională sunt: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, (prin intermediul Centrului de Investigații și Consultanță "Sociopolis"); Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Inspectoratul Școlar Național, Agenția Națională pentru Asigurarea Activităților Nucleare și Radiologice, Consiliul Național de Mediere, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Serviciul Fiscal de Stat și altele.

Tematica cursurilor de instruire la aceste cursuri a inclus atât programele de bază, elaborate în cadrul Departamentului dezvoltare profesională, cât și programele / subiectele specifice activității anumitor categorii de funcționari instruiți.

În perioada 1998-2017 la solicitarea autorităților administrației publice, în cadrul Academiei de Administrare Publică și-au perfecționat calificarea 6168 de funcționari din autoritățile publice centrale și locale din Republica Moldova.

5.5. Cooperarea cu partenerii de dezvoltare în realizarea activităților de instruire

Un aport considerabil la crearea sistemului actual de dezvoltare profesională a funcționarilor publici în cadrul Academiei l-au adus partenerii de dezvoltare, organizațiile internaționale cu care Academia a colaborat și continuă să colaboreze. Participarea Academiei la realizarea proiectelor internaționale a contribuit substanțial la consolidarea capacităților educaționale ale Academiei, în general, și în domeniul dezvoltării profesionale, în special.

Astfel, în cadrul Proiectului TACIS „*Consolidarea administrației guvernamentale și serviciului public în Republica Moldova*”, care s-a realizat în perioada 1995-1998, a

fost studiată, prin organizarea unor vizite de documentare a colaboratorilor Academiei, experiența de organizare a procesului de dezvoltare profesională a funcționarilor în două instituții similare din Portugalia: Institutul Național de Administrare din Oeiras (INA) și Centrul de Studii și Instruire pentru Administrația Locală din Coimbra (CEFA).

În baza modelului portughez, acesta întrunind toate calificativele modelului european de organizare a dezvoltării profesionale a funcționarilor publici, au fost întreprinse acțiuni concrete de reorganizare a modelului de perfecționare a funcționarilor publici practicat până atunci în Academie. Astfel, a fost delimitată instruirea continuă de instruirea inițială, au fost implementate mecanismele de studiere a necesităților de instruire a funcționarilor publici, s-au inițiat studiile de marketing privind piața instruirii în domeniul dezvoltării profesionale a funcționarilor publici, a fost implementat sistemul de evaluare a cursurilor de dezvoltare profesională, s-a inițiat activitatea de prestare a cursurilor de dezvoltare profesională în bază de contract, contra plată și altele.

Organizarea în perioada octombrie - decembrie 1998 a patru cursuri pilot: *Relațiile publice în organele administrației publice, Comunicarea în cadrul administrației publice, Modelarea situațiilor manageriale în activitatea funcționarilor publici, Managementul resurselor umane*, cu concursul și participarea nemijlocită în calitate de formator a profesorului Americo Ramos dos Santos, din Portugalia, a constituit inițierea unei noi etape cu implementarea unei noi metodologii în prestarea serviciilor de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, ulterior dezvoltată și permanent actualizată în conformitate cu evoluția cadrului normativ din domeniu și practici administrative autohtone.

Rectorul Academiei
Mihail PLATON
și Americo RAMOS dos
SANTOS Președintele
CESOCI (Portugalia)

În perioada 2006-2009 Academia a participat, în calitate de partener, la realizarea proiectului „*Managementul finanțelor publice*” lansat de către Ministerul Finanțelor cu suportul Băncii Mondiale și a comunității donatorilor, fiind responsabilă de implementarea Componentei a treia, *Consolidarea capacității de instruire*.

Scopul acestei componente a fost de a dezvolta o capacitate instituțională durabilă de instruire în vederea dezvoltării abilităților funcționarilor publici în cadrul implementării a 18 module în domeniile de bază ale managementului finanțelor publice:

Managementul resurselor umane,
 Managementul schimbării și dezvoltarea organizațională,
 Elaborarea și managementul programului,
 Prognozarea și planificarea macroeconomică,
 Managementul organizațional,
 Managementul riscurilor,
 Etica serviciului public,
 Comunicarea în administrația publică,
 Achiziții publice,
 Control și audit intern,
 Audit intern în practică,
 Management financiar public,
 Clasificația bugetară și Planul de conturi,
 Comunicarea și negocierea în procesul bugetar,
 Control intern în practică,
 Elaborarea și pregătirea bugetului,
 Executarea bugetului și raportarea.

Tot în cadrul acestui proiect au fost instruiți 130 de formatori, care, ulterior, au participat la prestarea cursurilor de instruire elaborate în cadrul proiectului. În perioada 2006-2012 au fost realizate 92 de cursuri de perfecționare în cadrul cărora au fost instruiți 1857 de funcționari din cadrul autorităților publice centrale și locale.

În scopul realizării acestei componente, Guvernul Suediei (SIDA), prin intermediul Băncii Mondiale, a acordat un grant destinat consolidării capacității Academiei de Administrare Publică.

În acest context, la Academie au fost elaborate cu suportul *expertului internațional, Desmond Kelly*, fișele de post ale personalului Direcției perfecționare profesională a personalului, a fost organizat un ciclu de instruire în scopul dezvoltării capacităților de

elaborare a programelor de studii, a fost efectuat un sondaj pentru studierea necesităților de instruire a funcționarilor din administrația publică centrală.

Adițional, în scopul consolidării capacității Direcției perfecționare profesională a personalului, au fost organizate trei vizite de studiu la: *Institutul Lituanian de Administrare Publică LIVADIS, Vilnius; Centrul de Excelență în Finanțe, Liubleana, Slovenia; Institutul Suedez de Administrație Publică SIPU International.*

Aceste vizite de studiu au oferit posibilitatea personalului Direcției să studieze bunele practici și acumularea experienței avansate în domeniul organizării și desfășurării procesului de perfecționare a funcționarilor din administrația publică.

O contribuție esențială în dezvoltarea competențelor autorităților publice, în mod deosebit ale autorităților publice locale, a avut-o colaborarea Academiei cu **Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare**, prin intermediul diferitelor proiecte. Astfel, în cadrul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, PNUD, Moldova, în anul 2012, a fost elaborat *Programul de formare în descentralizare pentru autoritățile publice centrale și locale*: elaborarea materialelor de instruire, instruirea formatorilor, instruirea a două grupe de reprezentanți ai administrației publice centrale și locale. Partener în cadrul acestui proiect a fost IHS Erasmus University.

În perioada anilor 2013-2014, Academia de Administrare Publică, având suportul financiar al Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, PNUD Moldova, a desfășurat activități de implementare a *Programului de dezvoltare profesională a personalului* din cadrul a 30 de autorități ale administrației publice locale. Obiectivul principal al Programului l-a constituit:

Expertizarea materialelor elaborate/ajustate de către companiile selectate pentru cinci module de instruire în domeniul *managementului resurselor umane, managementului financiar, taxelor locale, achizițiilor publice, proprietății publice* pentru personalul din autoritățile publice locale.

Ajustarea materialelor de instruire pentru cele cinci module de instruire la cerințele și standardele AAP.

Instruirea formatorilor în cele cinci domenii de instruire.

Predarea modulelor de instruire pentru personalul din cadrul autorităților publice din Republica Moldova.

În scopul realizării obiectivului Proiectului, Academia a colaborat cu companiile selectate de către PNUD Moldova/PCDLI și anume:

Institutul de Dezvoltare Urbană (IDU) – modulele *Achiziții publice*, *Managementul proprietății publice*;

Compania AXA Management Consulting (AXA) – modulul *Managementul resurselor umane*;

Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul” – modulele *Managementul finanțelor publice locale*, *Colectarea taxelor*.

Pe parcursul anului 2014 au fost desfășurate 27 de activități de instruire, în cadrul mai multor sesiuni, la toate cele cinci module, pentru 625 de funcționari din cele 30 de primării-țintă cărora PCDLI le acordă asistență informațională, metodologică, financiară.

În anul 2015 Academia a continuat colaborarea cu Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată în domeniul dezvoltării profesionale a personalului din autoritățile publice. Astfel, în perioada menționată, a fost elaborat un curs de instruire a aleșilor locali. Necesitatea elaborării cursului respectiv a rezultat din faptul că anul 2015 a fost un an electoral și o bună parte a aleșilor locali au fost nou-aleși, astfel că Academia și-a propus instruirea acestora în domenii ce vizează funcționarea administrației publice locale, finanțele publice locale, prestarea serviciilor publice locale, planificarea strategică participativă, comunicarea cu cetățenii etc.

În baza materialelor elaborate anterior, cu suportul PCDLI, cinci experți ai Academiei au ajustat materialele de instruire (curricula, materiale didactice, Ghidul alesului local) din punctul de vedere al ultimilor modificări legislative (inclusiv cooperare intermunicipală și modificările la legea finanțelor publice locale).

Activități de instruire desfășurate de Academia de Administrare Publică în colaborare cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)

Academia de Administrare Publică a început colaborarea cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor în anul 2012.

În vederea instituționalizării procesului de dezvoltare a capacităților autorităților publice centrale și locale, implicate în procesul de implementare a politicii de dezvoltare regională, în martie 2012, Academia de Administrare Publică, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei au semnat un *Memorandum de colaborare*, care prevede un șir de activități privind dezvoltarea competențelor autorităților publice locale.

În perioada 2012 – 2017 au fost elaborate și implementate 7 module de instruire a personalului din autoritățile publice locale: „Planificarea strategică integrată”, „Managementul și elaborarea programelor/proiectelor”, „Dezvoltarea regională”, „Dezvoltarea leadership-ului în administrația publică”, „Achiziții publice. Gestionarea conflictului de interese în procesul de achiziții publice”, „Marketing local și regional pentru o dezvoltare regională competitivă”, „Managementul proprietății publice”.

În vederea implementării cu succes a modulelor propuse, pentru fiecare modul au fost:

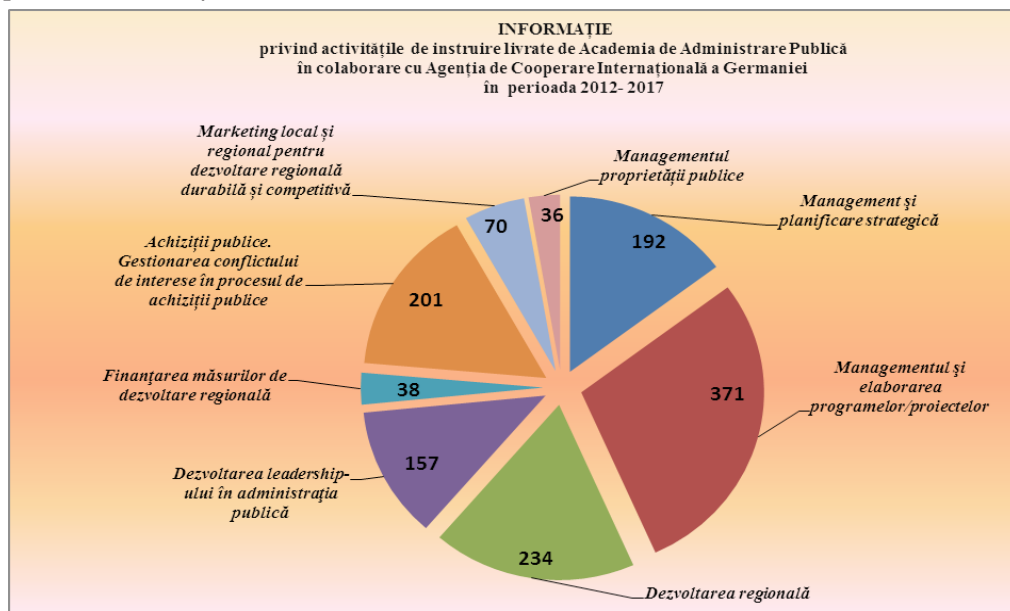
1. Elaborate materiale ale modulelor de instruire:

- Documentul de curriculum, care este conceptul didactic al modulului;
- Manualul facilitatorului, care prevede cadrul de planificare a demersului didactic, tehnici interactive de predare, proiecte didactice pentru fiecare sesiune;
- Manualul participantului.

2. Organizate cursuri de formare a formatorilor pentru toate cele 7 module de instruire, în cadrul cărora au fost instruiți 65 de formatori.

3. Organizate cursuri pentru personalul din cadrul autorităților administrației publice locale.

În perioada 2012-2017, în cadrul Academiei au fost organizate 61 de activități de instruire/informare în cadrul cărora au fost instruiți 1299 de funcționari din administrația publică centrală și locală.

Tot cu contribuția GIZ au fost desfășurate și alte activități, direcționate spre consolidarea capacităților Academiei de Administrare Publică și a corpului didactic:

- dotarea Academiei cu echipament performant: cu sprijinul financiar al GIZ a fost posibilă dotarea unei săli de instruire cu 15 calculatoare de ultimă generație;
- desfășurarea de către 8 masteranzi a stagerii în baza inițiativei „Suport pentru

Academia de Administrare Publică în consolidarea capacității educaționale / de formare în domeniul planificării regional-sectoriale”;

- organizarea training-urilor pentru personalul și corpul didactic al Academiei (în domeniul comunicării și motivării, leadership-ului, utilizării aplicațiilor interactive în procesul de instruire, studierii limbii engleze etc.);

- organizarea vizitelor de studiu atât pentru participanții cursurilor de dezvoltare profesională (în țară) cât și pentru colaboratorii AAP peste hotarele țării (România, Germania – Berlin, Bautzen, Munich etc.).

Certificarea participanților

Participanților la cursurile de dezvoltare profesională, indiferent de durata studiilor, li se eliberează, prin ordinul rectorului, un certificat de participare/absolvire a cursurilor, modelul căruia se aprobă de către Senatul Academiei.

5.6. Instruire profesională la distanță

Pentru a avea posibilitatea de a instrui un număr cât mai mare de consilieri, Academia a propus crearea unui nou sistem de instruire modern și eficient, e-learning.

Academia a elaborat cursul de instruire la distanță pentru aleși locali în format electronic. În scopul elaborării cursului de instruire la distanță, 11 profesori ai Academiei au fost instruiți în acest domeniu. Astfel ei au participat la un curs de instruire de cinci zile cu tematica „*Introducere în bazele tehnice și metodologice de instruire la distanță în format electronic*”. Formatorii instruiți asigură desfășurarea cursurilor online, actualizarea acestora, inițierea și elaborarea cursurilor noi în funcție de necesitățile de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice.

Elementele de bază ale cursului sunt texte, aplicații interactive, imagini animate, grafice, teste, trimeri la link-uri cu documente etc. Materialele de instruire sunt oferite în format digital.

Pentru asigurarea funcționalității Platformei de instruire la distanță au fost desfășurate și cursuri de instruire a staff-ului tehnic în administrarea și mentenanța platformei electronice, dar și a formatorilor și managerilor din cadrul Academiei privind utilizarea platformei electronice de instruire la distanță e-learning.

Astfel, în anul 2016 Departamentul dezvoltare profesională, în comun cu Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată (*PNUD Moldova*), a fost lansat oficial ***Platforma de e-learning***.

Platforma respectivă oferă posibilitatea aleșilor locali să obțină, fără deplasări și cheltuieli directe aferente procesului de instruire tradițional, cunoștințele necesare pentru crearea unei administrații publice locale eficiente, capabile să asigure prosperarea cetățenilor și modernizarea serviciilor publice locale.

În scopul facilitării accesului la sistemul de instruire la distanță, au fost organizate cursuri de formare a formatorilor în domeniul e-learning. Astfel, colaboratorii Secțiilor

administrație publică din cadrul consiliilor raionale, precum și ai Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat au fost familiarizați cu posibilitățile Platformei de instruire, cursul de instruire on-line, alte facilități de instruire la distanță, astfel încât să poată oferi consultanță consilierilor din raioanele pe care le reprezintă.

Pentru anul 2018 Academia își propune să elaboreze și să plaseze pe Platforma E-learning cursuri de instruire și pentru alte categorii de personal care activează în administrația publică.

5.7. Platforma de comunicare deschisă în problemele administrației publice

În anul 2016 Academia, în colaborare cu GIZ, a inițiat o nouă modalitate de colaborare cu autoritățile publice locale prin intermediul unei platforme de comunicare deschisă în problemele administrației publice. Astfel, pe parcursul anilor 2016-2017 au fost organizate trei Forumuri Deschise în cadrul cărora au fost discutate cu funcționarii din administrația publică locală și centrală și alte instituții relevante, reprezentanți ai societății civile, subiecte ce țin de: *Reforma administrației publice locale; Dezvoltarea regională și locală; Planificarea strategică la nivel local*. Scopul creării acestei platforme deschise de comunicare este *îmbunătățirea competențelor autorităților publice, încurajarea discuțiilor deschise în scopul realizării unui schimb de experiență, de bune practici și identificarea provocărilor și oportunităților cu care se confruntă autoritățile publice, în contextul dezvoltării locale și regionale*.

Primul Forum s-a desfășurat pe data de 23 septembrie 2016 cu tema **„Reforma administrativ-teritorială a Republicii Moldova”**. La eveniment au participat 91 de persoane - președinți de raioane, primari, alți reprezentanți ai autorităților administrației publice locale, precum și reprezentanți ai autorităților publice centrale și ai organizațiilor internaționale.

Participanții la Forum s-au implicat activ în discuții și au lansat propuneri referitor la subiectul discutat – reforma administrativ-teritorială - care, ulterior, au fost prezentate Cancelariei de Stat. Reprezentanții autorităților publice locale au susținut ideea că reforma este necesară, procesul de descentralizare trebuie să fie definitiv, serviciile publice și infrastructura - îmbunătățite, iar implementarea e-Guvernării să asigure îmbunătățirea schimbului de informații și servicii între autoritățile publice.

Cel de-al doilea Forum s-a desfășurat pe data de 02 decembrie 2016 cu tema **„Dezvoltarea regională în Republica Moldova”**. La acest eveniment au participat 93 de persoane - reprezentanți ai autorităților publice centrale, președinți de raioane și primari din localitățile Republicii Moldova, cadre didactice ale Academiei, precum și reprezentanți ai misiunilor diplomatice în Republica Moldova, reprezentanți ai Consiliilor Regionale pentru

Dezvoltare, Agențiilor de Dezvoltare Regională, GIZ, experți naționali și internaționali în domeniu.

Diversitatea de actori implicați la nivel teritorial generează tot mai mult interes pentru găsirea unui consens în cooperarea acestora și eficientizarea acțiunilor comune. La nivel regional, se manifestă un interes sporit față de practicile participative în procesele de planificare strategică, procesul de luare a deciziilor și implicarea cetățenilor în dezvoltarea de servicii și utilități publice.

Forumul a servit drept o platformă pentru schimbul de experiență și găsirea soluțiilor pentru o mai bună înțelegere și aplicare a politicilor de dezvoltare regională la nivel local și național. În cadrul evenimentului a fost evidențiată evoluția conceptului de dezvoltare regională. La fel, a fost abordată și discutată Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) 2016-2020, s-au prezentat concluziile de evaluare a implementării SNDR 2010-2012 și 2013-2015. De asemenea, un accent aparte s-a pus pe tematica planificării și programării regionale, precum și informația relevantă cu referire la statistica regională ca instrument de planificare a dezvoltării regionale.

Concluziile finale s-au rezumat la faptul că succesul în fortificarea regiunilor și reducerea disparităților vor fi asigurate doar prin cooperarea și implicarea tuturor actorilor sociali: autorități publice locale, reprezentanți ai sectorului privat, organizațiilor non-profit ș. a., care, în colaborare cu instituțiile de dezvoltare regională și autoritățile centrale, vor facilita producerea efectelor așteptate de locuitori. Succesul dezvoltării regiunii depinde de capacitatea instituțiilor și actorilor regionali de a coopera eficient în procesul de dezvoltare regională care presupune: cooperare intercomunitară și abordare participativă, identificarea ideilor de proiecte și pregătirea calitativă a documentației necesare, atragerea resurselor financiare, implementarea cu succes a proiectelor, asigurarea unei transparențe totale a procesului și, nu în ultimul rând, respectarea principiilor echității sociale și a egalității de gen.

Cel de-al treilea Forum s-a desfășurat pe data de 24 martie 2017 cu tema „*Modernizarea serviciilor publice în Republica Moldova*”. La eveniment au fost invitați reprezentanți ai misiunilor diplomatice în Republica Moldova, funcționari din cadrul autorităților

publice centrale și locale, reprezentanți ai mediului academic, societății civile. Principalele discuții s-au axat pe următoarele subiecte: **provocări în prestarea serviciilor publice locale în Republica Moldova, modernizarea serviciilor publice – prioritate a Guvernului, servicii publice locale modernizate și durabile, soluții de management și practice inovative de prestare a serviciilor publice locale.**

Un element inovativ a fost și *elaborarea site-ului web al Forumului*, care conține informații utile referitor la subiectele discutate în cadrul acestuia. De asemenea, a fost creată și *Platforma on-line de discuții*, care este accesibilă tuturor celor interesați de problemele dezvoltării locale și regionale. Inițiativa de elaborare a platformei de discuții a parvenit de la Academie, ca și re-

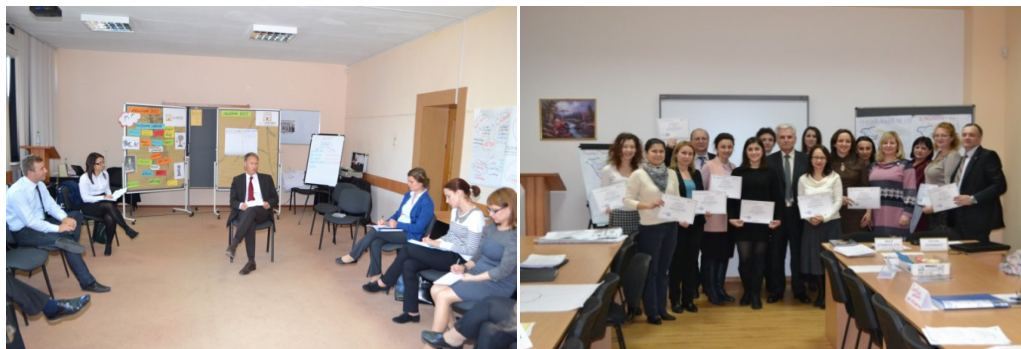
zultat al discuțiilor avute cu participanții la primul forum, dar și din necesitatea de a continua discuțiile la subiectele abordate în cadrul Forumurilor. Prin intermediul platformei deschise, participanții la Forum, alte persoane interesate (experți, funcționari, cetățeni) sunt invitați să participe la discuții referitor la dezvoltarea regională în Republica Moldova. Platforma încurajează discuțiile deschise, schimbul de experiență, bunele practici din domeniu.

5.8. Formare de formatori pentru dezvoltarea profesională

Un rol considerabil în realizarea cu succes a activităților de dezvoltare profesională îl au formatorii – cadre didactice ale Academiei, dar și specialiști-practicieni din cadrul autorităților administrației publice. În scopul asigurării prevederilor respective, activitățile de dezvoltare profesională se realizează prin diferite metode andragogice (prezentări, discuții, studii de caz, jocuri de afaceri, jocuri pe roluri, simulări etc.), iar succesul aplicării lor în procesul de instruire a funcționarilor publici este, în primul rând, meritul formatorului.

În scopul creării unui corp de formatori profesioniști, competenți Academia organizează periodic cursuri de formare a formatorilor pe diferite subiecte de instruire. De asemenea, au fost organizate și desfășurate vizite de studiu atât în țară cât și peste hotare

(Germania, România, Ucraina). Pentru o parte din cursuri au fost elaborate și editate manualele formatorilor. În total în perioada anilor 2005-2017 Academia a instruit circa 250 de formatori, majoritatea din ei participă activ, până în prezent, la realizarea procesului de dezvoltare profesională.

În condițiile schimbării paradigmei actului educațional: decentrarea de pe capacitatea informațională a formatorului și centrarea pe ceea ce solicită beneficiarii programelor de instruire – funcționarii publici, formatorului îi revine un rol important în asigurarea calității procesului de instruire. Actualmente, formatorul nu numai contribuie la actualizarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților participanților într-un domeniu, *dar și creează un mediu de comunicare deschis, binevoitor între participanți, care să faciliteze schimbul de experiență/deprinderi și să stimuleze aspirația lor spre dezvoltare continuă.*

Pentru a realiza eficient activitățile de instruire formatorul:

- planifică și structurează sesiunile în baza necesităților de instruire a categoriei specifice de funcționari, reieșind din gradul de implicare a acestora (cu funcții de conducere/execuție, în realizarea sarcinilor și nivelul de inițiere în domeniu (debutanți, funcționari cu experiență etc.);

- identifică cele mai eficiente metode de instruire a adulților. În acest sens, formatorul elaborează studiile de caz, sarcinile pentru activitățile în grup reieșind din principiul relevanței acestora pentru o anumită categorie de personal;

- realizează activitățile de instruire din perspectiva formulării problemelor existente și căutării soluțiilor optime pentru rezolvarea lor, identificării în comun cu participanții a unor comportamente corecte în situații dificile;

- evaluează în continuu sesiunile de instruire și adaptează conținutul lor și metodologia de predare la cele mai recente inovații/tehnici moderne în domeniu;

- studiază sursele bibliografice, efectuează vizitele de studiu în scopul actualizării cunoștințelor și identificării exemplelor pozitive, practicilor de succes implementate pentru a fi prezentate participanților și a-i motiva/inspira pentru acțiune etc.

La realizarea procesului de dezvoltare profesională sunt antrenați profesori, deținători de grade științifice și titluri științifico-didactice, reprezentanți ai autorităților publice (deputați în Parlamentul Republicii Moldova, miniștri, viceministri și conducători ai altor autorități administrative centrale, specialiști-profesioniști de înaltă calificare), profesori din instituțiile similare de peste hotare (SUA, Marea Britanie, Portugalia, Franța, România, Lituania etc.). reprezentanți ai ambasadelor străine, acreditate în Republica Moldova, fapt ce contribuie substanțial la eficientizarea procesului de instruire a funcționarilor din Republica Moldova.

Formatorii care sunt cel mai bine apreciați de către participanții la cursurile de dezvoltare profesională sunt:

Andrievschi Ludmila, lector universitar, șef Direcție managementul personalului și relații publice; Butnaru Veronica, lector; Castrașan Tatiana, lector universitar; Cebotaru Eugenia, lector universitar; Ciaglic Tatiana, șef secție, Institutul Național de Justiție; Creangă Ion, șef Direcția generală juridică, Parlamentul Republicii Moldova; Donciu Anatolie, doctor, conferențiar universitar; Eni Eugenia, consilier Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor; Ghidora Gheorghe, șef direcție juridică Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor; Gheorghiu Tamara, doctor în științe administrative; Hîncu Aurelia, doctor, lector universitar; Lazăr Corina, lector universitar; Melnic Lilia, șef Direcție resurse umane, Serviciul Vamal; Moisei Vitalie, șef direcție Educație Anticorupție, Centrul Național Anticorupție; Popovici Angela, doctor, conferențiar universitar; Prodan-Șestacova Liubovi, doctor în economie; Rusu Rodica, doctor în științe politice, conferențiar universitar; Savca Tatiana, lector universitar; Șleahțișchi Mihail, doctor, conferențiar universitar; Tatarov Sergiu, doctor în drept; Tincu Violeta, doctor, lector universitar; Tofan Tatiana, doctor în economie, șef Catedra economie și management public; Țepordei Aurelia, director al Departamentului dezvoltare profesională, AAP.

5.9. Implementarea managementului calității

Academia de Administrare Publică și-a asumat misiunea de a forma specialiști de înaltă calificare pentru serviciul public, capabili să utilizeze în mod corespunzător cunoștințele, abilitățile și atitudinile în folosul cetățenilor, în corespundere cu nevoile și așteptările acestora, în armonie cu propria dezvoltare intelectuală și spirituală. Unul din scopurile principale ale Academiei este de a contribui cât mai substanțial și eficient la promovarea și menținerea valorilor general umane, valorilor unui stat de drept, printr-o ofertă calitativă de pregătire profesională a personalului din serviciul public, precum și prin servicii de instruire de înaltă calitate, corelate cu standardele promovate la nivel european.

Asigurarea calității înseamnă crearea încrederii în rândul beneficiarilor, în sensul că instituția prestatoare de servicii de instruire trebuie să vină cu o ofertă de dezvoltare profesională care să răspundă așteptărilor acestora, să abordeze un management eficace și să utilizeze resursele umane, materiale și financiare în mod eficient. În acest sens, managementul calității în instruire constituie ansamblul de politici și instrumente, de măsuri aprobate la nivel instituțional sau național, orientate spre asigurarea calității instruirii prin care se determină și se măsoară parametrii calității în toate domeniile de activitate.

Calitatea se impune în instruire și din considerentul că, în ultimele decenii, în contextul social, politic și economic al procesului de globalizare și al extinderii Uniunii Europene,

au avut loc schimbări profunde care se manifestă prin: diversificarea prestatorilor serviciilor de instruire, informatizarea procesului de instruire, a mobilității formatorilor, creșterea competitivității pentru ocuparea unui loc de muncă ce oferă șanse de dezvoltare personală, caracterul continuu al învățării. În acest context, Academia a demarat, în anul 2017, crearea și implementarea *Sistemului de asigurare a calității proceselor de instruire*.

În acest scop, Academia a inițiat un șir de activități, una dintre ele fiind studierea bunelor practici europene în domeniul Managementului calității în instruire, acreditării programelor de instruire. Astfel, în perioada 5-10 noiembrie 2017, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, însoțit de Aurel Sîmboteanu, prorectorul Academiei, doctor, conferențiar universitar, Aurelia Țepordei, directorul Departamentului dezvoltare profesională, Tatiana Tofan, șefa Catedrei economie și management public, doctor, conferențiar universitar, precum și de colaboratorii Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, au efectuat o vizită de studiu în Republica Federală Germania, la trei instituții de învățământ superior: **Academy for International Cooperation, GIZ, Bonn** (Academia de Cooperare Internațională, GIZ, din orașul Bonn); **Württ. Verwaltungs-und Wirtschafts-Akademie e.V., Stuttgart** (Academia de Administrare și Economie din orașul Stuttgart); **Bayerische Verwaltungsschule, München** (Școala administrativă bavareză din orașul München).

Scopul vizitei l-a constituit studierea bunelor practici europene în domeniul standardelor de management al calității în instruire și a evaluării impactului activităților de instruire.

Schimbul de experiență pe tema managementului calității cu reprezentanții instituțiilor de formare a oferit reprezentanților AAP posibilitatea de a studia bunele practici europene în domeniul instruirii personalului din autoritățile publice, precum și de a identifica recomandări concrete privind elaborarea și implementarea sistemului de asigurare a calității în instruire.

Tot în anul 2017, cu suportul unui expert în domeniul managementului calității, cu su-

portul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, a fost efectuat auditul diagnostic al procesului de dezvoltare profesională desfășurat în cadrul Academiei și a fost stabilit planul de acțiuni care prevedea lichidarea discrepanțelor identificate pentru a asigura un Sistem de Management al Calității documentat, adecvat și funcțional, conform standardului ISO 29990:2010. Acesta este primul standard internațional care specifică cerințele pentru prestatorii serviciilor de instruire, formare profesională și dezvoltare nonformală, oferind un model general pentru practica profesională în ceea ce privește calitatea și performanța ce trebuie obținută pentru prestatorii serviciilor de instruire.

Astfel, către sfârșitului anului 2017 a fost elaborată organigrama Sistemului de Management al Calității și au fost create toate structurile de asigurare a calității în cadrul Academiei de Administrare Publică. De asemenea, a fost întocmită și aprobată toată documentația necesară – Declarația de politică în domeniul calității, au fost elaborate/actualizate/documentate toate procedurile de sistem și de proces, a fost elaborat Manualul Calității.

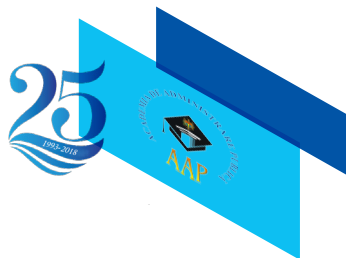
Instituirea în cadrul Academiei a SMC va permite optimizarea tuturor proceselor ce formează activitatea complexă de dezvoltare profesională a funcționarilor publici. Eforturile Academiei au drept scop prestarea serviciilor de instruire, conform standardelor internaționale, care ar conduce la dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din autoritățile publice necesare pentru prestarea unor servicii calitative, axate pe necesitățile beneficiarilor. Implementarea sistemului de management al calității, conform standardului ISO 29990-2010, ne oferă siguranța că Academia va continua să dețină poziția de lider național în formarea specialiștilor de înaltă calificare pentru serviciul public și o să devină o instituție competitivă pe piața internațională a serviciilor de instruire.

*„Știința este cunoașterea aranjată și clasificată în concordanță
cu adevărul, faptele și legile generale ale naturii”*

Luther Burbank

Activitatea de cercetare științifică

Summary of Chapter VI

Scientific research activity

Chapter VI highlights the ongoing scientific activity, which has been and remains one of the core tasks of the Academy of Public Administration. Along with the training and professional development of civil servants, the Academy is empowered to carry out scientific research in the field of public administration, to develop analytical materials on public service issues, as well as to train scientific and teaching staff in the field of public administration.

A specialized subdivision was formed to manage these processes with the opening of the Academy, which subsequently, over the years, had several names and the successor of which is currently the *Department of Science and Doctoral Studies*, which coordinates the scientific activity.

The initiation of the reform of the public administration after the acquisition of the Independence of the Republic of Moldova determined the necessity of carrying out scientific research devoted to the complex processes that take place in the constantly evolving public administration system. This was done and continues to be done within the Academy of Public Administration on the way of taking over and adapting the universal principles of the science of administration, which has an interdisciplinary character, to the concrete conditions in the Republic of Moldova, taking into account the evolution of the transforming processes in the public administration.

During the 25 years of its activity, the Academy of Public Administration, as a state higher education institution and a national centre for the promotion of the state policy in the field of public administration, has accumulated a rich experience of organizing the scientific activity.

The Academy participates, through providing educational and research services, in the building of the knowledge based society. The research activity carried out in the Academy has the mission of integrating the efforts of the didactic-scientific staff in the investigation of the current problems in the public administration. The research is conducted within the specialized Chairs, research laboratories, investigative projects, and the doctoral school. It is coordinated by the Scientific Council in accordance with the research policies approved by the Senate of the Academy.

In order to capitalize on its own scientific research, the Academy organizes various scientific events, conferences, roundtables, which have already become a tradition, during which the most pressing problems required by the evolution of the public administration reform are being discussed.

A component of the research activity of the Academy of Public Administration is the training of highly qualified scientific staff through doctoral studies. The PhD studies are organized within the *Doctoral School of Administrative Sciences* and comprise an advanced training programme, based on a curriculum consisting of compulsory and optional subjects, completed in the first year of study with a number of credits, and an individual programme of scientific research that ends with the writing and public defence of the PhD thesis.

VI. Activitatea de cercetare științifică

6.1. Managementul activității de cercetare științifică

Activitatea științifică a fost și rămâne una din atribuțiile de bază ale Academiei de Administrare Publică prevăzute inițial în Decretul Președintelui Republicii Moldova din 21 mai 1993 privind fondarea Academiei. Alături de instruirea și dezvoltarea profesională a funcționarilor publici, Academia a fost abilitată cu efectuarea de cercetări științifice în domeniul teoriei și practicii administrației publice, elaborarea de materiale analitice și de recomandări metodice în problemele serviciului public, precum și pregătirea cadrelor științifice și didactice în domeniul administrației publice.

Pentru gestionarea acestor procese odată cu deschiderea Academiei a fost formată o subdiviziune specializată, care inițial avea denumirea de *Sectorul relații externe, activitate științifică și editorială*.

În anul 1994, în urma unei restructurări organizaționale, se schimbă denumirea subdiviziunii, în *Sectorul știință*. Începând cu 6 decembrie 2005, este creată *Secția activitate științifică* ca subdiviziune subordonată direct rectorului, cu misiunea de coordonare a activităților în domeniul cercetării și inovării.

În scopul eficientizării activităților de cercetare științifică în cadrul Academiei, prin hotărârea Senatului nr. 4/4 din 23 aprilie 2009, a fost modificat Regulamentul *Secției activitate științifică* cu atribuirea statutului de *Centru de cercetări teoretice și aplicative*. În anul 2010, ca urmare a unei noi restructurări organizatorice, a fost creată *Secția știință și doctorat*, iar în anul 2012, are loc fuziunea dintre Secția știință și doctorat și Secția cooperare internațională, fiind constituită *Direcția știință și cooperare internațională*.

Direcția știință și cooperare internațională a fost reorganizată la 1 martie 2016, prin Hotărârea Senatului nr. 4/6, în *Direcția știință și doctorat*, care funcționează până în prezent.

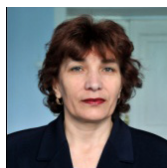
Structurile preocupate de gestionarea activității științifice din cadrul Academiei au fost conduse de:

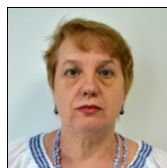
Alexandru Roman, doctor habilitat,
profesor universitar (1994-1998)

Teodor Popescu, doctor, conferențiar
universitar (1998-1999), (2001-2003)

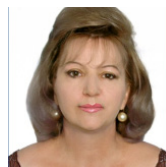
Tatiana Șaptefrați, doctor, conferențiar
universitar (1999-2001)

Ecaterina Barbăroș, doctor,
conferențiar universitar (2006)

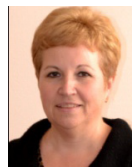
Ion Cimpoi
(2007-2008)

Maria Strechii, doctor, conferențiar
universitar (2008-2012)

Cristina Pantea, magistru
(2012 – 2013)

Silvia Dulschi, doctor, conferențiar
universitar (2014 - prezent)

6.2. Retrospective ale domeniilor de cercetare

Inițierea reformei administrației publice după dobândirea independenței Republicii Moldova a determinat necesitatea efectuării cercetărilor științifice consacrate proceselor complexe ce se desfășoară în sistemul administrației publice aflat în continuă evoluție și transformare. Aceasta s-a făcut, în cadrul Academiei de Administrare Publică, pe calea preluării și adaptării principiilor universale ale științei administrației, care poartă un caracter interdisciplinar, la condițiile concrete

din Republica Moldova, luându-se în vedere evoluția proceselor transformatoare din administrația publică.

Cercetarea științifică în cadrul Academiei pe parcursul acestui sfert de veac a fost axată pe următoarele domenii investigaționale:

- în prim-plan se evidențiază studiile privind teoria și practica administrației publice, menite să conceptualizeze rolul administrației publice în sistemul politic al societății, care parcurge o cale democratică de dezvoltare;

- o atenție deosebită se acordă tematicii investigaționale cu referire la istoria administrației publice, aceasta reieșind din utilitatea potențialului istoric în valorificarea modalităților și influențelor tangibile dintre sistemul tradițional de administrație și sistemul actual de administrație publică;

- un domeniu de cercetare important cu un impact serios asupra administrației publice este studiul suporturilor și reglementărilor juridice ale organizării și funcționării administrației publice, studii care vin să confirme interacțiunea dintre știința administrației și ramurile de drept în asigurarea unei activități administrative eficiente;

- edificarea unui sistem nou de administrație publică în condițiile statului independent era condiționată și de schimbările radicale din sfera relațiilor economice, fapt ce a facilitat ca cercetătorii din domeniul economiei și finanțelor din cadrul Academiei să vină în susținerea științei administrației în vederea identificării funcțiilor noi pe care trebuie să le exercite autoritățile administrației publice prin utilizarea unui management eficient;

- într-o strânsă legătură cu tematica managerială sunt și cercetările efectuate în sfera etico-comportamentală, culturii administrative, psihologiei conducerii, tehnicilor de comunicare și negociere în cadrul activității administrative, studii care sunt de real folos pentru funcționarii publici, ori fără a neglija valențele profesionale, se consideră absolut necesare și obligatorii calitățile umane pe care trebuie să le întru-nească funcționarul public;

- reieșind din aspirațiile europene ale Republicii Moldova și din necesitatea rarcordării activității autorităților administrației publice la standardele europene, devine evidentă necesitatea cercetărilor științifice în domeniul relațiilor și cooperării internaționale, de care sunt preocupați și cercetătorii Academiei de Administrare Publică;

- în condițiile în care societatea informațională se manifestă tot mai activ, devine

de la sine înțeleasă și necesitatea promovării cercetării științifice în domeniul creării unui sistem informațional modern, care constituie o pârgie de modernizare a administrației publice și la care își aduc aportul și cercetătorii din cadrul Academiei de Administrare Publică.

Astfel, pe parcursul celor 25 de ani de activitate Academia de Administrare Publică, în calitate de instituție de învățământ superior de stat și de centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, a acumulat o bogată experiență de organizare a activității științifice în toate domeniile menționate mai sus.

6.3. Valențe actuale ale cercetării științifice

Academia participă prin serviciile educaționale și de cercetare prestate la edificarea societății bazate pe cunoaștere. Activitatea de cercetare desfășurată în Academie are misiunea de integrare a eforturilor cadrelor didactico-științifice în investigarea problemelor actuale din administrația publică. Această activitate se desfășoară pe trei dimensiuni:

a) *Generarea de cunoștințe*, realizată prin cercetarea problemelor teoretico-conceptuale și aplicative ale științei administrației, managementului, politologiei și relațiilor internaționale, dreptului, tehnologiilor informaționale aplicate, raportate la necesitățile sistemului administrativ autohton. Aceste necesități sunt determinate de procesul de reformare continuă a administrației publice care are nevoie, de rând cu alte resurse, și de o asistență științifică bazată pe studii aprofundate, care pot și trebuie să genereze performanță în actul de guvernare și administrare.

b) *Diseminarea cunoștințelor obținute prin cercetare* în cadrul procesului educațional de formare și dezvoltare profesională a funcționarilor publici și oficialilor aleși. Utilizarea rezultatelor propriilor cercetări științifice în procesul educațional și de asistență metodologică amplifică potențialul aplicativ al acestora și contribuie la formarea competențelor profesionale necesare beneficiarilor acestor servicii educaționale.

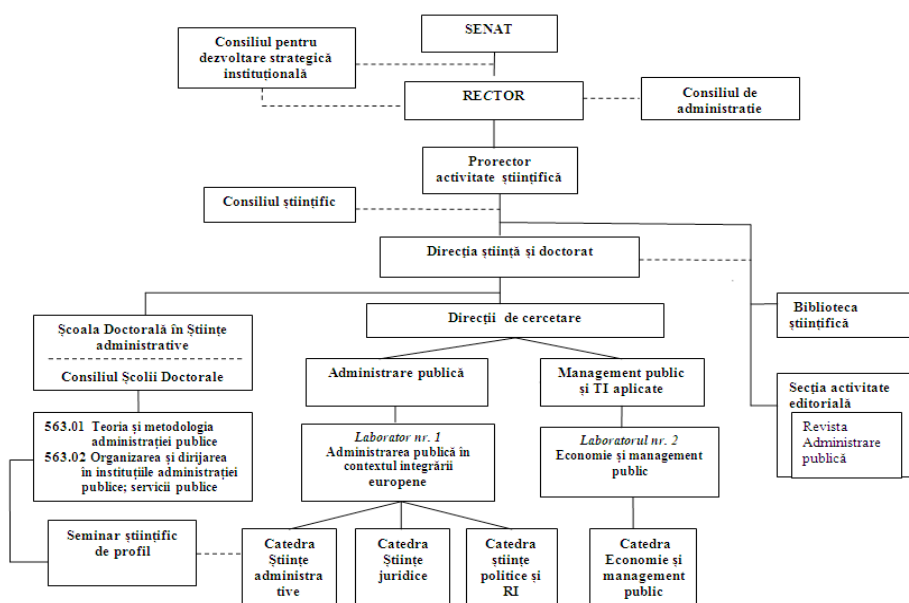
c) *Valorificarea cunoștințelor* în activitatea administrativă practică în scopul ajustării acestora la rigorile abordării științifice și sporirii eficienței de funcționare a autorităților publice. În acest sens, se întrevide o interconexiune între valorificarea cunoștințelor obținute prin cercetare științifică în activitatea administrativă practică și influența inversă a practicii administrative asupra procesului de cercetare, care

ar corespunde mai adecvat practicii administrative aflate în permanentă evoluție și dezvoltare.

Misiunile enumerate ale activității științifice din cadrul Academiei cuprind prioritar cercetarea fundamentală și aplicativă, îmbinată cu activități de consultanță a autorităților publice și de expertiză a diferitelor aspecte structurale și funcționale privind procesul administrativ.

Cercetarea se desfășoară în cadrul catedrelor de specialitate, laboratoarelor de cercetare, proiectelor investigaționale, școlii doctorale, coordonată de Consiliul științific în conformitate cu politicile de cercetare aprobate de Senatul Academiei.

Organigrama sistemului de cercetare științifică a Academiei de Administrare Publică

6.4. Manifestări științifice devenite tradiție

Pentru valorificarea cercetărilor științifice proprii, în cadrul Academiei sunt organizate diferite manifestări științifice devenite deja tradiție, în cadrul cărora se pun în discuție cele mai stringente probleme solicitate de evoluția reformei administrației publice.

Conferința științifico-practică internațională „Teoria și practica administrării publice”

Conferința respectivă se organizează anual în luna mai și se dedică Zilei Academiei

marcată la 21 mai. Discuțiile se produc atât în ședința plenară a conferinței, cât și în cele șase ateliere:

- „Modernizarea administrației publice în contextul integrării europene”;
- „Probleme actuale ale științei politice și parcursul european al Republicii Moldova”;
- „Aspecte teoretico-practice privind edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice”;
- „Tendințe ale managementului public în contextul creării unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere”
- „Rolul E-Guvernării în dezvoltarea durabilă”;
- „Dezvoltarea profesională a personalului: teorie și practică”.

Atelierul „Administrația publică: instituții, mecanisme, eficiență”. AAP, 2010

Atelierul „Modernizarea administrației publice în contextul integrării europene”. AAP, 2015

Atelierul „Probleme actuale ale științei politice și parcursul european”. AAP, 2014

Atelierul „Dezvoltarea profesională a personalului: teorie și practică”. AAP, 2016

Conferința științifico-practică internațională

„Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice”

Conferința respectivă se organizează anual în luna februarie de către Catedra științe administrative în comun cu Școala doctorală și întrunește tineri cercetători din țară și străinătate, doctoranzi, masteranzi, funcționari publici preocupați de activități de cercetare.

Sesiunea plenară. 26 februarie 2016.

Masa rotundă cu participare internațională

„Interacțiunea dreptului național și internațional în realizarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”

Masa rotundă respectivă este organizată anual în luna decembrie de către Catedra științe juridice și este consacrată Zilei internaționale a drepturilor omului.

*Dezbateri în cadrul mesei rotunde.
11 decembrie 2013*

Masa rotundă „*Noi tendințe ale managementului public în contextul integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană*”,
organizată de Catedra economie și management public.

AAP, 27 martie 2015

AAP, 25 martie 2016

AAP, 24 martie 2017

6.5. Proiecte și granturi de cercetare

Chiar din primii ani de activitate, în Academie s-a acordat o atenție deosebită cercetărilor în cadrul proiectelor naționale și internaționale. *Direcția știință și doctorat* asigură consiliere și informații structurilor din Academie pentru activitatea de cercetare științifică, facilitează informarea cu privire la granturile de cercetare științifică oferite de organisme internaționale, agenți economici etc.

Direcția sprijină cadrele didactice și cercetătorii pentru elaborarea documentației de participare la competiții și obținerea de granturi/contracte de finanțare a activității de cercetare științifică în țară și străinătate, asigură derularea activităților de cercetare.

Membrii catedrelor sunt antrenați în diverse proiecte de cercetare. În prezent activitatea de cercetare științifică și inovațională, realizată în cadrul Academiei, se axează pe realizarea următoarelor proiecte.

Proiecte internaționale

”*Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor*”, LNSS, 2015-2018. (Programul Erasmus+).

Proiectul prevede consolidarea și modernizarea bibliotecilor prin îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități ale personalului din bibliotecă în instituțiile de învățământ superior în Armenia, Moldova și Belarus.

Parteneri: Universități din Irlanda, Grecia, România, Armenia, Belarus și Moldova.

*Trainingul Engleza pentru scopuri specifice, 7-8 aprilie 2016, AAP, Chișinău
Traineri: Jerald Cavanagh, Institute Librarian, Limerick Institute of Technology;
Padraig Kirby, Senior Library Assistant, Limerick Institute of Technology*

*Trainingul pilot pentru Modulul 3 „Management esențial și abilități transferabile
pentru bibliotecari”, 9 februarie 2017, Biblioteca Științifică AAP.*

"Educational for Drone (eDrone)". 2016-2019.

(Programul Erasmus+)

Proiectul prevede crearea centrelor de instruire pentru utilizarea dronelor civile la diferite niveluri. Parteneri: Universități din Italia, Polonia, Franța, România, Georgia, Armenia, Belarus, Republica Moldova. Proiectul este finanțat de către Comisia Europeană.

Pe data de 3 octombrie 2017, în cadrul Academiei de Administrare Publică, a fost organizată masa rotundă „Dronete între experiment și necesitate”, în cadrul căreia au fost abordate subiecte actuale pentru mediul academic, precum: *Reglementări naționale și internaționale în utilizarea dronelor civile; Tehnologii în domeniul dronelor; Utilizarea dronelor în domeniul menținerii ordinii publice, investigarea crimelor; Utilizarea dronelor în aerografierea teritoriului.*

Organizarea și desfășurarea mesei rotunde a fost una utilă, în scopul conștientizării de către mediul academic a importanței relementării dronelor, a utilizării în diverse

domenii a acestora și necesitatea dezvoltării și valorificării dronelor în scopuri civile de către autoritățile publice.

Proiecte naționale

La nivel național, în cadrul concursului proiectelor de cercetări științifice fundamentale și aplicative pentru 2015-2018, Academia de Administrare Publică realizează 2 proiecte instituționale:

- „Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere la UE”;
- „Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană”.

În cadrul proiectelor naționale și internaționale au fost organizate și desfășurate ateliere de lucru, mese rotunde, conferințe științifico-practice, ședințe de lucru cu autoritățile publice locale, unde au fost formulate recomandări pentru autoritățile locale și centrale, au fost publicate articole științifice pe tematica cercetării, a fost editat Ghidul practic pentru autoritățile publice locale: „Instrumente de bună guvernare la nivel local”.

*Vizită de cercetare. Studierea practicilor administrației publice locale românești
(Sibiu – 2016)*

*Vizită de cercetare la
Universitatea Româno-Germană, Sibiu, România*

*Vizită de cercetare la
Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, România*

Academia de Administrare Publică extinde legăturile de colaborare științifică cu alte instituții naționale și internaționale în vederea elaborării unor cercetări științifice comune.

În cadrul proiectului internațional „Dezvoltarea competențelor instituționale ale autorităților responsabile de dezvoltarea regională din R. Moldova”, în perioada 3-4 decembrie 2015, a fost organizată Conferința internațională științifico-practică „*Consolidarea administrației publice locale: instrumente și mecanisme*” și elaborată culegerea de materiale ale conferinței.

Lucrări științifico-didactice comune au fost realizate și în cadrul Programului trans-frontalier operațional România - Ucraina- Moldova:

- „*Research methodology: methods & techniques*”, Наукова публікація навчальний посібник. Odessa – Iasi, 2016;

- *Рабочая программа учебной дисциплины «Академическое письмо и научные публикации»*. Одесский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины, факультет менеджмента 2016 год.

- Рабочая программа учебной дисциплины «Количественные методы исследования в сфере публичного управления». Одесский региональный институт государственного управления Национальной академии государственного управления при Президенте Украины, факультет менеджмента 2016 год.

6.6. Acreditarea activității științifice

Evaluarea activității științifice se realizează în funcție de standardele naționale. În anul 2014, în rezultatul evaluării Academiei de Administrare Publică de către Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, prin *Hotărârea nr. AC-1/3 din 11 aprilie 2014*, (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 99-102(4738-4741 din 25 aprilie 2014)*), Academia a fost reacreditată la profilul de cercetare „Suport științific în modernizarea administrației publice din Republica Moldova”, fiindu-i acordată categoria „B” organizație competitivă pe plan internațional (*Certificat de acreditare seria P nr. 065*).

În contextual re acreditării Academiei, a fost prelungit pentru un nou termen calitatea de membru de profil al Academiei de Științe a Moldovei pentru Academia de Administrare Publică.

În această calitate Academia de Administrare Publică a participat la mai multe activități organizate de Academia de Științe a Moldovei, cum ar fi conferințe și simpozioane științifice, mese rotunde, expoziții de carte și alte manifestări științifice.

A devenit o tradiție participarea Academiei de Administrare Publică la evenimentul organizat anual de către Academia de Științe a Moldovei - Noaptea cercetătorilor, în cadrul căruia sunt prezentate realizările obținute de către cadrele științifico-didactice în domeniul cercetării.

Noaptea cercetătorului 2016

6.7. Activitatea științifică realizată prin studiile doctorale

O componentă a activității de cercetare a Academiei de Administrare Publică o constituie pregătirea cadrelor științifice de înaltă calificare prin studiile de doctorat.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 514 din 15 iulie 1994 „Pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la pregătirea cadrelor științifice, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 436 din 20 iulie 1993” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.7, art. 82), cu acordul Comisiei Superioare de Atestare, Academia de Administrare Publică a obținut dreptul de a desfășura studii de doctorat la 3 specialități: *Teoria și istoria administrației publice; Organizarea și dirijarea în instituțiile de stat; Administrația publică locală*, fiindu-i alocate locuri cu finanțare bugetară.

Astfel, începând din anul 1994 și până în anul 2005, în cadrul Academiei au fost organizate studii la doctorat, cu formă de instruire cu frecvență (3 ani) și cu frecvență redusă (4 ani), cu finanțare de la buget și în bază de contract.

În anul 2008, după o pauză de 3 ani, au fost restabilite studiile prin doctorat în cadrul Academiei, la două specialități:

25.00.01. Teoria, metodologia și istoria administrației publice.

25.00.02. Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice

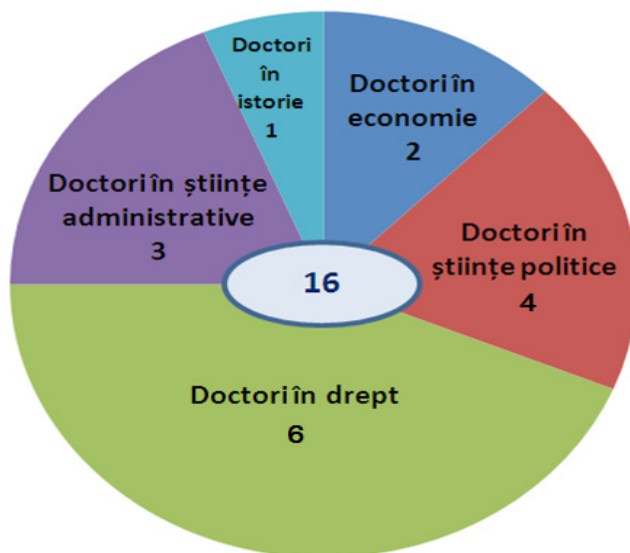
Conform prevederilor noului Nomenclator al specialităților științifice, aprobat la 13 martie 2013, prin Hotărârea Guvernului nr. 199, specialitățile nominalizate au fost recodificate în:

563.00.01. Teoria, metodologia administrației publice.

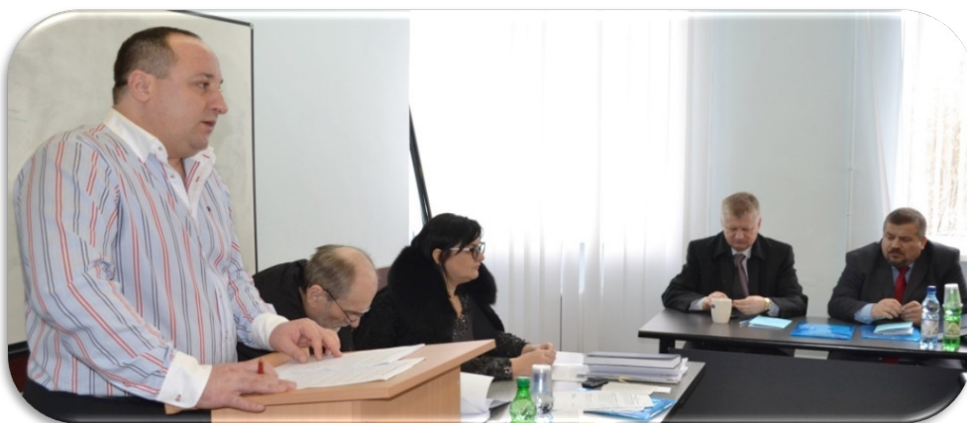
563.00.02. Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice.

Ca urmare a finalizării cu succes a studiilor doctorale din cadrul Academiei de Administrare Publică, până în prezent, 16 absolvenți ai acestor studii au susținut tezele de doctor, în

consilii științifice specializate din diferite instituții abilitate cu acest drept, inclusiv, Academia de Administrare Publică, din ei: 4 - în științe politice, 6 - în drept, 2 - în științe economice, 1 - în istorie, 3 - în științe administrative.

Susținerea tezei de doctor în științe politice de către Vladimir Garștea, AAP, 05 martie 2013.

Susținerea tezei de doctor în drept de către Mihail Diaconu, AAP, 20 februarie 2013.

Susținerea tezei de doctor în științe administrative de către Tamara Gheorghită, AAP, 12 septembrie 2014.

Susținerea tezei de doctor în științe administrative de către Violeta Tincu, AAP, 28 iunie 2016.

Susținerea tezei de doctor în științe administrative de către Oleg Solomon, AAP, 30 iunie 2016.

Inițierea activității Școlii doctorale în științe administrative

În conformitate cu prevederile Codului Educației nr. 152 din 17 iulie 2014 și Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de doctorat, ciclul III, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1007 din 10 decembrie 2014, în cadrul Academiei a fost înființată *Școala doctorală în științe administrative*, autorizată să funcționeze prin Hotărârea Guvernului nr. 816 din 11 noiembrie 2015.

Școala doctorală include totalitatea studenților-doctoranzi și a conducătorilor de doctorat, altor cercetători și cadre didactice implicate în activități de cercetare și predare în cadrul studiilor avansate de doctorat. În prezent, la Academie urmează programul de studii prin doctorat la cele două specialități 25 de persoane, sub îndrumarea a 12 conducători științifici, inclusiv, la anul I - 8 persoane, la anul II - 10 persoane, la anul III - 5 persoane, la anul IV - 2 persoane.

Studiile superioare de doctorat cuprind un program de pregătire avansată, desfășurat în baza unui plan de învățământ, compus din discipline obligatorii și opționale, parcurs în primul an de studii cu obținerea unui număr de credite, și un program individual de cercetare științifică, care se încheie cu susținerea publică a tezei de doctor.

Activități în cadrul Școlii doctorale în științe administrative.

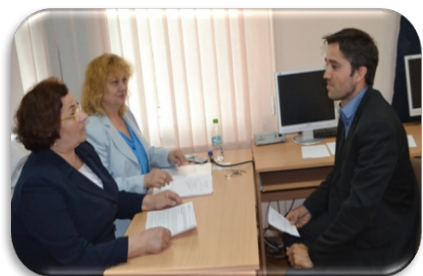
Examen de admitere doctorat 2017.

Ședințe ale Consiliului științific al Academiei.

Atestarea doctoranzilor an. II-III.

Susținerea examenelor de doctorat.

Activități în cadrul Școlii doctorale în științe administrative

Mobilitate academică în domeniul cercetării

Cadrele didactice, doctoranzii și masteranzii Academiei beneficiază de *mobilitate academică* în cadrul proiectelor internaționale, obținând burse de studiu în străinătate, efectuând stagii după hotare. De asemenea, participă la conferințe, simpozioane și alte manifestări științifice, inclusiv manifestări științifice internaționale, organizate în: România, Estonia, Armenia, Georgia, Kazahstan, Turcia, Polonia, Bulgaria, Ucraina, Germania, Irlanda și alte țări. Astfel, în ultimii ani au beneficiat de burse de cercetare:

- M. Albu, doctorandă, bursa „Lane Kirkland”, Polonia (15 septembrie 2014 - 31 decembrie 2015);

- E. Studeneanschi, doctorandă, bursa de doctorat University of Lincoln, College of Social Science- PhD Mobility, Londra, Anglia (1 octombrie 2016 - 5 mai 2017);

- C. Garaz, masterandă, bursa Eurocollege, Universitatea din Tartu, Estonia (10 februarie 2014 - 31 iunie 2014);

- D. Coțofan, masterand, bursă de studii la Institutul de Administrare Publică pentru Turcia și Orientul Mijlociu din Ankara (1 octombrie 2016 - 31 mai 2017).

Membrii Școlii doctorale, cercetătorii din cadrul catedrelor sunt membri ai unor colegii de redacție ale edițiilor științifice din străinătate și din țară, membri ai comisiilor de experți ai Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, membri ai seminarilor științifice de profil, membri ai consiliilor științifice de susținere a tezelor de doctor, referenți oficiali ai tezelor de doctor, membri ai comitetelor de program ale unor manifestări științifice din țară și din străinătate.

Academia de Administrare Publică, având în vedere importanța cercetării științifice pentru dezvoltarea cunoașterii și formarea cadrelor de înaltă calificare, pune accentul pe excelență, interdisciplinaritate și vizibilitate internațională, susține cercetările complexe în domeniile administrației publice, economie, drept, relații internaționale și participarea în proiectele naționale și internaționale de cercetare.

Misiunea cercetării științifice în Academie este de a genera cunoaștere și de a transmite, difuza și valorifica cunoștințele acumulate prin cercetarea științifică în susținerea reformei administrației publice în desfășurare.

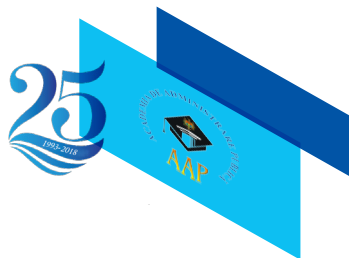

*„Cooperarea este convingerea profundă că nimeni
nu poate reuși dacă nu reușesc toți”*

Virginia Burden

Relații și cooperare internațională

Summary of Chapter VII

International relations and cooperation

Chapter VII elucidates the international cooperation activity of the Academy of Public Administration, one of the directions initiated in the first year of activity, 1993. It emerged from the need to study and take over the experience of the advanced countries in the field of training staff for the public administration, as Moldova, at that time, did not have its own experience in this field.

In this respect, the specialists, who have worked in the field of international cooperation over the 25 years, contributed to supporting the basic activities of the Academy in the fields of training, continuous professional development and scientific research, by implementing the learned international experience in organizing the academic mobility of teachers and students, attracting and realizing international projects, organizing visits of ambassadors, foreign experts, researchers invited by the Academy in order to take advantage of their advanced experience.

During this quarter of a century, the Academy of Public Administration has carried out a major activity on the establishment of collaboration relations with similar institutions from such countries as: Belgium, Belarus, Bulgaria, Canada, the Czech Republic, Estonia, France, Germany, Italy, Latvia, Lithuania, Norway, Netherlands, Poland, Portugal, Romania, Russia, United States of America, Sweden, Turkey, Ukraine and other.

In addition, the Academy maintains, over the years, collaboration with several international organizations, funds, networks and European programmes: TACIS, UNDP, USAID, JIZ, EIPA, ERASMUS, IREX, NISPA cee, UNFPA, SIPU International, Word Bank and other.

As result of implementing institutional agreements and international projects, researchers and students of the Academy of Public Administration have made numerous documentary and study visits abroad, which provided the opportunity to get informed and take on the experience of organizing and conducting the training of staff for the public administration system.

The Academy has, over the years, been visited by experts, professors, trainers from similar institutions from abroad who have participated in various forms in the teaching process at the Academy. Of particular importance were the visits of the teachers from prestigious institutions abroad within the international projects who have lectured at the Academy. All visits from outside experts have left their mark on the quality and consolidated the prestige of the Academy of Public Administration as a higher educational institution.

The visits of the accredited ambassadors in the Republic of Moldova have become a nice tradition at the Academy of Public Administration. Thus, the Academy was visited by the ambassadors from: the Federal Republic of Germany; the Republic of Poland; Romania; the Kingdom of Sweden; the Republic of Turkey; the Italian Republic; the State of Qatar; Japan; the United States of America; the People's Republic of China; the French Republic; Uganda; Ukraine and other countries.

VII. Relații și cooperare internațională

Cooperarea internațională este una din sarcinile și direcțiile de activitate ale Academiei din primul an de activitate, 1993, și reieșea din necesitatea studierii, preluării și implementării experienței țărilor avansate în domeniul pregătirii cadrelor pentru administrația publică, întrucât Republica Moldova la acel timp nu posedea o experiență proprie în acest domeniu.

Direcția relații internaționale formată în scopul gestionării acestui proces a fost condusă de: Arcadie Barbăroșie (septembrie 1993 - ianuarie 1994); Elena Bivol (februarie 1994 - ianuarie 1999); Vlad Canțîr (mai 2000 - iunie 2001); Sergiu Portărescu (ianuarie - decembrie 2001); Corneliu Popovici (august 2002 - martie 2003); Luminița Ganenco (septembrie 2003 - august 2004); Elena Coșcodan (septembrie 2004 - august 2005); Cristina Pantea (septembrie 2005 - mai 2013); Silvia Dulschi (mai 2014 - martie 2016); Orest Tăriță (mai 2016 - iulie 2017); Dinu Manole (septembrie 2017 - prezent).

7.1. Obiectivele cooperării internaționale

Consolidarea relațiilor internaționale și promovarea Academiei de Administrație Publică în exterior constituie un pilon de bază la temelia instituției. Prin prestațiile specialiștilor care au activat în domeniul cooperării internaționale, pe parcursul a 25 de ani, s-a contribuit la:

- susținerea activităților de bază ale Academiei legate de instruire, formare, dezvoltare profesională continuă și cercetare științifică;

- asigurarea condițiilor pentru implementarea experienței internaționale în domeniul gestionării fenomenelor educaționale și de formare a cadrelor;

- identificarea, cercetarea noilor modalități de colaborare cu organizații, instituții, asociații din exteriorul țării în domeniul administrației publice;

- organizarea mobilității academice în cadrul cooperării cu parteneri de peste hotare;
- studierea experienței internaționale în domeniul perfecționării profesionale, al implementării standardelor de calitate și stabilirea de raporturi cu instituții de succes;

- atragerea și realizarea proiectelor în calitate de partener sau lider de proiect;

- organizarea vizitelor Ambasadorilor, experților străini, cercetătorilor invitați de

Academie;

- pregătirea documentației, programelor vizitelor colaboratorilor Academiei peste hotare.

Pe parcursul a douăzeci și cinci de ani, Direcția *relații internaționale* a desfășurat o activitate de proporții privind stabilirea relațiilor de colaborare cu instituțiile similare de peste hotare (Belgia, Belarus, Bulgaria, Canada, Cehia, Estonia, Franța, Germania, Italia, Letonia, Lituania, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, România, Rusia, Statele Unite ale Americii, Suedia, Turcia, Ucraina și alte țări).

7.2. Acorduri de colaborare internațională

Convenție cu Institutul Național de Administrare din Portugalia (1997)

Acord de colaborare cu Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa (2002)

Acord de colaborare cu Universitatea Liberă Europeană din Italia (2003)

Acord de colaborare cu Universitatea Adam Mickiewicz, Poznan, Polonia (2004)

Acord de colaborare cu Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Belarus (2004)

Acord de cooperare cu Institutul de Administrare Publică din Lituania (2006)

Acord de cooperare cu Școala Letonă de Administrare Publică, Letonia (2007)

Acord de Cooperare cu Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, România (2011)

Acord de Colaborare cu Școala de Administrare Publică din Szczecin, Polonia (2011)

Acord de Parteneriat cu S.C. InSoft Development, România (2012)

Acord de Cooperare cu Ministerul Administrației și Internelor, România (2012)

Memorandum de Înțelegere cu Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (2012)

Acord de Colaborare cu Universitatea Mihail Kogălniceanu, România (2012)

Memorandum de Înțelegere cu Academia Internațională Anticorupție (2012)

Acord de Colaborare cu Academia Națională de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei (2013)

Protocol de Cooperare cu Universitatea Aydın din Istanbul, Turcia (2013)

Protocol de Colaborare cu Universitatea Karabük din Turcia (2013)

Acord Cadru de Cooperare și Parteneriat cu SC DAL CONSULTING SRL, România

Protocol de Colaborare cu Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța, România (2013)

Memorandum de Înțelegere cu Universitatea Internațională a Mării Negre din Tbilisi, Georgia (2013)

	Memorandum de Înțelegere cu Școala de Business a Universității de Economie din Cracovia (2015)	
	Acord de Colaborare cu Institutul de Administrare Publică pentru Turcia și Orientul Mijlociu (2015)	
	Acordul de Colaborare cu Academia Serviciului de Stat și Administrării din Başkortostan (2016)	
	Universitatea de Stat a Mării Negre „Petru Mohyla” (2016)	
	Memorandum de Înțelegere cu Universitatea de Tehnologie din Brno (2016)	
	Acord de Colaborare cu Universitatea Danubius din Galați, România (2017)	
	Acord de Cooperare cu Universitatea de Stat Shirak M. Nalbandyan din Gyumri, Armenia (2017)	
	Acord de Parteneriat cu Institutul de Cercetare a calității vieții al Academiei Române (2017)	
	Acord de Colaborare cu Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România (2017)	
	Acord de Colaborare cu Universitatea Federală din Ural, Institutul de Administrare Publică și Antreprenoriat (2017)	
	Memorandum de Înțelegere cu A.B.M.S. (Academy of Business Management in Switzerland) (2017)	

7.3. Proiecte internaționale realizate la Academie

- Proiectul „**Programul TACIS**” (1995-1998) de asistență tehnică „**Consolidarea administrației guvernamentale și a sectorului public în Republica Moldova**”

Obiectivul major consta în reorganizarea și consolidarea Academiei ca instituție de pregătire și perfecționare a funcționarilor publici de toate nivelurile și consolidarea sistemului de administrare publică din Republica Moldova. Cu susținerea financiară a Proiectului, colaboratorii Academiei au elaborat 32 de lucrări științifice în domeniile de specialitate.

Finanțarea: Comunitatea Europeană TACIS.

- Proiectul „**Suport pentru reforma sistemului administrației publice locale și întăririi guvernării locale în Moldova**” (2000 - 2004).

Scopul proiectului a fost fortificarea capacității procesului de reformare și consolidare a administrației publice locale, asigurarea asistenței managementului financiar furnizat autorităților locale prin întărirea capacității instituționale a Academiei de Administrare Publică. Componentele de bază ale proiectului au fost: a) întărirea capacităților instituționale în domeniul elaborării bugetelor locale; b) managementul financiar și general al comunelor; c) editarea unei broșuri în domeniul bugetului și managementului general; d) asistența tehnică furnizată și instalată în cadrul Academiei; e) sporirea businessului regional, promovând Centre Informaționale de Business la Cahul și Tighina și f) vizita de studiu în Suedia.

Finanțarea: Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA/ASDI) și SIPU-International

- Proiectul USAID „**Reforma Administrației Publice Locale**” (PRAPL) (2002 – 2003).

Scopul proiectului fost consolidarea administrației publice locale în Republica Moldova prin lărgirea autonomiei, sporirea eficienței, responsabilității și transparenței autorităților publice locale din Moldova. Componentele de bază ale proiectului: a) descentralizarea financiară; b) îmbunătățirea serviciilor publice; c) organizațiile societății civile; d) planificarea strategică la nivel local; e) gestionarea proprietății; f) reforma legislativă în administrația publică locală și g) rețeaua informațională a autorităților publice locale.

Finanțarea: Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltarea Internațională (USAID).

- Proiectul „**Strategia Națională de Instruire a funcționarilor publici din administrația publică locală a Republicii Moldova**” (2005 – 2006).

Scopul proiectului a fost elaborarea Strategiei Naționale de Instruire a funcționarilor publici. Componentele de bază ale proiectului: a) analiza necesităților de instruire; b) interviewarea și c) elaborarea draftului final de strategie. Strategia Națională de Instruire a fost elaborată prin efort comun de către 3 consultanți locali: 1 consultant - Academia de Administrare Publică, 2 experți internaționali și un grup de conducere.

Finanțarea: Consiliul Europei, Comisia Europeană.

- Proiectul „**Consolidarea capacității administrației publice locale față de standardele Uniunii Europene și celor mai bune practici**” (2010 - 2011).

Scopul proiectului a fost promovarea cooperării între instituțiile de instruire a funcționarilor publici din Republica Moldova, România și Ucraina și consolidarea capacităților de instruire în domeniul calității serviciilor publice ale APL. Componentele de bază ale proiectului: a) instruirea și certificarea formatorilor (TOT) Moldova-Ucraina-România; b) organizarea și desfășurarea a 5 cursuri de instruire pentru funcționari publici din APL din 3 regiuni din Republica Moldova și 2 regiuni din Ucraina; c) organizarea a 60 de seminare pe termen scurt pentru APL; d) vizite de studiu/stagiare; e) elaborarea și editarea a două ghiduri; f) lansarea unui portal web regional.

Finanțarea: Programul de Cooperare Cross Border / UE.

- Proiectul „**Rețeaua de colaborare a universităților la Marea Neagră – univer-sea.net**” (2013 – 2015).

Scopul proiectului a fost promovarea schimbului de valori și experiențe între universitățile din țările partenere prin intermediul unui program educațional comun și de rețea. Componentele de bază ale proiectului: a) efectuarea schimburilor de bune practici; b) dezvoltarea programelor comune de învățământ în promovarea valorilor educaționale; modulele de curs vor fi disponibile on-line în format digital printr-un portal educațional; c)

consolidarea identității regionale prin realizarea unei comunități virtuale între universități; d) vizibilitatea acțiunii; e) gestionarea și coordonarea acțiunii.

Finanțarea: Programul Operațional Transnațional Bazinul Mării Negre 2007-2013 / UE.

- Proiectul „**Integrarea principiilor de Bună Guvernare în studiile din cadrul Academia de Administrare Publică**” (2013–2014).

Scopul proiectului a fost sporirea capacității sectorului public în Republica Moldova prin intermediul instituției și pentru a ajuta țara să-și îndeplinească criteriile de aderare la UE, pentru a o direcționa spre standardele UE. Acesta este un start al proiectului care ar putea fi un imbold pentru continuarea cooperării în domeniul educației. Componentele de bază ale proiectului: a) evaluarea curriculum-ului AAP; b) activități de formare pentru personalul AAP.

Finanțarea: Școala de Drept a Universității de Tehnologie din Tallinn / Estonia și Ministerul Afacerilor Externe / Estonia.

- Proiectul: „**Dezvoltarea competențelor instituțiilor responsabile de dezvoltarea regională**” (2015-2016).

Scopul proiectului este profesionalizarea administrației publice în Republica Moldova, sporirea potențialului în elaborarea propriilor strategii, precum și realizarea acțiunilor ce derivă din acestea. Componentele de bază: a) vizite de studii în Polonia a experților și funcționarilor din Republica Moldova; b) formarea Centrului de dezvoltare strategică în cadrul Academiei de Administrare Publică; c) organizarea seminarelor de instruire pentru 100 de funcționari publici.

Finanțarea: Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei.

- Proiectul: „**Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor**” (2015-2017).

Scopul proiectului este consolidarea și modernizarea bibliotecilor prin îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități ale personalului din bibliotecă în instituțiile de învățământ superior în Armenia, Moldova și Belarus. Componentele de bază ale proiectului sunt: a) elaborarea unei strategii de dezvoltare a personalului din biblioteci, concentrat pe îmbunătățirea standardelor de calitate și de performanță pentru bibliotecile din Armenia, Moldova și Belarus, în scopul îmbunătățirii calității serviciilor acordate de biblioteci învățământului superior și sporirea relevanței lor pe piața muncii și în societate; b) consolidarea managementului, capacităților de inovare și accesibilitate în bibliotecile

din Armenia, Moldova și Belarus prin elaborarea politicilor și planificare strategică și c) stabilirea și menținerea unei Rețele ale parteneriatului estic de servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci (LNSS) prin diseminarea, valorificarea rezultatelor proiectului pe viitor atât la nivel național cât și în regiunea parteneriatului estic prin schimbul de cunoștințe, experiență, formare și expertiză în regiune.

Finanțarea: Comisia Europeană.

- Proiectul: „*Educational for Drone / eDrone*” (2016-2019).

Scopul proiectului eDrone este definirea unui mediu de învățare pentru oferirea oportunităților de obținere a noi competențe legate de utilizarea dronelor în activități profesionale. Obiectivul principal al proiectului este de a oferi instituțiilor de învățământ superior din țările partenere posibilitatea creării centrelor de instruire privind utilizarea dronelor, de asemenea, a transferului de cunoștințe profesioniștilor în domeniu, din fiecare țară parteneră. Proiectul își propune realizarea unei infrastructuri inovatoare bazate pe TIC în scopul utilizării tehnologiilor și a unei metodologii actualizate care să permită tuturor țărilor partenere crearea unei rețele pentru schimb de experiență și baze de date.

Finanțarea: Comisia Europeană.

Rețeaua de colaborare a universităților la Marea Neagră – univer-sea.net.

Integrarea principiilor de Bună Guvernare în cadrul studiilor din Academia de Administrare Publică.

Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor.

Educational for Drone / eDrone.

7.4. Vizite de studii ale colaboratorilor Academiei în alte țări

Ca urmare a implementării acordurilor instituționale sau a proiectelor internaționale, cercetătorii și studenții Academiei de Administrare Publică au efectuat numeroase vizite de documentare și de studiu peste hotare, care au oferit posibilitatea de a prelua experiența de organizare a procesului de pregătire a cadrelor pentru sistemul administrației publice. Astfel,

- **în noiembrie 1995**, un grup de colaboratori ai Academiei s-au aflat într-o vizită de studiu, de o lună de zile în orașul Omaha, statul Nebraska. Scopul acestei stagieri, organizate în cadrul programului „EUROASIA”, a fost de a studia realizările și experiența SUA în domeniul organizării administrării publice;

- **în perioada 2-12 aprilie 1996**, un grup de audienți și colaboratori ai Academiei au efectuat o vizită de studiu în Franța, ca rezultat al colaborării cu centrul Național de Funcțiune Publică Teritorială din Paris;

- **în iulie-august 1997**, un grup de profesori și doctoranzi ai Academiei s-au aflat într-o perioadă de stagiere în Portugalia, Belgia și Olanda;

- **în decembrie 2008** un grup de profesori a vizitat Școala Națională de Administrare (ENA) din Franța, pentru a se documenta în domeniul pregătirii și instruirii funcționarilor publici;

- **în perioada 21-28 iulie 2011**, un grup de masteranzi și doctoranzi ai Academiei de Administrare Publică au participat la seminarul de instruire „Polonia - partener de încredere”. Seminarul a avut loc la Școala de Administrare Publică din orașul Szczecin, Republica Polonă;

- **în perioada 3-7 decembrie 2012**, a fost organizată o vizită de studiu a reprezentanților Academiei și Parlamentului Republicii Moldova la Munchen, Germania. Din delegație au făcut parte Victor Popa, președinte al Comisiei parlamentare juridice, numiri și imunități, Tudor Deliu, deputat în Parlament, Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, vicerector, Cristina Pantea, șefă a secției cooperare internațională. Scopul stagiului a fost familiarizarea cu sistemul administrativ-teritorial bavarez; organizarea administrației publice comunale; descentralizarea administrațiilor teritoriale; dezvoltarea regională; sistemul de pregătire și perfecționare a funcționarilor publici;

- **în perioada 20 - 25 ianuarie 2014**, un grup de profesori ai Academiei de Administrare Publică, din componența căruia au făcut parte Maria Strechi, Aurelia Țepordei, Andrei Groza, Orest Tăriță, Tatiana Tofan, Tatiana Savca, Ina Macovei, a participat la

școala de Drept din Tallinn, în cadrul proiectului „Integrarea principiilor Bunei Guvernări în studiile realizate la Academia de Administrare Publică.

- **în perioada 14-20 decembrie 2014** trei cadre didactice de la Academie, Maria Strechi, Ion Dulschi și Ion Tipa, au participat la seminarul trinațional Republica Moldova, Georgia și Ucraina. Seminarul s-a desfășurat în cadrul Academiei Europene din Berlin sub auspiciile Ministerului Federal al Afacerilor Externe al Germaniei și a fost dedicat principiilor bunei guvernări în administrația publică;

- **în perioada 2 februarie -1 martie 2015**, un grup de masteranzi de la Academie s-a aflat într-o vizita de studiu la Universitatea din Karabuk și Universitatea Aydin din Istanbul, Turcia, treapta de încheiere a proiectului „Rețeaua de colaborare a universităților la Marea Neagră, UNIVER-SEA.NET;

- **în perioada 22-28 martie 2015**, cu suportul organizatoric și financiar al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), un grup de 8 formatori ai Academiei de Administrare Publică - Aurelia Țepordei, Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Tatiana Șaptefrați, Tatiana Savca, Tatiana Castrașan, Svetlana Rață, Liubovi Prodan-Șestacova, au participat la cursul de formare a formatorilor (ToT) „Marketing regional - instrument de dezvoltare regională”, care s-a desfășurat în Bavaria, Germania;

- **în perioada 21 august - 3 septembrie 2016**, colaboratorii Academiei : Rodica Sobieski-Camerzan și Silvia Dulschi au participat la lucrările Trainingului „LNSS Curriculum Trening”, organizat în cadrul proiectului „Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries [LNSS]”;

- **în perioada 1-5 august 2016**, un grup de profesori și colaboratori ai Academiei au avut o vizită de studii la primăria municipiului Sibiu, România, în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea Proiectului instituțional de cercetări aplicative „Consolidarea instituțională și funcțională a administrației publice locale din Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere la Uniunea Europeană”;

- **în perioada 9 -14 iulie 2016**, colaboratorii Academiei Tatiana Tofan, Veronica Butnaru, Viorica Stici au efectuat o vizită de studii la Agenția de Dezvoltare Regională Vest din or. Timișoara, România, în cadrul proiectului instituțional „Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană”;

- **în perioada 09-12 mai 2017**, o delegație din Republica Moldova formată din rectorii și directorii de biblioteci a 18 instituții de învățământ superior a efectuat o vizită de studiu

la Universitatea din Bergen, Norvegia. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată de către rectorul Oleg Balan și Rodica Sobieski-Camerzan, director al Bibliotecii științifice. Vizita a avut loc în cadrul proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor din Republica Moldova”;

- **în perioada 5-10 noiembrie 2017**, un grup de colaboratori ai Academiei - Oleg Balan, rector, Aurel Sîmboteanu, prorector, Aurelia Țepordei, director Departament, Tatiana Tofan, șef catedră, a efectuat o vizită de studiu în Republica Federală Germania în scopul studierii bunelor practici europene în domeniul standardelor de management al calității.

„Polonia - partener de încredere”. Școala de Administrare Publică din orașul Szczecin.

Institutul pentru Politici Europene din Berlin/IEP.

Vizita masteranzilor în Karabuk, Turcia.

Vizita profesorilor în Bavaria, Germania.

Vizită de studiu la Universitatea din Bergen, Norvegia.

7.5. Vizite ale experților străini la Academie

Academia de Administrare Publică a avut parte pe parcursul anilor de mai multe vizite a unor experți, cadre didactice, formatori din instituții similare din străinătate care au participat la diferite activități în procesul didactic din Academie.

De o importanță deosebită au fost deplasările profesorilor de la instituțiile de prestigiu de peste hotare în cadrul proiectelor internaționale care au susținut cursuri de lecții la Academie. Pe parcursul a doi ani, începând cu 1994, s-a aflat în cadrul Academiei, Patricia Fogarthy, profesoară de engleză din SUA, care a ajutat personalul la studierea limbii engleze.

În perioada 1995-1998, în cadrul programului TACIS au fost efectuate numeroase vizite ale experților, care au ținut lecții în fața profesorilor de la Academie în domeniul teoriei și practicii administrației publice, a formelor și metodelor de organizare a procesului de instruire a audienților în instituțiile de învățământ postuniversitar. Printre aceștia au fost experți europeni, cum ar fi: Roje Pouliquen, Luis Rodrigues, Antonio Goncales, Americo Ramos dos Santos, Albert Gerard, Michael Rathborn, David Faierbairn, Elisabeth Campbell.

Cu o serie de prelegeri a fost în 1996 un grup de profesori din statul Nebraska, Statele Unite ale Americii. De prelegerile specialiștilor de peste ocean au beneficiat funcționarii publici din organele administrației publice municipale și de la Ministerul serviciilor comunale și exploatarea fondului de locuințe.

Toate vizitele experților din exterior și-au lăsat amprenta asupra calității și au consolidat prestigiul Academiei de Administrare Publică ca instituție de învățământ superior. Astfel:

- **în perioada 24 noiembrie-2 decembrie 1997**, în conformitate cu programul Est-Est al Programului SOROS, la Academie s-a aflat într-o vizită de informare Andris Berzņis, redactorul revistei LOGS, publicație a Uniunii Autoadministrației Publice Locale din Letonia;

- **în februarie 1998**, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de lucru dl Luc Ecquer, manager de program la biroul de coordonare TACIS Moldova;

- **24-29 octombrie 2011**, într-o vizită de lucru la Academia de Administrare Publică s-a aflat o delegație a Școlii de Administrare Publică din orașul polonez Szczecin în componență: Włodzimierz Puzyna - rector, Przemysław Fenrych - profesor, Marcin Kowalski - profesor, și Tomasz Czubara – șef al Departamentului relații internaționale.

- **pe 21 februarie 2012**, la Academia de Administrare Publică s-a aflat în vizită dl Abdoulaye Seck, director al Biroului Băncii Mondiale în Republica Moldova, care a avut o întâlnire cu corpul profesoral-didactic și masteranzii Academiei de la specialitățile relații inter-

naționale, economie și management, management informațional;

- **pe 26 martie 2012**, Academia de Administrare Publică l-a avut în calitate de oaspete pe dl doctor Zbigniew Bochniarz, expert, profesor la facultatea de Business de la Universitatea Harvard și la Facultatea de Administrare Publică a Universității Washington, SUA;

- **pe 15 aprilie 2013**, o delegație a Universității de Tehnologii din Tallinn, Estonia, în componența dlor Tanel Kerikmäe - profesor, director al Facultății de drept, Lehte Roots - șef al Catedrei de drept, și Alexandru Svetlicinii - cercetător științific, s-a aflat într-o vizită de documentare la Academie;

- **pe 21 martie 2014**, Jan Pastwa, director al Școlii Naționale de Administrație Publică din Varșovia, a ținut o prelegere în fața profesorilor și masteranzilor Academiei în cadrul căreia s-a referit la istoria și evoluția serviciului public din Polonia;

- **pe 21 februarie 2014**, s-a aflat în vizită la Academie reprezentantul Băncii Mondiale dl Massimiliano Santini. Scopul vizitei l-a constituit informarea despre situația din Academie în domeniul prestării cursurilor de perfecționare a funcționarilor publici prin aplicarea A.I.R. (Analiza Impactului de Reglementare) pentru a coordona activitățile ulterioare cu B.R.I.T.E. (Business Regulatory Investment and Trade Environment program) și Ministerul Economiei;

- **pe 18 septembrie, 2014**, la Academia de Administrare Publică s-au aflat într-o vizită de lucru dnii Nikolai Ija, director al Institutului Regional de Administrare Publică din Odessa al Academiei Naționale de Administrare Publică de pe lângă Președintele Ucrainei, și Elman Nasirov, director al Institutului de Cercetări Politice al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Azerbaidjanului;

- **pe 2 octombrie 2014**, la Academie s-au aflat într-o vizită de documentare reprezentanții Convenției europene a primarilor pentru energie locală durabilă, dnii Frank Samol, lider de echipă, și expertul Anatoliy Kopets. Oaspeții și-au exprimat opinia privind oportunitatea organizării în cadrul Academiei a unor cursuri de instruire a primarilor localităților din Republica Moldova privind elaborarea și implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice cu suportul financiar al Uniunii Europene;

- **pe 23 ianuarie 2015**, la Academie s-a aflat într-o vizită de lucru o delegație a Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), condusă de vicedirectorul, Alexandru Pelivan. S-a propus semnarea unui Memorandum de colaborare, care să prevadă modalități și aspecte de cooperare, fiind exprimată speranța într-o realizare cât mai eficientă a prevederilor acordului în beneficiul ambelor părți;

- **pe 13 mai 2015**, la Academie s-a aflat într-o vizită de documentare o delegație a Mi-

nisterului Justiției al Republicii Tadjikistan, în frunte cu viceministrul justiției, dna Nodiri Shakhnoza Anvar. Scopul vizitei delegației, membrii căreia au reprezentat oficiile stării civile din toate regiunile Tadjikistanului, l-a constituit studierea experienței AAP privind pregătirea și perfecționarea specialiștilor din sistemul organelor stării civile;

- **pe 22 martie, 2016**, un grup de experți în domeniul administrației publice din Lituania, în frunte cu dna Laima Tuleikiene, s-a aflat într-o vizită de lucru la Academia de Administrare Publică. Vizita se înscrie în cadrul proiectului „Suport pentru modernizarea serviciului public din Republica Moldova în corespundere cu cele mai bune practici ale Uniunii Europene”, implementat printr-un acord de cooperare între Cancelariile de Stat ale Lituaniei și Republicii Moldova;

- **pe 8 decembrie 2015**, prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, Andrei Groza, doctor, conferențiar universitar, a avut o întrevedere cu profesorii Facultății de business și management a Universității Tehnologice din orașul Brno, Republica Cehă, Veronica Novotna și Jan Luhan, doctori în științe. În cadrul dialogului au fost discutate aspecte privind aprofundarea cooperării Academiei de Administrare Publică și Universității Tehnologice din Brno în baza Memorandumului de înțelegere încheiat anterior de cele două instituții de învățământ;

- **pe 2 februarie 2017**, rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu experții germani din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) prof. Dieter Schimanke, Detlef Wendt, însoțiți de Aleksandr Muravschi, consultant național superior GIZ. Experții germani vor face parte din grupul de lucru pentru susținerea Centrului de Implementare a Reformelor, constituit prin hotărâre de Guvern în scopul implementării Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020.

Studentii Universității Kehl, Germania.

Delegație din Tadjikistan.

Delegație a Universității din Brno, Cehia.

Delegația poloneză.

7.6. Dialog cu ambasadorii acreditați în Republica Moldova

O frumoasă tradiție la Academia de Administrare Publică au devenit vizitele ambasadorilor acreditați în Republica Moldova. Astfel, Academia a fost vizitată de ambasadorii: Republicii Federale a Germaniei, Republicii Polone, României, Regatului Suediei, Republicii Turcia, Republicii Italiene, Statului Qatar, Japoniei, Statelor Unite ale Americii, Republicii Populare Chineze, Republicii Franceze, Ugandei, Ucrainei.

Gerard Guillonueu, Ambasador al Republicii Franceze în Republica Moldova.

William H. Moser, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al SUA în Republica Moldova.

Moses Ebuk, Ambasador al Ugandei în Republica Moldova.

Valeria Biagiotti, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Italiene în Republica Moldova.

Un obiectiv prioritar pentru viitor al Direcției relații internaționale, este obținerea Logo-ului „Excelența Resurselor Umane în Cercetare”. Recunoașterea de către Comisia Europeană a instituției ca beneficiară al Logo-ului va spori responsabilizarea cercetătorilor în a depune eforturi susținute pentru îmbunătățirea și ajustarea mediului de cercetare, va ridica considerabil prestigiul instituției prin vizibilitate și transparență la nivel internațional, va aduce plusvaloare Academiei pe plan intern și extern. Alăturarea la rețeaua de instituții deținătoare ale Logo-ului, în final, va oferi noi oportunități pentru personal și pentru instituție.

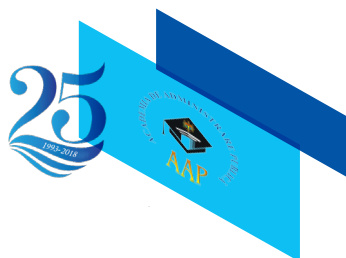
Implicarea intensă a colaboratorilor Direcției relații internaționale la organizarea sau participarea la evenimente (conferințe, mese rotunde, foruri, activități sportive etc.) care ar sensibiliza societatea față de unele probleme majore.

„Conducerea este folosirea înțeleaptă a puterii”

Warren Bennis

Politica de personal din cadrul Academiei

Summary of Chapter VIII

Staff Policy within the Academy

Personnel policy within the Academy of Public Administration is focused on achieving the educational objectives of the institution, correlated with the trends in the labour market in the field of public administration. The didactic-scientific and administrative staff is the creating element of the activities carried out within the Academy in the field of staff training for public administration, the professional development of civil servants and scientific research.

It is mentioned in this chapter that during the 25 years of activity, a personnel policy based on several essential principles, which allowed a continuous development of the institution by strengthening the human factor, is being promoted within the Academy. If, in 1993, 24 scientific and didactic employees were engaged, over the years, this figure has been increased depending on the established state order and by the number of beneficiaries of educational services. Today their figure is of 57 units.

The continuous increase in the quality of the teaching staff is a fundamental requirement of the Academy, which is achieved by demanding selection of staff, continuous improvement of the didactic activity, increasing the potential of scientific research, ensuring the conditions for the improvement of the qualification, including exchange of experience, internships and academic mobility.

Employee stimulation remains one of the main levers of efficient staff management to achieve performance in the field. In this context, we mention the persons from the Academy who were appreciated for the efforts made with different state distinctions, orders and medals, diplomas of the Government of the Republic of Moldova and of the Ministry of Education.

Within the Academy, a number of institutional distinctions are established, including the honorary title of Doctor Honoris Causa, which are awarded as a sign of gratitude and appreciation of the merits of those who have shown success in their work and a substantial contribution to organizing the work of the institution. Their list is included in this compartment.

The Academy of Public Administration honours its veterans of work. The Academic staff is a time-based one that has grown and developed along with the institution, which has reaped the joy of success and the burden of difficulties. Most of the success is due to the initiative, the desire to work, the enthusiasm, the self-giving, manifested in each case by the collaborators of the institution who work since the first years of the functioning of the Academy.

VIII. Politica de personal din cadrul Academiei

8.1. Conținutul și obiectivele politicii de personal

Politica de personal în cadrul Academiei de Administrare Publică este axată pe realizarea obiectivelor instituției în domeniul educațional, corelate cu tendințele existente pe piața muncii în domeniul administrației publice. Personalul didactico-științific și administrativ constituie elementul creator al activităților desfășurate în cadrul Academiei în domeniul pregătirii cadrelor pentru administrația publică, dezvoltării profesionale a funcționarilor publici, precum și cercetării științifice.

Chiar de la deschiderea Academiei, politicii de personal i s-a acordat o atenție deosebită. În scopul gestionării acestui domeniu de activitate a fost instituită o subdiviziune specializată, Secretariatul, care pe parcursul anilor a purtat și alte denumiri, în prezent aceasta fiind Direcția managementul personalului și relații publice. Subdiviziunea respectivă a fost condusă consecutiv de Ion Grosu (1993-1994), Ecaterina Doicov (1995-1996), Valeriu Didencu (1996-1999, Ludmila Andrievischi (1999 – prezent).

Secretariatul rămâne până la moment una din subdiviziunile de bază ale Academiei, care întrunește activitatea mai multor sectoare: personal, asistență juridică, evidența

documentelor și contingentului, arhivă, în această perioadă constituindu-se ca un nucleu stabil de cadre. Angajați ai acestei Direcții, care au contribuit la realizarea sarcinilor care au stat în fața ei, sunt: Valentina Răcilă, Irina Scorobogatco, Tatiana Goriuc, care activează din primele zile până în prezent, Galina Ciobanu, care de aproape două decenii este responsabilă de arhiva Academiei. În diferite perioade au activat Sofia Răileanu, Vera Bostănică, Lilia Mărgineanu, Pavel Cristea, Mihail Caragheorghiu, Andrei Ivanov ș.a. Un suflu nou în activitatea Direcției au adus tineri specialiști Violeta Iacoveț, Irina Moscalu, Iulia Dolgaia, Marcela Miron.

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate, în cadrul Academiei este promovată o politică de personal, bazată pe câteva principii esențiale, care au permis o dezvoltare continuă a instituției prin consolidarea factorului uman. Fiind permanent în căutarea noilor posibilități de dezvoltare, a noilor forme și metode de lucru, cerințele, care erau înaintate față de personalul Academiei, includeau, de rând cu pregătirea avansată în domeniu, și calități deosebite: devotament, creativitate, dorința de a contribui prin aport personal la promovarea imaginii instituției. Totodată, cerințele față de personalul care activa sau era angajat, se stabileau în funcție de obiectivele instituționale la fiecare etapă de dezvoltare. În primii ani de activitate a Academiei era importantă afirmarea pe piața serviciilor educaționale, ulterior - menținerea imaginii instituției-lider în pregătirea personalului pentru administrația publică, iar pe parcursul întregii activități – sporirea gradului de credibilitate față de calitatea pregătirii specialiștilor în cadrul Academiei.

În acest scop s-a depus efort considerabil, inclusiv în promovarea politicii de personal, care avea la bază respectarea strictă a criteriilor etico-morale și profesionale de apreciere, de recrutare și promovare a personalului. Nu în ultimul rând, s-a pus accent pe promovarea unui caracter unitar al politicii de personal pentru toate subdiviziunile structurale ale Academiei.

Pentru a atrage și menține un personal competitiv au fost create condiții mai bune de muncă, implementate proceduri de recrutare și selectare a personalului transparente și echitabile, asigurată dezvoltarea profesională continuă, precum și dezvoltat un sistem de normare a muncii și remunerare motivator.

Realizarea celor menționate a fost posibilă datorită axării pe valorile și principiile promovate în toate timpurile în cadrul Academiei:

- competitivitate, realizarea căruia permite, ca serviciile oferite de Academie să-și mențină competitivitatea și să dezvolte permanent caracteristicile și calitățile, care le vor asigura un avantaj față de caracteristicile și calitățile serviciilor similare oferite de

alte instituții. Accentul de ultimă oră la acest capitol este implementarea Sistemului de management al calității:

- durabilitate, care presupune menținerea performanțelor de calitate și competitivitate realizate de Academie o perioadă cât mai îndelungată;

- flexibilitate, care prevede adaptarea la schimbările structurale ale politicii educaționale a Academiei, precum și ale reformei sistemului administrativ din Republica Moldova;

- integritate academică, care presupune respectarea de către personalul Academiei a principiilor etice: competența, integritatea morală, onestitatea, colegialitatea, responsabilitatea, transparența, respectul și toleranța;

- responsabilitatea față de angajați, prin asigurarea posibilităților de dezvoltare pentru fiecare angajat, cunoștințele, abilitățile și experiența cărora va fi utilizată cât mai eficient.

Anume aceste valori au stat la bază formării și consolidării unui colectiv profesionist, devotat, care și-a păstrat verticalitatea și este unul din componentele succesului Academiei.

În mai 1993, Academia și-a început activitatea cu primele persoane angajate: Mihail Platon- rector, Svetlana Toporivski – contabil-șef, Sofia Raileanu – serviciul resurse umane, și Teodor Popescu - șeful Direcției instruire, ca până la finele anului 1993 să fie angajate deja 39 de persoane, dintre care 30 – titulare și 9 - prin cumul.

Pe parcursul anilor, au avut loc mai multe modificări în statele de personal. Pornind de la primele state aprobate în 1994 în număr de 92 de unități, în anul 2018 acestea constituie 160 de unități.

Politica de personal din cadrul Academiei este axată pe menținerea și dezvoltarea potențialului uman atât al celui titular cât și prin atragerea unor specialiști de înaltă calificare din exteriorul instituției. Cerința de bază în ambele cazuri este experiența în cadrul administrației publice, fapt care permite a menține un nivel înalt de calitate a procesului de studii și dezvoltare profesională, dar și un dialog constructiv în cadrul procesului de instruire prin implementarea metodelor andragogice de predare.

Un aspect important al politicii de personal este motivarea creșterii performanțelor și a competitivității personalului. În mare parte aceasta se asigură prin aplicarea diverselor forme de evaluare și autoevaluare. Utilizarea unor forme tradiționale (rapoarte, dări de seamă, asistarea la ore și activitățile desfășurate etc.) este urmată de implementarea formelor mai noi: evaluarea de către beneficiari prin chestionarea acestora, oferirea platformei de discuție în cadrul întrevederilor cu studenții, doctoranzii și participanții la cursuri de dezvoltare profesională, expunerea propunerilor, sugestiilor și obiecțiilor prin intermediul „căsuțelor poștale”, care funcționează atât în blocul de studii cât și în cămin. Aceste for-

me permit perfecționarea permanentă a calității serviciilor prestate, dar și deschid noi oportunități pentru dezvoltare.

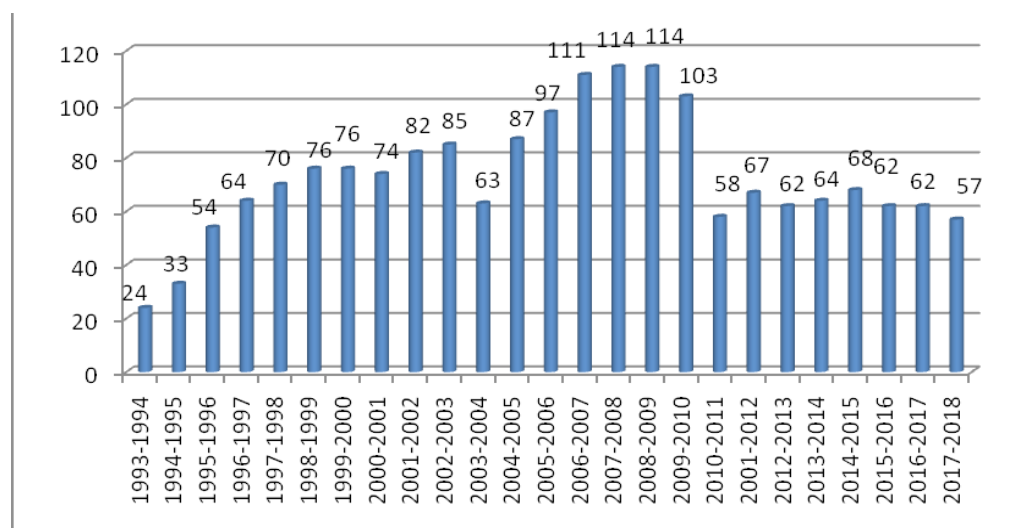
8.2. Potențialul didactico-științific al Academiei

Activitatea didactico-științifică în cadrul Academiei este realizată în contextul implementării în practică a conceptelor-cheie, care duc la realizarea standardelor educaționale prevăzute de actele normative în vigoare. Astfel, orientarea corpului profesoral-didactic este bazată pe principalele componente: calitatea predării; formarea competențelor, care să corespundă necesităților de instruire; creșterea performanței profesionale.

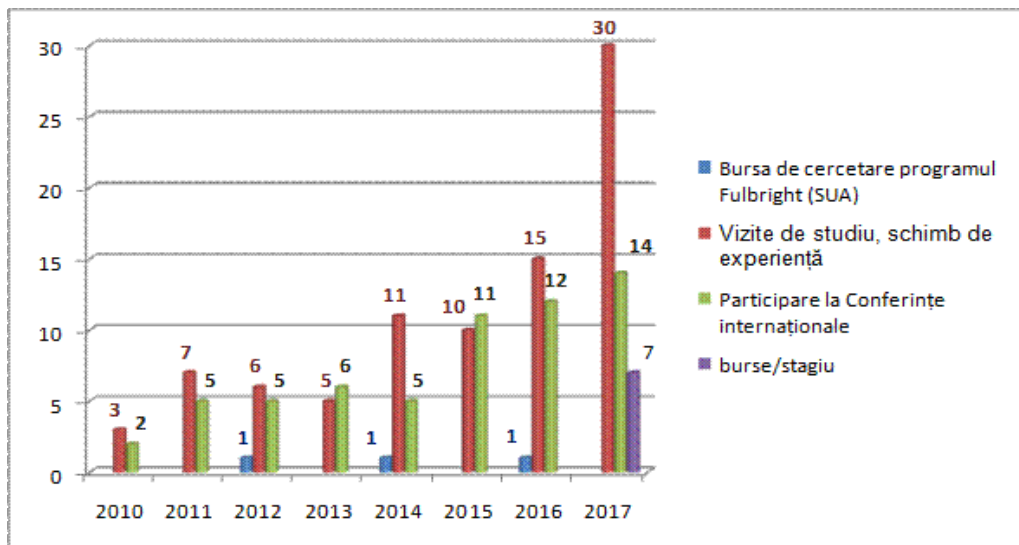
O deosebită importanță pentru calitatea serviciilor de instruire prestate o are faptul că la realizarea procesului didactic sunt antrenați profesori, deținători de grade științifice și titluri științifico-didactice, reprezentanți ai autorităților publice (deputați în Parlamentul Republicii Moldova, miniștri și conducători ai altor autorități administrative centrale), profesori din instituțiile similare de peste hotare (SUA, Marea Britanie, Portugalia, Franța, România, Lituania etc.), reprezentanți ai ambasadelor străine, acreditate în Republica Moldova, fapt ce contribuie substanțial la eficientizarea procesului de instruire a funcționarilor din Republica Moldova.

Dacă în anul 1993 în cadrul Academiei au activat 24 cadre științifico-didactice, pe parcursul anilor, această cifră a evaluat în funcție de Comanda de stat stabilită și de numărul de beneficiari ai serviciilor educaționale. Astăzi cifra acestora constituie 57 de unități.

Dinamica corpului profesoral-didactic

Mobilitatea academică a corpului profesoral-didactic

8.3. Doctori Honoris Causa ai Academiei

Titlul de Doctor Honoris Causa al Academiei de Administrare Publică se acordă personalităților, care au merite deosebite, o bună reputație și au contribuit la dezvoltarea, consolidarea capacităților și promovarea imaginii Academiei. În cei 25 de ani de activitate, Senatul Academiei a conferit titlul de Doctor Honoris Causa personalităților, care au adus o contribuție considerabilă la dezvoltarea instituției.

Americo Ramos dos SANTOS,
Profesor universitar,
Președinte al Companiei CESO CI, Portugalia

În perioada 1995-1998 a fost implementat proiectul TACIS de asistență tehnică „Consolidarea administrației guvernamentale și a serviciului public în Republica Moldova”, scopul fiind consolidarea Academiei ca instituție de pregătire și perfecționare a funcționarilor publici de toate nivelurile. În rezultatul acestei activități, la 18 decembrie 1998, pentru merite deosebite față de Academie și participare activă la procesul de reformare a administrației publice din Republica Moldova, de acest titlu s-a învrednicit Americo Ramos dos

Santos, profesor, Președinte al Companiei portugheze CESO CI, responsabilă de implementarea programului TACIS în Republica Moldova, cercetător științific, autor de lucrări didactico-științifice în domeniului managementului resurselor umane.

La 21 mai 2010, Titlul de Doctor Honoris Causa i-a fost conferit dlui Mihail Platon, doctor habilitat în economie, profesor universitar, Primul Rector al Academiei de Administrare Publică, întemeietorul științei administrației în Republica Moldova.

Mihail PLATON,
Primul Rector
al Academiei de Administrare Publică

DL Mihail Platon a deținut funcții de conducere în instituții de stat: de la conducător de raion până la viceprim-ministru, consilier al Președintelui Republicii Moldova, consilier al Primului-Ministru. Activitatea sa multilaterală a fost apreciată după merit, fiind decorat cu ordinele „Insigna de Onoare”, „Lenin”, „Drapelul Roșu de Muncă”, „Prietenia Popoarelor”,

Ordinul Republicii. Institutul American de date biografice și Consiliul de Cercetări Științifice l-au desemnat „Om al anului 2001”. A publicat peste o 100 de lucrări științifice.

Prin acordarea acestui titlu onorific, Senatul Academiei, comunitatea academică a apreciat activitatea îndelungată și prodigioasă a dlui Mihail Platon în administrația publică, succesele deosebite în dezvoltarea științei administrației și contribuția personală la fondarea și dezvoltarea Academiei de Administrare Publică în calitate de rector în perioada anilor 1993-2004.

O contribuție substanțială la fondarea și dezvoltarea Academiei de Administrare Publică o are dl Mircea Snegur, primul Președinte al Republicii Moldova. Personalitate notorie, politician, dl Mircea Snegur a susținut proclamarea independenței Republicii Moldova și a acționat pentru recunoașterea noului stat de către Occident.

În perioada conducerii dlui M. Snegur, Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline al Organizației Națiunilor Unite, a fost votată o nouă Constituție, Moldova a devenit membru al Consiliului Europei.

Mircea SNEGUR,
Primul Președinte
al Republicii Moldova

La 21 mai 1993, dl Mircea Snegur a semnat Decretul privind fondarea Academiei de Administrare Publică. În semn de recunoștință și apreciere a aportului Primului Președinte al Republicii Moldova la fondarea Academiei, pentru contribuție personală la consolidarea capacităților instituției, la 21 mai 2003, Senatul Academiei i-a conferit dlui Mircea Snegur titlul de Doctor Honoris Causa.

În contextul dezvoltării relațiilor de colaborare cu instituțiile similare de peste hotare, instituțiile de învățământ din domenii conexe, organisme internaționale, Academia

Burhanettin UYSAL,
Rector al Universității
din Karabuk, Turcia

a realizat în parteneriat mai multe proiecte, care au facilitat studierea experienței avansate din mai multe țări și implementarea bunelor practici în domeniile de activitate ale instituției. Un exemplu în acest sens sunt relațiile obținute, urmare a realizării mai multor activități cu colegii din cadrul instituțiilor de învățământ din Turcia: proiecte comune de cercetare, vizite de studii și schimb de experiență a studenților și profesorilor, mobilitate academică a studenților etc. Un aport considerabil la dezvoltarea acestor relații a avut dl Burhanettin Uysal,

doctor, profesor universitar, fondator și primul rector al Universității Karabuk, Turcia, președinte al Agenției de Dezvoltare Regională Vest a Mării Negre (BAKKA), membru al Consiliului de Directori din Învățământul Superior și Instituția Pensunii din Turcia (KYK), laureat al premiului BIZZ 2013.

Adunarea Afacerilor Europene (EBA) i-a acordat premiile „Cel mai bun Întreprinzător” în domeniul educației și „Cel mai bun rector al anului”. Este menționat cu Premiul Internațional Socrate 2013 și recunoscut de către Lumea Confederației în Afaceri (WORLD COB) ca „Cel mai bun manager” 2013.

Comunitatea academică a apreciat înalt succesele remarcabile în știință în domeniul învățământului superior, contribuția substanțială și aportul personal în dezvoltarea relațiilor de colaborare cu Academia de Administrare Publică conferindu-i dlui Burhanettin Uysal, la 28 noiembrie 2013, titlul de Doctor Honoris Causa.

Un merit considerabil la dezvoltarea sistemului de formare și dezvoltare profesională a personalului din administrația publică îi aparține dlui Aurel Sîmboteanu, doctor în politicologie, conferențiar universitar, prorector al Academiei de Administrare Publică, expert național și formator în domeniul administrației publice, autor a peste 70 de lucrări științifice.

DL A. Sîmboteanu este unul din primii cercetători științifici în domeniul administrației publice în Republica Moldova, totodată fiind și unul din primii organizatori ai procesului de instruire și perfecționare profesională a personalului din autoritățile publice. Grație calităților manageriale și efortului dlui A. Sîmboteanu, la Academie au fost elaborate primele planuri de studii în Republica Moldova în domeniul administrației publice. A fost elaborat un sistem nou de organizare a cursurilor de perfecționare profesională a

Aurel SÎMBOTEANU,
Prorector
al Academiei de Administrare Publică

funcționarilor publici, care se implementează și la moment, fiind modernizat și racordat la cerințele timpului. Pentru activitatea prodigioasă desfășurată, Senatul Academiei, prin hotărârea sa din 16 mai 2017 i-a conferit dlui Aurel Sîmboteanu titlul de Doctor Honoris Causa.

8.4. Posesori ai distincțiilor de stat

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate, colectivul Academiei a reușit să consolideze și să dezvolte activitatea de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice, de instruire și dezvoltare profesională a personalului din administrația publică, precum și să realizeze multiple activități de cercetare, asistență metodologică, consultanță în domeniul dat.

Colectivul, nucleul căruia s-a format în primii ani de activitate, și-a păstrat dorința de a se perfecționa, de a implementa cele mai noi forme și metode de lucru, de a spori imaginea instituției atât în țară, cât și peste hotare.

Activitatea fiecărei persoane în parte este o componentă a succesului instituției.

Statul a apreciat eforturile depuse, dar și rezultatele obținute, acordând în diferite perioade distincții de stat angajaților instituției.

Ordinul Republicii *Mihail Platon*
Ordinul de Onoare *Vasile Marina*
Ordinul „Gloria muncii” *Alexandru Roman*

Emilian Ciobu

Oleg Balan

Tudor Deliu

Aurel Sîmboteanu

Medalia „Meritul civic” *Teodor Popescu*

Ludmila Andrievschi

Svetlana Cojocaru

Diploma Guvernului Republicii Moldova

Guvernul Republicii Moldova a apreciat înalt activitatea desfășurată și aportul personal, acordând în diferite perioade Diploma Guvernului Republicii Moldova colaboratorilor Academiei: Aurelia Țepordei, Ion Dulschi, Tatiana Șaptefrați, Orest Tărîță, Ana Gorea, Teodor Popescu, Nicolae Romandaș, Ecaterina Barbăroș, Rodica Sobieski-Camerzan, Ion Tipa, Mihail Manea, Elena Andronovici, Maria Morari, Galina Răzlog, Eugenia Vîrlan, Irina Scorobogatco, Valentina Răcilă, Nicoleta Olărescu, Vera Costîșina.

Diploma de Onoare a Ministerului Educației

Activitatea personalului științifico-didactic a fost în vizorul Ministerului Educației în întreaga perioadă a activității instituției, fiind evidențiate rezultatele obținute în implementarea metodelor andragogice de predare, curriculele elaborate în cadrul Academiei, precum și aportul profesorilor, evidențiindu-i prin acordarea Diplomei de Onoare a Ministerului. În diferiți ani de această distincție s-au bucurat: Tatiana Tofan, Rodica Rusu, Maria Strehii, Angela Popovici, Anatolie Bantuș, Veronica Butnaru, Andrei Blanovschi, Tatiana Castrașan, Liubovi Prodan-Șestacova, Tatiana Savca, Violeta Tincu, Eugenia Cebotaru.

8.5. Deținători ai distincțiilor Academiei

Stimularea colaboratorilor, audienților și studenților rămâne una din principalele pârghii de dirijare eficientă a activității personalului, pentru obținerea unor performanțe în domeniul respectiv. În acest context, în cadrul Academiei sunt stabilite un șir de distincții instituționale, care se conferă în semn de recunoștință și apreciere a meritelor persoanelor care s-au evidențiat prin succese remarcabile în muncă sau studii, contribuție substanțială la organizarea activității instituției noastre.

Distincția „Colaborator emerit al Academiei de Administrare Publică” se conferă colaboratorilor, care au obținut succese meritorii în muncă sau altor persoane care colaborează cu Academia. Deținătorii titlului de „Colaborator emerit al Academiei” sunt înscrși în Cartea de Onoare a instituției. Distincția a fost instituită în 1995.

Deținători ai acestei distincții sunt 21 de persoane: Andrei Cojuhari, Andrei Canteмир (1995), Boris Negru, Vasile Cioaric (1996), Otilia Stamatina, Americo Ramos dos Santos, Pouliquen Roger (1997), Chiril Sorocean, Alexandru Roman, Mihai Cotorobai, Albert Grand, Michael Rathborn (1998), Nicolae Romandaș, Ion Mazuric, Valeriu Didencu (2000), Ion Paladi (2001), Aurel Sîmboteanu, Tudor Deliu (2003), Oleg Balan, Tatiana Manole, Andrei Blanovschi (2008).

Cartea de Onoare a Academiei este o formă de stimulare morală a colaboratorilor și studenților pentru succese deosebite în procesul de instruire, pregătirea și perfecționare a cadrelor pentru organele administrației publice locale și centrale.

În Cartea de Onoare au fost înscrise și numele dlor: Alexandru Burian, Tudor Ștefiriță, Ion Dragomir, Anatol Moldovanu, Iulius Calinici (post-mortem), Ramos dos Santos Rui Miquel, Ion Stăvilă, Svetlana Cojocar, Vasile Cioaric, Galina Răzlog, Eugenia

Vîrlan, Valentina Răcilă, Mihail Manea, Vera Costîșina, Tatiana Manole, Eugenia Cebotaru, Maria Morari, Orest Tăriță.

În anul 2017 a fost instituit titlul **„Pedagogul anului”**, care se conferă cadrelor didactice care activează în statele catedrelor cel puțin cinci ani, au publicații științifico-didactice în domeniu și au fost apreciați cel mai înalt în evaluările masteranzilor și/sau participanților la cursurile de dezvoltare profesională. Primul deținător al acestui titlu este Veronica Butnaru, lector universitar la Catedra economie și management public.

Pentru aportul substanțial și participare activă la procesul de formare a personalului pentru administrația publică, în perioada 1994-2017 peste 80 de colaboratori au fost distinși cu Diploma de Onoare a Academiei.

În anul 2001 a fost instituită **Cartea „Fondul de Aur”**, în scopul evidențierii potențialului intelectual și capacităților manageriale și științifice ale absolvenților. Înscrierea în Cartea „Fondul de Aur” este un indiciu al capacităților excepționale ale absolvenților servind pentru autoritățile publice drept imbold pentru a-i angaja în funcții publice, a-i sprijini prin promovarea în cariera profesională. În cei 25 de ani de activitate numele a peste 200 de absolvenți sunt înscrise în Cartea „Fondul de Aur”.

În dezvoltarea și consolidarea capacităților sale, Academia întotdeauna a fost susținută de persoane, acre au contribuit prin diferite forme la promovarea imaginii și prosperarea instituției. În fața blocului de studii este instalată **Stela „Binevoitorii Academiei”**. Pe ea sunt înscrise numele celor, care au lăsat o amprentă vizibilă în istoria Academiei. Aceștia sunt: Tudor Ștefîrță, Ion Busuioc, Eugen Filipescu, Anatolie Prisăcaru, Victor Vieru, Vasile Tentiuc, Vladimir Garștea, Grigore Groian.

8.6. Veterani ai muncii din cadrul Academiei

Colectivul Academiei este unul format de timp, care a crescut și s-a dezvoltat împreună cu instituția, care a trăit bucuria succeselor și povara greutăților. Puține instituții se pot mândri cu personal devotat, care activează de la fondarea acestora. În cadrul Academiei, oamenii sunt cea mai mare avuție. Marea parte a succeselor se datorează inițiativei, dorinței de lucru, entuziasmului, dăruirii de sine, manifestat în fiecare caz aparte de colaboratorii instituției.

Profesorii primilor ani de activitate a instituției le-a fost cel mai greu, deoarece administrarea publică, ca știință, era un domeniu necercetat. Primele planuri de studii, primele note de curs, primele discuții la seminare au fost testate de cei , care au depus suflet în meseria sa și care au rămas fideli instituției pe parcursul de un sfert de veac:

Teodor Popescu, dr., conf. univ.

Nicolae Romandaș, dr., prof. univ.

Tatiana Manole, dr. hab., prof. univ.

Boris Negru, dr., prof. univ.

Otilia Stamatin, dr., conf. univ.

Claudia Crăciun, dr., prof. univ.

Victor Popa, dr. hab., prof. univ.

Tudor Tuhari, dr. hab., prof. univ.

Svetlana Cojocaru, dr., conf. univ.

Tudor Deliu, mg, lector superior

Ecaterina Barbăroș, dr., conf. univ.

Eugenia Cebotari, mg, lector superior

Aurelia Țepordei, mg, lector superior

Tatiana Șaptefrați, dr., conf. univ.

Tatiana Savca, mg, lector superior

Ludmila Andrievschi, mg, lect. super.

Specialiștii din structurile de suport au fost și rămân un sprijin incontestabil al tuturor activităților. Faptul că în cadrul Academiei sunt păstrate un șir de tradiții, temelia cărora vine de la începuturi, că este respectat principiul continuității, că instituția, trecând prin mai multe valuri de reorganizări, și-a păstrat o imagine și un suflu se datorează nu în ultimul rând celor care de mai bine de două decenii și-au făcut cinstit și cu dăruire meseria: Vera Costîșina, Sofia Railean, Valentina Răcilă, Maria Morari, Galina Răzlog, Irina Scorobogatco, Tatiana Goriuc, Eugenia Vîrlan, Ecaterina Goriță, Ana Macari, Nina Grițco, Lidia Miron, Libovi Joltobruhina ș. a. Generația tânără are în față un exemplu demn de urmat, iar experiența trecută prin timp este una deosebită.

Fiecare din veteranii Academiei de Administrare Publică ar avea multe de povestit despre activitatea desfășurată pe parcursul anilor, ori anume cu aportul lor instituția a devenit ceea ce este astăzi. În continuare expunem opinia dnei Claudia Crăciun, profesor universitar, doctor în pedagogie, care se împărtășește cu amintirile sale despre activitatea desfășurată.

De la începuturi

*Claudia Crăciun,
profesor universitar,
doctor în pedagogie*

Am activat la Academie de la fondarea ei. Când am venit la dl Mihail Platon pentru a conversa privitor la disciplinele necesare pentru instruirea audienților, erau prezenți domnii Arcadie Barbăroșie, Victor Ghițu, Oleg Bulgaru, Ludmila Mocreac. De la început am ținut numai cursul „Comunicarea în administrarea publică”, mai apoi am elaborat cursurile „Tehnici de negociere” și „Deontologia funcționarului public”.

Însușeșitorul și organizatorul principal era dl Mihail Platon, rectorul Academiei, om datat totalmente activităților necesare pentru a organiza o instituție de elită pentru pregătirea funcționarilor publici performanți. Din câte știu, au contribuit considerabil la implementarea acestui proiect domnii Mihai Cotorobai și Arcadie Barbăroșie.

Corpul profesoral-didactic includea pedagogi invitați pe ore din alte instituții de învățământ superior. Astfel, printre primii au fost domnii Mihai Cotorobai, Boris Negru, Zinovia Chitoroagă, Valeriu Zbîrciog, Oleg Serebreanu, Andrei Cantemir. Mai târziu au venit domnii Tudor Popescu, Tatiana Manole, Aurel Sîmboteanu, Alexandru Roman, Otilia Stamatina. Consolidarea corpului profesoral a avut loc atunci când în colectivul profesoral-didactic au venit absolvenții Academiei: Tudor Deliu, Svetlana Cojocar, Vasile Cioaric, Eugenia Cebotari, Nadejda Demian, Tatiana Șaptefrați, Aurelia Țepordei, Tatiana Savca, Ludmila Andrievschi.

De la bun început Academia era organizată, mizându-se pe diferite proiecte din cadrul programului TACIS „Consolidarea administrației publice în Republica Moldova”. Inițial, au fost organizate diverse cursuri și traininguri pentru cadrele didactice, mai apoi stagii de documentare.

În anul 1995 un grup din 10 persoane au fost delegați la Universitatea din Connecticut pentru a se documenta. Din echipă făceau parte profesorii Academiei Arcadie Barbăroșie, Aurel Sîmboteanu, Mihai Cotorobai, Boris Negru, Andrei Cantemir și Claudia Crăciun. Am participat la seminare interactive, am avut întâlniri extrem de interesante cu funcționari publici de diferite niveluri, inclusiv din Direcția Resurse

Umane a Congresului Statelor Unite. A fost un stagiul extrem de util pentru noi, deoarece în baza cunoștințelor acumulate am putut participa activ la structurarea sistemului de instruire în Aademie și constituirea cursurilor pe care le predam.

În perioada 1996-1998, a derulat un amplu proiect TACIS de reorganizare și dezvoltare a Academiei de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova, în cadrul căruia activitatea comună a colaboratorilor noștri cu experții companiei CESO CI a constituit o etapă de importanță majoră în dezvoltarea instituției noastre.

În această perioadă trei echipe de cadre didactice au întreprins stagii de lungă durată în Portugalia, Belgia și Olanda, organizate de compania de experți CESO CI sub conducerea profesorului universitar Americo Ramos dos Santos. Pe parcursul a trei ani, în urma stagiilor de documentare a cadrelor didactice din Academie, ei urmau să elaboreze și să editeze manuale la disciplinele pe care le predau. Sunt mândră de faptul că primul manual editat a fost „Tehnici de comunicare și negociere” elaborat de subsemnata.

Experții CESO CI ne-au ajutat și la elaborarea unui șir de documente de reglementare a activității Academiei, inclusiv a planurilor de învățământ. Împreună cu ei, în cadrul proiectului au fost elaborate un șir de documente privind reforma administrației publice în Republica Moldova. Specialiștii de peste hotare au participat nemijlocit și la procesul de instruire, evoluând cu prelegeri în fața audiențelor, consacrate problemelor legate de descentralizarea și desconcentrarea serviciilor publice.

Dar trebuie să menționăm, că majoritatea activităților de organizare a procesului de instruire a fost organizată de colaboratorii noștri. Relațiile internaționale fructuoase în mare măsură le datorăm domnului Arcadie Barbăroșie, coordonator al mai multor proiecte. Activitatea proiectului cu CESO CI a depins în mare măsură de eforturile dnei Nadejda Demian, care a trudit enorm pentru a ne traduce nouă ce vor experții străini, iar lor – ce propunem noi.

Un merit deosebit în elaborarea primelor planuri de instruire, consider că trebuie atribuit domnului Aurel Sîmboteanu. Autorul articolului, împreună cu dna Aurelia Țepordei, a efectuat o vizită de documentare la Școala Superioară de Înalte Studii Politice pentru ca să elaborăm planurile de instruire în bază de module. Primele planuri de instruire la studii de masterat le-a elaborat dl Tudor Popescu.

Sigur, pe parcurs, în Academie a venit multă lume bună și competentă care a desfășurat o activitate fructuoasă pentru ca această instituție să devină prestigioasă și arhinecesară țării.

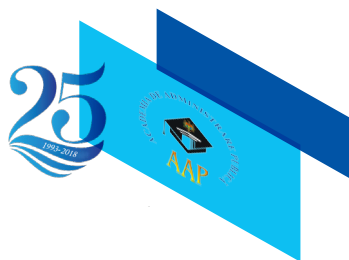
Vreau să menționez și faptul că în mare parte prestigiul Academiei îl datorăm și audienților. Am fost încântată de audienții noștri chiar de la primele promoții. Erau oameni tineri din administrația publică locală și centrală, orientați foarte serios pentru un studiu riguros al domeniului, cu capacități cognitive performante și o atitudine constructivă față de procesul de instruire. Întâlnirile cu ei erau pentru mine nu numai o satisfacție morală, dar și un motiv serios pentru studiul autodidact. În al doilea an de activitate, la sugestia lor, am propus să includem în planul de învățământ disciplina „Tehnici de negociere”, care a fost acceptată de ei cu mult interes. Din primul an am fost conducătorul tezelor de masterat și am avut ocazia în decurs de douăzeci de ani să mă conving de capacitățile elevate pe care le posedă majoritatea. Dar cel mai semnificativ aspect pe care vreau să-l menționez sunt calitățile umane ale multora dintre ei, care mi-au permis în perioada cât am fost profesor universitar la Academie să-i respect și să-i tratez ca pe niște persoane valoroase.

„Cărțile sunt mici și nostime fragmente portabile de gândire”

Susan Montag

Activitatea editorială a Academiei

Summary of Chapter IX

Editorial Activity of the Academy

By Government Decision of the Republic of Moldova no. 483 of August 5, 1993, the Academy of Public Administration was given the right to publish methodological and didactic-scientific literature in the field. In order to carry out these provisions within the Academy, a specialized subdivision was formed, which currently bears the name - *Editorial Activity Division*.

The editorial process in the Academy is coordinated by the administration of the institution and is based on annual editorial plans elaborated on the basis of proposals from departments, chairs, other subdivisions with competencies in this field and approved by Senate decision.

During the 25 years of the Academy's activity, dozens of publications in the field of theory, history and practice of public administration, state theory and law, economics and public finances, international relations, social-human issues, information technologies were published in thousands of copies with the direct participation of the editorial staff. Many of these publications are pioneering in the Republic of Moldova.

An important editorial activity was carried out in 1998, 1999 by the publication of 32 textbooks developed by the academics of the Academy as result of internships made in similar institutions in Portugal, Belgium and the Netherlands under the TACIS Project "*Strengthening Governmental Administration and the Public Service in the Republic of Moldova*". It had the purpose of developing manuals necessary for the study process. In this way, the methodological and didactic basis of the postgraduate education process was substantially strengthened, as well as the professional development of civil servants.

Annually, *The Editorial Activity Division* launches collections of materials from national and international theoretical-scientific and scientific-practical conferences that traditionally take place on 21 May, the Academy Day, materials of the roundtables dedicated to the International Human Rights Day, as well as materials of the scientific conferences of the young researchers.

The Academy of Public Administration publishes, since 1993 up to now, the methodological and scientific journal "*Public Administration*" and the newspaper "*The Civil Servant*". These two periodical editions of the Academy systematically reflect the problems of public administration theory and practice, public administration reform issues, the transition to market economy, the work and experience gained by public administration bodies.

The publications carried out a wide-ranging promotional campaign in the year celebrating the 25th anniversary of the Academy by instituting the rubric "*The Academy of Public Administration at the age of 25*", containing dozens of articles and interviews with the Academy graduates, former and current professors. A jubilee column can also be found on the WEB site of the institution with the generic "*That sprout planted in the spring gives good yield for a quarter century*".

IX. Activitatea editorială a Academiei

9.1. Inițierea activității editoriale

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 483 din 5 august 1993 Academiei de Administrare Publică i s-a oferit dreptul de editor al literaturii metodice și didactico-științifice de profil. Prin aceeași hotărâre, Departamentului de Stat pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cărți, existent atunci, i s-a solicitat să acorde ajutor Academiei la procurarea și instalarea utilajului necesar pentru crearea bazei editoriale.

Întru executarea acestor prevederi, în cadrul Academiei a fost formată o subdiviziune preocupată de activitatea editorială. La început aceste funcții le exercita *Secția relații externe, activitate științifică și editorială*. În anul 1994 este înființată *Secția metodico-editorială*, redenumită ulterior în *Sector editare*. Din august 1998 acesta devine *Secție editare*. În anul 2002 activitatea editorială era asigurată de către două subdiviziuni - *Secția editare* și *Secția poligrafie*, Academia dispunând și de o minitipografie. Din ianuarie 2006 și până în prezent, denumirea subdiviziunii respective este *Secția activitate editorială*.

Secția activitate editorială a fost condusă pe parcursul anilor de Vasile Cioaric, Tudor Deliu, Tudor Chifac, Boris Parii, Vasile Trofăilă, Vlad Ciobanu, Ion Axenti, Mihai Manea.

Secția de editare: „La noi totul e posibil!”

Vasile Cioaric,
șeful Secției editare a Academiei de Administrare Publică
în perioada 1994-1999

În vara anului 1994, pe când absolveam Academia de Administrare Publică (prima promoție), am primit invitația de a redacta revista de specialitate „Administrarea Publică” care se afla atunci la începuturi. Rectorul Mihail Platon dintotdeauna a ținut la cuvântul scris și pentru dumnealui o revistă despre administrația publică și pentru administrația

publică întruchipa o flamură, o gură de aer proaspăt, un sprijin foarte valoros pentru tot ceea ce urma să se întâmple atât în sistemul administrativ din țară cât și în această primă instituție de învățământ postuniversitar din Republica Moldova.

Redacția, dacă putea fi numită așa o structură compusă dintr-un singur om, avea să fie amplasată la primul etaj al căminului pentru audienți. N-a trecut mult timp și a devenit clar că redactarea unei ediții serioase de specialitate nu este pe puterile unui singur om, mai ales că administrația Academiei avea și alte planuri în privința editărilor. În scurt timp, a fost creată Secția de editare, au fost angajați mai mulți colaboratori: 2 operatoare, un redactor-stilist, un machetator. Revista „Administrația Publică”, din număr în număr, își modifica formatul și își creștea volumul și tirajul, iar la singura imprimantă matricială cu care era pe atunci înzestrată secția se tipăreau primele studii autohtone în domeniul administrației publice.

Revista „Administrația Publică” apărea o dată în trimestru, ceea ce nu putea să asigure operativitatea materialelor publicate. Era nevoie de niște publicații cu o periodicitate mai frecventă în care ar fi fost posibilă reflectarea operativă a evenimentelor ce aveau loc la Academie și care ar fi ajuns în fiecare primărie din Republica Moldova. Astfel, a apărut ideea editării ziarului bilunar „Funcționarul Public”, elaborat, machetat și multiplicat tot în cadrul secției de editare. Ziarul era căutat mai ales pentru materialele informative, instructive și metodico-didactice. Cu toate că volumul și formatul său erau destul de modeste, aici își găseau loc atât interviuri cu membri ai Guvernului, cu funcționari publici din ministerele și primăriile republicii, cât și, nu vă mirați, ghiduri de utilizare a calculatorului, scrierea cererilor de finanțare. Pe atunci atât noi, cât și funcționarii publici de toate rangurile, învățam împreună, din mers, și paginile ziarului de multe ori țineau loc de manuale. Se ținea cont și de nevoile sufletului -- publicam texte ale unor cântece de popularitate inserate la rubrica „Cântecele neamului”...

O etapă foarte importantă în dezvoltarea activității editoriale la Academia de Administrare Publică a constituit-o participarea instituției la Programul TACIS. Anume atunci s-a insistat asupra consolidării bazei tehnico-materiale a secției de editare. Prin intermediul programului au fost procurate cele mai performante calculatoare, înzestrate cu programe profesionale licențiate de editare a textelor și de prelucrare a imaginii, echipament modern de multiplicare, sortare și broșurare a publicațiilor. Secția de editare a fost reamplasată într-o încăpere spațioasă, confortabilă, dotată cu climatizatoare. Numărul lucrătorilor secției a crescut până la 7 colaboratori care învățau din mers programele și tehnologiile editoriale-poligrafice. Pe lângă editarea revistei, ziarului, materialelor metodico-didactice pentru

necesitățile Academiei, secția a început să presteze și servicii de multiplicare și broșurare pentru audienți și studenți. În felul acesta a dispărut necesitatea utilizării serviciilor costisitoare și foarte neconvenabile din punct de vedere logistic ale tipografiilor din oraș.

Un examen serios, trecut cu brio de către colectivul secției, a fost editarea completului de manuale în domeniul administrației publice, elaborate de către profesorii Academiei în cadrul Programului TACIS. Pe parcursul anului 1998 au fost scoase de sub tipar 32 de manuale cu un tiraj total de peste 7000 exemplare, volumul acestora variind între 100 și 450 de pagini. Toate operațiile de introducere a textelor în calculator, machetare, redactare, multiplicare și copertare aveau loc în incinta secției de editare. Colaboratorii secției lucrau la propriu zi și noapte pentru a face față graficelor stabilite de managerii Programului și de conducerea Academiei. Manualele editate în acea perioadă constituie tezaurul bibliografiei în domeniul administrației publice. Astăzi doar la bibliotecă mai poți găsi câte un exemplar din acele publicații care, deși unele au fost reeditate, rămân a fi rarități bibliografice.

În acei ani Secția de editare și-a asumat și activitatea de promovare a Academiei. Aici au fost elaborate și editate materiale promoționale sub formă de pliante, „fluturași”, spoturi și filme video despre activitatea curentă și perspectivele de dezvoltare a instituției. Spoturile filmate, montate și sonorizate în secție erau demonstrate la toate festivitățile desfășurate în cadrul Academiei. Tot aici s-a lucrat pe atunci și asupra schiței emblemei (logoului) Academiei, varianta actuală a acesteia a luat naștere, de asemenea, în secția de editare.

Colectivul de atunci reprezenta o combinație reușită a entuziasmului și cutezanței tinerilor invitați aici la lucru și a experienței redactorilor cu stagiu bogat de activitate în domeniul editorial și publicistic. Vitalie Pascaru și Tudor Chirtoacă au venit să lucreze în secția de editare fiind încă studenți la facultatea de jurnalistică și științe ale comunicării a USM. Aici au însușit bazele activității editorial-poligrafice, tehnologiile informaționale moderne, dar și managementul timpului, arta muncii în echipă și subtilitățile relațiilor dintre oameni. Lidia Mardare a venit la secția de editare cu un bagaj de cunoștințe și abilități în domeniul editurilor, iar Maria Cioaric avea în arsenal o experiență bogată de lucru în edițiile periodice. Tinerele Ecaterina și Elizaveta Terzi, două surori de la sudul Moldovei, anume în secția de editare au învățat a mînuî calculatorul și echipamentele de multiplicare aflate în dotare. Aceștia am fost la începuturi. Pe parcursul anilor, în secția de editare au activat mai mulți tineri și tinere care și până acum mai țin minte ritmurile în care se lucra aici, spiritul de echipă care domnea în secție, dar și mirosul specific al vopselelor (de altfel, ecologic pure) – un atribut indispensabil al activității editorial-poligrafice.

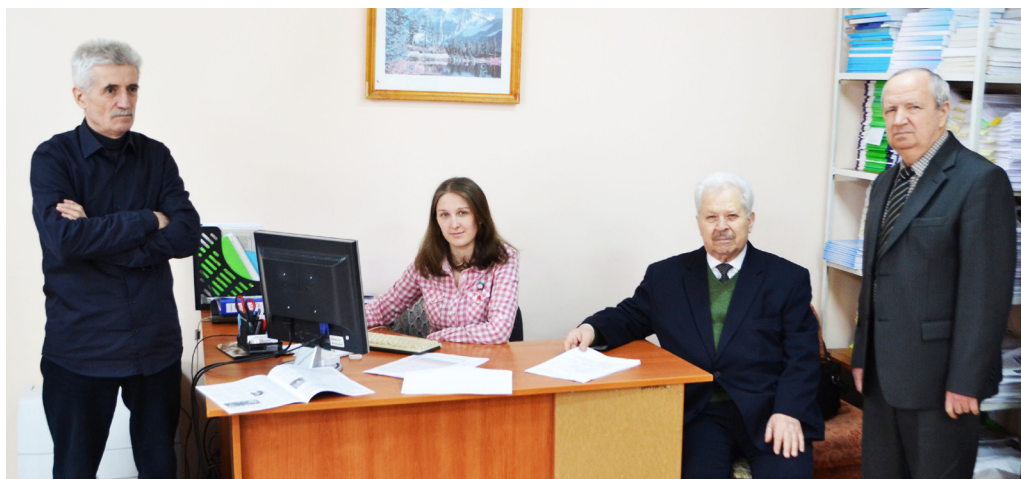
Pe panoul informativ al secției de editare era amplasată deviza echipei: „La noi totul e posibil!”. Dacă nu totul, atunci multe din cele ce constituiau interfața informațională a Academiei cu mediul ei intern și extern lua naștere și se materializa anume aici. În același timp, nimic din cele ce s-a reușit în secția de editare n-ar fi fost posibil, dacă n-ar fi fost susținerea permanentă din partea conducerii Academiei. Personal domnul rector Mihail Platon se interesa permanent de activitatea noastră, ne vizita mai în fiecare săptămână, înțelegea valoarea acestui serviciu vital pentru instituție și, pe măsura posibilităților de atunci, depunea eforturi susținute să înzestram secția cu echipament modern și cadre profesioniste.

Alte generații muncesc astăzi în Secția de editare a Academiei, altele sunt condițiile și cerințele înaintate de vreme. Nouă, celor care am fost la începuturi, nu ne rămâne decât să le dorim ca și la ei totul să fie posibil! ...

Procesul editorial în Academie este coordonat de conducerea instituției și se desfășoară în baza unor planuri editoriale anuale, elaborate în baza propunerilor departamentelor, catedrelor, altor subdiviziuni cu competențe în acest domeniu și aprobate prin hotărâre de Senat, care prevăd:

- editarea lucrărilor științifice și metodico-didactice, a cursurilor de lecții, a manualelor, monografiilor ce țin, în primul rând, de domeniul administrării publice;
- editarea revistei metodico-științifice trimestriale „Administrarea Publică”;
- editarea ziarului bilunar „Funcționarul Public”.

Aceste activități sunt realizate de colectivul *Secției activitate editorială*, la etapa actuală în următoarea componență: Mihai Manea - șef secție, Ion Axenti - secretar responsabil, Sergiu Vladica - redactor, Marina Pastuh - designer.

Mihai Manea, șef secție activitate editorială

Născut în anul 1946, în satul Băhrinești, Florești. A absolvit facultatea de filologie a Universității de Stat din Moldova (1969) și Academia de Studii Politice (Kiev, Ucraina, 1986). Redactor la Televiziunea Moldovenească (1968-1971). Lucrător de partid, CR Fălești al PCM și CC al PCM (1971-1986). Prim-adjunct al directorului ATEM, redactor al ziarului „Pământ și Oameni” (1989-1997). Din 1997 este angajat la Academia de Administrare Publică – adjunct al șefului Direcției organizarea instruirii și specialist principal; redactor și șef secție activitate editorială, responsabil de editarea revistei „Administrarea Publică” și a ziarului „Funcționarul Public”, a culegerilor de materiale ale conferințelor teoretico-științifice, a altor publicații.

Ion Axenti, secretar responsabil

Băstinaș din satul Nădușita (Gribova), Drochia. A absolvit Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de filologie, secția jurnalistică (1974). Corespondent, șef secție la ziarul raional din Drochia „Munca comunistă”. Compania de Stat „Teleradio-Moldova”, Departamentul „Actualități TV”, reporter, corespondent special, redactor șef secție economică, coordonator, vicedirector al Departamentului (1977 -2004). A fost redactor al ziarelor „Dezvoltarea”, „Cadastru”, șef Serviciul de presă al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova.

Din 2012 șef secție și secretar responsabil al Secției activitate editorială a Academiei de Administrare Publică. Redactează ziarul „Funcționarul Public”, alte publicații ale Academiei.

Sergiu Vladica, redactor

Născut la 29 iulie 1954 în satul Crasnaia Gorca, comuna Delacău, raionul Grigoriopol. A absolvit facultatea de litere a Universității de Stat din Chișinău (1976) și ziaristica la Școala Comsomolistă Superioară (Moscova, 1980).

Correspondent la ziarele „Tinerimea Moldovei”, „Moldova Socialistă”, („Moldova Suvărană”). Timp de două decenii a lucrat la Serviciile de presă ale Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova.

Din 2016 este angajat în Secția activitate editorială a Academiei de Administrare Publică. Participă la editarea revistei „Administrarea Publică” și a ziarului „Funcționarul Public”. Se ocupă de pregătirea informațiilor și a imaginilor foto pentru site-ul Academiei.

9.2. Editarea lucrărilor științifice și metodicodidactice

Pe parcursul activității Academiei, cu participarea nemijlocită a *Secției activitate editorială*, au fost editate în mii de exemplare, zeci de publicații din domeniul teoriei, istoriei și practicii administrației publice, teoriei statului și dreptului, economiei și finanțelor publice, relațiilor internaționale, problemelor social-umane, tehnologiilor informaționale. Multe dintre aceste ediții sunt de pionierat în domeniul administrării publice în Republica Moldova.

În august 1997 *Secția activitate editorială* a Academiei a lansat monografia „Serviciul public în Republica Moldova” semnată de Mihail Platon. Monografia prezintă un îndrumar de acțiune, menit să ajute funcționarilor de diferite niveluri la etapa de constituire și consolidare a societății democratice, a statului de drept. Printre alte lucrări importante se înscriu „Istoria administrației publice din Moldova”, autori - Mihail Platon, Alexandru Roman, Sergiu Roșca, Teodor Popescu, „Politologie”, autor Teodor Popescu, „Funcționarul public: principii și norme comportamentale”, colectiv de autori în frunte cu Mihail Platon, „Doctrină economică”, autor Andrei Blanovschi și altele.

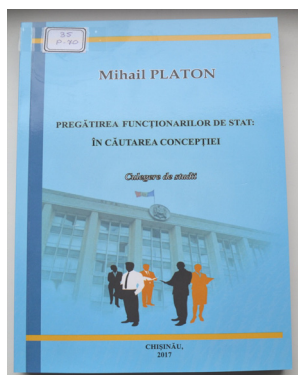

O activitate editorială importantă a fost efectuată în anii 1998-1999 prin editarea a 32 de manuale elaborate de cadrele didactice ale Academiei ca rezultat al unui stagiu efectuat în instituțiile de învățământ similare din Portugalia, Belgia și Olanda în cadrul Proiectului TACIS „Consolidarea administrației guvernamentale și serviciului public în Republica Moldova” și care a avut ca finalitate elaborarea manualelor necesare procesului de studii din cadrul Academiei. Prin aceasta a fost consolidată substanțial baza metodicodidactică a procesului de studii în cadrul învățământului postuniversitar, dar și de dezvoltare profesională a funcționarilor publici.

Astfel, printre cele mai relevante manuale, editate pe parcursul anului 1998, se numără „Introducere în știința administrației publice”, semnat de Mihail Platon, „Administrația publică centrală”, autor Aurel Sîmboteanu, „Administrația publică locală” de Tudor Deliu, „Din istoria gândirii filosofice” de Sergiu Roșca, „Evoluția universală a sistemelor de administrare publică” de Alexandru Roman, „Finanțe publice. Teorie și aplicații” de Tatiana Manole, „Dreptul public” de Victor Popa, „Teoria generală a dreptului și statului” de Boris Negru.

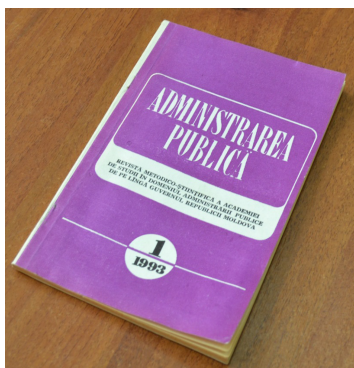
Secția activitate editorială lansează, anual, culegeri de materiale ale conferințelor teoretico-științifice și științifico-practice naționale și internaționale, care se desfășoară tradițional către Ziua Academiei - 21 mai, materialele meselor rotunde dedicate Zilei internaționale a drepturilor omului și ale conferințelor științifice ale tinerilor cercetători.

Este semnificativ faptul că în cadrul festivității de inaugurare a anului de studii 2017-2018, an jubiliar al Academiei, care a avut loc la 18 septembrie 2017, s-a desfășurat și lansarea cărții „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției”, semnată de Mihail Platon, primul rector al Academiei, în comemorarea a 85 de ani de la naștere. Cartea a fost elaborată sub îngrijirea științifică a lui Aurel Sîmboteanu și pregătită pentru tipar cu concursul nemijlocit al Secției activitate editorială.

9.3. Revista „Administrarea Publică”

Odată cu deschiderea, în anul 1993, a Academiei de Administrare Publică s-a desfășurat nu numai procesul de instruire inițială și continuă a cadrelor pentru administrația publică, dar au demarat și cercetările științifice în domeniul administrației publice. Pentru facilitarea acestui proces, alături de alte activități, la Academie a fost instituită și revista metodico-științifică trimestrială „Administrarea Publică”, primul număr al căreia a apărut cu 25 de ani în urmă, fiind raportat la

trimestrul octombrie-decembrie 1993.

Este semnificativ faptul că primul număr, inaugural, al revistei se deschide cu textul Decretului Președintelui Republicii Moldova, Mircea Snegur, din 21 mai 1993 privind pregătirea cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală. Revista „Administrarea Publică”, a fost concepută ca un mesager al științei administrației și ca un mijloc de expunere în paginile sale a viziunilor funcționarilor practicieni privind activitatea administrativă.

Pe parcursul celor 25 de ani, în cele 97 de numere de revistă au fost publicate mii de studii care, în totalitatea lor, constituie un aport important la dezvoltarea științei administrației în Republica Moldova. În prim-plan se evidențiază studiile privind teoria și practica administrației publice, rubrică de fond a revistei, care are o pondere sporită și un merit deosebit în promovarea științei administrației. Vom menționa, în acest sens, în primul rând, studiile lui Mihail Platon, Aurel Sîmboteanu, Teodor Popescu, Tatiana Șaptefrăți, Angela Popovici, Sergiu Cornea, Alexandru Roman, Ion Dulschi, Sergiu Palihovici, Tudor Deliu, Violeta Tincu, Tatiana Savca și altor autori.

Revista „Administrarea Publică” acordă o atenție deosebită studiului suporturilor juridice ale organizării și funcționării administrației publice. Studiile cercetătorilor Boris Negru, Victor Popa, Victor Pușcaș, Teodor Cîrnaț, Maria Orlov, Ștefan Belecciu, Ion Creangă, Nicolae Sadovei, Nicolae Romandaș, Alexandru Bantoș, Silvia Goriuc, Galina Pogoneț și al altor autori, demonstrează cât de larg este spectrul investigațional al reglementărilor juridice a administrației publice.

Cât privește reglementarea relațiilor externe, problemele diplomației, protocolului, colaborării cu instituțiile europene și internaționale, sunt analizate în investigațiile cercetătorilor Oleg Balan, Victor Juc, Alexandru Burian, Gheorghe Caldare, Orest Tăriță, Rodica Rusu, Nicolae Țău și altor autori. Problematika relațiilor internaționale este una prioritară pentru revistă, dat fiind faptul că Republica Moldova se manifestă destul de activ în sfera politicii externe, în general, și în colaborarea cu instituțiile europene, în particular.

În condițiile dezvoltării economiei de piață, se schimbă radical funcțiile atât ale autorităților administrației publice centrale, precum și ale autorităților administrației publice locale. Cercetătorii din domeniul economiei și finanțelor vin în susținerea științei

administrației în vederea identificării acestor funcții noi pe care trebuie să le exercite autoritățile administrației publice. La aceasta își aduce contribuția și revista „Administrarea Publică”, care elucidează diferite aspecte privind racordarea activității administrative la noile realități social-economice. Aceste probleme sunt în atenția cercetătorilor Andrei Cojohari, Tatiana Manole, Valeriu Zbîrciog, Andrei Blanoschi, Ecaterina Barbăroșie, Svetlana Gorobievski, Andrei Cantemir, Svetlana Cojocar, Marian Jalencu, Alexandru Gribincea și alții.

Într-o strânsă legătură cu tematica economico-managerială sunt și cercetările din sfera etico-comportamentală, culturii administrative, psihologiei conducerii, tehnicilor de comunicare și negociere în cadrul activității administrative. Aceste și alte teme le regăsim pe paginile revistei „Administrarea Publică”, avându-i ca autori pe Claudia Crăciun, Zinaida Chitoroagă, Ana Pascaru, Mihail Șleahiti și alții. Problematika menționată este una foarte necesară pentru toate categoriile de funcționari, inclusiv, pentru deținătorii funcțiilor de demnitate publică.

Revista „Administrarea Publică” promovează și ideea creării unui sistem informațional modern, care constituie o pârgie de modernizare a administrației publice. Studiile autorilor Oleg Bulgaru, Vasile Dvornic, Eugenia Cebotaru, Vladimir Molojen, Nadejda Vacarov, Teodora Gherman, publicate în paginile revistei, vin să ne convingă despre pașii rapizi cu care evoluează sistemele informaționale în țara noastră și despre influența lor benefică asupra activității administrative.

Revista „Administrarea Publică” inserează articole științifice în limbile română, engleză, franceză și rusă, unele materiale fiind semnate de autori din România, Ucraina, Rusia, Israel, Estonia, Republica Yemen, Liban și alte țări.

De rând cu aportul său major la dezvoltarea științei administrației și folosind posibilitățile acestei științe, revista „Administrarea Publică” a exercitat și continuă să exercite un șir de funcții sociale foarte importante. Fiind unica revistă de specialitate din domeniul administrației publice din Republica Moldova, ea ocupă un rol deosebit, în primul rând, în promovarea politicii de stat în domeniul administrației publice. Alături de aceasta, revista publică cu regularitate în paginile sale documente oficiale ale Guvernului, ale altor autorități publice ale statului, cum ar fi programe de activitate, proiecte de legi, strategii, concepții, regulamente prin care sunt identificate atât obiectivele trasate în domeniile respective, precum și mecanismele de implementare a prevederilor acestor documente.

Pe parcursul celor 25 de ani de existență, revista „Administrarea Publică” a fost permanent în căutarea posibilităților de a-și perfecționa activitatea prin înprospătarea pe-

riodică a formatului editorial, prin deschiderea de noi rubrici, atragerea de noi autori din țară și din străinătate, inclusiv din rândurile tinerilor cercetători, prin elucidarea unor teme actuale care vizează teoria și practica administrației publice, prin îmbunătățirea calității investigațiilor publicate, prin stabilirea unor relații benefice și productive cu autoritățile administrației publice.

9.4. Ziarul „Funcționarul Public”

Fondat în decembrie 1994, ziarul „Funcționarul Public” a promovat în permanență evoluția sistemului administrativ autohton, transformările conceptuale ale procesului de studii de la Academie, fiind fidel cititorului său - funcționarul public de toate nivelurile. A fi mai aproape de el, a-i fi un îndrumător pe calea integrării în serviciul public și avansării în cariera profesională în interesul cetățeanului a fost dintotdeauna scopul echipei redacționale.

Forța motrice a acestor deziderate o constituie comunicarea reciprocă, ziarul asumându-și obligațiunea de a fi mereu la curent cu cele mai bune practici din activitățile autorităților publice și a le promova, de a fi la dispoziția lor pentru a elucidă diverse aspecte ale științei administrației pentru un management eficient în administrarea publică, în procesele de integrare europeană.

O perioadă îndelungată de timp s-au bucurat de aprecierea cititorilor materialele la rubrica „Mica bibliotecă. În ajutorul funcționarului public”, suplimentată ulterior cu rubricile „Ghidul alesului local”, „Ghidul facilitatorului”, editate apoi și ca serie de cărți aparte.

Printre cele mai frecvente rubrici susținute de-a lungul anilor se numără „Oficial”, „Administrația publică locală”, „Administrația publică centrală”, „Eveniment”, „Modernizarea Academiei - modernizarea instruirii”, „Perfecționare”, „Cooperare internațională”, „Proiecte în derulare”, „Întrebați - răspundem” și altele. Materialele la aceste tematici reflectă activitatea Instituției Președintelui, Parlamentului și Guvernului Republicii Moldova, a organelor administrației publice centrale și locale, felul în care este promovată reforma în domeniul administrației publice, cum sunt realizate prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană. În atenția ziarului sunt formele, metodele și procedeele de instruire în cadrul studiilor superioare de master și doctorat, activitatea de cercetare științifică și de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, viața și activitatea Academiei în ansamblu.

Una dintre cele mai mari provocări în procesul actual de reformă în Republica Moldova este dezvoltarea unei administrații publice eficiente și responsabile, care să ofere servicii de calitate cetățenilor și să aibă un rol major în dezvoltarea țării. Întru realizarea acestui deziderat național s-a încadrat activ și Academia de Administrare Publică, fiind inițiativa organizării Forumului deschis pentru dezvoltare locală și regională, cu susținerea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ). „Funcționarul Public” a prezentat pe larg lucrările forumurilor deschise, desfășurate în perioada anilor 2016-2017.

În aprilie 2017 a apărut cel de-al 500-lea număr, jubiliar, al ziarului „Funcționarul Public”. Cu acest prilej a fost lansată o ediție specială a ziarului, a avut loc o întâlnire a foștilor și actualilor colaboratori, a autorilor și cititorilor publicației. În felicitarea adresată cu acest prilej, Mircea Snegur a remarcat îndeosebi diversitatea amplă a subiectelor abordate de ziar, menite să vină în ajutorul dornicilor de a deveni profesioniști de înaltă calitate în domeniul administrației publice. Andrei Groza, prim-prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, a menționat în cadrul manifestării prilejuate de apariția celui de-al 500-lea număr al ziarului, că ziarul „Funcționarul Public” este bine cunoscut în republică, mai ales în rândul angajaților din autoritățile publice. Publicația poate fi găsită în orice primărie din republică. Ziarul, în opinia sa, oglindește operativ și consecvent toate evenimentele din instituția noastră, promovând, astfel, imaginea Academiei de Administrare Publică.

Deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, Tudor Deliu, lector universitar, care este unul dintre primii absolvenți ai Academiei și o perioadă de timp a contribuit în mod direct la apariția ziarului, a făcut un scurt istoric al ediției periodice. Sper și cred, că și pe viitor „Funcționarul Public” va rămâne un cronicar fidel al evenimentelor, va reflecta multiplele probleme și frământări cu care se confruntă administrația publică în contextul reformei administrației publice, a spus deputatul. Cuvinte de apreciere la adresa ziarului au adresat Ion Ursu, vicepreședinte al raionului Strășeni, Tudor Paladi, jurnalist, scriitor și critic literar, corresponsent netitular, Serafim Isac, doctor, primar al comunei Ghidighici, Valentin Guțanu, primar al orașului Cricova, municipiul Chișinău, Tatiana Kaigorodov, director general al S.C. „ELAN POLIGRAF”, tipografia la care de mai mulți ani în șir este tipărit „Funcționarului Public”, Claudia Lachi, consultant principal, Direcția reforma administrației publice, Cancelaria de Stat a Republicii Moldova.

Revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul public” practică, de asemenea, întâlniri în teritoriu cu funcționarii publici și cititorii. Astfel, la 8 aprilie 2016, la Consiliul raional Strășeni, s-a desfășurat o întâlnire a conducerii Academiei de Administrare Publică, a colaboratorilor redacției revistei „Administrarea Publică” și ai ziarului „Funcționarul Public” cu funcționarii publici din raionul Strășeni, în cadrul căreia cititorii s-au pronunțat asupra edițiilor periodice ale Academiei, accentuând utilitatea acestora pentru funcționarii publici și alte categorii de angajați din administrația publică locală.

Cele două ediții periodice ale Academiei, revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul Public” reflectă sistematic problemele teoriei și practicii administrării publice, promovării reformelor administrației publice locale și organizării administrativ-teritoriale, tranziției la economia de piață, legislației în vigoare, activitatea și experiența acumulată de organele administrației publice, de către funcționarii publici și reprezentanții aleși din republică. Aceste publicații periodice cuprind aria geografică a întregii țări, fiind abonate de către instituțiile administrației publice.

9.5. Asigurarea paginii WEB

Din anul 2007, o funcție importantă a *Secției activitate editorială* este asigurarea paginii WEB a Academiei cu informații operative și imagini foto despre evenimentele importante din cadrul instituției. Aceste evenimente sunt plasate pe site-ul oficial al Academiei, de regulă, în ziua desfășurării evenimentului.

Pagina WEB a Academiei conține un șir de compartimente cu informații ample despre activitatea instituției. La compartimentul „Publicații” sunt plasate numerele revistei „Administrarea Publică” și ale ziarului „Funcționarul Public”, precum și o bogată galerie foto despre evenimentele din instituție. Compartimente aparte sunt dedicate activităților de masterat, doctorat și dezvoltare profesională, ale celor științifice și relațiilor internaționale. Deosebit de utile pentru funcționarii publici sunt compartimentele „E-learning” - Platforma de instruire on-line a aleșilor locali, precum și Forumul privind dezvoltarea locală și regională.

Publicațiile au desfășurat o amplă campanie promoțională în anul, declarat jubiliar, anul împlinirii unui sfert de secol al instituției prin susținerea rubricii „*Academia de Administrare Publică la 25 de ani*”, inserând zeci de articole și interviuri cu absolvenți ai Academiei, foști și actuali profesori, opinii la temă ale funcționarilor publici. O ru-

brică jubiliară a fost susținută și pe pagina WEB a instituției cu genericul „*Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac*”.

9.6. Cooperarea cu subdiviziunile Academiei și autoritățile publice

Secția activitate editorială conlucrează strâns cu subdiviziunile Academiei. În mai multe rânduri, în paginile ziarului „Funcționarul Public” au fost prezentate catedrele, departamentele și direcțiile instituției, au fost publicate ample interviuri cu profesori notorii, doctoranzi și studenți-masteranzi.

În colaborare cu *Departamentul dezvoltare profesională* este asigurată reflecția profundă și multilaterală a procesului de dezvoltare profesională la Academie a funcționarilor din cadrul administrației publice centrale și locale, a primarilor din localitățile republicii.

Secția colaborează eficient nu numai cu catedrele și departamentele Academiei, dar și cu autoritățile administrației publice centrale și locale. Revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul Public” au găzduit, de-a lungul anilor, numeroase publicații științifice, articole și interviuri cu deputați în Parlament, miniștri, lucrători de răspundere din cadrul ministerelor și departamentelor, cu președinți ai consiliilor municipale și raionale, primari și alte categorii de funcționari publici, o bună parte dintre care sunt absolvenți ai Academiei.

Un exemplu elocvent în acest sens este colaborarea cu Pretura sectorului Buiucani din capitală. Pretorul, Valeriu Nemerenco, doctor în drept, absolvent al Academiei, care deține această funcție de peste două decenii, a scris mai multe articole pentru edițiile noastre periodice, iar „Funcționarul Public” a prezentat pe larg experiența preturii, oferindu-i mai multe pagini de ziar.

Actualmente, *Secția activitate editorială* asigură reflectarea celor mai importante evenimente de la Academie - conferințe și foruri științifice, vizite la instituție a unor înalți oaspeți – ambasadori acreditați în Republica Moldova, delegații de peste hotare, dar și procesul de studii, activitatea Senatului și Consiliului Științific ale Academiei, a catedrelor și departamentelor, derularea unor proiecte naționale și internaționale cu participarea AAP. Ulterior, aceste informații sunt publicate pe pagina-web a Academiei, în revista „Administrarea Publică” și „Funcționarul Public”, precum și în presa republicană, pe portalurile de știri.

În această listă se înscrie, în mod aparte, lansarea de carte din 24 ianuarie 2017,

organizată de Secția activitate editorială. Este vorba de prezentarea Memoriilor „Labirintul destinului”, semnate de primul Președinte al Republicii Moldova, Mircea Snegur. La acest eveniment, care s-a produs în incinta Academiei de Administrare Publică, au participat autorul Mircea Snegur, precum și cadre didactice, doctoranzi, masteranzi, alți angajați ai Academiei. Evenimentul a fost reflectat pe larg pe cite-ul Academiei, în paginile revistei „Administrarea Publică” și ale ziarului „Funcționarul Public”, dar și în presa republicană.

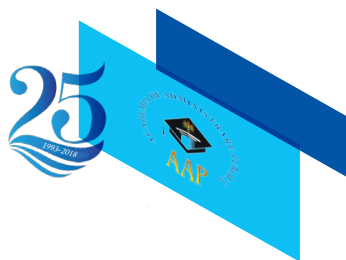
Activitatea editorială din Academie se desfășoară în baza Legii presei, Legii cu privire la activitatea editorială, Legii accesului la informație, Statutului Academiei, Regulamentului cu privire la activitatea de planificare, elaborare și publicare a lucrărilor științifice, materialelor, cursurilor de lecții și altor lucrări, aprobate în cadrul Academiei. Producția editată poartă însemnele Academiei și constituie proprietatea acesteia.

*„Biblioteca este patria cuvintelor
care au avut ceva de spus”*

Octav Bibere

Biblioteca Științifică a Academiei – portalul accesului la cunoștințe

Summary of Chapter X

The Scientific Library of the Academy - the Access Portal to Knowledge

The Scientific Library of the Academy of Public Administration is an integral part of the institutional information system and has the mission to provide the didactic process, in all forms of studies and scientific activity, with documents and information and to satisfy the complex information needs of the master students, doctoral students, teachers, civil servants, and other categories of users.

During the 25 years of its ascension, the Scientific Library used and successfully implemented everything that was new, modern, useful and necessary for its users. It implemented the new information technologies; continuously applied the management of collections, thus the Academy has come to possess the best collection of books in the field of public administration theory and practice, as well as collections in fields adjacent to the science of administration.

During the period 1993-2017, the Scientific Library fund increased to 47,589 volumes worth 1,762,913 lei. More than 90% of all library materials are books and periodicals: 35,719 books, 5,841 copies (290 titles) periodical publications, 1,332 brochures, 334 thesis abstracts, 10 PhD theses, 804 manuscripts, 1,045 audio-visual documents. Seventy per cent of the library information sources are in the Romanian language, 30% - in Russian, English, French, and German.

The Electronic Library of the Academy, where we can find various visual, audio or video materials, which are stored electronically, plays a special role. This creates an information and documentation system that has electronic data collections and uses automated procedures for their building and exploitation.

Starting with 2008, the Scientific Library of the Academy is a member of the REM Consortium (Electronic Resources for Moldova), which is an inter-libraries collaboration project aimed at providing access to a wide range of electronic resources around the world. Through REM, the library has access to nine international databases.

During the years of its activity, the Scientific Library of the Academy implemented several national and international projects for the development of collections funded by the French Alliance, the Soros Foundation, UNDP, TACIS, USAID, GIZ, the Joint Operational Program Romania, Ukraine, the Republic of Moldova funded by the European Union. Currently, the following international projects are underway: *“Library Network Support Services: modernizing libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries”* (2015-2018) funded by the European Commission and *“Modernizing the services of university libraries from Moldova”* funded by the Norwegian Cooperation Programme with Eurasia.

X. Biblioteca științifică a Academiei - portalul accesului la cunoștințe

10.1. Misiunea și personalul Bibliotecii Științifice

Civilizația modernă s-a statornicit și s-a afirmat prin contribuția importantă a învățământului, iar o bibliotecă este nucleul de elită al unei societăți, contribuind la evoluția economică, culturală, științifică, constituind pivotul sistemului de educație permanentă și de formare a potențialului intelectual al unei națiuni.

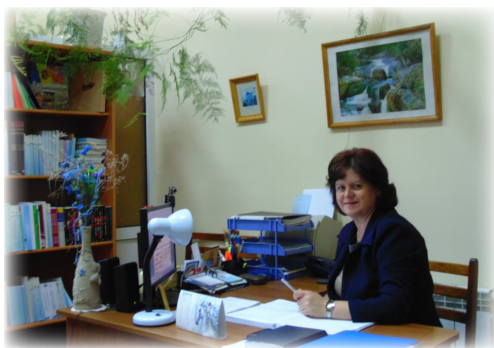
Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică este o parte integrantă a sistemului național de biblioteci și a sistemului informațional instituțional și are misiunea de asigurare informațională și documentară a procesului didactic la toate formele de studii și activității științifice, satisfacerea necesităților informaționale complexe ale masteranzilor, doctoranzilor, cadrelor didactice, cercetătorilor științifici, funcționarilor publici, altor categorii de utilizatori.

În perioada 1993-2001, Biblioteca Științifică a Academiei a fost gestionată de dna Aurelia Garbuzari, care alături de Rodica Merzincu, bibliotecară, au pus temelia, au dat viață și vitalitate Bibliotecii Științifice. Anume lor le aparține elaborarea primei concepții de dezvoltare a Bibliotecii, concentrarea eforturilor pentru formarea fondului de carte, inițierea instrumentelor tradiționale de completare, prelucrare, gestionare a colecției, organizarea procesului de informare și documentare, prestarea serviciilor tradiționale de bibliotecă, constituirea primei structuri organizaționale a Bibliotecii Științifice.

Aurelia Garbuzari, director al Bibliotecii Științifice (1993-2001).

Din anul 2001 până în prezent director al Bibliotecii Științifice a Academiei este dna *Rodica Sobieski-Camerzan*, master în drept, un specialist notoriu în domeniul biblioteconomiei. Activitățile prioritare ale directorului țin de aplicarea managementului calității în activitatea bibliotecii, planificarea și coordonarea activității, aplicarea conformă a legislației și standardelor în toate activitățile și procesele bibliotecare, modernizarea logisticii, a condițiilor de acces la colecțiile, serviciile tradiționale și electronice, implicarea în consorții, proiecte naționale și internaționale, promovarea bibliotecii în mediul academic și altele.

Rodica Sobieski-Camerzan, director al Bibliotecii Științifice.

Performanțele obținute astăzi de către Biblioteca Științifică a Academiei sunt rodul muncii mai multor specialiști de înaltă calificare, care au activat și unii continuă să activeze.

Elizaveta Borodin (2000 - prezent), statisticianul care menține într-o ordine exemplară toate procesele de evidență din bibliotecă, responsabilă de organizarea și gesti-

onarea colecțiilor, demonstrând profesionalism și calitate în activitatea de prestare a serviciilor bibliotecare.

Sergiu Carcea (2006-2011; 2017 - prezent), master în management, a contribuit la constituirea, organizarea și gestionarea Bibliotecii Electronice și a Centrului Național de Carte și Presă. Este autorul actualului soft de bibliotecă „OpenBiblio” în care este creat catalogul electronic al bibliotecii, actualmente activează în funcția de inginer IT în cadrul Bibliotecii.

Lilia Cantîr (2008 - 2016), specialist de performanță în domeniul biblioteconomiei și științelor informării, cu o înaltă cultură a informației, abilități deosebite de comunicare în relațiile cu publicul, demonstrând creativitate, perseverență, tenacitate în activitatea prestată.

Igor Neaga (2010 - prezent), master în administrarea publică, coordonator al bibliotecii electronice, responsabil de prelucrarea analitico-sintetică, clasificarea și catalogarea publicațiilor, prestarea serviciilor moderne de bibliotecă, actualizarea Paginii web a Bibliotecii Științifice și altele.

La etapa actuală, bibliotecile din Republica Moldova se integrează într-un sistem complex de informare care poate să vină în întâmpinarea nevoii de dezvoltare impus de societatea contemporană. În acest context, Biblioteca Științifică a Academiei este angajată în realizarea celei mai importante misiuni - asigurarea informațională și documentară a proceselor de instruire și cercetare din cadrul instituției. Pe parcursul a 25 de ani de activitate, Biblioteca Științifică a demonstrat comunității academice și comunității funcționarilor publici din Republica Moldova că este un centru important de cultură, informare și documentare în domeniul teoriei și practicii administrării publice, utilizează cele mai avansate tehnologii bibliotecare, participă activ la diferite reuniuni profesionale atât naționale cât și internaționale.

10.2. Etapele de dezvoltare a serviciilor bibliotecare

Întemeiată odată cu fondarea Academiei, în anul 1993, Biblioteca Științifică a crescut și s-a dezvoltat continuu, având misiunea de a participa la procesul de instruire, formare și educare, precum și la activitatea de cercetare ce se desfășoară în cadrul Academiei, prin formarea unei colecții de documente în corespundere cu curriculumul academic și, respectiv, facilitarea accesului la aceste colecții de informații. Astfel, pe parcursul evoluției sale, trecând printr-o dezvoltare dinamică în corespundere cu schimbările vieții sociale și a cerințelor față de instituțiile infodocumentare, biblioteca a promovat mereu rolul strategic pe care îl are în procesul de instruire și cercetare

din cadrul Academiei, oferind suportul infodocumentar necesar în sprijinul ideilor de reformare a administrației publice, de analiză și implementare a experiențelor avansate, acumulate în țară și în străinătate.

Pe parcursul celor 25 de ani de ascensiune, Biblioteca Științifică a utilizat și a pus în practică cu succes tot ce era nou, modern, util și necesar pentru utilizatorii săi, a implementat noile tehnologii informaționale, a aplicat continuu managementul colecțiilor, astfel această instituție ajungând să dețină cea mai bună colecție de carte în domeniul teoriei și practicii administrării publice, dar și colecții din domenii adiacente științei administrației.

Fiind nemijlocit implicată în toate procesele de dezvoltare a Academiei și considerându-se parte integrantă a sistemului informațional-biblioteconomic național, Biblioteca Științifică a Academiei a cunoscut câteva etape de dezvoltare, care pot fi specificate după cum urmează:

- *etapa de constituire și inițiere a activității (1993-1995)*, pentru care este caracteristică demararea activităților de constituire, organizare și funcționare a bibliotecii, stabilirea primelor relații de colaborare cu alte biblioteci universitare, publice și specializate, cu organizațiile nonguvernamentale, autoritățile publice, persoanele fizice care au contribuit la formarea primei colecții de publicații; .

- *etapa statornicirii organizaționale și funcționale a Bibliotecii (1996-1998)*, se caracterizează prin creșterea calității serviciilor tradiționale de bibliotecă, consolidarea colecției de carte, elaborarea cadrului intern de reglementare a activității Bibliotecii. În 1997, odată cu inițierea ciclului universitar în domeniul administrației publice, Biblioteca este preocupată de reorganizarea spațiilor, de crearea condițiilor necesare pentru categoria respectivă de utilizatori, dezvoltarea colecției în conformitate cu curriculumul Academiei, completarea colecției de carte cu donații oferite de Alianța Franceză, Ambasada SUA în Republica Moldova.

- *etapa eficientizării activității informațional-bibliotecare (1999-2003)*, în care are loc diversificarea serviciilor de bibliotecă, formelor și metodelor de comunicare a resurselor documentare și informaționale, inițierea unor activități culturale de promovare a colecțiilor de carte și a elaborărilor didactico-științifice ale profesorilor Academiei. Se fac primii pași de informatizare a bibliotecii prin elaborarea și implementarea primului program pentru crearea catalogului electronic, implicarea bibliotecii în proiecte naționale și internaționale de obținere a granturilor pentru dezvoltarea colecțiilor de carte susținute financiar de Fundația SOROS Moldova, PNUD, Alianța Franceză.

- *etapa reorganizărilor structurale și funcționale (2004-2009)*, are loc reorganizarea bibliotecii în Secție de documentare și inaugurarea Bibliotecii Electronice. Cu susținerea Ministerului Justiției, se oferă acces la Baza de date Lex DB, este lansată prima versiune a paginii web a Bibliotecii în cadrul site-ului Academiei. Biblioteca aderă la cel mai mare Consorțiu de biblioteci din lume, utilizatoare a publicațiilor pe suport electronic eLFL-Direct (EBSCO Publishing) ce oferea acces la peste 18 000 de titluri periodice, manuale, monografii cu traducere în limbile franceză, germană, spaniolă, rusă, se produce lărgirea rețelei interne automatizate și facilitarea accesului la informații prin tehnici și tehnologii informaționale avansate.

- *etapa extinderii spațiilor și diversificării serviciilor Bibliotecii (2010-2014)*, are loc procesul de diversificare a serviciilor tradiționale și electronice pentru facilitarea și extinderea accesului la informație. Implementarea noului soft integrat de bibliotecă OpenBiblio în care este creat catalogul electronic al Bibliotecii. O acțiune importantă din această etapă este transferul Bibliotecii Academiei în spațiile noi ale Blocului C (ianuarie 2011), renovate, moderne, adaptate necesităților de funcționare eficientă și oferirea condițiilor de confort pentru utilizatori, dotate cu echipamentul necesar pentru prestarea serviciilor electronice.

- *etapa modernizării prin dezvoltarea personalului bibliotecar și implementarea inovațiilor tehnologice (2015 - prezent)*, se produce implementarea proiectelor internaționale în scopul dezvoltării personalului de bibliotecă, inovarea și modernizarea serviciilor de bibliotecă în conformitate cu cerințele bibliotecii secolului 21. Are loc extinderea Accesului deschis la multiple resurse de informație, diversificarea serviciilor și produselor informațional-documentare on-line de bibliotecă, lansarea noii versiuni a paginii WEB a Bibliotecii științifice, achiziționarea tehnicii informaționale de ultimă generație, amenajarea unei săli moderne pentru Biblioteca electronică, aderarea la Consorțiul internațional LNSS.

Aprobarea de către Senatul Academiei a două documente de importanță strategică pentru dezvoltarea și modernizarea în continuare a Bibliotecii Științifice:

1. Strategia de dezvoltare a Bibliotecii Științifice 2017-2020 (19 octombrie 2017), elaborată în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare”;
2. Politica Instituțională a Academiei de Administrare Publică privind Accesul Deschis la Informație (12 noiembrie 2017).

10.3. Proiectul managerial al Bibliotecii Științifice

Pe parcursul a 25 de ani de activitate, Biblioteca Științifică a Academiei a crescut și s-a dezvoltat continuu, evoluând dintr-o simplă bibliotecă universitară într-un centru infodocumentar în domeniul teoriei și practicii administrării publice, care prestează servicii informaționale moderne aplicând unele experiențe europene. Chiar din primii ani de existență, biblioteca și-a definit strategiile și misiunea instituției, având ca obiectiv principal prestarea serviciilor infodocumentare de înaltă calitate comunității Academiei.

Astfel, managementul bibliotecii, în funcție de obiectivele propuse, a implementat diverse modalități moderne, flexibile de organizare și funcționare a instituției infodocumentare, având principalele coordonate adaptarea la schimbările mediilor interne și externe și implicarea sporită a personalului în fundamentarea și realizarea obiectivelor propuse. Conceptul modern de management al instituției infodocumentare, care este în continuă transformare, se bazează pe diverse concepte: managementul organizațional, managementul schimbărilor, managementul strategic, managementul resurselor umane și, nu în ultimul rând, unul dintre cele mai moderne concepte - managementul proiectului.

Aplicând principiul „în serviciul comunității Academiei”, planul managerial de dezvoltare al bibliotecii se axează pe următoarele obiective de bază:

- *implementarea sistemului de management al calității;*
- *optimizarea tuturor activităților de bibliotecă atât pentru creșterea considerabilă cantitativă cât și calitativă;*
- *dezvoltarea, diversificarea și actualizarea permanentă a resurselor informaționale și documentare specializate cu caracter didactic și științific în sprijinul procesului de instruire și cercetare;*
- *diversificarea accesului utilizatorilor la toate categoriile de resurse informaționale;*
- *modernizarea serviciilor infodocumentare și spațiilor de studiu și informare;*

- orientarea managementului resurselor umane la noile cerințe stabilite de standardele naționale și internaționale;
- dezvoltarea bazei de date bibliografice în raport cu normele naționale și internaționale;
- implementarea tehnologiilor inovatoare de arhivare electronică a informației științifice și didactice;
- dezvoltarea relațiilor de colaborare naționale și internaționale.

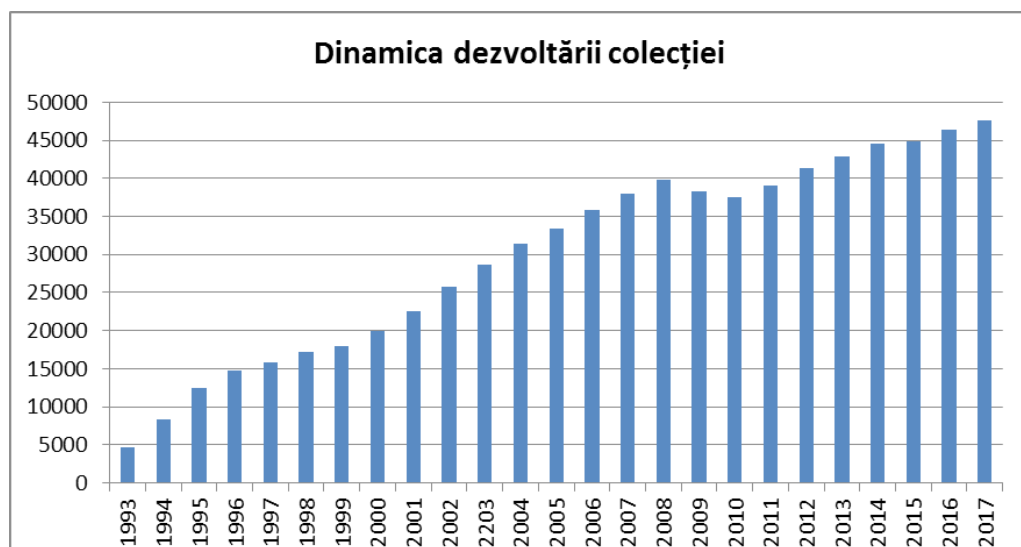
10.4. Dezvoltarea colecțiilor de documente

Patrimoniul unei instituții informațional-documentare îl constituie colecțiile sale. Dezvoltarea și actualizarea permanentă a resurselor informaționale și documentare în sprijinul procesului de instruire și cercetare, menținerea rolului colecțiilor de cărți și seriale în format tradițional și îmbogățirea cu noi tipuri de materiale în format electronic, multimedia este unul din scopurile strategice ale Bibliotecii Științifice a Academiei. Paralel este facilitat accesul la bazele de date locale, naționale și internaționale. Prin intermediul Bibliotecii electronice este amplificată cantitatea și diversitatea surselor de studiu și cercetare ce sunt puse la dispoziția utilizatorilor.

Colecțiile Bibliotecii științifice ale Academiei sunt organizate și dezvoltate în raport cu nevoile de informare ale utilizatorilor pe o orientare preponderent pluridisciplinară, prin achiziții, donații, schimb de carte și alte surse. Biblioteca Științifică asigură condiții favorabile pentru studiu, cercetare, informare și documentare a utilizatorilor. Colecțiile de publicații – cărți, reviste, ziare, seriale, teze de doctor, publicații electronice etc. – cuprind o mare varietate de lucrări din țară și străinătate în diverse domenii.

În perioada anilor 1993-2017 fondul Bibliotecii Științifice a crescut până la 46 000 volume în valoare de 1.762.913 lei. Peste 90% din toate materialele intrate în colecțiile bibliotecii le reprezintă cărțile și edițiile periodice: 35719 cărți, 5841 exemplare (290 titluri) publicații periodice, 1332 broșuri, 334 autoreferate, 10 teze de doctor, 804 manuscrise, 1045 CD și documente audiovizuale. Din sursele informaționale ale bibliotecii 70% sunt în limba română, 30% - în limbile rusă, engleză, franceză, germană.

Disciplinele normative predate la Academia de Administrare Publică, în majoritatea lor, sunt acoperite cu un număr suficient de literatură didactică și științifică, care constituie 83,4% din numărul total al publicațiilor, reprezentând un indicator care corespunde normelor internaționale. Anual se produc modificări în planurile de învățământ, se introduc discipline noi, reflectând politicile de dezvoltare a colecțiilor.

Fig. 1. Dezvoltarea colecției 1993-2017.

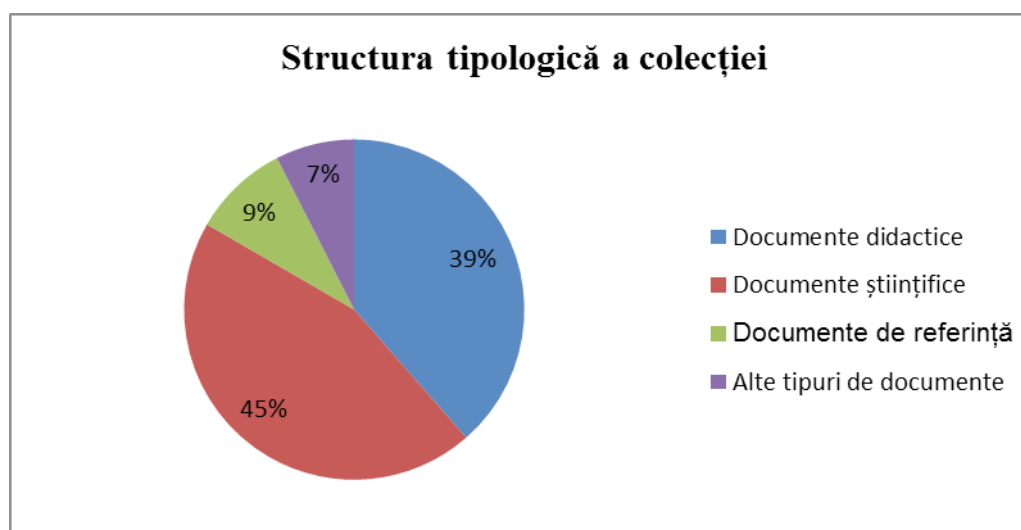
După tipul documentelor colecțiile au următoarea structură:

documente didactice - 18351 unități (38,6%);

documente științifice - 21316 unități (44,8%);

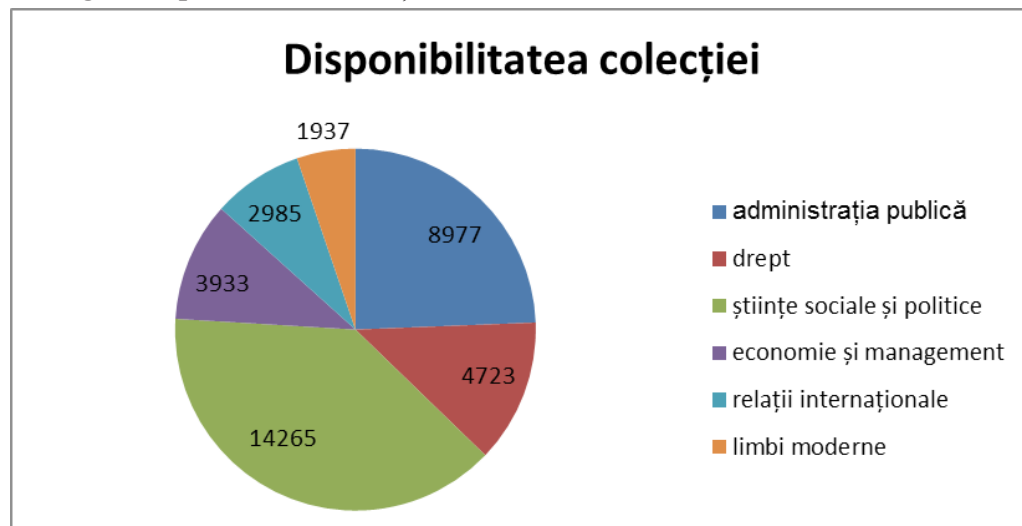
documente de referință – 4351 unități (9,1%) ;

alte tipuri de documente - 3571 unități (7,5%).

Fig. 2. Structura tipologică a colecției.

Biblioteca Științifică își completează colecțiile în funcție de structura procesului didactic și de cercetare a Academiei. Domeniile prioritare fiind: administrația publică, dreptul, științele sociale și politice, economia și managementul. Figura 3 reflectă acoperirea cu literatură a domeniilor respective.

Fig. 3. Disponibilitatea colecțiilor de carte.

Colecțiile Bibliotecii sunt organizate și dezvoltate în raport cu nevoile de informare ale utilizatorilor prin achiziții, donații, schimb, proiecte, asigurând creșterea numărului publicațiilor, îmbogățirea valorică și de conținut a acestora.

Orientându-se către un utilizator format, cunoscător al mai multor limbi, Biblioteca Științifică a Academiei atrage o atenție deosebită creșterii prezenței în colecții a documentelor în limbile rusă, engleză, franceză și alte limbi.

Creșterea anuală a colecției este de 2-3 mii de volume. Constituirea colecțiilor este determinată de disciplinele ce se predau în Academie și de domeniile de cercetare. Studiul permanent al calității colecțiilor, analiza anuală a planurilor de studii, coordonarea activității de completare continuă a publicațiilor cu asistența permanentă a cadrelor profesoral-didactice formează cotidianul personalului bibliotecii. De asemenea, se formulează strategii de selectare a noilor apariții editoriale, care ar acoperi necesitățile disciplinelor existente și a celor noi cu publicații didactice reînnoite.

Colecția instituțională a Academiei

Pornind de la premisa importanței patrimoniului documentar, creat de către cadrele didactico-științifice ale Academiei de Administrare Publică, scopul creării acestei colecții este orientat spre stocarea, conservarea și valorificarea publicațiilor, editate

sub egida Academiei. Astfel, colecția dată este îmbunătățită, promovată și accentuată funcția patrimonială a Bibliotecii Științifice a Academiei. Colecția instituțională AAP inserează:

- publicațiile instituționale: revista „Administrarea Publică”, ziarul „Funcționarul Public”, culegeri de articole, materiale ale conferințelor științifice, buletine informative, culegeri de studii, ghiduri și altele;

- Publicații de autor cu antetul Academiei, recomandate spre editare de către Senat, editate atât în Secția activitate editorială a Academiei cât și în alte instituții editoriale.

Colecția instituțională a Academiei a fost dezvoltată după următoarele criterii:

- gen documente: cărți, periodice, broșuri, manuscrise, CD-uri;
- tipuri documente: lucrări științifice, didactice, de referințe, de popularizare și destinate activității practice;
- publicații în toate limbile semnate de către cercetătorii Academiei;
- publicații editate în Republica Moldova și în străinătate;
- de conținut: domeniile de profil ale Academiei;
- suporturi tradiționale și netradiționale.

În urma creării colecției instituționale a Academiei de Administrare Publică, au fost obținute următoarele beneficii: completarea exhaustivă a colecției de documente, ce constituie patrimoniul Academiei; stocarea, păstrarea și valorificarea patrimoniului științifico-didactic al instituției; crearea unui suport pentru analiza rezultatelor activității de cercetare în cadrul Academiei; promovarea publicațiilor instituționale și de autor, elaborate sub egida Academiei.

Colecția instituțională.

„Mihail Platon – moștenirea didactico-științifică”.

„Donează o carte pentru a schimba un destin” - Campanie Națională de colectare a cărților pentru persoanele cu nevoi speciale, beneficiare ale Fundației „Ecoul Cernobilului” din Chișinău, inițiată de Biblioteca Științifică AAP.

10.5. Biblioteca electronică a Academiei

Biblioteca electronică din cadrul Academiei de Administrare Publică (denumită și virtuală sau digitală) este o bibliotecă modernă în care putem găsi diverse materiale vizuale, audio sau video, fiind stocate în format electronic.

Legătura dinamică dintre bibliotecari și tehnologia informațiilor impune noi funcții ale bibliotecilor, noi forme de colaborare cu alte instituții și o interfață umană și electronică cu resurse intelectuale, mai sofisticată. Informatizarea presupune, de fapt, existența unui sistem automatizat de bibliotecă. În acest sens, Biblioteca electronică a Academiei, semnifică un sistem de informare și documentare care dispune de colecții de date electronice și care folosește proceduri informatice, automatizate pentru construirea și exploatarea acestora.

Biblioteca Electronică din cadrul Academiei dezvoltă funcționalitatea sistemului de informare și documentare ca pe o platformă virtualizată, ce conține:

- sisteme software integrate de bibliotecă;

- baze de date;

- publicații în format digital;

- suport direct prin rețeaua Intranet/Internet;

- gestionarea datelor și utilizatorilor.

Resursele infodocumentare din cadrul

Bibliotecii electronice ale Academiei sunt constituite din:

- bazele de date locale (informații cu acces în rețeaua internă, Catalogul electronic al Bibliotecii – acces online) și bazele de date externe ce sunt accesate prin intermediul Internetului;

- colecțiile de publicații pe suport electronic (CD, DVD, casete audio, video);

- ghidurile informaționale ale Bibliotecii cum sunt: Revista Digitală, Ghidul resurselor web pentru funcționarii publici, ghidurile de utilizare a bazelor de date;

- ediții electronice cu destinație educativă și metodică pentru organizarea procesului de instruire din cadrul Academiei - 824 titluri;

- e-versiuni ale publicațiilor editate în cadrul Academiei - 175 titluri;

- e-versiuni ale publicațiilor din fondul Bibliotecii Științifice realizate folosind metodele de scanare a textelor - 30 titluri;

- catalogul electronic al Bibliotecii Științifice, reprezentând fondul integral al acesteia, înregistrări bibliografice - 10800;

- bazele de date bibliografice și full text create și achiziționate de Biblioteca Științifică - 17 baze de date.

Începând cu anul 2008, Biblioteca Științifică a Academiei este membru al Consorțiului REM (Resurse Electronice pentru Moldova) care este un proiect de colaborare interbibliotecară al cărui scop este asigurarea accesului la o gamă largă de resurse electronice din întreaga lume. Prin intermediul REM biblioteca are acces la 9 baze de date:

- E-Duke Journals Scholarly Collection;

- Edward Elgar Publishing Journals and development studies e-books;

- IMF e-library;

- IOP science;

- New England Journal of medicine;
- Royal Society Journals collection;
- BioOne;
- ASTM Compass prices and licences (abstracts);
- Open Edition journals.

În urma implementării proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”, finanțat de către Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia, dezvoltat și implementat cu Universitatea din Bergen, din bugetul proiectului au fost achitate licențele pentru bazele de date Cambridge E-Journals și Taylor & Francis Online Journal Library, la care utilizatorii Bibliotecii Științifice vor avea acces gratuit pe parcursul anului 2018.

CAMBRIDGE

JOURNALS

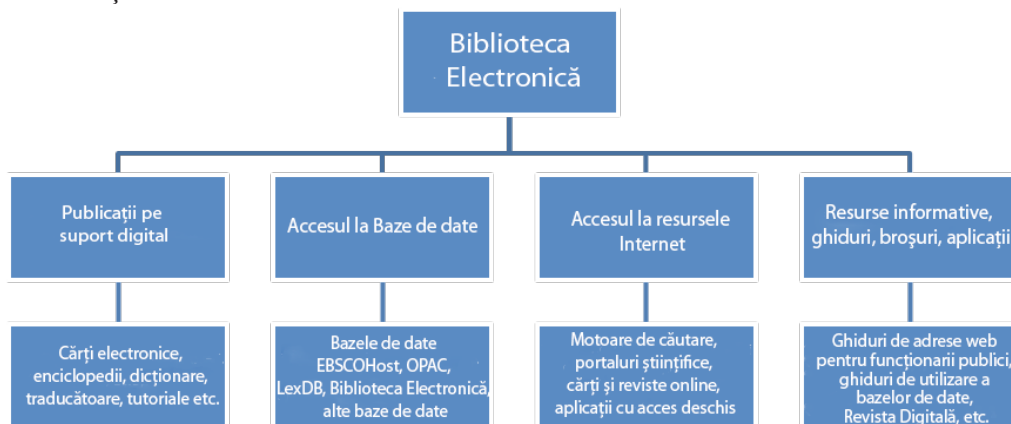

Clarivate
Analytics
WEB OF SCIENCE™

Din bugetul aceluiași proiect au fost abonate câteva produse informaționale ale Web of Science oferite de către Clarivate Analytics care va asigura accesul la 8 produse *Web of Science*:

<http://aap.gov.md/biblioteca/article/baze-de-date>

În deplină concordanță cu tendințele globale în domeniul structurilor de informare și documentare, Biblioteca Științifică a Academiei se află în plin proces de automatizare și integrare în rețelele informaționale. În acest sens, în vederea dezvoltării capacităților de funcționare, a extinderii bazei informaționale precum și a facilitării accesului la informații, sunt în curs de realizare o serie de acțiuni menite să completeze automatizarea Bibliotecii prin perfecționarea sistemului integrat de gestiune a Bibliotecii, dezvoltarea colecției de publicații în format electronic și, nu în ultimul rând, familiarizarea utilizatorilor cu posibilitățile pe care le deține Biblioteca electronică.

Resursele informaționale ale Bibliotecii Electronice

În condițiile promovării accesului la cunoaștere pe plan mondial, Academia de Administrare Publică recunoaște importanța strategică a Accesului Deschis la Informație pentru diseminarea cunoștințelor științifice în spiritul promovat de diverse inițiative internaționale. Astfel, la 12 decembrie 2017, Senatul Academiei de Administrare Publică a aprobat Politica Instituțională a Academiei de Administrare Publică privind Accesul Deschis la Informație.

Accesul Deschis la Informație este accesul online, gratuit, permanent, nerestricționat la documente, care permite vizualizarea, descărcarea, distribuirea, crearea lucrărilor derivate în orice mediu, realizate într-o formă corectă și responsabilă în limitele cadrului legal.

Publicarea electronică a rezultatelor cercetărilor oferă oportunitatea de a împărtăși ideile și cunoștințele în mod liber comunității științifice și publicului larg. Literatura științifică constituie un element vital în procesul științific și de cercetare. Eliminarea barierelor de acces la publicațiile științifice, realizate în cadrul Academiei, va pune fundamentele pentru o comunicare științifică eficientă, va îmbogăți educația și va oferi o vizibilitate mai mare și măsurabilă a activității de cercetare.

Prin „Accesul Deschis» (Open Access - OA) se înțelege disponibilitatea liberă a publicațiilor științifice fără bariere financiare, legale sau tehnice. Singura constrângere pentru utilizare este reproducerea și distribuirea materialelor publicate în OA, care va oferi autorilor controlul asupra integrității muncii lor și dreptul de a fi recunoscuți și citați corespunzător.

Scopul general al Accesului Deschis este de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local. Academia este interesată de promovarea unei noi paradigme a Accesului Deschis pentru a oferi mai multe beneficii pentru știință și societate. Publicațiile cercetătorilor vor avea o vizibilitate crescută, un impact și un prestigiu mai mare în comunitatea științifică. Accesul Deschis va îmbunătăți diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul Academiei.

Academia de Administrare Publică se angajează să disemineze rezultatele cercetării finanțate din fonduri publice și din proiecte pe baza principiilor Accesului Deschis; să încurajeze cercetătorii să-și manifeste sprijinul pentru Accesul Deschis, publicând lucrările în reviste cu Acces Deschis și în Repozitoriul Instituțional al Academiei.

Repozitoriul Academiei este un set de servicii pe care instituția le oferă utilizatorilor pentru managementul și diseminarea materialelor digitale create de instituție sau de membrii acesteia. În acest context trebuie de menționat și crearea *Sălii Multimedia* care include o rețea de calculatoare integrate în rețeaua Academiei cu scopul de a crea un portal pentru utilizatori în sfera utilizării bibliotecii moderne, avându-se în vedere serverul configurat pentru accesarea datelor, sisteme WEB 2.0 pentru accesul la informație și suport informațional din partea bibliotecarilor.

Biblioteca Științifică a Academiei are un rol important de promovare a cunoștințelor în mediul electronic global ce se referă la înregistrarea revistelor științifice în directoriile Accesului Deschis și plasarea permanentă a articolelor din reviste în aceste platforme online. Astfel, în luna iunie 2016, revista „*Administrarea Publică*” a fost acceptată în DOAJ (Directoriul Revistelor cu acces Deschis), care include 9170 reviste academice din 128 de țări și publicate în 50 de limbi.

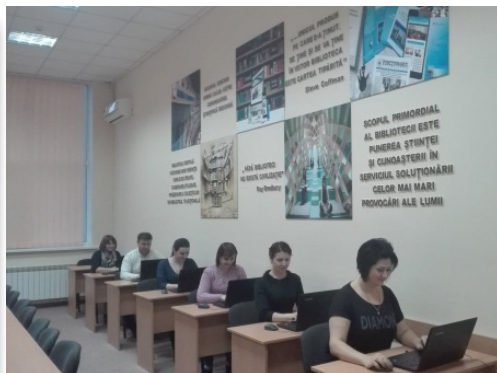
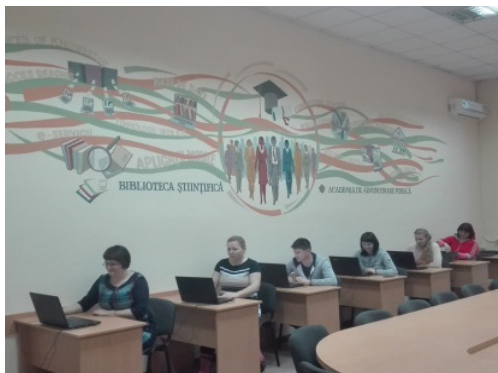
În cadrul Bibliotecii Științifice a Academiei este acordată o atenție deosebită procesului de informare a beneficiarilor cu privire la resursele informaționale moderne și automatizării proceselor bibliotecare, precum și colaborării cu alte structuri similare, participării la diverse manifestări în vederea schimbului de experiență și dezvoltării profesionale.

Adresa <http://aap.gov.md/biblioteca/> desemnează pagina web a Bibliotecii Academiei și cea mai ușoară cale de a lua contact cu vasta colecție de resurse a Bibliotecii, de la distanță, prin intermediul unui simplu click.

Primul site al Bibliotecii a luat ființă în anul 2005, odată cu conștientizarea nevoii de a aduce un suflu nou bibliotecii, de a o face să pășească în viitorul ce se contura de a fi tot mai orientată către mediul virtual. Astfel, prima versiune a Bibliotecii online și-a propus externali-

zarea resurselor bibliotecii clasice, precum și oferirea de informații de interes general pentru utilizatorii potențiali și reali ai serviciilor Bibliotecii. Cu timpul însă, site-ul a evoluat, adaptându-se neconștient la cerințele din ce în ce mai complexe ale utilizatorilor săi prin utilizarea celor mai eficiente limbaje de programare web, prin restructurarea resurselor astfel încât să respecte o ordine cât mai clară și mai logică și, nu în ultimul rând, prin adoptarea unui design cât mai funcțional, dar și plăcut.

Sala multimedia.

10.6. Proiecte realizate în domeniul asigurării informaționale

Actualmente, unul dintre cele mai eficiente concepute de dezvoltare și modernizare implementat în activitatea Bibliotecii este managementul proiectului, care are drept scop adaptarea activității acesteia la standardele internaționale ale instituției infobibliotecare.

Implementarea proiectelor oferă modalități moderne, flexibile de organizare și funcționare a instituției infodocumentare, având drept scop adaptarea la schimbările mediilor interne și externe, instruirea personalului în scopul realizării obiectivelor stabilite.

Pe parcursul a 25 de ani de activitate, Biblioteca Științifică a Academiei a implementat mai multe proiecte internaționale de dezvoltare a colecțiilor finanțate de Alianța Franceză, Fundația Soros, PNUD, TACIS, USAID, GIZ, Programul Operațional comun România, Ucraina, Republica Moldova, finanțat de către Uniunea Europeană și din Bugetul de Stat.

Modernizarea bibliotecilor universitare impune orientarea spre dimensiunea informațională a spațiului european care inserează următoarele componente: coordonarea și cooperarea eforturilor în facilitarea accesului la informație; elaborarea și implementarea unor politici strategice privind formarea culturii informației; mobilitatea

și instruirea bibliotecarilor pentru dezvoltarea de biblioteci inovatoare ca suport pentru educație și învățare continuă. Pentru realizarea respectivelor obiective, Biblioteca Științifică a Academiei se implică în diverse proiecte naționale și internaționale.

a) Proiectul internațional *Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: reformarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin instruirea personalului și reformarea bibliotecilor*” (2015-2018).

A demarat în noiembrie 2015 și are ca scop principal consolidarea și modernizarea bibliotecilor, îmbunătățirea nivelului de competențe și abilități ale personalului de bibliotecă în instituțiile de învățământ superior din Armenia, Republica Moldova și Belarus. Proiectul se desfășoară în cadrul Programului Erasmus+ Consolidarea capacităților în domeniul învățământului superior și este finanțat de către Comisia Europeană.

Prin implementarea proiectului se urmărește modernizarea universităților și academiilor de administrare publică din Armenia, Republica Moldova și Belarus, prin îmbunătățirea competențelor și abilităților personalului de bibliotecă și sporirea performanței, relevanței, accesibilității serviciilor de informare și documentare în conformitate cu standardele europene și cele mai bune practici în corespundere cu nevoile de instruire a bibliotecarilor în era informațională.

Proiectul promovează inovațiile în dezvoltarea profesională a personalului de bibliotecă, în concordanță cu nevoile urgente de dezvoltare profesională a bibliotecarilor în era informațională și se axează pe strategiile de dezvoltare a învățământului superior.

Echipa internațională a proiectului LNSS, Universitatea din Creta, Grecia.

Biblioteca Universității din Creta. Echipa internațională a Proiectului „Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci, modernizarea bibliotecilor din Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului de bibliotecă și reformarea bibliotecilor”. Trainin-
gul „Managementul calității”.

Reuniune de lucru a echpelor de proiect „LNSS” din Țările Parteneriatului Estic și Parteneriatul Balcanic Universitatea Internațională Tehnică din Dresda, Germania (28 februarie - 5 martie 2017)

„Engleza pentru scopuri specifice. Training cu participarea profesorilor Jerald Cavanagh și Padraig Kirby de la Institutul de Tehnologii din Limerick, Irlanda”.

Partenerii principali ai Academiei în cadrul proiectului sunt:

Parteneri din Uniunea Europeană

1. Institutul de Tehnologii din Limerick, Irlanda.
2. Universitatea din Creta, Grecia.
3. The Pyramid Grup, Germania.
4. Universitatea „Transilvania din Brașov”, România.

Parteneri din Europa de Est

5. Academia de Administrare Publică din Armenia (PAARA)- coordonator.
6. Universitatea de Stat de Limbi și Științe Sociale Brusov, Erevan, Armenia.
7. Universitatea de Stat din Goris, Armenia.
8. Academia de Administrare Publică sub egida Președintelui Republicii Belarus.
9. Universitatea de Stat din Belarus.
10. Universitatea Tehnologică de Stat din Brest, Belarus.
11. Universitatea de Stat „Yanka Kupala” din Grodno, Belarus.
12. Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova.

b) Proiectul internațional **„Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Moldova”** a fost lansat în aprilie 2016, este finanțat de Programul Norvegian de Cooperare cu Eurasia în domeniul învățământului superior, realizat în parteneriat între ASEM și Universitatea din Bergen, Norvegia, Universitatea „Transilvania” din Brașov, România și 18 biblioteci din Republica Moldova, inclusiv Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică. Termenul de realizare a proiectului: 2016-2019.

Activitatea principală în cadrul acestui proiect este consolidarea capacității bibliotecarilor și prin ei - a cadrelor didactice și a studenților din instituțiile de învățământ superior. În acest scop sunt organizate o serie de ateliere de lucru la Chișinău și trei școli de vară.

Vizită de studiu la Universitatea din Bergen, Norvegia.

Prin intermediul atelierelor de lucru și a școlilor de vară, comunitatea bibliotecarilor din Republica Moldova obține spațiu de dezbateri și, astfel, dezvoltă rețele interne de personal care lucrează în aceleași domenii. Diseminarea informației, activitatea în cadrul proiectului la conferințe internaționale, vizita de studiu în bibliotecile universitare din Norvegia și training-urile susținute de către experții internaționali oferă accesul la rețeaua internațională de biblioteci.

Astăzi, bibliotecile din Republica Moldova se integrează într-un sistem complex de informare care poate să vină în întâmpinarea nevoii de dezvoltare impus de societatea contemporană. În acest context, proiectele de orice tip, mari sau mici, de anvergură sau la scară mai redusă reprezintă modalitatea prin care bibliotecile supraviețuiesc în mediul economic actual, iar în Republica Moldova, această tendință a devenit dominantă, mai ales în contextul implementării standardelor europene în activitățile bibliotecilor.

10.7. Dotarea tehnico-materială a Bibliotecii

De la fondare și până la finele anului 2010, Biblioteca Academiei era amplasată în sediul Căminului-hotel, ocupând doar 140 m², iar condițiile de prestare a serviciilor infodocumentare nu corespundeau necesităților unei biblioteci universitare. În scopul eficientizării prestării serviciilor informativ-documentare, în ianuarie 2011 s-a efectuat transferul Bibliotecii Academiei în spațiile noi ale Blocului C, renovate, moderne, adaptate necesităților de funcționare eficientă și oferirea condițiilor de confort pentru utilizatori.

Actualmente, biblioteca Academiei dispune de un spațiu de 435m² și deține în structura sa 2 săli de lectură cu o capacitate totală de 50 de locuri, o sală multimedia cu o capacitate de 38 de locuri. Utilizatorii au acces la 30 posturi de lucru la catalogul electronic on-line, la bazele de date de resurse academice, care permit utilizatorilor acces nelimitat la reviste de înaltă calitate în domeniul teoriei și practicii administrației publice, economiei și managementului public, dreptului public, științelor sociale și relațiilor internaționale din toată lumea.

Biblioteca este dotată cu echipament tehnic modern pentru prestarea serviciilor electronice, serviciilor de copiere, scanare, listare și altele.

În urma implementării tehnologiilor informaționale, a fost optimizat substanțial procesul de organizare și accesul la colecții. Actualmente, prin intermediul paginii Web a bibliotecii, utilizatorul are posibilitate să acceseze catalogul on-line al bibliotecii, oferindu-i-se informația topografică necesară.

Pentru a oferi beneficiarilor acces nelimitat la sursele de informare și documentare ale bibliotecii, continuă promovarea politicii accesului liber la raft, care oferă facilități de autoservire, venind în întâmpinarea preferințelor utilizatorilor, oferind o servire directă și rapidă. Aplicarea tehnologiilor și tehnicilor informaționale este prioritară pentru diversificarea și extinderea serviciilor pentru beneficiari.

În prezent, biblioteca prestează pentru utilizatori următoarele servicii:

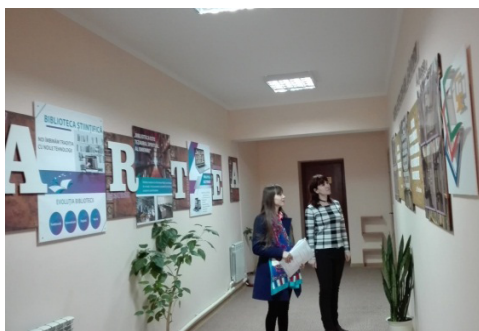
Servicii documentare:

- acces liber nelimitat la resursele documentare ale bibliotecii;
- consultarea documentelor și resurselor informaționale în spațiul bibliotecii;
- împrumut de publicații la domiciliu;
- rezervarea documentelor;
- prelungirea termenului de împrumut al documentelor, inclusiv prin telefon sau e-mail;

- împrumutul documentelor destinate sălii de lectură pentru zilele fără program;
- împrumutul interbibliotecar național;
- servirea personalizată a persoanelor cu nevoi speciale.

Servicii informaționale:

- acces la resursele de referințe;
- cercetări bibliografice tematice;
- informații factologice;
- reviste bibliografice;

- activități de informare.

Servicii electronice:

- acces Internet;
- acces on-line la catalogul electronic al bibliotecii (OPAC);
- site-ul Web al bibliotecii;
- serviciul de referințe electronice;
- livrarea electronică de documente;
- accesul la bazele de date naționale și internaționale;
- asistență în căutarea, găsirea, selectarea și utilizarea resurselor de informare și documentare;
- asistență în evaluarea calității surselor informaționale;
- e-expoziții;
- consultarea documentelor electronice;
- serviciilor electronice la cerere;
- posibilități de tehnoredactare și copiere pe suport electronic a documentelor;

Servicii de comunicare

- înregistrarea utilizatorului;
- vizitarea bibliotecii;
- orientarea, ghidarea, consultarea utilizatorului;
- consultarea individuală și în grup a documentelor;
- activități cultural-științifice (lansări de carte, conferințe științifice, mese rotunde, expoziții de carte etc.);
- facilități de fotocopiere a materialelor din colecțiile bibliotecii.

Conștientizarea tot mai clară a rolului Bibliotecii în dezvoltarea eficientă și calitativă a procesului de instruire și cercetare științifică, alfabetizarea informațională văzute ca unul dintre domeniile prioritare ale activității Bibliotecii, ne-au determinat să organizăm diferite acțiuni nu numai în cazurile activităților tradiționale de dezvoltare a colecțiilor, de sinteză documentară, de organizare și structurare a informațiilor, de promovare a noutăților, de recomandare a celor mai relevante surse de documentare, dar și a celor de explicare a metodologiei de acces la informații, de familiarizare a beneficiarilor bibliotecii cu noile tehnologii informaționale și ale comunicării, de lansare a noi proiecte în scopul lărgirii accesului la informații.

Masă rotundă la Academie, dedicată Zilei Independenței și Limbii Noastre cea Română.

Limba engleză pentru scopuri specifice. Training cu participarea profesorilor de la Universitatea Internațională Tehnică din Dresda, Germania.

Palatul Republicii. ERASMUS+ O poveste de 30 de ani!

Săptămâna Internațională a Accesului Deschis. Întrevederea rectorului Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, cu expertul internațional Angela Repanovici, doctor, profesor la Universitatea „Transilvania” din Brașov, România. Tematica discuției - importanța accesului deschis în formarea profesională și cercetarea științifică, implicarea Bibliotecii Științifice a Academiei în proiecte internaționale.

Săptămâna Accesului Deschis 2017. „Utilizarea indicatorilor bibliometrici și scientometrici în evaluarea cercetărilor științifice”. Workshop susținut de către Angela Repanovici, doctor inginer, profesor la Universitatea „Transilvania” din Brașov, România.

Delegația GIZ în vizită la Biblioteca Științifică.

Vizita studenților de la Hochschule für öffentliche Verwaltung Kehl la Biblioteca Științifică AAP.

Masă rotundă cu tema „Indicatorii de impact ai Proiectului LNSS”.

10.8. Promovarea bibliotecii prin publicații

În total, în mass-media au fost publicate circa 150 articole care oglindesc activitatea Bibliotecii Științifice a Academiei. Cele mai relevante dintre ele:

Sobieski-Camerzan, Rodica. *Servicii de suport pentru rețeaua de biblioteci: modernizarea bibliotecilor în Armenia, Moldova și Belarus prin dezvoltarea personalului bibliotecar și reformarea bibliotecilor.* În: Transformăm bibliotecile – transformăm comunitățile: materiale ale conferinței anuale a ABRM, 10 noiembrie 2017.

Sobieski-Camerzan, Rodica. *Managementul esențial și abilități transferabile pentru bibliotecari* în proiectul internațional LNSS. În: Colloquia professorum tradiție și inovare în cercetarea științifică, ediția a VII-a, secțiunea Biblioteconomie și științele informării, 12 octombrie 2017, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Ciobanu, Silvia, Sobieski-Camerzan, Rodica. *Cultura informației în proiect-*

mul internațional LNSS. În: *Biblioteci. Societate. Multiculturalitate*, materiale ale conferinței cu participare internațională a ABR, 6-8 septembrie 2017, Brașov, România.

Sobieski-Camerzan, Rodica. *Repere infodocumentare în susținerea instruirii continue a funcționarilor publici.* În.: *Statul Moldovenesc la 650 de ani: prioritățile administrației publice – consolidare, dezvoltare, prosperare*: materiale ale conf. intern. șt.-practice, 21 mai 2009. Ch.: AAP, 2009, pp.392-396.

Sobieski-Camerzan, Rodica. *Cultura informației – factor important în dezvoltarea profesională a funcționarilor publici.* În.: *Teoria și practica administrării publice*: materiale ale conf. șt.-practice cu participare intern., 20 mai 2016. Ch.: AAP, 2016, pp. 571-574.

Harconița, Elena, Sobieski-Camerzan, Rodica. *Oportunitățile de dezvoltare profesională a personalului în cadrul proiectelor internaționale.* În: *Teoria și practica administrării publice*: materiale ale conf. șt.-practice cu participare intern., 19 mai 2017. Ch., 2017, pp. 602-606.

Harconița, Elena, Sobieski-Camerzan, Rodica. *Efectele proiectelor internaționale asupra bibliotecilor academice și Ziua Națională de Sensibilizare privind bibliotecile.* În: *Anul bibliologic 2016*, ediția a XXVI-a: Biblioteca Națională a Republicii Moldova – platformă de incluziune profesională pentru comunitatea bibliotecară, 29 martie 2017.- Ch., 2017.

Canțir Lilia, Andrei Blavovschi: *85 de ani de la naștere: Biobibliografie.* - Ch.: S. n., 2015, 132 p.

„Biblioteci. Societate. Multiculturalitate” – conferința Națională ABR
Universitatea „Transilvania”, Brașov, România.

10.9. Opinii ale beneficiarilor

25.02.2013

Venind la Biblioteca Academiei de Administrare publică am avut norocul de a găsi informațiile necesare, atmosferă plăcută și dorința de a mai reveni. În incinta bibliotecii persistă un climat favorabil datorită personalului ce activează aici.

*Mulțumesc tuturor,
Măimescu Tămara, studentă FRISPA*

25.11.2016

Dragă Bibliotecă AAP, vreau să știți că multe cunoștințe le-am acumulat de aici, din fondul științific pe care cu drag îl administrați și îl puneți la dispoziția celor care îl caută și au nevoie. Vă mulțumesc pentru deschiderea, bunăvoința și plăcerea cu care îmi puneți la dispoziție cartea pe care o căutam. Prestați multe servicii bibliotecare de cea mai înaltă calitate – servicii care ar trebui să reprezinte model pentru întregul spectru de servicii publice.

Apreciez foarte mult bunăvoința cu care întâmpinați pe fiecare, student, cititor sau simplu curios.

Meritați toate aprecierile cele la superlativ. Felicitări și mult succes în continuare.

*Cu profund respect,
Oleg Solomon, doctorand*

28.04.2017

Sunt profund impresionat de profesionalismul colectivului de la AAP și în mod special de cel al Bibliotecii Academiei.

Biblioteca AAP a devenit un vector important în procesul de educație și cultură al Republicii Moldova.

Prin munca depusă de colectivul bibliotecii s-au putut desfășura cu succes o serie de proiecte internaționale cum ar fi LNSS.

Mulțumesc și pe această cale conducerii AAP și Bibliotecii pentru primirea călduroasă și efortul depus în cadrul proiectului LNSS.

*Cu deosebită considerație,
Dr. ing. Corneliu Druga, Universitatea Transilvania, Brașov, România*

07.06.2017

Cartea – izvorul cunoștințelor!!!

Pe perioada a 2 ani am avut acces la un izvor foarte bogat de cunoștințe, acesta fiind Biblioteca AAP. Această bibliotecă este foarte bogată în cărți, reviste, articole și multe alte lucrări în diferite domenii și diferite limbi.

Totodată aș vrea să le mulțumesc colaboratorilor bibliotecii pentru efortul depus și pentru ajutorul acordat din inimă și cu multă căldură.

Cu mult respect, Cainarian Cristian, masterand

June 2017

On behalf of the Pyramid Group, Ulm, Germany we would like to thank you for your hospitality and organization.

*With best wishes,
Gerald Cullen, Swen Riddel, international experts*

08.06.2017

Colaboratorii Bibliotecii au dat dovadă de profesionalism, receptivitate și atitudine personală deosebită, de fiecare dată când am vizitat biblioteca. Colecția de literatură este impresionantă, iar serviciile prestate de către bibliotecă au fost mereu la nivelul așteptărilor personale.

Atmosfera plăcută pe care o creați cu siguranță lasă o amprentă pozitivă pentru fiecare vizitator.

D. Hauer

13.06.2017

Datorez întreaga parte teoretică a tezei mele de doctor bibliotecii AAP. Sunt disponibile cele mai valoroase tratate de știința administrației, precum și numeroase surse bibliografice în limbi străine. Biblioteca electronică mi-a permis să folosesc baze de date din orice loc mă aflu. Sunt foarte recunoscătoare colaboratorilor bibliotecii pentru toată susținerea și sprijinul acordat. Și atunci când am o clipă liberă tot la bibliotecă vin, deoarece aici mă simt cel mai bine. Condițiile tehnice sunt foarte bine puse la punct, de multe ori chiar am lucrat aici când nu aveam un calculator liber.

Cu respect și recunoștință, Tîncu Violeta, doctorandă AAP (2009-2012), actualmente dr. în științe (2016).

23.08.2017

Thank you to the colleagues from the Scientific Library for 2 years of fruitful and interesting cooperation. The library is one of the most active parts of the academy and I have a great respect for the high commitment of the colleagues. I remember many interesting activities, also international activities. I wish much success in the future, many new projects with interesting partners and more financial resources for new books.

*With best wishes,
Prof. Dr. Tomas Schmitz*

24 octombrie 2017

Întreaga mea considerație și admirație se îndreaptă spre slujitorii bibliotecii. O bibliotecă organizată, cu resurse oferite cu suflet și servicii competente, cu dorință de formare profesională și colaborare.

Mult succes și dezvoltarea de utilizatori cu competențe în folosirea informației.

Angela Repanovici, Universitatea Transilvania, Brașov, România

**BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ**

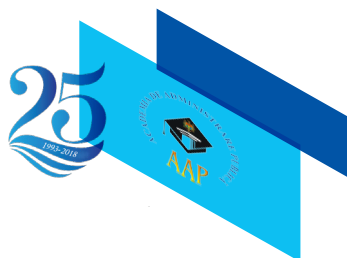
ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

*„Simțul civic, echilibrul social și controlul asupra
propriei vieți formează într-o societate triumphiul
magic al stării de bine”*

Stefan Klein

Organizațiile și asociațiile obștești ale Academiei

Summary of Chapter XI

Public Organizations and associations within the Academy

Chapter XI elucidates the activity of public organizations operating within the Academy of Public Administration, namely: the Trade Union Association, the Students' Senate, and the Alumni Association. All operate in accordance with their own statutes to achieve the goals set.

The Trade Union Association within the Academy of Public Administration started its activity in 1993 simultaneously with the foundation of the institution. During 25 years, the Trade Union Association was headed by Tudor Deliu, Nicolae Romandaș, Vlad Canțir and Silvia Goriuc, the current president. The Trade Union Association of the Academy is part of the Federation of Public Service Employees (SINDASP). Annually, the Trade Union Association signs with the administration of the Academy the Collective Labour Agreement stipulating the obligations of the parties in order to create good working conditions for the employees of the institution. Among the activities organized by the Trade Union Association are the participation of the representatives of the Academy of Public Administration in the sportive competitions of the Federation of Employees of Public Services (SINDASP), which take place every year, the organization of various visits for cognitive and educational purposes for the employees of the Academy in the historical places of the Republic of Moldova.

The Students' Senate of the Academy of Public Administration is a form of student self-administration, whose objective is to participate in organizing and conducting the study process, to engage in solving different problems related to student life, to involve master students in different organizational, informational and educational activities. On the agenda of the Students' Senate, there are activities related to the proper functioning of the study process, the participation of students in extracurricular activities, meant to lead to the development of personality through studies, research, volunteering, discussions, scientific conferences, roundtables, cultural, sportive and other activities. The Students' Senate activity includes the organization of the sports event "*Solidarity Marathon*" - intended to raise funds for the children from the Blood Diseases Section of the Oncological Institute from Chisinau, which is traditionally organized on the last Sunday of May.

The Alumni Association of the Academy of Public Administration is a public association, registered on January 21, 2008 in the manner established by the legislation in force. In accordance with the basic statutory provisions, the Association provides support to the graduates of the Academy, who work in the public administration authorities. Consultancy, exchange of experience, informational and methodical support, organization of seminars, conferences were carried out by the Association in the framework of several national and international projects implemented in the period 2009-2017.

XI. Organizațiile și asociațiile obștești ale Academiei

11.1. Asociația sindicală

Activitatea sindicală din cadrul Academiei de Administrare Publică s-a inițiat odată cu fondarea instituției, în 1993. Pe parcursul a 25 de ani, organizația sindicală a Academiei a fost condusă de: Tudor Deliu - în prezent deputat în Parlamentul Republicii Moldova, Nicolae Romandaș - în prezent profesor universitar la Catedra științe juridice, AAP, Vlad Canțir - în prezent Președinte al Federației Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP) și Silvia Goriuc - actualul președinte al asociației sindicale.

Sindicatul reprezintă o organizație unică și independentă, creată de angajații Academiei de Administrare Publică și tot de ei gestionată, cu scopul de a-și promova drepturile și interesele și de a contribui la crearea unor condiții bune de muncă. Aceste sarcini sunt prevăzute în Contractul colectiv de muncă semnat cu administrația Academiei. Asociația Sindicală întrunește un număr de peste 100 de membri din rândul cadrelor didactice, aparatului administrativ, serviciilor auxiliare și altor angajați ai instituției.

Există o frumoasă tradiție în viața sindicală a Academiei. Cu prilejul zilei Academiei de Administrare Publică, care este marcată pe 21 mai a fiecărui an, Asociația sindicală organizează pentru angajații instituției, membri de sindicat, diferite activități culturale, inclusiv vizite la diverse locuri istorice. Astfel de vizite au fost organizate la mănăstirile Hârjauca și Frumoasa, raionul Călărași; Curchi raionul Orhei; Saharna, raionul Rezina. Interesante și utile din punct de vedere informațional și educativ au fost vizitele la: Orheiul Vechi și Chateau Vartely din Orhei; castelul Mimi din localitatea Bulboaca, Anenii Noi; Cetatea Sorocii; complexul de odihnă din Costești, Ialoveni; rezervația naturală Pădurea Domnească, Glodeni, și altele.

În vizită la Consiliul Raional Glodeni.

Excursie la Cetatea Sorocii.

În activitățile organizate de Asociația sindicală se înscriu și participările reprezentanților Academiei de Administrare Publică la spartachiada Federației Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP), care are loc în fiecare an. La spartachiada respectivă participă reprezentanții organizațiilor sindicale ramurale, în total -16 echipe. Reprezentanții Academiei au participat și au obținut rezultate bune la diverse probe sportive, inclusiv: minifotbal, volei, șah, dame și tenis.

Spartachiada Angajaților din Serviciile Publice (SINDASP). Ediția a V-a, anul 2016.

Membrii tineri din cadrul Asociației Sindicale a Academiei de Administrare Publică participă activ la forumurile Consiliului de Tineret din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova (CNSM). Obiectivele acestor forumuri sunt: consolidarea activității structurilor de tineret din cadrul centrelor sindicale național - ramurale și extinderea colaborării lor; instruirea în domeniul sindical; descoperirea și valorificarea calităților profesionale și artistice ale membrilor structurilor de tineret. În cadrul acestor forumuri participă atât reprezentanții organizațiilor sindicale de tineret

ramurale, reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova, cât și oaspeți străini din domeniul sindical. Astfel, membrii structurilor de tineret ale acestor organizații sindicale participă în ateliere de lucru, probe cultural-cognitive și training-uri interactive, precum și la mese rotunde cu tematici diverse legate de tinerii sindicaliști.

Forumul III al Consiliului de Tineret din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova (CNSM), 2014.

Forumul II al Consiliului de Tineret din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Republica Moldova (CNSM), 2013.

11.2. Senatul studentesc

Senatul studentesc al Academiei de Administrare Publică reprezintă o formă de auto-administrare studentască, care are ca obiectiv participarea în organizarea și desfășurarea procesului de studii, implicarea în soluționarea diferitelor probleme ale vieții studentești, antrenarea studenților în diferite activități organizatorice, de informare și educaționale. A fost înființat la 17 februarie 2016, la ședința reprezentanților studenților tuturor specializărilor din cadrul studiilor superioare de master, învățământ cu frecvență, în următoarea componență: Manole Dinu - președinte; Gaitur Livia - vicepreședinte; Stici Viorica - secretar executiv; Cainarean Cristian - membru; Sclifos Natalia - membru; Popescu Maricica - membru; Roman Ana - membru; Macovei Victor - membru; Crîjanovschi Maria - membru.

Pe agenda Senatului Studentesc au fost plasate activități ce țin, în primul rând, de buna funcționare a procesului de studii, de participarea studenților la activități extracurriculare menite să ducă la dezvoltarea personalității prin studii, cercetare, voluntariat, discuții, conferințe științifice, mese rotunde activități culturale, sportive și de altă natură.

Membrii Senatului Studentesc s-au implicat activ în organizarea Conferinței științifice a tinerilor cercetători, organizată anual la Academie în luna februarie, de către Catedra științe administrative, contribuind de fiecare dată, cu o serie de articole științifice pe

teme actuale pentru administrația publică. Membrii Senatului Studentesc au organizat participarea studenților-masteranzi ai Academiei de Administrare Publică la conferințe organizate peste hotare. Astfel, studenții-masteranzi au participat la două conferințe, organizate de Institutul „Gh. Zane” din Iași (România), în legătură cu aniversarea a 150 ani de la înființarea Academiei Române.

Membrii Senatului Studentesc au fost antrenați activ în viața organizațiilor de tineret din Republica Moldova. Astfel, la 8 iulie 2016, reprezentanții Senatului Studentesc al Academiei au participat la ședința comună a autorităților publice centrale de profil cu organizațiile societății civile din domeniul de tineret, eveniment organizat de Ministerul Tineretului și Sportului de atunci. Scopul ședinței a fost evocarea rezultatelor și provocărilor în dezvoltarea sectorului de tineret precum și prezentarea proiectelor, inițiativelor de tineret și a instrumentelor de cooperare cu organizațiile societății civile de tineret. Membrii Senatului Studentesc au mai participat la diverse întâlniri organizate de Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM) cu reprezentanți ai Ministerului Tineretului și Sportului, Ministerului Educației în scopul discutării și identificării soluțiilor pentru rezolvarea problemelor cu care se confruntă tineretul la etapa actuală.

În scopul promovării conceptului de antreprenoriat social/ economie socială, la 31 martie 2017, a avut loc o masă rotundă cu reprezentanți ai societății civile, ai antreprenoriatului social și ai reprezentanților a cinci ministere cu tematica „Antreprenoriatul social în rândul ONG-urilor și Centrelor de tineret”. În cadrul mesei rotunde, Dinu Manole, masterand al Academiei de Administrare Publică, a prezentat studiul „Antreprenoriatul social în rândul centrelor de tineret”.

Masa rotundă cu tematica „Antreprenoriatul social în rândul ONG-urilor și Centrelor de tineret”, 31 martie 2017.

În scopul stabilirii unor parteneriate, inclusiv cu privire la posibilitatea efectuării studiilor de masterat, doctorat și studierea limbilor străine la Universități din străinătate, pe 27-28 februarie 2016, reprezentanții Senatului Studențesc ai Academiei au participat la cel de-al IX-lea forum specializat „Studii în străinătate”, la 22 iunie 2016 la Acțiunea Marie Sklodowska-Curie cu scopul de a se informa despre cerințele necesare obținerii burselor de doctorat „Marie Sklodowska-Curie”, iar la 26 septembrie 2016 - la evenimentul „New Opening For Partnership with Sweden”, eveniment, în cadrul căruia s-au stabilit contacte pentru parteneriat cu Universitatea Uppsala.

Senatul Studențesc a promovat și anumite activități pentru studenții-masteranzi de la specializările juridice. Astfel, au fost organizate întâlniri cu reprezentanții Curții Supreme de Justiție, în cadrul cărora masteranzii au avut posibilitatea de a afla detalii despre: activitatea de judecător; modul de luare a deciziilor de achitare, condamnare, modul de stabilire a pedepsei și altele. Studenții-masteranzi de la specialitatea *Anticorupție* au participat la discuții în cadrul mesei rotunde „Legea privind liberalizarea capitalului: efecte economice și fiscale versus pericole de subminare a eforturilor anticorupție”, eveniment desfășurat la 22 decembrie 2016.

Masa rotundă „Legea privind liberalizarea capitalului”, 22 decembrie 2016.

În activul Senatului Studențesc se înscrie și organizarea evenimentului sportiv „**Maratonul Solidarității**”- destinat acumulării de fonduri pentru copiii de la Secția boli hematologice a Institutului Oncologic din Chișinău. La prima ediție organizată în luna mai 2016 s-a acumulat o sumă de 20.000 lei cu care s-a procurat echipament medical. La eveniment au participat masteranzi, doctoranzi, cadre didactice, absolvenți ai Academiei de Administrare Publică, precum și doritori din exterior. Evenimentul a devenit

deja o tradiție la Academie, stabilindu-se ca eveniment anual, să se desfășoare în ultima duminică a lunii mai. Alegerea nu este una întâmplătoare, activitatea este plasată între două evenimente importante 21 mai - Ziua Academiei de Administrare Publică și 1 iunie - Ziua internațională a ocrotirii copilului. În 2017, la cea de-a doua ediție a „Maratonului Solidarității” s-a reușit acumularea sumei de 30.000 lei, bani care au fost investiți în utilaje pentru Secția boli hematologice. Evenimentul nu este numai unul sportiv, dar și de binefacere, un accent deosebit se pune pe sensibilizarea societății, în acest scop fiind promovat și în mass-media.

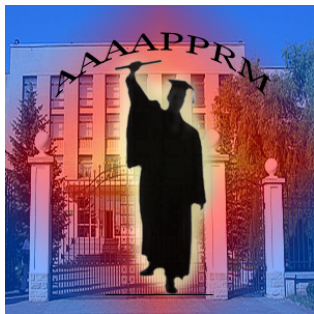

Maratonul Solidarității 2016-edțiia I

Maratonul Solidarității 2017-edțiia a II-a

11.3. Asociația absolvenților Academiei

Asociația Absolvenților Academiei de Administrare Publică este o asociație obștească, înregistrată la 21 ianuarie 2008 în modul stabilit de legislația în vigoare. Președinte al Asociației este dna Angela Dastic, doctor în drept, absolventa primei promoții a Academiei din 1994.

În corespundere cu prevederile statutare de bază, Asociația acordă suport absolvenților Academiei, care activează în autoritățile administrației publice. Activitatea de consulting, schimbul de experiență, suportul informațional și metodic, organizarea de seminare, conferințe a fost efectuată de către Asociație în cadrul a 6 proiecte naționale și internaționale desfășurate în perioada 2009-2017.

Proiectele respective au vizat atragerea absolvenților Academiei, funcționarilor publici în exercițiu, în următoarele tipuri de activități:

- de instruire pe tematica reglementărilor juridice și aplicabilitatea lor în practică la

rezolvarea litigiilor de mediu;

- de studiere a bunelor practici, prin organizarea vizitei de studii, privind implementarea politicilor locale de către autoritățile administrației publice locale din Bulgaria prin asigurarea procesului participativ și utilizarea în acest scop a standardelor europene;

- de studiere a cadrului juridic european ce ține de mecanismele de consultare a cetățenilor și implementarea bunelor practici în activitatea autorităților administrației publice;

- de dezvoltare a unui sistem de training pentru autoritățile administrației publice locale și reprezentanții societății civile în vederea accesării de fonduri europene;

- de formare a formatorilor în cadrul Training of trainers în Iași, România, pentru profesorii Academiei și consultanții selectați din autoritățile administrației publice din Republica Moldova, Ucraina și România, alte activități.

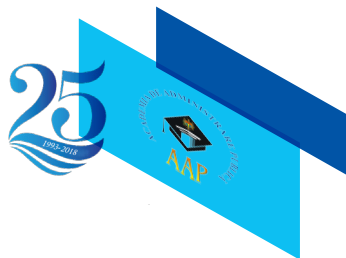

*„Când îți dorești ceva cu adevărat, tot universul
conspiră pentru îndeplinirea visului tău”*

Paulo Coelho

Baza tehnico - materială și financiară a Academiei

Summary of Chapter XII

The technical-material and financial base of the Academy

The viability of a higher education institution depends, among other factors, on the technical-material and financial basis of the study process. In this chapter, the activities on the initiation and gradual consolidation of the technical-material and financial base of the Academy are reflected.

Since the spaces distributed in 1993 to the Academy by the provisions of the Government of the Republic of Moldova had a different destination, the management of the then-academy, rector Mihail Platon, and the specialized services of the newly created institution, assumed the responsible and not at all simple task to adapt them by reconstruction to organize and conduct the study and research process and to create favourable conditions for the functioning of the hostel-hotel for the students and trainees of the Academy that were strictly needed in a very short time.

The activities of strengthening the technical-material base of the Academy have been permanently supported by the Government of the Republic of Moldova, which has several times taken decisions on this subject, providing logistical and financial support in this field.

An important milestone in strengthening the technical-material base of the Academy is the period from 2010 to the present. During this period with the support of the development partners, through the realization of different common projects, alongside with the extension of the auditoriums and their endowment with necessary equipment, Block "C" of studies was put into exploitation, where currently courses for the professional development of the civil servants are organized and carried out. The Scientific Library of the Academy was provided with new, more extensive spaces and up-to-date equipment. The Academy's Festive Hall has been renovated and equipped with a new heating system. The Canteen has been renovated and refurbished with modern equipment. Other activities have been carried out to improve the education and living infrastructure for the beneficiaries of the services provided by the Academy.

The logistics potential and the current technical-material infrastructure of the Academy allows the study and research process to be carried out at a level that meets the requirements of the time. Thus, the study area is of 1,710.5 sq. m., the auxiliary study area (desks, libraries, festivity hall) is of 1,959.91 sq. m. and the ancillary one is of 3,452.01 sq. m., totalling 7,122.42 sq. m.

The staff of the Academy, master students, PhD students and professional development trainees benefit from rental services in the Hotel-Hostel having a surface of 5,743.8 sq. m. and 123 rooms with 352 beds. Also within the Academy, the Canteen with an area of 599.8 sq. m. with 120 seats and a Buffet of 130.1 sq. m. with 56 seats for coffee breaks, recently renovated and equipped with new equipment and furniture, provides the clients with a wide and quality assortment of dishes and culinary services.

XII. Baza tehnico-materială și financiară a Academiei

12.1. Inițierea și consolidarea treptată a bazei tehnico-materiale

Viabilitatea unei instituții de învățământ superior depinde, alături de alți factori, și de baza tehnico-materială a procesului de studii. Întru executarea prevederilor Decretului Președintelui Republicii Moldova din 21 mai 1993 „Privind pregătirea cadrelor pentru organele administrației de stat și de autoadministrare locală”, prin dispozițiile Guvernului Republicii Moldova din 1 și 17 iunie 1993, Ministerul Agriculturii și Alimentației de atunci a transmis cu titlu gratuit, de la balanța Institutului de Pedologie, Agrochimie și Ameliorarea Solurilor „Nicolae Dîmo” la balanța Academiei un spațiu de 3.700 metri pătrați, iar de la balanța Institutului de Cercetări Științifice în domeniul Economiei Agroindustriale un spațiu de 4800 metri pătrați, pe strada Ialoveni, 100.

Întrucât spațiile distribuite aveau o altă destinație, conducerii Academiei de atunci, rector, Mihail Platon, serviciilor specializate ale Academiei, le-au revenit sarcina responsabilă și deloc simplă, ca într-un termen foarte restrâns să le adapteze prin reconstrucție pentru organizarea și desfășurarea procesului de studii și cercetare și pentru crearea condițiilor favorabile de funcționare a căminului-hotel pentru studenții și audienții Academiei de care era strictă nevoie.

Pentru soluționarea problemelor legate de crearea condițiilor necesare pentru desfășurarea studiilor și consolidarea treptată a bazei tehnico-materiale a instituției, în cadrul Academiei, în 1993, a fost formată o structură managerială distinctă *Direcția administrare și gospodărire*, care ulterior a purtat diferite denumiri, dar obiectivele principale fiind aceleași. Din 2014 această subdiviziune se numește Direcția Generală Logistică și funcționează până în prezent.

Conducerea Direcției respective, preocupate de consolidarea bazei tehnico-materiale a Academiei și întreținerea infrastructurii instituției, a fost asigurată, consecutiv, pe parcursul anilor, de Oleg Caminschii, Victor Ghițu, Ion Mazuric, Alexandru Ceaicovschii, Mircea Gălușcă, Serghei Marohin, Tudor Ioviță, Ion Duca, din 2010 până în prezent - de Tudor Leancă.

Activitățile de consolidare a bazei tehnico-materiale a Academiei au fost susținute permanent de Guvernul Republicii Moldova, care de mai multe ori a adoptat decizii cu referire la acest subiect, acordând sprijin logistic și financiar în acest domeniu. Un punct de referință în acest context, a servit Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 25 din 14 ianuarie 2005 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru consolidarea bazei

tehnico-materiale a Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova în perioada anilor 2005-2008”. Astfel, conform prevederilor acestui Plan a fost extins spațiul auditorial al Academiei în blocul „B”, a fost îmbunătățită parțial asistența tehnică a procesului de studii, au fost instalate 131 geamuri termopan, au fost întreprinse și alte activități în acest domeniu.

O etapă importantă în consolidarea bazei tehnico-materiale a Academiei este perioada cu începere din 2010 până în prezent, perioadă în care, în temei, cu susținerea partenerilor de dezvoltare, prin realizarea diferitelor proiecte comune, alături de extinderea spațiilor auditoriale și înzestrarea lor cu echipamentul necesar, s-a dat în exploatare blocul „C” de studii, unde actualmente sunt organizate și se desfășoară cursurile de dezvoltare profesională a funcționarilor publici, a fost asigurată cu spații noi, mai extinse și cu echipament performant, Biblioteca Științifică a Academiei, a fost renovată și echipată cu un nou sistem de încălzire sala de festivități a Academiei, a fost renovată și re tehnologizată cu utilaj performant Cantina instituției, s-au realizat și alte activități de îmbunătățire a infrastructurii de studii și de trai a beneficiarilor serviciilor prestate de Academie.

12.2. Potențialul logistic actual al Academiei

Potențialul logistic și infrastructura tehnico-materială actuală a Academiei permite desfășurarea procesului de studii și cercetare la un nivel care corespunde exigențelor timpului. Astfel, suprafața de studii constituie 1 710,5 m², de studii auxiliară (birouri de lucru, biblioteci, sală pentru festivități) constituie 1 959,91 m² și auxiliară constituie 3 452,01 m², în total 7 122,42 m².

Academia dispune de o Bibliotecă Științifică cu suprafața de 338,71 m², o bibliotecă electronică cu suprafața de 70,1 m² și o sală de ședințe modernă cu 38 de locuri, dotată cu 14 calculatoare și server pentru stocarea informației, proiector multimedia și tablă interactivă.

În prezent, la dispoziția cadrelor didactice, masteranzilor, doctoranzilor, participanților cursurilor de dezvoltare profesională și funcționarilor publici din republică, care își perfecționează nivelul profesional, sunt puse 32 de auditorii, dotate cu mobilier nou și mijloace moderne de instruire, proiectoare, table interactive, cu o suprafață totală de 7 122,42 m² și 402 locuri de studii, 4 săli de calculatoare cu 45 locuri de studii.

În scopul eficientizării activității de muncă și a procesului instructiv, colaboratorii Academiei, masteranzii, doctoranzii, audienții și funcționarii publici, aflați la cursurile de dezvoltare profesională, pot utiliza 135 computere, 29 notebook-uri, 23 proiectoare multimedia, 23 aparate multifuncționale, 3 table interactive, 30 imprimante, 4 scanere și alte mijloace tehnice.

Pentru desfășurarea activității de zi cu zi a colaboratorilor și profesorilor Academiei sunt puse la dispoziția acestora 35 săli pentru catedre și birouri de lucru. Academia

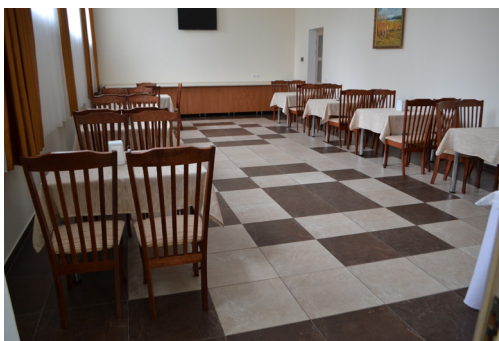
mai dispune de un Muzeu, un centru metodic, Sală de ședințe a Senatului și Sală de protocol.

Colaboratorii Academiei, masteranzii și audienții cursurilor de dezvoltare profesională beneficiază de serviciile de locațiune în Căminul-hotel cu o suprafață de 5 743,8 m², ce dispune de 123 odăi cu 352 locuri de trai.

De asemenea, în incinta Academiei funcționează Cantina cu o suprafață de 599,8 m² cu 120 locuri și Bufet de 130,1 m² cu 56 locuri pentru pauza de cafea, recent renovată și dotată cu utilaj și mobilier nou, ce pune la dispoziția clienților un sortiment larg și calitativ de bucate și servicii culinare.

12.3. Managementul financiar și bugetar

Activitățile de management financiar și bugetar sunt exercitate de Direcția planificare și evidență contabilă, care este o subdiviziune structurală a Academiei de Administrare Publică, responsabilă de menținerea și consolidarea managementului financiar și bugetar al instituției.

Pe parcursul celor 25 de ani de activitate a Academiei, Direcția a fost supusă mai multor reorganizări. Inițial, evidența contabilă era ținută de către Secția evidență contabilă și planificare din cadrul Direcției gospodărie. În anul 2010, ca urmare a modificării structurii Academiei (Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 518 – V din 26 august 2010), subdiviziunea respectivă a devenit Direcție, subordonată direct rectorului. În calitate de șef al Direcției planificare și evidență contabilă au activat următoarele persoane: Silvia Toporivski (1993 - 1995), Zinaida Bazatin (1995 - 2004), Leonid Oleinenco (2004 – 2006), Svetlana Ivanu (2007 - 2009), Elena Andronovici (2009 - prezent).

Activitatea de bază a Direcției o constituie organizarea și evidența contabilă a imobilizărilor corporale și necorporale reflectate în expresie naturală și bănească, bunurilor cu potențial economic, mijloacelor bănești, cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor obținute.

Începând cu 01 ianuarie 2013, conform Hotărârii Guvernului nr. 983 din 22 decembrie 2012, Academia de Administrare Publică activează în condiții de autonomie financiară, astfel trecând de la evidența contabilă bugetară la cea financiară aferentă Standardelor Naționale de Contabilitate. Respectiv, la organizarea contabilității patrimoniului Academiei de Administrare Publică se ține cont de actele legislative și normative în vigoare ale Republicii Moldova, și anume: Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007, Standardele Naționale de Contabilitate, Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 93 din 19.07.2010 (nr. 85 din 09.10.1996) „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, Statutul Academiei, Regulamentul de ordine internă, precum și Regulamentul Direcției.

Totodată, întru executarea prevederilor articolului 16, alineatul (2) al Legii contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007 și Standardului Național de Contabilitate „Politici contabile, modificările estimărilor contabile, erori și evenimente ulterioare” anual se aprobă politicile de contabilitate prin ordinul Rectorului, cu indicarea principalelor tipuri de activități desfășurate de Instituție, responsabilitățile pentru organizarea și ținerea contabilității, modul de contabilizare a faptelor economice, precum și modul de întocmire a documentelor primare.

Activitatea de bază a Direcției se caracterizează prin următoarele obiective:

- prognozarea și elaborarea proiectului bugetului Academiei;
- distribuirea și redistribuirea alocațiilor bugetare, efectuarea modificărilor în planurile de finanțare în limita alocațiilor aprobate;
- controlul preventiv asupra întocmirii corecte și la timp a documentelor și legalității operațiunilor economice efectuate;
- analiza executării devizelor de cheltuieli bugetare și extrabugetare, întocmirea notei informative;
- organizarea evidenței contabile a executării devizului de cheltuieli și a sistemului de raportare conform normelor stabilite și clasificății bugetare aprobate cu respectarea metodologiei contabilității;

- asigurarea evidenței mijloacelor extrabugetare;
- întocmirea rapoartelor financiare trimestriale și anuale în corespundere cu legislația în vigoare;
- întocmirea corectă a dărilor de seamă și prezentarea acestora în termenele stabilite organelor corespunzătoare;
- controlul analizei efectuate asupra executării bugetului instituției.

Pentru a-și atinge obiectivele propuse, Direcția are nevoie de un colectiv competent și bine informat. Astfel, Direcția întrunește 7 specialiști în domeniu: Elena Andronovici, șef al direcției, Viorica Stici, șef-adjunct, Eugenia Vîrlan, casier, Aurica Popa, economist-coordonator, și contabilii-coordonatori Mariana Grițco, Nina Muntean, Lilia Cioabanu, Ludmila Burduja.

Pentru o activitate eficientă, Academia a beneficiat de finanțare atât din bugetul de stat cât și din surse extrabugetare. În continuare, este prezentat volumul mijloacelor bănești de care a beneficiat Academia pe parcursul anilor 2006 – 2017, din bugetul de stat:

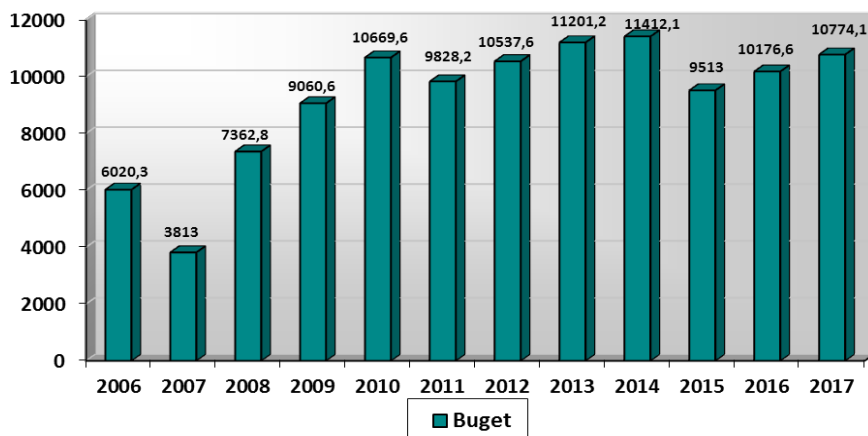

Figura 1. Volumul alocațiilor bugetare, mii lei.

Reieșind din datele prezentate, în anul 2006 au fost alocate 6 020,3 mii lei din bugetul de stat, cu o majorare de 4 156,3 mii lei până în anul 2016 (10 176,6 mii lei). Totodată, analiza datelor denotă faptul că în anul 2014 Academia a beneficiat de cel mai mare volum al alocațiilor financiare și anume - 11412,1 mii lei.

Pe parcursul activității sale, Academia a activat cu succes, înregistrând venituri atât din activitatea de bază, cât și alte activități. În continuare este prezentată figura care ne reflectă mărimea veniturilor înregistrate în perioada anilor 2006 - 2017.

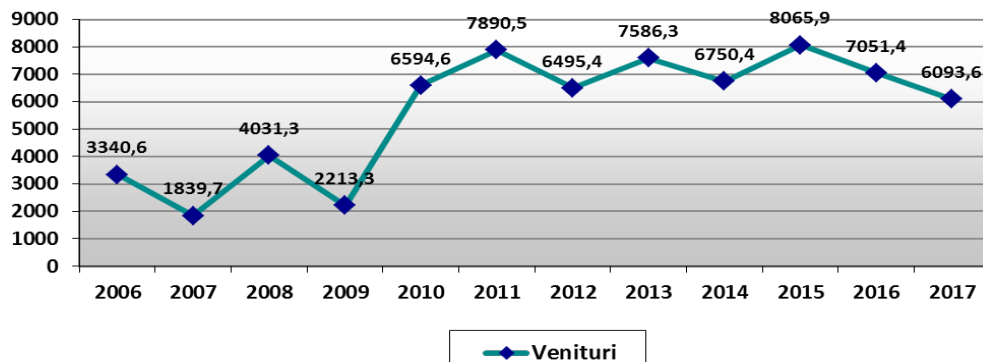

Figura 2. *Dinamica veniturilor Academiei de Administrare Publică, mii lei.*

Reieșind din datele reflectate mai sus, observăm că începând cu anul 2010 Academia a obținut venituri considerabile atingând cifra de 8 065,9 mii lei în anul 2015, cu o creștere față de anul 2006 cu 4 725,3 mii lei și o ușoară scădere în anul 2016 (- 1 014,5 mii lei).

Veniturile obținute au permis modernizarea Blocului de studii și Căminului Academiei. De asemenea, a fost procurată tehnică de calcul, auditoriile dotate cu mobilier nou, procurate automobile de serviciu, au fost efectuate reparații curente și reparații capitale. Mărimea mijloacelor financiare repartizate pentru reparații capitale este indicată în figura 3.

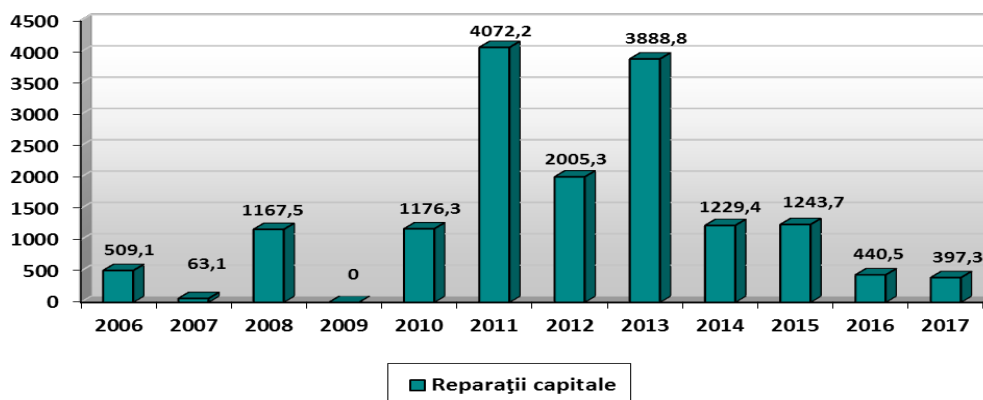

Figura 3. *Volumul alocațiilor financiare pentru reparații capitale, mii lei.*

Conform datelor prezentate, se observă că cele mai mari alocații au fost efectuate în anul 2011 în sumă de 4072,2 mii lei.

Analizând datele prezentate, concluzionăm faptul că Academia, inclusiv Direcția planificare și evidență contabilă, are capacități de a-și onora obligațiunile, chiar și în condiții de autonomie financiară.

12.4. Amenajarea teritoriului Academiei

Inițial, la timpul fondării instituției, teritoriul din jurul Academiei avea o altă înfățișare, una neîngrijită, își lăsa amprenta asupra acestei stări, lipsa unei abordări urbanistice asupra amenajării teritoriului. De rând cu consolidarea bazei tehnico-materiale a procesului de studii, s-au întreprins acțiuni concrete și în domeniul amenajării teritoriului. La aceasta obliga însuși statutul Academiei, ca instituție de învățământ superior, mai ales având sarcina de bază formarea funcționarilor publici, în a căror obligațiuni se conțin și cele cu privire la amenajarea teritoriului din comunitățile în care activează.

Majoritatea lucrărilor de amenajare a teritoriului Academiei s-au efectuat prin acțiunile filantropice și cu suportul considerabil al unor susținători fideli ai Academiei, oameni de afaceri, conducători de firme ca Ion Busuioc, Eugen Filipescu, Victor Vieru, Anatolie Prisăcari, Vasile Tentiuc, Tudor Ștefăruță. Numele lor sunt consemnate, după merit, pe Stela „Binevoitorii Academiei” instalată în fața blocului de studii.

Vizitatorii Academiei de Administrare Publică întotdeauna observă și subliniază amenajarea plăcută și atractivă a teritoriului Academiei. Un merit deosebit în efectuarea acestor lucrări i-a revenit lui Ion Mazuric, șeful *Direcției gospodărire, economie și finanțe* în perioada 1994-2002. Primul rector al Academiei, Mihail Platon, în cartea „Un deceniu de împliniri” menționează următoarele cu referire la activitatea desfășurată de Ion Mazuric: „Acest om, având o pregătire profesională bună și o experiență extraordinară în conducerea organizațiilor de construcție, în organele de stat și sindicale la nivel regional și republican, a fost pentru Academia noastră unul dintre cei mai necesari... Dl Ion Mazuric dispunea de cele mai utile calități pentru un conducător de orice rang: competență, disciplină, erudiție și cultură înal-

tă, modestie și omenie. Avea voință, era sincer și integru, justițiar și generos... Dacă aspectul interior și exterior al Academiei bucură ochii, să știm că la crearea acestora a muncit cu ardoare și Ion Mazuric, autorul lucrurilor bune și frumoase”.

Cu participarea nemijlocită a lui Ion Mazuric pe teritoriul din fața Academiei a fost inaugurată o compoziție sculpturală dedicată democrației și combaterii corupției din câteva elemente expresive:

o piramidă, simbolizând începutul civilizației, statalității, măreției și puterii;

o coloană simbolizând cultura, civilizația și puritatea;

un cub cu fațete metalice, încadrat parțial în piramidă, simbolizând statalitatea;

în vârful coloanei este fixat globul pământesc, vatra noastră de dor și triumf.

Impresionează și alte obiecte de artă expuse pe teritoriul din fața Academiei, care au menirea să cultive dragostea față de tot ce-i frumos și măreț.

O parte componentă a amenajării teritoriului din fața Academiei, cu un pronunțat conținut simbolic, este **Aleea absolvenților**. Ideea deschiderii și întreținerii ei prin sădirea unui pom de către fiecare promoție de absolvenți, aparține primei promoții de absolvenți din 1994, inițiativă susținută de conducerea Academiei și corpul profesoral-didactic. Această inițiativă a devenit o frumoasă tradiție, astfel, că toate promoțiile de absolvenți ai Academiei își au arborele lor sădit pe Aleea absolvenților.

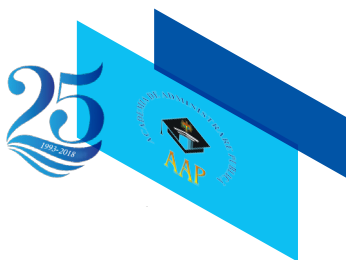

*„Învăță tot ce poți, oricând poți,
de la oricine poți - întotdeauna va veni o
vreme când vei fi recunoscător că ai făcut-o”*

Sarah Caldwell

Opinii despre Academie

Summary of Chapter XIV

Opinions about the Academy

A higher educational institution measures its steps and the results obtained by its graduates and beneficiaries of the services provided by the institution. In this chapter, are presented some opinions of the graduates of the Academy of Public Administration, who are employed in different fields of activity, but on whom the studies obtained at the Academy have left their print.

The form of expression, the way in which they recall their time spent in the classrooms, the palette of events, processes, phenomena about which they share their views in these essays, are different, but what is common for the absolute majority of the beneficiaries of the services provided by the Academy is their appreciation expressed to the teaching staff and all the support services of the educational process of the Academy for their contribution to their professional training. This refers to graduates of master degree, doctoral studies, as well as to trainees in professional development courses.

Thus, Veaceslav Boubătrîn, vice-president of Glodeni district, graduate of the Master *Management* programme, confesses: “The Academy of Public Administration has meant for me a new approach to education, an up-to-date one that meets the needs of today. We received answers to many questions we had at that time and it helps me in my work now. There are things I could have mastered only within the Academy, so I think it was a unique experience”. Anatolie Pânzaru, Mayor of Cremenciug commune, Soroca district, Tatiana Popa, vice-president of the National Social Insurance House, Larisa Catrinici, Director of the Oncological Institute and other graduates of the master degree studies speak about the importance of their studies at the Academy.

The graduates of the doctoral studies emphasize in their opinions the possibilities created by the Academy of Public Administration for carrying out scientific researches in the field of the science of administration. Thus, Oleg Solomon, Doctor of Administrative Sciences, graduate of Doctoral Studies at the Academy, emphasizes the creative atmosphere during the doctoral studies, the professionalism of doctoral supervisors, and the principledness related to the quality of studies. These views are also shared by other graduates of higher doctoral studies.

An important activity is carried out by the Academy by providing professional development courses for civil servants. Participants in these courses have the opportunity to get acquainted with different aspects of administrative activity. The absolute majority of the participants in the professional development courses mention their usefulness, the good quality of the course programmes, the performance of the trainers within the Academy and among the specialists from the central and local public administration authorities, the logistic conditions favourable to the study process. Such appraisals are also contained in several essays of course participants exposed in this section of the book.

Academia m-a întărit ca primar

*Anatolie Pânzaru,
primarul comunei Cremenciug, Soroca*

La primul mandat de primar am venit, se poate spune, întâmplător, pe valurile schimbărilor ce se produceau la acea vreme. Am absolvit Colegiul agricol din Țaul, apoi a urmat Academia Agricolă „Timireazev” din Moscova. Revenit în satul natal, Cremenciug, am lucrat în fostul colhoz în calitate de agronom pentru protecția plantelor, apoi agronom-șef. Am fost și profesor de biologie și geografie în școala din sat.

Destinul mi-a schimbat calea vieții în 1995, când la alegerile locale consătenii mei din Cremenciug au înaintat candidatura mea la funcția de primar. Eu nu prea mi-am dat seama ce-i aceasta, dar, analizând circumstanțele, am acceptat. Am intrat în rolul de primar cu greu, acest lucru fiind cu totul diferit de cel de agronom, confruntându-mă cu problemele complicate ale celor patru localități ale comunei: surse financiare nu erau, transport nu era, combustibil - la fel. Și în salariu pierdusem. Eram gata să demisionez.

Dar tot atunci am fost informat despre perspectivele ce le oferea Academia de Administrare Publică, o instituție care te îndruma cum să administrezi o comunitate, să reușești, să fii de folos oamenilor. Am depus actele și pe parcursul anilor de studii, cu concursul cadrelor didactice cu o bogată experiență, am acumulat bagajul de cunoștințe de care aveam nevoie. Cu alte cuvinte, Academia, pe care am absolvit-o în anul 2000, m-a întărit ca primar, fiindcă am studiat multe discipline utile, inclusiv legislația, iar cunoașterea și aplicarea corectă a legilor este un pas important spre succes, ajută să soluționezi problemele comunității.

Studiile la Academia de Administrare Publică și vizita în Olanda, tot datorită Academiei, mi-au dat un imbold în dezvoltarea competențelor profesionale, dar și în dezvoltarea localităților comunei. Astfel, am consolidat baza fiscală, am lichidat datoriile, am început să consolidăm infrastructura localităților comunei Cremenciug.

Ca rezultat, aș vrea să menționez receptivitatea și susținerea consătenilor și locuitorilor întregii comune, care întotdeauna au fost alături de primar în realizarea proiectelor derulate în acești ani. Adică, am lucrat și lucrăm împreună cu oamenii și pentru binele oamenilor, am găsit limbaj comun cu toți locuitorii. Aceasta o datorez și studiilor la Academia de Administrare Publică, care au aprins în mine flacăra încrederii și m-au întărit ca primar.

În comun să asigurăm o administrare publică modernă

*Angela Dastic,
consultant principal, Comisia juridică numiri și
imunități a Parlamentului Republicii Moldova*

Pentru mine, Academia de Administrare Publică este percepută drept o conjugare continuă a timpului din trecut, prezent și viitor. Cu certitudine, pentru trecut ea mi-a schimbat radical cariera profesională. Acea perioadă de mari transformări a fost o perioadă a provocărilor și era mare tentația de a încerca ceva nou. Acel nou mi l-a adus Academia de Administrare Publică.

Cred că Academia a fost pentru mine și colegii mei din prima promoție de absolvenți o provocare spre ceva nou, care urma să se producă în administrația publică. Perioada anilor 1993-1994 a coincis cu transformările radicale din Republica Moldova și, evident, problemele primordiale au constatat în găsirea soluțiilor de creare și dezvoltare a noilor modele de administrație publică, în contextul afirmării tânărului stat independent, Republica Moldova.

Anume în această perioadă de tranziție fondarea Academiei a fost un lucru de stringentă actualitate, benefic și, după cum a arătat viața, de perspectivă. În opinia mea, anume Academia a devenit școala necesară pentru pregătirea cadrelor de înaltă calificare, cu viziuni moderne, cunoștințe și forțe noi. Absolvenții Academiei sunt, în mare parte, cadre bine pregătite, cu experiență și capacități. Este o concluzie a mea personală, ea fiind împărtășită de mulți colegi și cetățeni. Și pentru ca studiile de la Academie să aibă continuitate ca, unindu-ne eforturile, să contribuim mai activ la consolidarea unui serviciu public al țării, la standardele europene și internaționale, a fost fondată Asociația Absolvenților Academiei, pe care am onoarea să o conduc.

În viziunea mea, Academia este cea mai indicată pentru participarea activă în acordarea suportului științifico-metodologic autorităților administrației publice și, în special, în dezvoltarea politicilor publice, precum și participarea activă în procesul decizional al actelor de guvernare. Este o misiune nobilă, confirmată de realizările de prestigiu în acest pătrar de veac, ale corpului profesoral-didactic al Academiei, pentru care am cele mai sincere cuvinte de mulțumire și urări de bine pentru viitor. Vreau să le doresc sănătate și succese în activitate, să obțină performanțe noi în perfecționarea în continuare a procesului de studii. Pentru absolvenții Academiei am profundul respect și îndemnul de a ne uni eforturile în activități comune, de realizare a unei administrații publice moderne în țara noastră, ei fiind, în bună parte, un real potențial de cadre profesioniste.

Studiile la Academie – necesare pentru orice domeniu de activitate

*Larisa Catrinici,
director, ISMP Institutul Oncologic*

Anul 2018, pentru noi, absolvenții tuturor promoțiilor Academiei de Administrare Publică, este unul deosebit prin faptul că se împlinesc 25 de ani de la fondarea acestei instituții, care a pus bazele și a dezvoltat știința autohtonă a administrației publice.

O spun aceasta din propria experiență, în cariera mea profesională de până acum. După absolvirea, în 1985, a Universității de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu” am activat în mai multe instituții: șefă de secție a Asociației Medicale Teritoriale Centru a mun. Chișinău, vicedirector al Direcției sănătate a mun. Chișinău, șefă a Direcției resurse umane, instruire medicală și relații externe a Ministerului Sănătății.

În aceste funcții de conducere am simțit necesitatea de a-mi îmbogăți competențele și abilitățile manageriale pentru a dirija în mod profesionist echipele din subordine. Pe parcurs, am înțeles că pe lângă cunoștințele profesionale în domeniul medicinei sunt necesare și cunoștințe în domeniul managementului, fiindcă un conducător nu se naște, el se formează.

Aceste cunoștințe și abilități le puteam acumula doar la Academia de Administrare Publică, despre care auzisem atâtea lucruri frumoase. Iată de ce, în anul 2002, m-am înscris la studii la Academie, specialitatea *Management*. În acei doi ani de studii am acumulat un bagaj temeinic de cunoștințe și competențe în domeniul managementului. Sunt convinsă că calitățile manageriale obținute în anii de studii la Academie, au pus temelia pentru funcțiile de conducere pe care am avut onoarea să le îndeplinesc ulterior.

Exprim respectul și adresez sincere felicitări întregului corp profesoral-didactic al Academiei de Administrare Publică, care este izvorul cunoștințelor în domeniul administrației publice nu numai pentru funcționarii de stat, dar și pentru reprezentanții tuturor sferelor de activitate din teritoriu, public și privat, generând competențe, abilități și deprinderi necesare în activitatea managerială eficientă.

Fie ca anul 2018, an jubiliar, să fie pentru Academia de Administrare Publică un an al noilor realizări în pregătirea cadrelor de înaltă calificare pentru continua modernizare a serviciului public din Republica Moldova.

Pentru ca mâine să fiu ceea ce am ales să fiu astăzi

*Nina Panfili,
prezentatoare a emisiunii talk-show
„Ochiul Public” de la „Noroc TV”*

Când am decis să fac masteratul, nu am stat mult pe gânduri în privința alegerii instituției de învățământ. Pentru mine a fost și este o onoare să pășesc pragul Academiei de Administrare Publică, deoarece aceasta este una dintre cele mai de prestigiu instituții de învățământ superior din țară. Din spusele colegilor mei, de pe timpul când activam în cadrul Consiliului raional Ialoveni, am dedus că dacă dorești să devii cu adevărat un funcționar public, care să cunoască ce înseamnă să activezi în sistemul serviciului public, cum trebuie să prestezi servicii de calitate cetățenilor, ce înseamnă administrație publică locală de nivelul I și II, dar și administrație publică centrală și care este menirea unui funcționar public în structura statului, soluția cea mai bună este masteratul la Academia de Administrare Publică. Argumentul de bază este că aici activează un corp profesoral de o înaltă calificare, cu vaste cunoștințe sub toate aspectele științei administrației.

Un alt motiv de a face studii la Academia de Administrare Publică îl constituie faptul că, în cadrul acestei instituții, îți formezi o viziune nouă și o concepție modernă asupra societății contemporane. Dar aș remarca și cooperarea internațională a Academiei cu instituțiile similare de peste hotare, desfășurarea activităților în comun cu misiunile diplomatice, acreditate la Chișinău.

Conceptul instruirii la Academie corespunde standardelor educaționale naționale și internaționale. Planurile de învățământ sunt ajustate la necesitățile de instruire a funcționarilor publici. Procesul de studii la Academia de Administrare Publică este unul interactiv, iar această metodă redă viitorului funcționar public calități de a fi stăpân pe destinul său, devotat comunității și țării. Astfel, recomand cu cea mai mare încredere și convingere tuturor, celor care doresc să-și lărgască orizontul de cunoștințe și să-și dezvolte abilitățile de lider, studiile din cadrul Academiei de Administrare Publică. Țin să mulțumesc mult, în numele proaspetei promoții de absolvenți, corpului profesoral, celor care au reușit să ne transmită cunoștințe în domeniu și, indiferent de vârsta diferită a masteranzilor, ne-au făcut să ne simțim din nou studenți.

Activând în calitate de jurnalist, cunoștințele și competențele acumulate la Academia de Administrare Publică mă ajuta mult în înțelegerea, dar și în colaborarea mea cu funcționarii din cadrul administrațiilor publice de orice nivel. Totodată, informațiile însușite pe parcursul celor doi ani și jumătate de studii mă ajută la elaborarea unor materiale jurnalistice în domeniu mult mai pe înțelesul cetățeanului.

Amintiri memorabile despre studiile doctorale efectuate la Academia de Administrare Publică

*Oleg Solomon,
doctor în științe administrative
șef Direcție la Ministerul Apărării*

Mărturisesc cu multă plăcere și satisfacție că, în perioada 2011-2016, am avut onoarea să-mi fac studiile de doctorat la Academia de Administrare Publică. Această perioadă de timp, petrecută în aulele Academiei, a semnat o adevărată provocare pentru mine și, totodată, un angajament de autodepășire în sensul de acumulare și producere a cunoștințelor. Stările respective erau determinate de locul, rolul și statutul instituției în sistemul educativ din Republica Moldova. De fiecare dată, când treceam pragul Academiei, emoțiile mă copleșeau, conștientizăm astfel, că așteptările și standardele de cercetare de aici erau foarte ridicate și, că trebuia să mă ridic la înălțimea acestora.

Prin eforturi zilnice și sustenabile, gradual obțineam încredere în propriile forțe satisfăcând, astfel, cerințele și exigențele fondate ale profesorilor, care vizau calitatea actului de studiu. Cercetarea individuală, dar ghidată, multilaterală și profundă a subiectelor de studiu pentru fiecare disciplină academică, reprezenta un imperativ continuu și perfect valabil pentru toți doctoranzii. Jumătățile de măsură și cercetările de calitate mediocră nu erau acceptate sau tolerate, pentru care fapt, astăzi, suntem recunoscători. Eram încurajați și susținuți pentru a veni cu produse academice autentice, care să conțină elemente inovative, bunele practici internaționale, precum și aspecte empirice intrinseci. O admirație deosebită păstrez pentru corpul profesoral al Academiei, care cu multă abnegație și perseverență veghea parcursul academic al doctoranzilor, inclusiv metodele de cercetare ale acestora, și pentru care fapt, astăzi, exprim cele mai sincere și alese expresii de mulțumire.

Studiile făcute la Academie au însemnat multă muncă cognitivă, emoții, provocări, vizite infinite la biblioteci, ghidări și direcționări prețioase de la distinșii profesori, cercetări și investigații științifice profunde, experimente, participări la conferințe și forumuri științifice, oportunități de a face schimb de opinii cu cercetători din alte state, precum și un volum imens de cunoștințe acumulate. Cunoștințele m-au ajutat să văd lucrurile altfel și să exercit un act managerial adecvat și conform cu principiile științifice enunțate de știința ce guvernează acest domeniu.

Cu prilejul aniversării a unui sfert de veac de la fondarea Academiei, adresez conducerii acesteia, corpului profesoral-didactic felicitări și urez ca Academia, să se bucure și în viitor de stabilitate instituțională și funcțională și să-și continue cu multă demnitate și devotament misiunea de profesionalizare a corpului de funcționari publici și de modernizare perpetuă a administrației publice din Republica Moldova.

Eficiența administrației publice prin profesionalismul funcționarilor de stat

*Veaceslav Boubătrîn,
vicepreședinte al raionului Glodeni*

Academia de Administrare Publică a însemnat pentru mine o nouă abordare a învățământului, una actuală și care răspunde necesităților zilei de astăzi. Am primit răspunsuri la multe întrebări pe care le aveam la acel moment și care mă ajută în activitatea mea acum. Un alt moment foarte important, Academia a fost o sursă bogată de cunoștințe, fiind o instituție cu tradiții deja și care a reușit să acumuleze experiență în domeniul instruirii funcționarilor publici.

Vreau să vă mărturisesc că sunt lucruri pe care le-am putut însuși doar în cadrul Academiei, de aceea consider că a fost o experiență unică. Am făcut studii superioare de master la specializarea *Management* și aplicarea acelor cunoștințe în practică a fost una foarte utilă, inclusiv în calitatea mea de funcționar public în administrația publică locală de nivelul II.

Un lucru de menționat este și faptul că Academia, ca instituție de învățământ, și administrația publică, ca activitate, sunt indispensabile. Prin Academie trec majoritatea celor care astăzi sunt încadrați în administrația publică locală și centrală. Academia este o școală stringent necesară, având în vedere că multe persoane care vin în administrația publică nu cunosc mecanismul funcționării acesteia, problemele de aici.

Studiile la Academie m-au învățat să ascult oamenii, să-i pot înțelege și, dacă nu-i poți ajuta, cel puțin, este important să-i poți auzi. Răbdarea este un lucru deloc simplu și nu este caracteristic oricui. Multe am învățat și de la colegii cu care am făcut studiile, mulți din ei având o experiență bogată de activitate în autoritățile administrației publice. Schimbul de opinii în cadrul orelor practice au servit o bună platformă de transmitere și preluare a acestei experiențe.

Cu prilejul aniversării de 25 de ani de la fondarea Academiei, mai întâi de toate, aș dori profesorilor să-și facă meseria în continuare cu aceeași demnitate, responsabilitate și profesionalism. Sunt niște oameni cu adevărat deosebiți, pentru că știu să comunice și să-i învețe pe reprezentanții diferitelor categorii, un contingent foarte divers – și ca vârstă, și ca profesie. Este o artă mare! Îi admir și le doresc succese și noi realizări inovative pe viitor, pentru a pregăti cadre de o înaltă calificare, ceea ce constituie baza eficienței serviciului public.

Academia de Administrare Publică - Academia noastră

*Tatiana Savca,
lector superior universitar,
Catedra științe administrative*

Recent, un coleg de serviciu mi-a pus o întrebare provocătoare: ce înseamnă pentru mine Academia de Administrare Publică? Căutarea răspunsului la întrebarea colegului m-a surprins atât prin emoții calde, trăite momentan cât și printr-un sentiment profund de recunoștință. Deci ce înseamnă Academia pentru mine? Întrebarea este pe cât de simplă pe atât de complicată. Pentru mine, Academia de Administrare Publică reprezintă aproape jumătate din viața mea personală și profesională.

Nu voi scrie despre importanța pentru societatea moldovenească a Academiei de Administrare Publică în calitate de instituție de învățământ superior, deoarece este un fapt vădit, demonstrat prin rezultatele recunoscute ale instituției, prin realizările absolvenților săi, prin interesul sporit în colaborarea cu instituția noastră a instituțiilor similare de peste hotare.

Doresc să-mi împărtășesc sentimentele de recunoștință profundă față de cei care au fost alături în acești ani și au devenit pentru mine învățători spirituali, colegi și prieteni. Despre cei, care mi-au marcat și influențat destinul și au contribuit la devenirea mea în calitate de profesor și specialist în domeniul administrării publice. Cu riscul de a obosi atenția cititorului, voi reveni la anul 1996, anul, în care pentru prima dată am deschis ușa biroului 110 al Academiei și am depus actele pentru a participa la concursul de admitere la studii. Era a doua încercare de a deveni audientă la această instituție prestigioasă.

Eram circa 60 de persoane la curs. Doi ani de studii, la secția zi, specialitatea Administrare publică, s-au scurs vertiginos prin prelegeri interesante, prin studiu asiduu în bibliotecă, discuții și dezbateri aprinse la lecțiile practice. Sunt recunoscătoare dascălilor care și-au împărtășit cunoștințele și experiența lor cu noi, profesorilor: Mihail Platon, Sergiu Roșca, Boris Negru, Aurel Sîmboteanu, Tudor Deliu, Victor Popa, Mihai Cotorobai, Nicolae Romandaș, Teodor Popescu, Valeriu Zbârciog, Andrei Cojuhari, Vasile Cioaric, Andrei Cantemir, Claudia Crăciun, Tatiana Manole, Otilia Stamatina, Svetlana Cojocar.

Dorința noastră de a afla elementele de bază ale științelor administrative, de a pătrunde în esența ideilor noi privind sporirea eficienței sistemului administrativ s-a încununat cu succes. Datorită acestui fapt, împreună cu două colegi de curs, Tatiana Șaptefrăți și Aurelia Țepordei, am acceptat oferta de a continua cariera profesională în cadrul Academiei. S-a întâmplat în anul 1998, și iată continuă și până în prezent. Sunt recunoscătoare primului rector al Academiei, regretatului profesor, Mihail Platon pentru încrederea acordată.

Pista de lansare în cariera profesională - Academia de Administrare Publică

*Tatiana Popa,
vicepreședinte al Casei
Naționale de Asigurări Sociale*

Viața, fiind câteodată imprezvizibilă, îți oferă șanse sau provocări, la care nici nu te aștepti, dar care îți deschid noi perspective pe care le apreciezi ca fiind de bun augur pentru o carieră de succes în plan profesional. Asemenea momente am trăit și eu, de care îmi amintesc cu satisfacție în suflet pentru acele avantaje de a mă afirma pe calea vieții.

După absolvirea Universității de Stat din Moldova, am activat timp de trei ani, în calitate de economist, la uzina „Volna”, acum „Introsco” SA, una dintre cele mai mari întreprinderi de producere a sistemelor ultrasonice de testare nedistructivă din spațiul european. Conducătorul întreprinderii, dna Ala Nacu, fiindu-mi mentor, m-a îndemnat să încerc o activitate nouă pentru acele timpuri și în 1992 m-am transferat cu serviciul în cadrul instituției publice nou-create, Fondul Social, instituție premergătoare actualei Case Naționale de Asigurări Sociale (CNAS).

În 1994 m-am înscris la Academia de Administrare Publică la specializarea *Management*, studii cu frecvență redusă. Urmând studiile, am înțeles că a fost o șansă foarte bună pentru mine și nu regret deloc acest pas. Anii petrecuți la Academie mi-au rămas o amintire vie pentru toată viața. Fiind la început de cale, Academia se afla în plină dezvoltare, mânduită cu dibăcie și mult suflet de primul rector Mihail Platon. Condițiile de atunci erau mai modeste, nu se compară cu cele actuale. Dar nu asta conta, ci entuziasmul nostru, dorința de a asimila temeinic noile cunoștințe administrative, managementul, în cazul specializării noastre, dar și politicile în relațiile internaționale, dreptul, alte discipline. Și am reușit, fiindcă am avut parte de profesori minunați, foarte competenți, consacrați, de o înaltă cumsecădenie, care ne explicau pe înțelesul tuturor întregul material, întrețineam discuții pe orice temă. Sunt de neuitat prelegerile ținute de Mihail Platon, Oleg Serebrian, Otilia Stamatin, Aurel Simboteanu, alți profesori.

Aș mai remarca și faptul că noi am fost primii audienți care am avut ocazia de a asculta prelegerile unor profesori din străinătate. La absolvirea Academiei, eu personal am avut parte de o surpriză inedită, fiind premiată cu Bursa de Merit Santos de gradul III a Companiei CESO CI (Portugalia).

Recunosc că anume studiile la Academia de Administrare Publică au constituit baza avansării mele pe treptele carierei profesionale: de la prima funcție de specialist principal am fost promovată în calitate de șefă a Secției planificare bugetară ca, ulterior, să mi se propună și postul de vicepreședinte al Casei Naționale de Asigurări Sociale pe care o dețin în prezent.

Cunoștințele obținute în cadrul Academiei au contribuit la consolidarea mea în calitate de profesionistă

*Iana Pustovaia,
manager comunicare, Misiunea Înălților Consilieri
ai Uniunii Europene pentru Republica Moldova*

Studiile la Academia de Administrare Publică au constituit pentru mine suportul decisiv de a mă perfecționa în cariera mea în domeniul relațiilor internaționale. Punctul de pornire pe această cale au fost studiile la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, facultatea de limbi și literaturi străine. După absolvirea facultății, am activat la Organizația Națiunilor Unite, iar apoi la Cancelaria de Stat a Republicii Moldova. Atunci s-a conturat decizia de a-mi aprofunda cunoștințele în domeniul relațiilor internaționale. Cea mai bună variantă fiind studiile la Academia de Administrare Publică, despre care auzisem atâtea lucruri interesante.

Când am depus dosarul pentru admitere, în 2011, nu eram sigură că voi fi acceptată, deoarece am văzut la examenele de admitere multe persoane calificate, deci trebuia să fiu cea mai bună între cei mai buni. Mare mi-a fost bucuria când așa a și fost într-un final și am fost înmatriculată. Consider că anume studiile superioare de master de la Academia de Administrare Publică au avut un rol determinant ca să fiu acceptată, urmare a concursului, pentru funcția de expert comunicare în cadrul Misiunii Înălților Consilieri ai Uniunii Europene. Acest proiect este finanțat de UE care asistă Guvernul Republicii Moldova la punerea în aplicare a agendei de reforme prevăzute de Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Aici activez alături de o echipă de profesioniști care acoperă peste 20 de sectoare-cheie ale Acordului de Asociere, de la economie, justiție, finanțe, educație și energie, până la agricultură și dezvoltare rurală, mediu, transporturi și siguranța alimentelor.

Cunoștințele obținute în cadrul Academiei de Administrare Publică au contribuit la consolidarea mea în calitate de profesionistă. Un cuvânt aparte îl merită profesorii de la Academie, or aici am cunoscut oameni cu adevărat profesioniști și dedicați muncii pe care o fac.

Îi uez în continuare Academiei de Administrare Publică prosperare, noi performanțe, să pregătească noi generații de masteranzi cu potențial de modernizare continuă a serviciului public al țării, rămânând o Alma Mater recunoscută pe plan național și internațional.

La mulți ani, Alma Mater!

*Lilia Melnic,
șef Direcție management personal
Serviciul Vamal*

O aniversare întotdeauna amintește de un eveniment și este un bun prilej pentru a trece în revistă cele petrecute pe parcursul anilor.

25 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică nu este nici mult și nici puțin, însă, în tot acest răstimp, Academia s-a remarcat prin continuă ascensiune, afirmându-se ca o instituție capabilă să facă față provocărilor și să asigure realizarea obiectivelor în domeniul dezvoltării profesionale a funcționarilor publici. Acești 25 de ani au coincis cu perioada transformărilor socioeconomice și politice radicale din Republica Moldova. În asemenea perioade istorice turbulente este foarte important să existe anumiți piloni instituționali, care oferă proceselor de transformare a societății un sprijin conceptual, imparțial, bazat pe cercetări științifice. Prin muncă și eforturi depuse de-a lungul anilor AAP și-a consolidat statutul de pilon în domeniul instruirii funcționarilor, bucurându-se de susținerea statului, partenerilor de dezvoltare, dar și a celor care i-au trecut pragul în calitate de formator sau audient.

În această dublă calitate am trecut și eu pragul acestei instituții - în anii 1997-2000, făcându-mi studiile la masterat, ulterior, în perioada 2001-2010 în calitate de participant la diverse cursuri de dezvoltare profesională, iar, începând cu anul 2018, și în calitate de formator.

Instruirea funcționarilor publici este un proces dinamic și interesant. În calitate de formatori în auditoriu vin persoane cu experiență practică din domeniul administrației publice centrale și locale. Totodată, fiecare audient posedă anumite cunoștințe, anumită experiență socială și profesională, acestea fiind raportate la sistemul de valori personale și profesionale. Această simbioză adaugă plusvaloare întregului proces de instruire, care se deosebește esențial de procesul clasic de predare - învățare. În dubla calitate, am avut ce învăța mereu, or instruirea adulților este un proces care îți permite să înveți în permanență, iar cunoștințele acumulate la Academie au stat la baza activității profesionale de-a lungul anilor, fapt pentru care mă simt onorată și aduc mulțumiri tuturor cu care am contactat.

În final, profit de ocazie și felicit cu prilejul acestui eveniment toți profesorii, formatorii, absolvenții, foștii colegi, urându-le noi succese, noi realizări și noi performanțe. La mulți ani, Alma Mater!

Colaborare fructuoasă cu Academia de Administrare Publică

Raisa Dogaru,
director al Agenției Naționale
pentru Ocuparea Forței de Muncă

Trăim într-un mediu fluctuant, când autoritățile administrației publice centrale și locale se confruntă cu schimbări frecvente ale cadrului normativ, cu noi cerințe ale societății civile, cu cerințe față de modernizarea serviciilor publice. Pentru a răspunde acestor provocări, personalul din autoritățile publice trebuie să-și dezvolte permanent potențialul. Nu este o excepție nici Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), unde un sistem eficient de dezvoltare profesională este absolut necesar pentru obținerea și menținerea unui nivel scontat de performanță.

În acest sens, un partener de încredere pentru ANOFM reprezintă Academia de Administrare Publică care, fiind un centru elitar de promovare a politicii de stat în domeniul instruirii și dezvoltării profesionale a funcționarilor publici de toate nivelurile, asigură instruirea personalului ANOFM prin cursurile organizate la comanda de stat, precum și prin 5 cursuri organizate și desfășurate la solicitarea Agenției, la care au fost abordate următoarele tematici:

1. *Planul de conturi contabile* – 40 persoane.
2. *Managementul timpului* – 48 persoane.
3. *Tehnici de comunicare cu clienții dificili* – 49 persoane.
4. *Managementul documentelor* - 39 persoane.
5. *Comunicarea cu mass-media* - 20 persoane.

Este de apreciat faptul că formatorii Academiei au renunțat la instruirea bazată pe șabloanele tipice „profesor-elev”, reușind să focalizeze atenția și interesul participanților vizavi de materialul propus prin aplicarea unor tehnici și metode de instruire interactive, cum ar fi prezentarea, discuțiile, lucrul în echipă, simularea, brainstorming-ul.

Alături de faptul că au reușit să creeze un mediu de comunicare deschisă, binevoitoare între participanți, formatorii au pus accentul și pe faptul că profesionalismul unui funcționar public presupune, în mod obligatoriu, cunoașterea și respectarea de către acesta a prevederilor ce reglementează activitatea lui profesională.

Cu siguranță, putem afirma că o bună pregătire a funcționarilor publici din Republica Moldova este, în primul rând, meritul Academiei de Administrare Publică.

Studiile doctorale mi-au facilitat spiritul de cercetare

*Iurie Țap,
doctorand,*

deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Domeniul în care activez de 28 de ani, cel al administrației publice, este unul care necesită o dezvoltare și perfecționare continuă. De altfel, este și firesc: societatea este în permanentă schimbare, iar cerințele și așteptările oamenilor - în continuă creștere. Experiența acumulată în funcțiile deținute anterior este una bogată și utilă. Dar, complexitatea problemelor ce vizează domeniul cere o bună cunoaștere a materiei. Or, reforma sistemului administrației publice în baza descentralizării puterii necesită cunoștințe aprofundate în domeniile dreptului, științei administrației, dar și celor conexe acestora.

Aprofundarea cunoștințelor teoretice, studierea experienței avansate în domeniu sunt condiții esențiale pentru a-mi putea face bine meseria. În acest sens, studiile doctorale, realizate la Academia de Administrare Publică, m-au ajutat să obțin cunoștințe teoretice aprofundate, care, de rând cu experiența acumulată, mi-au permis să fiu un participant activ al procesului de legiferare, la general, în parte, să influențez procesul de legiferare și implementare a reformei de descentralizare. În special, ași evidenția asigurarea respectării în procesul de legiferare a principiilor și rigorilor științifice ale dreptului administrativ, dreptului constituțional, științei administrației. Pot să afirm cu certitudine: studiile doctorale au fost definitorii întru realizarea eficientă a obligațiilor de deputat. În context, voi exemplifica printr-un frumos proverb românesc: „De ai multe cunoștințe, poți lăsa bune semințe”.

Sub alt aspect, studiile doctorale mi-au facilitat spiritul de cercetare. Pe parcurs am identificat mai mult problemele în domeniul cercetat, care, din punctul meu de vedere, necesită o reevaluare întru definitivarea științifică, dar și privind aplicabilitatea acestora. Este bine cunoscut: omul învață cât trăiește. Or, dezvoltarea personală este un bun stimulent al vieții omului. În acest context, studiile doctorale pot fi calificate și drept o motivație de a trăi și făuri.

Parafrazând cunoscutul dicton, aș spune: cunoștințele vor salva lumea. Or, este bine știut, doar având cunoștințele necesare putem realiza cu succes problemele cu care ne confruntăm.

Am învățat multe lucruri necunoscute

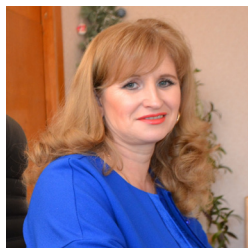
*Aurelia Lungu,
șef Serviciu resurse umane,
aparatul președintelui raionului Anenii Noi*

Astăzi, cu prilejul aniversării de 25 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică, putem constata că avem motive de a fi mândri de Academie, cu adevărat Alma Mater a funcționarilor publici, de corpul profesoral-didactic al instituției, de absolvenții săi, cadre înalt calificate, pregătite pentru sistemul administrativ al țării, având toată siguranța în potențialul științific, mereu în avansare, al Academiei de Administrare Publică, astăzi Centrul național de pregătire a funcționarilor publici.

Am făcut studiile în perioada 2007-2010, dar și acum amintirile despre timpul studiilor de la Academie rămân vii și frumoase, fiindcă am învățat multe lucruri necunoscute în domeniul științei administrației, dreptului administrativ. Am conștientizat cât de importantă și strict necesară unui funcționarului public este materia dreptului administrativ, care cuprinde norme ce stabilesc organizarea și functionarea organelor centrale ale administrației publice și a autorităților administrației publice locale, a organismelor ce gestionează servicii publice, precum și raporturile dintre ele. Am realizat abordarea științei administrației atât ca o analiză critică a administrației din punctul de vedere al resurselor, mijloacelor și rezultatelor, cât și ca un set de reguli care, aplicate în activitatea administrativă, conduc la creșterea eficienței acesteia. Cred că, actualmente, orice persoană încadrată în serviciul public trebuie să posede astfel de cunoștințe.

Datorită cunoștințelor acumulate la Academie, atât în cadrul studiilor de master, dar și în cadrul numeroaselor cursuri de dezvoltare la care am participat, am avut posibilitatea să acord consultanță funcționarilor în teritoriu. Mai mult decât atât, chiar am insistat ca mulți primari și funcționari publici să-și perfecționeze calificația la cursurile de dezvoltare a măiestriei profesionale de la Academie, unde și eu, personal, am mers mai în fiecare an, preluând de fiecare dată ceva nou care mă ajuta foarte mult în diversele funcții pe care le-am avut.

Cu ocazia acestei frumoase aniversări de 25 de ani de la fondarea Academiei, vin cu sincere cuvinte de înaltă apreciere a muncii corpului profesoral-didactic din această prestigioasă instituție de învățământ superior. Aduc felicitări atât celor ce zi de zi muncesc în cadrul Academiei de Administrare Publică, cât și absolvenților acestei instituții, celor care astăzi poartă cu mândrie numele de funcționar public.

Academia este și trebuie să rămână bastionul statului de drept în Republica Moldova

*Elena Copoț,
Secretar al Consiliului raional Leova*

Studiile la Academie au fost pentru mine o necesitate imperioasă. De profesie sunt pedagog, am absolvit Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, facultatea filologie și am lucrat un timp ca profesoară în satul Cazangic, raionul Leova. Dar dorința de a fi mai aproape de oameni, de a le ajuta în soluționarea problemelor m-au determinat să mă angajez în serviciul public, în calitate de secretar al consiliul local Cazangic. Și pentru a mă afirma în acest domeniu în perioada anilor 1996 – 1999 am făcut studiile de master la Academia de Administrare Publică, specializarea Administrarea publică. Studiile m-au ajutat să mă formez ca funcționar public, mi-au dezvoltat abilitățile și competențele manageriale și nu în ultimul rând m-au dezvoltat ca personalitate.

Și iată-mă ajunsă la 23 ani de stagiul în serviciul public. Pe parcursul carierei profesionale, activînd în mai multe funcții - secretar al Consiliului local, primar al comunei Cazangic și, în prezent, în funcția de secretar al Consiliului raional Leova am aplicat și aplic cu succes cunoștințele obținute la Academie.

Cu ocazia aniversării a 25 de ani de la fondarea AAP, adresez sincere felicitări, însoțite de urări de sănătate și împlinire profesională tuturor membrilor comunității academice, de la care am acumulat cunoștințe temeinice, așa precum primul rector al Academiei, regretatul Mihail Platon, Tatiana Manole, Tudor Deliu, Otilia Stamatin, Aurel Sîmboteanu și alții, care ne-au transmis cu mult drag din experiențele lor.

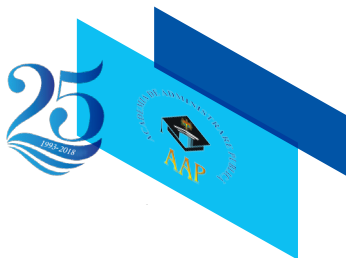
Cunoștințele, calitățile profesionale și-au lăsat amprenta, în mod direct, asupra carierei mele de mai departe. Le doresc profesorilor să realizeze obiective curajoase întru prosperarea statului Republica Moldova prin dezvoltarea potențialului său administrativ. Sunt mândră și, totodată, onorată că sunt absolventa acestei prestigioase instituții de învățământ superior.

*„Datoria noastră este să păstrăm în memorie
ceea ce trecutul avea de spus pentru el însuși și
să enunțăm pentru noi înșine adevărurile viitorului”*

Sarah Caldwell

Academia în file de ziar

Summary of Chapter XIV

The Academy in newspaper

In December 1994, the first issue of the newspaper “*Functionarul Public*” appeared at the Academy of Public Administration as a supplement to the journal “*Public Administration*”. Vasile Cioaric, the then head of the editing section, was responsible for the edition. On the pages of this first issue of the newspaper, several civil servants from different localities of the Republic welcomed the appearance of the new publication and expressed their hope that it would be auspicious and would serve as support in their work. At this point, during a quarter of a century of the functioning of the Academy, the newspaper “*Functionarul Public*” exerted and continues to exert the mission of a true chronicler of the events and processes carried out within the institution and in the public administration system.

The most important events and processes carried out within the Academy of Public Administration and described in their time on the pages of the newspaper “*Functionarul Public*” are presented in chronological order in this chapter. First of all, these relate to organizing and conducting the study process, which has gone through an ascending route, to conducting scientific research in the field of public administration and to offering methodological assistance to the activity of central and local public administration authorities.

From the pages of the newspaper “*Functionarul Public*”, we learn about the national and international projects that have been carried out within the Academy during the 25 years of its activity and the influence of these projects on the consolidation of the institution’s potential and also on the administrative system of the Republic of Moldova. The materials published on the pages of the Academy’s newspaper provide a successful interaction between the theory and practice of public administration, promoted by the professors of the Academy, the trainers who sustain the professional development process of the civil servants, the experts who express their views on different policy components in the field of public administration and scientific research.

Getting acquainted with the chronology of the events described in this chapter, which have been taken from the pages of the newspaper “*Functionarul Public*”, we are convinced of the complex dimensions of the activity of the Academy of Public Administration in the course of the 25 years since it became available to Moldovan civil servants. All the events and processes described are based on the labour of the human factor, which you will get convinced about by reading the pages that follow.

XIV. Academia în file de ziar

Ziarul „Funcționarul Public”- cronicar fidel al evenimentelor

În luna decembrie 1994, la Academia de Administrare Publică a apărut primul număr al ziarului „Funcționarul Public” ca supliment la revista „Administrarea Publică”. Responsabil de ediție era Vasile Cioaric, pe atunci șeful secției editare. În paginile acestui prim număr de ziar, mai mulți funcționari publici, din diferite localități ale republicii, au salutat apariția noii publicații, exprimându-și speranța că ea va fi de bun augur și le va servi drept sprijin în activitatea lor. Și iată că pe parcursul unui pătrar de secol de funcționare a Academiei, ziarul „Funcționarul Public” a exercitat și continuă să exercite funcția de cronicar fidel al evenimentelor și proceselor desfășurate în cadrul instituției și în sistemul administrației publice.

1995

Februarie. În cadrul Academiei se lansează proiectul „Consolidarea administrației guvernamentale și a serviciului public în Republica Moldova” din cadrul Programului TACIS.

Aprilie. În anul de studii 1994-1995, la Academie și-au făcut studiile 306 audienți (106 la secția de zi și 200 – la secția cu frecvență redusă). Pe parcursul anului de învățământ 12 cadre didactice au participat la stagii peste hotare, inclusiv în Statele Unite ale Americii, România și Egipt.

Decembrie. Apare de sub tipar lucrarea „Funcționarul public: principii și norme comportamentale”, autori: Mihail Platon, Arcadie Barbăroșie, susținuți de colegii lor de la Centrul pentru pregătirea cadrelor din administrația locală, filiala Iași (România), Corneliu Moroșanu, Nicolae Eftimie, Corneliu Chelaru, Nicolae Pepelea, care au ținut prelegeri în fața audienților Academiei.

1996

Ianuarie. La Academie a fost studiată experiența daneză în domeniul autonomiei locale cu concursul domnului Leif Faurholt, director Departament Servicii Publice, Educație, Planificare din Nord-bord (Danemarca).

18 martie - 8 aprilie. Un grup de 10 profesori și colaboratori ai Academiei participă, în SUA, la un program de instruire în domeniul administrației publice, realizat de Institutul Internațional pentru Servicii Publice al Universității din Connecticut și sponsorizat de USAID.

6 - 7 iulie.

Are loc seminarul republican cu genericul „*Reforma administrației publice - operă a întregii națiuni*”, organizat de Guvernul Republicii Moldova și Academia de Studii în domeniul Administrării Publice în cadrul Programului TACIS „*Consolidarea administrației guvernamentale și serviciului public în Republica Moldova*”, în cadrul căruia cu un raport amplu a luat cuvântul Președintele Republicii Moldova, Mircea Snegur.

1997**Februarie.**

Un grup de profesori ai Academiei studiază, timp de două luni, experiența din Portugalia, Olanda și Belgia privind organizarea administrației publice și sistemului de pregătire a cadrelor. Vizita s-a desfășurat cu suportul programului TACIS. Din componența grupului au făcut parte 10 profesori și colaboratori, inclusiv Mihail Platon, rectorul Academiei, Sergiu Roșca, prim-prorector, Alexandru Roman, șeful Secției relații internaționale, Vasile Cioaric, șeful secției editare.

Martie.

Academia este vizitată de către Denis Daniilidis, reprezentant al Comisiei Europene, responsabil de problemele Europei Centrale și noile state independente.

Cu concursul Fundației SOROS, este organizată o vizită de lucru a reprezentanților administrației publice locale din Moldova în Polonia.

Primul-Ministru al Republicii Moldova, Ion Ciubuc, se întâlnește cu corpul profesoral-didactic și ia cunoștință de condițiile de muncă și viață ale colaboratorilor și audiențelor Academiei.

August.

Secția editare a Academiei lansează monografia „*Serviciul public în Republica Moldova*”, semnată de Mihail Platon. Monografia prezintă un îndrumar de acțiune, menit să ajute funcționarilor de diferite niveluri la etapa de constituire și consolidare a societății democratice, a statului de drept.

15 septembrie.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului, pentru prima dată sunt înmatriculați 76 de studenți la studii universitare, specialitatea *Administrație publică*. Acest eveniment a pus începutul învățământului universitar - un nou compartiment în istoria și activitatea Academiei, alături de studiile postuniversitare care se prestau cu începere din 1993.

23-24 octombrie.

Un grup de profesori ai Academiei participă la un seminar internațional organizat la Institutul Internațional de Administrare Publică din Paris.

1998**Martie.**

Președintele Republicii Moldova, Petru Lucinschi, efectuează o vizită de lucru la Academie în cadrul căreia face cunoștință cu condițiile de studii și de trai ale

studenților și audienților Academiei.

22 aprilie. Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova, Academia de Studii în domeniul Administrării Publice este redenumită în Academia de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova.

19 mai. Guvernul Republicii Moldova, Academia de Administrare Publică în comun cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare „Guvernare și Democrație” organizează, în incinta Academiei, Conferința științifică internațională *„Formarea funcționarilor publici și rolul lor în realizarea reformei administrației publice”*.

Numărul 9 al ziarului din luna mai 1998 este dedicat aniversării a 5-a a Academiei. Cu ocazia aniversării, mai mulți profesori și colaboratori ai instituției au fost distinși cu insigna „Colaborator emerit al Academiei” și înscriși în „Cartea de Onoare” a Academiei. În numărul respectiv, pentru prima dată este publicat Imnul Academiei de Administrare Publică, versuri Tudor Deliu, muzică Nicolae Haheu, compus către aniversarea de 5 ani ai instituției.

Septembrie. Sursele metodico-didactice se completează cu patru manuale: *„Democrație și administrația publică locală”* - autor Valeriu Didencu, *„Serviciul public”* - autor Nadejda Demian, *„Relațiile cu publicul în procesul de dirijare”* - autor Vasile Cioaric, *„Sisteme informaționale în contabilitate”* - autor Victor Cotruță.

1999

În anul de studii 1998 - 1999 se produc unele schimbări în structura și organizarea procesului de studii la Academie. Este creată *Direcția perfecționare continuă a personalului*, în atribuțiile căreia a fost pusă activitatea de organizare a cursurilor de dezvoltare profesională, studiile postuniversitare fiind sarcina *Direcției organizarea instruirii*. Secțiile (facultățile) Administrare publică, Management și Relații internaționale au fost reorganizate în catedre.

Iunie. Are loc un seminar metodico-didactic, în cadrul căruia a fost apreciată implementarea sistemului de credite transferabile, ca formă nouă de evaluare a cunoștințelor și abilităților audienților și studenților Academiei.

În aceeași lună se desfășoară ample activități, inclusiv seminare în cadrul programului TACIS *„Perfecționarea cadrelor și modernizarea funcționării administrației publice din Moldova”*.

2000

9 februarie. Este lansată lucrarea *„Istoria administrației publice din Moldova”*,

autori: Mihail Platon, Sergiu Roșca, Alexandru Roman, Teodor Popescu, elaborată în cadrul unui proiect național conform comenzii de stat.

23 martie. Are loc o serată literară cu genericul „Domnul nemuririi noastre”, consacrată aniversării a 150 de ani de la nașterea poetului național Mihai Eminescu.

22 mai. Cu prilejul împlinirii a 7 ani de la fondarea Academiei își desfășoară lucrările conferința științifico-practică „*Teoria și practica formării funcționarilor publici: realizări, deziderate, viziuni*”.

Mai. Premierul Dumitru Braghiș a avut, la Academie, o întâlnire cu corpul profesoral-didactic, studenții, audienții, purtătorii de cuvânt ai miniștrilor, directorilor generali de departamente și prefecților din țară, aflați la cursuri de perfecționare.

Octombrie. La Academia de Administrare Publică este în plină desfășurare proiectul „Consolidarea Administrației Publice Locale-II” (CAPL-II). Sub egida acestui proiect demarează primul din cele 20 de seminare, preconizate pentru instruirea a 500 de primari nou-aleși”.

2001

Februarie. Academia este vizitată de Francesco Pizzetti, profesor, director al Școlii Superioare de Administrare din Italia, în fruntea unei delegații. Scopul vizitei a fost inițierea unui proiect în domeniul instruirii și perfecționării funcționarilor publici și oficialilor aleși de nivel județean în domeniul conducerii și managementului performant, în contextul integrării europene, susținut de Fundația „TEMPUS”.

Secțiile editare și poligrafie operativă ale Academiei scot de sub tipar lucrarea „*Rolul personalului în realizarea reformei administrației publice*”, semnată de Aurel Simboteanu, doctor în științe politice. Publicația a completat mica bibliotecă a funcționarului public.

26 aprilie. La Academie se desfășoară conferința științifico-practică cu genericul „*Probleme actuale ale teoriei și practicii administrației publice*”.

Iulie Începându-și activitatea cu 7 ani în urmă, cu 41 de audienți la secția de zi și 97 la secția cu frecvență redusă, actualmente la Academie își fac studiile la ambele secții 525 de audienți, 272 de studenți și 19 doctoranzi.

Septembrie. Secțiile editare și poligrafie operativă ale Academiei scot de sub tipar lucrarea „*Reforma administrației publice în Moldova: realizări și perspective*”, autori: Mihail Platon, Aurel Simboteanu, Teodor Popescu, Tudor Deliu.

2002

31 ianuarie. Ziarul publică alocuțiunea Primului-Ministru, Vasile Tarlev, în cadrul

întâlnirii cu colectivul profesoral-didactic, studenții și audienții Academiei de Administrare Publică.

Februarie.

Consiliul Administrativ de Editori al Institutului American de Date Biografice propune candidatura dlui Mihail Platon pentru a i se acorda titlul prestigios de „Om al Anului 2001”. Această decizie a fost luată în urma unor investigații minuțioase ale Consiliului Administrativ de Editori.

Iunie.

Academia lansează prima promoție de specialiști cu studii universitare la specialitatea Administrație publică.

August.

Cabinetul de Miniștri înaintează șefului statului propunerea de a reorganiza Academia de Administrare Publică de pe lângă Guvern în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Septembrie.

Este publicat Decretul privind conferirea „Ordinului Republicii” domnului Mihail Platon, rector al Academiei cu ocazia împlinirii vârstei de 70 de ani. Cu această ocazie la Academie au fost în vizită Președintele Republicii, Vladimir Voronin, care i-a înmănat jubiliarului „Ordinul Republicii” și Primul-Ministru, Vasile Tarlev.

Noiembrie.

Academia de Administrare Publică găzduiește o delegație de la Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa al Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Ucrainei, cu care este semnat un acord de colaborare.

2003

5 februarie.

La Academia de Administrare Publică se află în vizită de lucru Eugenia Ostapciuc, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, care a ținut o alocuțiune în fața corpului profesoral-didactic și audiențelor Academiei.

Februarie.

Ziarul publică Decretul Președintelui Republicii Moldova privind reorganizarea Academiei de Administrare Publică pe lângă Guvernul Republicii Moldova în Academia de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Mai.

Cu prilejul împlinirii a 10 ani ai Academiei, ziarul inserează mesajul de felicitare al Primului-Ministru, Vasile Tarlev, precum și alte mesaje din partea oficialităților, un dialog cu rectorul Academiei Mihail Platon, o serie de articole semnate de absolvenții instituției, o relatare amplă despre întâlnirea absolvenților cu studenții Academiei.

Iulie.

Este publicat Decretul prezidențial, potrivit căruia, „începând cu anul de studii 2003 - 2004, Academia nu va mai efectua admiterea la studii universitare. Studenții anului doi și trei vor fi transferați la alte instituții de învățământ superior, în

conformitate cu legislația. Studenții anilor patru și cinci își vor continua studiile la Academie până la absolvirea ei”.

Octombrie. În vizită de lucru la Academie se află ambasadorul Republicii Belarus, Vasili Sakovici, și un grup de experți bosniaci.

2004

18 martie. Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, însoțit de Vasile Iovv, prim-viceprim-ministru, participă la inaugurarea la Academia de Administrare Publică a cursului de instruire pentru președinții raioanelor și șefii administrațiilor raionale din UTA Găgăuzia.

22 martie. Are loc ceremonia desemnării noului rector al Academiei, Ala Mironic.

Aprilie. Academia îi are ca oaspeți pe Vasili Sakovici, Ambasador al Republicii Belarus în Republica Moldova, Lev Kriștapovici, secretar științific al Institutului de Cercetări Social-Politice pe lângă Administrația Președintelui Republicii Belarus.

Mai. Mesaj de felicitare al Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, cu prilejul celor 11 ani ai Academiei. Relatare despre conferința teoretico-practică cu genericul „Probleme actuale ale teoriei și practicii administrației publice prin prisma cercetărilor colaboratorilor Academiei”.

2-4 iunie. Academia de Administrare Publică organizează, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, instruirea reprezentanților mass-media locală, la care au participat 40 de ziașiști de la ziarele raionale și ai posturilor locale de radio și televiziune. Ziarul publică alocuțiunea Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, în cadrul întâlnirii la Academie cu conducătorii raioanelor și cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă regionale și raionale.

Iunie. Academia de Administrare Publică lansează o nouă promoție de funcționari publici-specialiști în domeniul administrației de stat și municipale, economiei și managementului public, relațiilor internaționale, 226 de absolvenți ai secției cu frecvență redusă au primit diplome de studii postuniversitare.

August. Ziarul inserează decretul Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, din 2 august 2004, privind numirea domnului Eduard Melnic în funcția de vicerector al Academiei de Administrare Publică. De asemenea, este publicată o hotărâre a Guvernului Republicii Moldova, prin care a fost aprobat Regulamentul cu privire la perfecționarea profesională a funcționarilor publici.

Noiembrie. Ziarul publică Strategia dezvoltării Academiei de Administrare Publică pentru anii 2005 – 2007.

9 decembrie. În rezultatul evaluării academice, Colegiul Ministerului Educației acreditează Academia de Administrare Publică la specialitățile Administrație publică, Relații internaționale și Management.

2005

10 februarie. La Academie are loc ceremonia de înmânare a certificatului de acreditare a Academiei de Administrare Publică la specialitățile Administrație publică, Relații internaționale și Management.

5-6 aprilie. În incinta Academiei are loc o conferință științifico-practică internațională cu genericul „*Administrarea publică în statele aflate în tranziție în contextul proceselor de globalizare și integrare*”, la care au participat Bogdan Draghici, vicedirector general al Institutului Național de Administrare din România, ambasadorii Belarusiei și Poloniei, Vasile Sakovici și Piotr Marciniak.

Aprilie. În prezența Ambasadorului României la Chișinău, Filip Teodorescu, la Academie a fost semnat un Protocol de colaborare dintre Academia de Administrare Publică și Institutul Național de Administrare din București.

18 mai. În ajunul aniversării a 12-a de la fondare, la Academie are loc o conferință internațională științifico-practică cu genericul „*Academia de Administrare Publică pentru o guvernare transparentă, responsabilă și democratică*”.

Mai. Primul-Ministru Vasile Tarlev s-a întâlnit cu profesorii Academiei și cu 43 de primari, aflați la cursuri de perfecționare continuă.

Septembrie. La Academie, prin concursul Companiei de editare și distribuție a cărții și presei „Vector-V-N” SRL și al Societății ruse din Moldova, este inaugurat Centrul Național de Carte și Presă.

Octombrie. Primul-Ministru Vasile Tarlev ține o prelegere în cadrul cursurilor de perfecționare, destinate miniștrilor, conducătorilor altor autorități publice centrale.

17-18 noiembrie. Are loc prima Conferință internațională științifico-practică a tinerilor cercetători „*Perspectivile tinerilor - perspectiva țării*”. Ziarul publică mesajul Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, precum și materialele conferinței, la care au participat numeroși oaspeți de peste hotare.

2006

Februarie. La Academie se desfășoară o conferință științifico-practică „Vectorul european al Republicii Moldova și realizarea Planului de Acțiuni: Republica Moldova-Uniunea Europeană”.

4 aprilie. Oaspete de onoare al Academiei este doamna Vaira Vike-Freiberga, Președintele Letoniei, care a ținut un discurs în fața audienților și colaboratorilor cu tema „*Republica Moldova și Letonia, confruntând provocările societății moderne*”.

Iulie. Este publicat decretul Președintelui Republicii Moldova, Vladimir Voronin, prin care Alexandru Roman este numit, din data de 14 iulie 2006, în funcția de rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

În același număr se relatează, că, la 14 iulie 2006, la ședința Senatului Academiei a participat Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, care l-a prezentat pe noul rector, Alexandru Roman, și a adus mulțumiri rectorului precedent Ala Mironic, care a condus Academia în perioada martie 2002 - 14 iulie 2006.

Septembrie. Este publicat decretul Președintelui Republicii Moldova privind numirea, din 20 septembrie 2006, a domnului Corneliu Popovici în funcția de vicerector al Academiei.

Octombrie. Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, convoacă o ședință la tema activității Academiei de Administrare Publică. În cadrul ședinței s-a convenit asupra elaborării unui plan de măsuri în vederea eficientizării activității Academiei prin modernizarea procesului instructiv și îmbunătățirea bazei tehnico-materiale a instituției.

27 octombrie. La Palatul Republicii are loc o conferință internațională științifico-practică „*Integritatea serviciului public: repere etice*”, organizată de Academia de Administrare Publică și Transparency International-Moldova.

Octombrie. Aflat într-o vizită de lucru la Vilnius în fruntea unei delegații, rectorul Academiei, Alexandru Roman, și Alfonsas Velicka, directorul instituției-gazdă, au semnat protocolul de colaborare dintre Academia de Administrare Publică și Institutul de Administrare Publică din Lituania.

Noiembrie. Rectorul Academiei de Administrare Publică, Alexandru Roman, semnează un articol în care aduce un elogiu ziarului „Funcționarul Public”, în legătură cu apariția celui de-a 250 - lea număr.

2007

Februarie. Georges Henault, directorul Institutului Francofon de Administrare și Gestionare (IFAG) cu sediul la Sofia, Bulgaria, în discursul rostit în fața audiențelor și corpului profesoral-didactic al Academiei, lansează ideea de fondare a unui Consorțiu de instituții de învățământ universitar francofone din Europa și Canada pentru implementarea Programului de Master „Gestiunea publică Europeană”.

12 aprilie. La Academie a avut loc un seminar științifico-practic moldo-francez cu genericul „*Modernizarea sistemului de instruire a funcționarilor publici din Republica Moldova în contextul integrării europene*”, cu participarea unei delegații de la Școala Națională de Administrare din Franța (ENA, Paris), în frunte cu directorul acesteia, Philippe Bastelica.

3-4 mai. La Sofia (Bulgaria) este constituit Consorțiul de instituții de învățământ universitar francfon. În baza Acordului încheiat, semnat de rectorul Academiei de Administrare Publică, Alexandru Roman, țara noastră, în cadrul Programului de Masterat „Gestiunea publică europeană”, urma să beneficieze de pregătirea gratuită a 15 specialiști din administrația publică.

22 mai. În cadrul festivităților, consacrate celei de-a 14-a aniversări de la fondarea Academiei, se desfășoară conferința științifico-practică internațională cu genericul „*Consolidarea administrației publice în contextul edificării statului de drept în Republica Moldova*”.

15-18 octombrie. O delegație a Institutului Lituanian de Administrare Publică în frunte cu directorul Alfonsas Velicka se află în vizită la Academie.

8 noiembrie. Ambasadorul SUA la Chișinău, Michael D. Kirby, se întâlnește cu colectivul profesoral-didactic, audienții și masteranzii Academiei de Administrație Publică.

2008

29 martie. Alexandru Roman, rector al Academiei, are o întrevedere cu Jumakhon Davlatov, directorul Departamentului administrație publică de pe lângă președintele Republicii Tadjikistan, și Nazira Gaforova, rector al Institutului de perfecționare a cadrelor din serviciul public al acestui stat asiatic.

21 mai. Președintele Republicii Moldova, Vladimir Voronin, și Primul-Ministru, Zinaida Greceanîi, adresează mesaje de felicitare participanților la Conferința jubiliară internațională științifico-practică „*Academia de Administrare Publici - 15 ani*”.

de activitate în modernizarea serviciului public din Republica Moldova”.

14 iulie.

Șeful statului, Vladimir Voronin, convoacă o ședință la tema activității Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova și perspectivelor de dezvoltare a acestei instituții de învățământ superior. În cursul ședinței a fost evidențiată necesitatea operării în sistemul de funcționare a Academiei de Administrare Publică a unor modificări de ordin instituțional și organizatoric, menite să asigure eficientizarea activității instituției în cauză și să sporească imaginea acesteia.

13 decembrie.

Are loc Conferința internațională științifico-practică „Perspectiva tinerilor - perspectiva țării”, ediția a II-a. Prima conferință cu acest generic a avut loc în noiembrie 2005.

Decembrie.

Rectorul Academiei, Alexandru Roman, și Emil Ciobu, ambasador, doctor, conferențiar, șef Direcție relații internaționale a Academiei de Administrare Publică, efectuează o deplasare de lucru la Școala Națională de Administrare (ENA) din Franța, pentru a se documenta și relua dialogul privind finalizarea negocierilor și semnarea Acordului bilateral de colaborare între cele două instituții la compartimentul formarea și perfecționarea funcționarilor publici.

2009

Iunie.

Este publicată hotărârea Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare, din 21 mai 2009, privind acreditarea Academiei de Administrare Publică pe profilul de cercetare „Suport științific și metodologic în edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice”.

12 iunie.

În ședința Consiliului Științific Specializat din cadrul Institutului de Istorie, Stat și Drept al AȘM, Oleg Balan, doctor în drept, conferențiar universitar, șef Direcție administrare publică a Academiei de Administrare Publică, a susținut teza de doctor habilitat în drept la tema „Protecția internațională a drepturilor omului în conflictele armate”.

Decembrie.

Este publicat decretul Președintelui interimar al republicii, Mihai Ghimpu, din 11 decembrie 2009 privind eliberarea din funcție a rectorului Academiei, Alexandru Roman.

2010

Martie.

Este fondată „Asociația absolvenților Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova”.

Mai.

Președintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, președinte al Parlamentului, îl prezintă colectivului Academiei pe Vasile Marina, noul rector al instituției,

numit în această funcție prin Decret prezidențial la 3 mai 2010.

18 mai. Prin hotărârea Senatului Academiei, se conferă titlul onorific „Doctor Honoris Causa” dlui Mihail Platon, doctor habilitat în științe economice, profesor universitar, membru-corespondent al Academiei de Științe Pedagogice și Sociale din Moscova, cavaler al Ordinului Republicii, primul rector al Academiei de Administrare Publică.

3 iunie. Este publicat decretul Președintelui interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, prin care Oleg Balan se numește, de la data de 7 iunie 2010, vicerector al Academiei de Administrare Publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

17-18 iunie. Rectorul Academiei, Vasile Marina, efectuează, în fruntea unei delegații, o vizită de documentare la unele instituții cu activități similare din municipiul Iași, România.

17 noiembrie. Ambasadorul României, Marius Lazurcă, a avut o întâlnire cu profesorii, colaboratorii, masteranzii și audienții Academiei.

2011

22 martie. În vizită la Academie se află Ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Moldova, Asif J. Chandhry.

6 mai. Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova este vizitată de dl Marian Lupu, Președinte al Parlamentului, Președinte interimar al Republicii Moldova, însoțit de către Valentina Buliga, ministru al muncii, protecției sociale și familiei.

31 mai-3 iunie. La Academie se află într-o vizită de lucru o delegație a Școlii de Administrare Publică (ȘAPS) din orașul polonez Szczecin, din componența căreia au făcut parte: dr. Włodzimierz Puzyna – rector, Eugenia Dziedzic – cancelar, și Tomasz Czubara – șef al Departamentului relații internaționale.

15-16 iulie. Un grup de profesori și colaboratori ai Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova – Oleg Balan, vicerector al Academiei, doctor habilitat în drept, profesor universitar interimar, Tatiana Șaptefrați, director Departament organizarea instruirii al Academiei, doctor, conferențiar universitar, precum și Cristina Pantea, șefa Secției cooperare internațională a Academiei, au participat la lucrările Conferinței Internaționale „Valorile Naționale și Europene ale Administrației Publice în Balcani”. Conferința a fost organizată în cadrul Proiectului Jean Monnet „Evoluțiile Europei de Sud-Est privind convergența administrativă și extinderea spațiului administrativ european în Balcani”.

2 noiembrie. Oaspeți ai Academiei sunt Constantin Oprean, rector al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (România), profesor universitar, doctor inginer, și Mihai Neamțu,

prorector al acestei universități, profesor universitar, doctor. Rectorii Constantin Oprean și Vasile Marina au semnat un Acord de cooperare pe un termen nelimitat, care prevede, între altele, efectuarea unor schimburi de experiență în domeniul cercetării științifice și al pregătirii specialiștilor; a unor schimburi de doctoranzi; participarea la programe de cercetare respectând proprietatea intelectuală în acord cu reglementările legale ale fiecărei părți; realizarea unui schimb de programe de studiu și curricula.

2012

20 ianuarie. Academia este vizitată de Namig Aliyev, Ambasador al Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova.

2 februarie. Este semnat Memorandumul de colaborare între Ministerul Mediului al Republicii Moldova și Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova privind dezvoltarea capacităților autorităților publice centrale și locale în implementarea și respectarea legislației de mediu în Republica Moldova.

21 februarie. Oaspete al Academiei este Abdoulaye Seck, director al Biroului Băncii Mondiale în Republica Moldova, care a avut o întâlnire cu corpul profesoral-didactic și masteranzii Academiei de la specialitățile relații internaționale, economie și management, management informațional.

22 martie. Este semnat Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Academia de Administrare Publică (AAP). La eveniment au participat Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică, Philipp Johannsen, reprezentant de țară GIZ în Republica Moldova, și Veaceslav Guțuțui, viceministru al dezvoltării regionale și construcțiilor.

18 mai. Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, efectuează o vizită de lucru la Academie, la invitația conducerii acesteia. Președintele republicii s-a întâlnit cu președinții de raion nou-aleși, participanți la cursul de dezvoltare profesională „*Managementul autorității administrației publice locale*”.

Octombrie. Ziarul publică decretul Președintelui Republicii Moldova, Nicolae Timofti, din 15 octombrie 2012, prin care, pentru muncă îndelungată și prodigioasă, contribuție substanțială la pregătirea funcționarilor publici și la ridicarea nivelului lor profesional și pentru activitate metodico-organizatorică intensă, domnului Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, i se conferă „Ordinul de Onoare”.

3 -7 decembrie. Vizită de studiu la Munchen, Germania, a reprezentanților Parlamentului Republicii Moldova și ai Academiei de Administrare Publică. Din delegație au făcut parte

Victor Popa, președinte al Comisiei parlamentare juridice, numiri și imunități, Tudor Deliu, deputat în Parlament, Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, vicerector.

2013

1 Ianuarie. „Funcționarul Public” inaugurează rubrica „Academia de Administrare Publică: 20 ani de la fondare”.

19 februarie. Are loc o întâlnire a profesorilor și masteranzilor cu dna Nicola Harrington-Buhay, Rezident Coordonator al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și PNUD în Republica Moldova.

19 martie. Întâlnire cu Tong Mingtao, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Populare Chineze în Republica Moldova.

4 aprilie. Întâlnire la Academie cu Mehmet Selim Kartal, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Turcia în Republica Moldova.

18 aprilie. La Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța, România, are loc Conferința de inaugurare a proiectului „University collaboration network at the Black Sea – UNIVER.SEA-NET”. Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova este reprezentată la eveniment de vicerectorul Oleg Balan.

21 mai. Ședință festivă a colectivului cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, la care a participat Nicolae Timofti, Președintele Republicii Moldova.

28 noiembrie. La Academia de Administrare Publică are loc festivitatea, prilejuită de conferirea titlului onorific de „Doctor Honoris Causa” dlui Burhanettin Uysal, rector al Universității din Karabük (Turcia).

2014

20 - 25 ianuarie. Un grup de profesori ai Academiei de Administrare Publică, din componența căruia au făcut parte Maria Strechii, doctor, conferențiar universitar, director Departament organizarea instruirii, Aurelia Țepordei, director Departament dezvoltare profesională, Andrei Groza, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, Orest Târîță, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale, Tatiana Tofan, doctor, conferențiar universitar interimar, Tatiana Savca, lector superior universitar, Ina Macovei, metodistă în Direcția cooperare internațională și investigații științifice, a participat la școala de Drept din Tallinn, în cadrul proiectului „Integrarea principiilor Bunei Guvernări în studiile realizate la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova”.

12 februarie. Reprezentanții Băncii Mondiale David W. Wachira, doctor, specialist în finanțe publice, regiunea Europa și Asia Centrală, și dl Ivor Beazeley, specialist de top în cadrul Sectorului Public al Departamentului Management Economic și Reducerea Sărăciei, regiunea Europa și Asia Centrală, efectuează o vizită la Academie.

Februarie. Vizită de lucru a unei echipe de experți ai Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) - dnii Stefan Elsing, Lea Zoric, Michael Hagedorn și Arcadie Barbăroșie. Scopul vizitei - monitorizarea progreselor înregistrate în procesul de implementare a proiectului „*Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova*”.

Aprilie. Guvernul Republicii Moldova aprobă noul statut al Academiei de Administrare Publică în conformitate cu prevederile Decretului Președintelui Republicii Moldova din 13 ianuarie 2014 privind reorganizarea Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Conform noului statut, instituția se va numi „Academia de Administrare Publică”, iar fondatorul acesteia este Guvernul Republicii Moldova.

16 mai. Oleg Balan, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, este ales, în cadrul ședinței Senatului, rector al Academiei.

26 mai. Prin ordinul rectorului Academiei de Administrare Publică, Andrei Groza, doctor în istorie, conferențiar universitar, este numit în funcția de prim-prorector al acestei instituții de învățământ superior.

6 iunie. Reprezentanții Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA) din București, România, Iordan Gheorghe Bărbulescu, profesor universitar, doctor, președintele Senatului, și Nicolae Toderăș, lector universitar, doctor, Departamentul Relații Internaționale și Integrare Europeană, sunt oaspeții Academiei.

12 septembrie. Pentru prima dată în Republica Moldova, la Academia de Administrare Publică are loc susținerea tezei de doctor în științe administrative la tema „Modernizarea managementului funcției publice și al funcționarului public în Republica Moldova” la specialitatea 563.02. Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice, elaborată de doctoranda Tamara Gheorghiu.

9-11 octombrie. În orașul Istanbul, Turcia, își desfășoară lucrările Conferința Internațională „Colaborarea universităților la Marea Neagră: valori educaționale comune” în cadrul programului UNIVER-SEA.NET, organizată de Universitatea „Andrei Șaguna” din Constanța, România. La eveniment au participat rectorii unui șir de universități-parteneri de proiect din Republica Moldova, Turcia, România și Georgia. Instituțiile de învățământ superior din Moldova au fost reprezentate de Oleg Balan, rector al Academiei de Administrare Publică.

25 noiembrie. La Academie se desfășoară primul curs online prin Internet în cadrul proiectului „Rețeaua de Colaborare a Universităților la Marea Neagră, UNIVER-SEA.NET”. Obiectivul proiectului este de a crea un mediu cultural comun în bazinul Mării Negre prin promovarea valorilor educaționale și prin valorificarea identităților regionale.

2015

Inaugurarea. Ziarul anunță că Aurel Simboteanu, doctor în științe politice, conferențiar universitar, a fost numit, prin ordinul Rectorului Academiei de Administrare Publică, în funcția de prorector al Academiei cu începere de la 06 ianuarie 2015, fiind responsabil pentru activitatea didactică și dezvoltarea profesională a personalului.

10 februarie. Vizită de documentare la Academie a delegației din Polonia în componența ES Artur Michalski, Ambasador al Republicii Polone în Republica Moldova, dnelor Katarzyna Skorzynska, director al Institutului Polonez de Diplomatie, Justyna Odymala, șef de secție la Institutul respectiv, și Anna Kasprzak, reprezentant al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

5 martie. Ca rezultat al reacreditării științifice, în 2014, cu acordarea calificativului de organizație competitivă pe plan internațional (categoria B), Academiei i-a fost înmănat Certificatul de Membru de profil al Academiei de Științe a Moldovei prin care se confirmă că organizația din sfera științei și inovării, Academia de Administrare Publică, este acreditată de stat conform Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova, fiind atestată ca membru de profil al Academiei de Științe a Moldovei.

2 aprilie. Este lansat proiectul național de cercetare „Consolidarea instituțională a administrației publice locale în Republica Moldova în contextul implementării Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană”, care urmează a fi realizat în perioada anilor 2015-2018, director de proiect, Tatiana Șaptefrați, doctor, conferențiar universitar.

2 iulie. Vizită de documentare la Academie a delegației Universității Tehnice din Brno, Cehia, în frunte cu dl Bedrich Puza, director al Facultății business și management.

3 - 4 decembrie. La Academia de Administrare Publică își desfășoară lucrările conferința internațională științifico-practică „*Consolidarea administrației publice locale: instrumente și mecanisme*”.

2016

25 februarie. La Academia de Administrare Publică are loc o întâlnire a Colegiului redacțional al revistei „Administrarea Publică” cu cititorii și autorii acesteia. Întâlnirea a fost moderată de Aurel Simboteanu, prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar.

10 martie. Vizită de lucru la Academie a dnei Signe Burgstaller, Ambasador Extra-

ordinar și Plenipotențiar al Regatului Suediei în Republica Moldova.

15 martie. Este lansat Ghidul pentru practicienii din Republica Moldova „*Conflictul de interese în achizițiile publice*”, elaborat în cadrul Proiectului „Modernizarea serviciilor publice în Republica Moldova”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în numele Ministerului Federal al Germaniei pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ) și cu suportul Guvernului României, Guvernului Suediei și al Uniunii Europene.

8 aprilie. La Consiliul Raional Strășeni are loc o întâlnire a conducerii Academiei de Administrare Publică, a membrilor redacției revistei „Administrarea Publică” și a ziarului „Funcționarul Public” cu funcționarii publici din raionul Strășeni. La întâlnire au participat Aurel Simboteanu, prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, Ion Ursu și Nicolae Budu, vicepreședinți ai raionului, Nina Rusu, secretar al consiliului raional, precum și primari, viceprimari, secretari ai consiliilor locale.

25 mai. Este lansată platforma e-learning „*Instruirea la distanță a aleșilor locali*”, elaborată de Academie cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și finanțat de Guvernele Suediei și Danemarcei, precum și în cooperare cu compania TEAMNET din România.

23 septembrie. Are loc Forumul „*Reforma administrativ-teritorială a Republicii Moldova*”. Participanții la forum au fost salutați de către rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg Balan, dna Ulrike Knotz, Ambasador al Republicii Federale Germania în Republica Moldova.

27 septembrie. Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, se întâlnește cu Ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al Statului Qatar în Republica Moldova, Mohammed Bin Ali Al-Malki.

20-23 octombrie. Rectorul Academiei, Oleg Balan, participă la o Conferință Internațională, consacrată problemelor de securitate și stabilitate la Marea Neagră, care a avut loc în orașul Constanța, România.

2 decembrie. Se desfășoară al doilea forum tematic cu genericul „*Dezvoltarea regională în Republica Moldova*”. Una dintre cele mai mari provocări în procesul actual de reformă în Republica Moldova este dezvoltarea unei administrații publice eficiente și responsabile, care să ofere servicii de calitate cetățenilor și să aibă un rol major în dezvoltarea țării.

Întru realizarea acestui deziderat național s-a încadrat activ și Academia de Administrare Publică, fiind inițiatoarea organizării Forumului deschis pentru dezvoltarea locală și regională, cu susținerea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

2017

17 ianuarie. La Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de lucru Excelența Sa James Pettit, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Statelor Unite ale Americii în Republica Moldova.

Februarie. Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, a avut o întrevedere cu experții germani din partea Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei GIZ.

24 februarie. La Academia de Administrare Publică a avut loc Conferința științifică internațională a tinerilor cercetători.

17 martie. Primul-Ministru al Republicii Moldova, Pavel Filip, a participat la festivitatea de absolvire a studiilor de master și a înmănat diplome absolvenților Academiei de Administrare Publică, promoția 2017.

Aprilie. Apare numărul jubiliar, 500, al ziarului „Funcționarul Public”. Cu această ocazie mesaje de felicitare au transmis rectorul Academiei, Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, Mircea Snegur, primul Președinte al Republicii Moldova, demnitari de stat, foști colaboratori ai ziarului; a avut loc o solemnitate respectivă.

19 Mai. Are loc Conferința internațională științifico-practică „*Teoria și practica administrării publice*”, consacrată aniversării a 24-a a Academiei de Administrare Publică. În cadrul festivității a avut loc ceremonia de conferire a titlului de „Doctor Honoris Causa” al Academiei de Administrare Publică prorectorului Aurel Sîmboteanu, doctor, conferențiar universitar.

18 septembrie. A avut loc festivitatea de inaugurare a anului jubiliar de studii 2017-2018, în cadrul căreia a fost lansată culegerea de studii „Pregătirea funcționarilor de stat: în căutarea concepției” semnată de Mihail Platon, primul rector al Academiei, care a dat startul anului jubiliar al Academiei. Datei jubiliare sunt consacrate rubricile „Academia de Administrare Publică la 25 de ani” și subrubricile „O istorie a Academiei în file de ziar” și „Ancheta jubiliară” din revista „Administrarea Publică” și ziarul „Funcționarul Public”.

Octombrie. De Ziua pedagogului, la Academie a fost lansată o nouă tradiție – conferirea titlului „Profesorul anului”. De prima distincție profesorul anului 2017 s-a învrednicit Veronica Butnaru, lector universitar la Catedra economie și management public.

Din numărul 20 (513) ziarul apare cu sloganul anului jubiliar „Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac”, autor Tudor Deliu, lector universitar, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, învingător în concursul pentru cel mai bun slogan aniversar al Academiei.

Octombrie. În paginile ziarului este omagiat prim-prorectorul Andrei Groza, doctor, conferențiar universitar, cu ocazia jubileului său de 60 de ani.

Decembrie. În cadrul ședinței Senatului Academiei de Administrare Publică s-a decis crearea în instituție a unei noi subdiviziuni – Serviciul de asigurare a calității.

2018

Ianuarie. - Anul 2018 constituie pentru Academia de Administrare Publică o nouă etapă pe calea perfecționării proceselor de studii și de dezvoltare profesională, fiind creat Consiliul calității din cadrul Academiei, membrii căruia au abordat într-o ședință de lucru problemele vizând îmbunătățirea calității studiilor și a cursurilor de dezvoltare profesională.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar, a avut, pe 23 ianuarie 2018, o întâlnire cu Christina Otto, noul manager de proiect „Modernizarea serviciilor publice în Republica Moldova” a Oficiului din Moldova a Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (MSPL/GIZ).

Februarie. În ședința Senatului din 20 februarie 2018 s-a decis recomandarea pentru editare a cărții „Academia de Administrare Publică la un sfert de veac”, ediție istorico-cronologică și foto-ilustrativă privind fondarea și evoluția instituției.

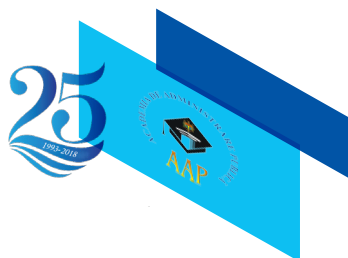

„Fotografia este o oglindă înzestrată cu memorie”

Hacob Paronian

Activitatea Academiei în imagini

Summary of Chapter XV

The Academy's Activity in Images

Photographs are as if mirrors filled with memory. Concrete moments in the life of people, employees, but also equally in the life of a higher education institution, such as the Academy of Public Administration are immortalized in them.

Different aspects of the life and activity of the Academy in the multitude of its manifestations are elucidated by photographic means in this section of the book. Due to the included photographs, we get acquainted with the visits to the Academy, on various occasions, of the heads of state of the Republic of Moldova: Mircea Snegur, Petru Lucinschi, Vladimir Voronin, Nicolae Timofti. Various aspects regarding the role of the institution in the training and professional development of civil servants and the modernization of the administrative system in the Republic of Moldova have been discussed during these visits.

The activity of the Academy has always been in the attention of the Government of the Republic of Moldova. The numerous visits to the Academy by the Prime Ministers, their participation in various events held within the institution, are also captured in some photographic images, which draw our attention to the atmosphere and the peculiarities of the time in which these events took place.

The Academy has maintained and continues to collaborate with Embassies of accredited foreign countries in the Republic of Moldova. The visits of the ambassadors of these countries to the Academy and the meetings they have had with the management of the institution, the teaching staff and the students are an important component of the educational and research process in the institution, a way to increase the efficiency of the training process.

In addition, the most important fields of activity of the Academy, the marking of important events in the institution's life, the academic studies and research process conducted within the Academy, several extracurricular events with the participation of the teachers and students, the technical-material conditions and the environment, in which the Academy of Public Administration operates, are elucidated.

The photographs in this section come to visually support the activity of the staff of the Academy over the years of its operation, to reflect by specific means the path of a quarter century, travelled by the institution from its foundation to the present stage, to form a more complex picture about the history and life of the Academy of Public Administration described in this book.

XV. Activitatea Academiei în imagini

Vizite oficiale ale demnitarilor de stat, ambasadorilor, partenerilor de dezvoltare

Primul Președinte al Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, în vizită la Academie, 1993

Președintele Republicii Moldova, dl Petru Lucinschi, la o întâlnire cu președinții Consiliilor județene, 2000

Președintele Republicii Moldova, dl Vladimir Voronin, ia cunoștință de noile intrări ale Bibliotecii Științifice a Academiei, 2004.

Președintele Republicii Moldova, dl Nicolae Timofti, în cadrul unui curs de dezvoltare profesională, 2013

Președintele Republicii Letonia, dna Vaira Vīķe-Freiberga, în vizită la Academie, 2006

Prim-Ministrul Republicii Moldova, dl Vasile Tarlev, în vizită de lucru la Academie, 2002

Prim-Ministrul Republicii Moldova, dna Zinaida Greceanii, în vizită la Academie

Prim-Ministrul Republicii Moldova, Vladimir Filat, în cadrul unei întâlniri cu masteranții și profesorii Academiei, 2011

Prim-Ministrul Republicii Moldova, dl Iurie Leancă, în cadrul unei ședințe festive la Academie, 2014

Prim-Ministrul Republicii Moldova, dl Pavel Filip, la festivitatea de înmânare a diplomelor absolvenților promoției 2017

Ambasadorul Republicii Belarusi, dl Vasili Sakovici, a participat la multiple activități, desfășurate în cadrul Academiei.

O discuție dintre conducerea Academiei și partenerii de dezvoltare, 2004

Prima Conferința a tinerilor din țările GUAM, AAP, 2005

O întâlnire a rectoratului Academiei cu reprezentanții Ambasadei SUA în Moldova, 2006

Academia a fost prezentă la mai multe ediții ale Expoziției naționale „Fabricat în Moldova” 2007.

Perspectivile de dezvoltare a relațiilor de colaborare sunt discutate în cadrul vizitei Ambasadorului Republicii Polone în Republica Moldova dlui, Bogumil Luft, 2011.

Noi propuneri de colaborare discutate cu Ambasadorul Mexicului în Republica Moldova, dl Tarcisio Navarrete-Montes de Oca, 2012.

Inițierea relațiilor de colaborare discutate cu Ambasadorul Republicii Populare Chineze dl Tong Mingtao, 2013.

O delegație a Universității Americane GIRNE din Cipru în vizită de documentare la Academie, 2014

Ambasadorul Regatului Suediei în Republica Moldova, dna Signe Burgstaller, în vizită de lucru la Academie, 2016

O lecție publică ținută la Academie de Ambasadorul Turciei în Republica Moldova, dl Mehmet Selim Kartal, 2017.

Ambasadorul Republicii Cehe, dl Zdeněk Krejčí, a susținut o prelegere la Academie, 2017.

Ambasadorul Republicii Ucraina în Moldova, dl Ivan Gnatyshyn, la o întâlnire cu masteranții, doctoranții și profesorii Academiei, 2017

O întâlnire a Ambasadorului Republicii Azerbaidjan în Republica Moldova, dlui Gudci Osmanov, cu masteranții Academiei, 2017

Schimb de experiență

O discuție a profesorilor Academiei cu specialiști în domeniu din Marea Britanie, 1996

Un grup de profesori ai Academiei în vizită la Institutul European de Administrare Publică din Maastricht, Olanda, 1997

Semnarea primului Acord de colaborare cu Institutul Regional de Administrare Publică din Odessa, 2002

Schimb de experiență cu colegii din Estonia, 2014

După o masă rotundă organizată de profesorii Academiei în cadrul Consiliului raional Leova, 2016

Instantanee de lucru

O ședință lărgită a Senatului Academiei în primii ani de activitate

În cadrul Clubului de Studii și Prognoze se discutau mai multe aspecte din domeniul administrației publice.

O ședință a Consiliului de Administrație al Academiei sub conducerea Viceprim-ministrului Republicii Moldova

Staff-ul Academiei în ședință operativă

Ședința Senatului Academiei - organ suprem de conducere

Festivități pe parcursul anilor

Festivitatea de înmânare a diplomelor de studii în primii ani de activitate

Prima interpretare a Imnului Academiei în cadrul festivității, prilejuite de aniversarea a 5-a de la fondarea instituției, 1998

Ședința festivă cu prilejul unui deceniu de activitate a instituției, 2003

O întâlnire cu absolvenții la o nouă aniversare, 2005

Un omagiu pentru Alma-Mater adus de absolvenții Academiei din diferite promoții, 2007.

Aniversarea a 15-a de activitate a Academiei, 2008

Jubileul de 20 de ani de la fondarea Academiei onorat de înalți oaspeți, 2013.

Lansarea unei noi promoții de absolvenți, 2017

Promoție după promoție

Festivitatea de înmânare a diplomelor absolvenților este un eveniment deosebit în viața Academiei.

Cei mai buni absolvenți sunt înscriși în Cartea „Fondul de aur al Academiei”.

Fiecare promoție lasă ca amintire un arbore sădit pe Aleea absolvenților.

„Maratonul solidarității” organizat de Senatul studențesc a devenit o tradiție.

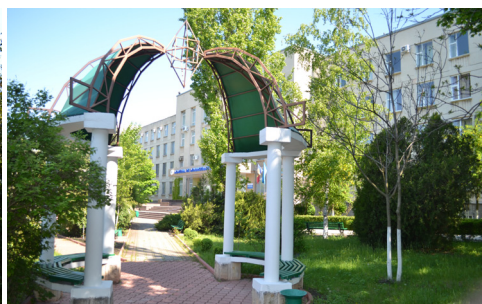

Cele mai importante festivități sunt organizate cu susținerea și participarea absolvenților Academiei.

*Amenajarea spațiilor de studii și teritoriului Academiei
bucură ochii vizitatorilor.*

Academia de Administrare Publică la un sfert de veac

*Ediție istorico-cronologică și ilustrativă
privind fondarea și evoluția instituției*

Redactor: **Mihai Manea**
Designer: **Sergiu Carcea**

Bun de tipar 30.03.2018
Coli de tipar 11.125. Coli editoriale 28.295.
Tirajul 200 ex.